

Скупштина града Београда на седници одржаној 29. јуна 2017. године, на основу одредаба члана 21. Закона о регионалном развоју ("Службени гласник РС", бр. 51/09, 30/10 и 89/15), члана 12. став 1. тачка 3. Закона о главном граду („Службени гласник РС“ бр. 129/07, 83/14 – др. закон и 101/16 – др. закон) и члана 52. тачка 6. Статута града Београда („Службени лист града Београда“ бр. 39/08, 6/10, 23/13 и 17/16 – одлука УС), донела је

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ГРАДА БЕОГРАДА

**СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ, ПРИОРИТЕТИ И МЕРЕ ОДРЖИВОГ
РАЗВОЈА ДО 2021.**

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ГРАДА БЕОГРАДА

СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ, ПРИОРИТЕТИ И МЕРЕ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ДО 2021.

Носилац израде Стратегије развоја града Београда:
Градска управа Града Београда
Секретаријат за привреду

Консултант:
ПАЛГО центар, Београд

ЧЛАНОВИ РАДНЕ ГРУПЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА ГРАДА БЕОГРАДА:

Др Синиша Мали, градоначелник Града Београда, председник Радне групе
Борко Милосављевић, помоћник градоначелника Града Београда
Сандра Пантелић, начелница Градске управе Града Београда
Милутин Фолић, главни урбаниста
Милинко Величковић, в.д. заменика начелника Градске управе Града Београда - секретара Секретаријата за привреду
Снежана Радиновић, директор Регионалне агенције за развој и европске интеграције Београд ДОО
Миливоје Милетић, председник Привредне коморе Београда
Милош Вуловић, в.д. заменика начелника Градске управе Града Београда - секретара Секретаријата за урбанизам и грађевинске послове
Душан Рафаиловић, в.д. заменика начелника Градске управе Града Београда - секретара Секретаријата за саобраћај
Марко Стојановић, в.д. заменика начелника Градске управе Града Београда - секретара Секретаријата за енергетику
Нина Јандрић, в.д. заменика начелника Градске управе Града Београда - секретара Секретаријата за комуналне и стамбене послове
Јелена Танасковић, в.д. заменика начелника Градске управе Града Београда - секретара Секретаријата за финансије
Ивона Јевтић, в.д. заменика начелника Градске управе Града Београда - секретара Секретаријата за културу

УЧЕСНИЦИ У ИЗРАДИ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА

РАРЕИ Београд:	Снежана Радиновић Бранко Радан Љиљана Марковић Рафаел Пуновац	
ПАЛГО центар:	Душан Дамјановић Проф. др Едвард Јакошич Мр Соња Тонтић Наташа Чокорило Лепосава Поповић Драгана Лазић Др Жаклина Глигоријевић Предраг Крстић Мр Миодраг Глушчевић	Проф. др Дејан Ивезић Проф. др Дејан Филиновић МА Иван Самарцић Владан Јовановић Проф. др Јелена Јеринић Проф. др Богољуб Милосављевић Др Маријана Пантић Мирјана Прљевић

СКРАЋЕНИЦЕ

АЛСУ	Агенција за лиценцирање стечајних управника
АП	Административно подручје
АПР	Агенција за привредне регистре
<i>BAT</i>	Најбоља доступна технологија (<i>Best Available Technology</i>)
БДВ	Бруто додата вредност
БДП	Бруто домаћи производ
ГВ	Граничне вредности
ГИС	Географски информациони систем
ГСП	Градско саобраћајно предузеће
ГУП	Генерални урбанистички план
ЕЕ	Енергетска ефикасност
ЕПС	Електропривреда Србије
<i>ERP</i>	Процес планирања пословних ресурса (<i>Enterprise Resource Planning</i>)
ЕУ	Европска унија
ЗГГ	Закон о главном граду
ЗЛС	Закон о локалној самоуправи
ЗУП	Закон о општем управном поступку
ИСЕБ	Информациони систем енергетике Града Београда
ЈГС	Јавни градски саобраћај
ЈКП	Јавно комунално предузеће
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЈП	Јавно предузеће
ЈПП	Јавно-приватно партнерство
КЦС	Канализациона црпна станица
МПНТР	Министарство просвете, науке и технолошког развоја
МРЗБСП	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
МСП	Мала и средња предузећа
МСПП	Мала и средња предузећа и предузетници
НВО	Невладина организација
НСЗ	Национална служба за запошљавање
НСП	Национални просветни савет
НСТЈ	Номенклатура статистичких територијалних јединица
НТП	Научно-технолошки парк Београд
ОДС	Оператор дистрибутивног система
ОЕБС	Организација за европску безбедност и сарадњу
<i>OECD</i>	Организација за економску сарадњу и развој
ОИЕ	Обновљиви извори енергије
ПГР	План генералне регулације
ПЗЖС	Програм заштите животне средине
ПОУМ	План одрживе урбане мобилности
ПШОВ	Постројење за прераду отпадних вода
ППЛПН	Просторни план подручја посебне намене
РАРЕИ	Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд
РАС	Развојна агенција Србије
РЗС	Републички завод за статистику
РХМЗ	Републички хидрометеоролошки завод
СДИ	Стране директне инвестиције
СМТ	Спољна магистрална тангента
СРГБ	Стратегија развоја Града Београда
ТЕ	Термо електрана
<i>UNICEF</i>	Дечји фонд Уједињених нација
<i>UNHCR</i>	Високи комесаријат УН за избеглице

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ	6
УВОД	7
МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА ГРАДА БЕОГРАДА	8
ВИЗИЈА И МИСИЈА ГРАДА БЕОГРАДА	10
СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ ГРАДА БЕОГРАДА	11
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1. Конкурентна привреда базирана на знању	12
ПРИОРИТЕТ 1. Развој подстицајног предузетничког окружења	13
ПРИОРИТЕТ 2. Циљано привлачење инвестиција	14
ПРИОРИТЕТ 3. Развој привреде засноване на знању и иновацијама	15
ПРИОРИТЕТ 4. Развој људских ресурса за потребе тржишта рада	16
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2. Паметан урбани развој града на две европске реке	18
ПРИОРИТЕТ 1. Стварање предуслова за паметан урбани развој Београда	19
ПРИОРИТЕТ 2. Плански регулисан, контролисан урбани развој Београда и подршка инвестиционим пројектима	20
ПРИОРИТЕТ 3. Унапређен идентитет града Београда	20
ПРИОРИТЕТ 4. Ефикасно управљање имовином у јавној својини	22
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3. Одржива мобилност за интерактивни развој града	23
ПРИОРИТЕТ 1. Повећана приступачност града	24
ПРИОРИТЕТ 2. Одржива мобилност централне градске зоне	24
ПРИОРИТЕТ 3. Развој привредних зона и логистике	25
ПРИОРИТЕТ 4. Усаглашеност саобраћајног система са потребама грађана	26
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 4. Квалитетније и економичније услуге за све грађане	28
ПРИОРИТЕТ 1. Унапређење квалитета и обухвата комуналне инфраструктуре	29
ПРИОРИТЕТ 2. Стварање оквира за висококвалитетне комуналне услуге	30
ПРИОРИТЕТ 3. Унапређење нивоа информисаности и комуникације са грађанима	30
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 5. Енергетски ресурси као развојна шанса	32
ПРИОРИТЕТ 1. Унапређење енергетске инфраструктуре	33
ПРИОРИТЕТ 2. Унапређење енергетске ефикасности	33
ПРИОРИТЕТ 3. Институционални амбијент за развој енергетских система и пружање квалитетних услуга	34
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 6. Одржив, отпоран и обновљив Град	36
ПРИОРИТЕТ 1. Заштита и унапређење квалитета чинилаца животне средине	37

<i>ПРИОРИТЕТ 2. Очување биодиверзитета, природних вредности и заштићених природних добара</i>	38
<i>ПРИОРИТЕТ 3. Развој институционалног система за управљање, мониторинг и извештавање о животној средини</i>	39
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 7. Унапређена друштвена кохезија	42
<i>ПРИОРИТЕТ 1. Диверсификоване, доступне и квалитетне социјалне услуге</i>	43
<i>ПРИОРИТЕТ 2. Унапређење садржаја културе и спорта</i>	44
<i>ПРИОРИТЕТ 3. Унапређење инфраструктуре социјалног развоја</i>	46
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 8. Паметна управа	47
<i>ПРИОРИТЕТ 1. Унапређење организације Града и координације са градским општинама</i>	48
<i>ПРИОРИТЕТ 2. Успостављање модерног службеничког система</i>	49
<i>ПРИОРИТЕТ 3. Модернизација процеса рада органа Града</i>	50

ПРИЛОГ 1: АНАЛИЗА СТАЊА

ПРИЛОГ 2: АКЦИОНИ ПЛАН

ПРИЛОГ 3: СТРАТЕШКА ДОКУМЕНТА ЕУ ПО ЦИЉЕВИМА СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА ГРАДА БЕОГРАДА

УВОДНА РЕЧ

УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТА У БЕОГРАДУ

Београд, као доминантан развојни и економски центар региона, јесте град сталних трансформација и великих изазова.

Стратегија развоја града Београда до 2021. прецизно дефинише путоказ за његов дугорочно одржив развој и омогућава главном граду Србије да се пореди и такмичи са другим метрополама у региону Југоисточне и Централне Европе. Јасни стратешки циљеви одређују позицију Београда у односу на глобалне и европске приоритете развоја.

Основни циљ развоја Београда за наредни петогодишњи период јесте унапређење квалитета живота грађана и побољшање економских перформанси уз континуирана инвестициона улагања, унапређење идентитета, афирмацију јавног простора, речних обала и приобалних зона града.

Дефинишући стратешке циљеве и приоритете по областима, Град је узео у обзир све важеће националне документе којима су дефинисани циљеви и кораци у процесу приступања Европској унији, те су одговарајући стандарди ЕУ уграђени у мере и активности које су предвиђене Стратегијом. Овим документом се уводе нове развојне парадигме и теме које одговарају на савремене потребе града, док се истовремено настављају и реализују велики пројекти утврђени стратешким плановима још из златног времена Београда двадесетог века. Транспарентни и партиципативни процеси у промишљању будућности Београда афирмишу Градску управу као савремену, отворену и одговорну према грађанима.

Коришћење нових паметних технологија, употреба обновљивих извора енергије и охрабривање здравих животних навика јесу трајна опредељења Града. Стратегијом развоја града, Београд потврђује и наставља да гради свој идентитет заснован на динамичном слушању на реке, подршци одрживој мобилности и промени хијерархије у саобраћају која предност даје пешацима, бициклистима и јавном превозу.

У обликовању будућности нашег града неопходно је учешће свих актера развоја, управе, институција, приватног сектора и грађана. Стога позивам све којих се описани процеси тичу да дају свој драгоцен допринос обликовању будућности Београда.

Др Синиша Мали
градоначелник Града Београда

УВОД

Стратегија развоја града Београда представља кровни стратешки развојни документ Града којим се дефинишу развојни циљеви и приоритети по областима до 2021. године, уз дефинисање одговорности кључних актера и индикатора за праћење успешности њиховог спровођења.

Стратешко опредељење Града Београда усмерено је на достизање високих стандарда квалитета живота и рада свих грађана и привредних субјеката, са фокусом на отвореност Београда као европске метрополе која пружа једнаке шансе свима. Друштвена кохезија, образовање, одрживи развој, инклузивност, очување природних, културних и просторних вредности и ресурса, саставни су део стратешких циљева и приоритета на којима се Стратегија базира.

На основу анализе тренутног стања (Прилог 1) основни задатак представља подстицање убрзаног економског развоја града Београда, базираног на примени знања и иновација, у складу са дефинисаним правцима развоја Републике Србије и Европске уније (Прилог 3).

Развојем привреде базиране на иновацијама и знању, омогућиће се раст конкурентности привреде града Београда, као и испуњење осталих приоритетних циљева дефинисаних Стратегијом.

Уважавајући постојећа стратешка документа Републике Србије, као и стратешка опредељења Европске уније, Град Београд је приступио дефинисању визије, стратешких циљева и приоритета, уз пратећи акциони план (Прилог 2), који садржи мере и активности у свим кључним областима развоја града: економском, урбаном развоју, развоју саобраћаја, комуналне привреде, енергетике, заштити и унапређењу животне средине, социјалном и институционалном развоју.

МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА ГРАДА БЕОГРАДА

Стратегија развоја града Београда је кровни стратешки документ којим се јасно дефинишу кључни правци развоја града Београда до 2021. године.

У процесу израде Стратегије развоја града Београда поштована су сва правила која су дефинисана позитивним законским прописима Републике Србије, као и праксе које постоје у Европској унији, док је са аспекта процеса израде коришћен партиципативни приступ који је подразумевао учешће свих заинтересованих страна.

Процес израде Стратегије развоја града Београда до 2021, којим је руководио Секретаријат за привреду Града Београда, обухватао је следеће фазе:

- Именовање Радне групе за израду нацрта Стратегије развоја града Београда;
- Избор консултантске куће за помоћ у припреми Стратегије развоја града Београда;
- Евалуација степена остварености приоритетних пројеката из претходне Стратегије развоја града Београда (Стратегија развоја града Београда 2011–2016);
- Анализа тренутног стања градских система (екстерна анализа – анализа претњи и шанси и интерна анализа – анализа снага и слабости);
- Дефинисање визије, стратешких циљева, приоритета и мера;
- Дефинисање индикатора којима ће се пратити успешност у спровођењу циљева и приоритета Стратегије;
- Израда акционог плана (Прилог 2) који садржи приоритетне пројекте за период до 2021. године (начин реализације, финансирање, рокови и одговорности);
- Припрема нацрта Стратегије развоја града Београда за период;
- Сагласност Радне групе на достављени нацрт Стратегије развоја града Београда (нацрт достављен од стране изабраног консултанта);
- Јавна расправа о предлогу Стратегије развоја града Београда до 2021;
- Усвајање Стратегије развоја града Београда од стране надлежног органа Града Београда.

Радна група за израду Стратегије развоја града Београда, именована од стране градоначелника 28. јула 2015. године, имала је задатке да:

- Дефинише циљеве и пројектне задатке израде Нацрта Стратегије развоја града Београда до 2021. године са Акционим планом;
- Координира и прати рад стручног тима испред изабране институције за израду Нацрта Стратегије развоја града Београда до 2021. са Акционим планом;
- Разматра сва кључна питања везана за Стратегију и Акциони план;
- Да сагласност на предложени садржај Нацрта Стратегије и Акционог плана пре његовог усвајања од стране надлежног органа Града Београда;

- Да по потреби, у току саме израде Нацрта Стратегије и Акционог плана, сарађује са свим релевантним институцијама.

На основу урађене анализе стања дефинисани су **циљеви развоја града Београда до 2021. године.**

Дефинисани стратешки циљеви су:

- конзистентни;
- међусобно усаглашени;
- релевантни за потребе и стање града;
- оствариви у односу на његове могућности и расположиве ресурсе;
- мерљиви у складу са дефинисаним индикаторима.

Операционализацију стратешких циљева - дефинисање приоритета и мера радиле су радне групе које су биле састављене од представника секретаријата, градских институција, јавних предузећа и институција за подршку развоју. По идентификованим циљевима формиране су следеће радне групе:

1. Радна група за стратешки циљ Конкурентна привреда базирана на знању,
2. Радна група за стратешки циљ Паметан урбани развој града на две европске реке,
3. Радна група за стратешки циљ Одржива мобилност за интерактивни развој града,
4. Радна група за стратешки циљ Квалитетније и економичније услуге за све грађане,
5. Радна група за стратешки циљ Енергетски ресурси као развојна шанса,
6. Радна група за стратешки циљ Одржив, отпоран и обновљив град,
7. Радна група за стратешки циљ Унапређена друштвена кохезија,
8. Радна група за стратешки циљ Паметна управа.

Методологијом израде Стратегије предвиђена је флексибилност и адаптабилност мера и активности у складу са променама у окружењу које могу да наступе у наредном периоду.

Акциони план представља пројекцију појединачних активности у оквиру дефинисаних приоритета и мера и предвиђено је његово усклађивање на годишњем нивоу.

ВИЗИЈА И МИСИЈА ГРАДА БЕОГРАДА

Стратегијом се утврђује развојна визија града Београда до 2021. године:

---

*БЕОГРАД – УРБАН, ОДРЖИВ, ОДГОВОРАН, ДИНАМИЧАН И РАЗВИЈЕН
ЕВРОПСКИ РЕГИОН*

Визија града Београда базирана је на опредељењу да се привреда развија на иновацијама и принципима паметне специјализације, стварајући услове да постане конкурентна са привредама развијених европских региона. Град Београд је атрактиван регион за инвестиције и пословање, урбана метропола одговорна према свим својим грађанима, која обезбеђује висок ниво квалитета живота, заштиту животне средине, ефикасно и одговорно коришћење расположивих ресурса и простора у коме се развија.

Мисија:

- *Одговорно, транспарентно и ефикасно управљање јавним пословима, ресурсима и Градском управом, у циљу задовољавања свих интереса и потреба грађана, уз поштовање принципа једнаких шанси;*
  - *Константно унапређење квалитета живота и услова за конкурентан, иновативан, инклузиван и одржив развој;*
  - *Позиционирање Београда као савремене европске метрополе, привредног, образовног, туристичког и културног центра овог дела Европе.*
-

Град Београд је опредељен да, кроз све аспекте свог деловања, свим својим грађанима и привредним субјектима обезбеди континуирано унапређивање услова живота и рада. Базирајући развој на одрживом, планском и рационалном коришћењу природних ресурса и простора, Београд тежи достизању европских стандарда у областима везаним за унапређење животне средине, очувања урбаних вредности, укључујући природно и културно наслеђе.

СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ ГРАДА БЕОГРАДА

Стратегијом развоја града Београда дефинисано је осам стратешких циљева који треба да допринесу остваривању визије „Београд – урбан, одржив, одговоран, динамичан и развијен европски регион“:

1. Конкурентна привреда базирана на знању и иновацијама
2. Паметан урбани развој града на две европске реке
3. Одржива мобилност за интерактиван развој
4. Квалитетније и економичније услуге за све грађане
5. Енергетски ресурси као развојна шанса
6. Одржив, отпоран и обновљив град
7. Унапређена друштвена кохезија
8. Паметна управа

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1. Конкурентна привреда базирана на знању

Јачање конкурентности привреде града Београда које се заснива на циљаном привлачењу инвестиција и убрзаном развоју привредних грана са вишом додатом вредношћу, базираних на знању и иновацијама реализоваће се кроз следеће приоритете и мере:

ПРИОРИТЕТ 1. Развој подстицајног предузетничког окружења

- МЕРА 1. Унапређење и развој пословне инфраструктуре
- МЕРА 2. Развој и унапређење система финансијске подршке ММСПП
- МЕРА 3. Развој и унапређење пословних услуга за ММСПП
- МЕРА 4. Стимулисање пословног удруживања и креирања ланаца вредности

ПРИОРИТЕТ 2. Циљано привлачење инвестиција

- МЕРА 1. Унапређење подстицајног оквира за улагања
- МЕРА 2. Подршка инвеститорима
- МЕРА 3. Промоција града Београда као атрактивне инвестиционе дестинације

ПРИОРИТЕТ 3. Развој привреде засноване на знању и иновацијама

- МЕРА 1. Развој ИТ сектора и креативних индустрија
- МЕРА 2. Београд као *start-up* дестинација
- МЕРА 3. Мобилизација научно-истраживачких капацитета у функцији развоја привреде
- МЕРА 4. Паметна специјализација привредних грана
- МЕРА 5. Унапређење и развој туризма
- МЕРА 6. Унапређење и развој пољопривредног и прехранбеног сектора

ПРИОРИТЕТ 4. Развој људских ресурса за потребе тржишта рада

- МЕРА 1. Спровођење постојећих и креирање нових активних мера запошљавања
- МЕРА 2. Јачање компетенција и повећање пословних могућности за рањиве групе

Индикатори Стратешког циља 1 – Конкурентна привреда базирана на знању:

- Просечна стопа раста БДП од 4% на годишњем нивоу до 2021.
- Просечна стопа раста инвестиција од 5,5% на годишњем нивоу до 2021.
- Достигнута стопа запослености (15-64) од 65% до 2021. године

ПРИОРИТЕТ 1. Развој подстицајног предузетничког окружења

Подстицајно предузетничко окружење подразумева развијену пословну инфраструктуру, ефикасне механизме финансијске и нефинансијске подршке, као и постојање стимулативних мера за пословно удруживање и креирање ланаца вредности. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Унапређење и развој пословне инфраструктуре

Стварање предуслова за унапређење и развој пословне инфраструктуре, у циљу повећања улагања и отварања нових радних места, реализоваће се кроз:

- А) Израду планске и пројектне документације привредних зона;
- Б) Инфраструктурно опремање привредних зона;
- В) Реализацију програма подстицања развоја пословне инфраструктуре града Београда;
- Г) Развој и унапређење Научно-технолошког парка Београд;
- Д) Успостављање Канцеларија за локални економски развој на нивоу градских општина.

МЕРА 2. Развој и унапређење система финансијске подршке ММСПП

Унапређење система финансијске подршке у циљу подизања конкуретности и извозних капацитета сектора ММСПП реализоваће се кроз:

- А) Израду и спровођење програма подршке интернационализацији привредних друштава, предузетника и кластера;
- Б) Успостављање шеме субвенционисања кредитирања;
- В) Успостављање портала привреде Београда о расположивим изворима финансирања;
- Г) Спровођење програма подстицања развоја женског предузетништва; предузетништва младих и социјалног предузетништва.

МЕРА 3. Развој и унапређење пословних услуга за ММСПП

Унапређење пословања и подизање конкурентности сектора ММСПП, реализоваће се кроз:

- А) Развој и спровођење нових модула пословних услуга;
- Б) Спровођење програма суфинансирања пословних услуга за ММСПП;
- В) Обуке за унапређење знања, вештина и кључних компетенција запослених;
- Г) Обуке и грантове за покретање бизниса;
- Д) *On-line* обуке за предузетништво;
- Ђ) Спровођење програма менторства за предузетнике који су у првим годинама свог пословања;
- Е) Промоцију предузетничког духа код младих у школама и на факултетима.

МЕРА 4. Стимулисање пословног удруживања и креирања ланаца вредности

Креирање програма и модела пословног удруживања привредних субјеката на територији града Београда, у циљу максимизације свих позитивних ефеката у процесу стварања ланаца вредности, реализоваће се кроз:

- А) Развој и спровођење програма подршке за кластере;
- Б) Подршку развоју задругарства и кооперативе.

ПРИОРИТЕТ 2. Циљано привлачење инвестиција

Привлачење инвестиција за стратешки важне пројекте, као и привлачење инвестиција неопходних за убрзани развој привреде града Београда, представља стратешко опредељење Градске управе. Град Београд ће, у наредном периоду, да креира проактиван модел привлачења инвестиција у чијем су фокусу инвестиције приватног сектора. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Унапређење подстицајног оквира за улагања

Унапређење услова за инвестиције, повећање ефикасности реализације инвестиционих пројеката, као и унапређење административног оквира за реализацију инвестиција, реализоваће се кроз:

- А) Поједностављивање локалних процедура за реализацију улагања;
- Б) Развој локалне економске инфраструктуре;
- В) Прописивање локалних олакшица и подстицаја на основу локалних стратешких докумената;
- Г) Израду и имплементацију Програма привлачења *greenfield* инвестиција;
- Д) Јавно-приватна партнерства (ЈПП).

МЕРА 2. Подршка инвеститорима

Унапређење ефикасности реализације инвестиција на територији града Београда, као и јачање сарадње између инвеститора и Градске управе, реализоваће се кроз:

- А) Подршку инвеститорима у пред инвестиционој фази;
- Б) Подршку инвеститорима у фази реализације.

МЕРА 3. Промоција града Београда као атрактивне инвестиционе дестинације

Повећање заинтересованости инвеститора за улагање на територији града Београда, као и промоција инвестиционих могућности града Београда, реализоваће се кроз:

- А) Организацију инвестиционих догађаја и конференција – нпр. Београдски инвестициони дани;
- Б) Израду промотивног материјала за инвеститоре;
- В) Наступе на међународним сајмовима.

ПРИОРИТЕТ 3. Развој привреде засноване на знању и иновацијама

Раст глобалне економије, убрзање научног и технолошког процеса, као и убрзани развој информационих технологија намећу као приоритет неопходност развоја привреде засноване, пре свега, на знању и иновацијама.

Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Развој ИТ сектора и креативних индустрија

Унапређење постојећих и развој нових модела подршке за развој ИТ сектора и сектора креативних индустрија, реализоваће се кроз:

- А) Реализацију програма подршке за ИТ сектор;
- Б) Подршку развоју пословних инкубатора за ИТ сектор;
- В) Реализацију пројекта „Београд - креативан град“;
- Г) Подстицање развоја креативних/културних индустрија;
- Д) Мапирање креативне кластеризације града Београда.

МЕРА 2. Београд као *start-up* дестинација

Позиционирање Београда као *start-up* дестинације базиране на иновацијама, реализоваће се кроз:

- А) Развој програма подршке – финансијске и нефинансијске – за покретање бизниса;
- Б) Унапређење подршке и креирање адекватних програма за повећање одрживости *start-up* компанија;
- В) Промоцију Београда као *start-up* дестинације.

МЕРА 3. Мобилизација научно-истраживачких капацитета у функцији развоја привреде

Креирање механизма за умрежавање пословног сектора са научно-истраживачким сектором, у циљу развоја производа и услуга заснованих на знању, реализоваће се кроз:

- А) Циљано мапирање потенцијала научно-истраживачких организација на територији града;
- Б) Израду модела за умрежавање пословног сектора са научно-истраживачким сектором;
- В) Развој и имплементацију програма подршке за сарадњу науке и привреде.

МЕРА 4. Паметна специјализација привредних грана

Дефинисање кључних праваца паметне специјализације и развијање програма подршке за паметну специјализацију привредних грана, реализоваће се кроз:

- А) Израду Стратегије паметне специјализације града Београда;
- В) Имплементацију програма предвиђених Стратегијом паметне специјализације.

МЕРА 5. Унапређење и развој туризма

Унапређење туристичке инфраструктуре и супраструктуре, ревитализација и осавремењавање амбијенталних целина, обогаћивање туристичке понуде у оквиру постојећих производа, унапређење промоције Београда као туристичке дестинације, реализоваће се кроз:

- А) Промоцију града Београда као атрактивне регионалне, европске и ваневропске туристичке дестинације са јединственим брендом;
- Б) Суфинансирање програма и пројеката конгресног, манифестационог, културног и руралног туризма;
- В) Унапређење укупне туристичке понуде;
- Г) Унапређење програма коришћења нових информационих технологија у туризму;
- Д) Израду и реализацију пројеката туристичке сигнализације на територији града Београда;
- Ђ) Унапређење и промоцију туристичких зона и амбијенталних целина и креирање нових;
- Е) Обнову подземних простора Београда;
- Ж) Модернизацију и обогаћивање сувенирског програма града Београда.

МЕРА 6. Унапређење и развој пољопривредног и прехранбеног сектора

Модернизација пољопривредне производње и подршка развоју производње са вишом додатом вредношћу, подршка стварању савремених и ефикасних ланаца вредности у сектору пољопривреде, подстицање развоја органске производње, јачање извозне оријентације, подршка и развој међународних пројеката из области пољопривреде и континуирани процес едукације кадрова, реализоваће се кроз:

- А) Програме подршке за повећање производње и квалитета пољопривредних производа;
- Б) Подршку изградњи мини прерађивачких капацитета на породичним газдинствима;
- В) Подршку удруживању ради ефикасније производње и пласмана пољопривредних производа;
- Г) Диверсификацију економских активности на селу;
- Д) Ефикасније коришћење средстава подстицаја из домаћих и фондова ЕУ.

ПРИОРИТЕТ 4. Развој људских ресурса за потребе тржишта рада

Раст стопе запослености, као један од кључних индикатора остварења овог стратешког циља, захтева креирање ефикасних мера запошљавања и константно унапређење знања, вештина и компетенција радно способног становништва, у складу са потребама тржишта рада. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Спровођење постојећих и креирање нових активних мера запошљавања

Повећање стопе запослености спровођењем постојећих и креирањем нових активних мера запошљавања, у складу са потребама послодаваца, реализоваће се кроз:

- А) Развој и имплементацију програма целоживотног образовања, преквалификације и дуалног образовања;
- Б) Програме субвенција за запошљавање на новоствореним радним местима;
- В) Програме подстицања запошљавања теже запошљивих лица путем јавних радова;
- Г) Подршку друштвеним иновацијама.

МЕРА 2. Јачање компетенција и повећање пословних могућности за рањиве групе

Развој адекватних програма обука, преквалификација и доквалификација у циљу повећања запошљивости рањивих група, реализоваће се кроз:

- А) Реализацију програма обуке, стручне праксе и стицања посебних практичних знања за потребе тржишта рада;
- Б) Организацију специјализованих сајмова запошљавања;
- В) Развој самоуслужних станица за незапослене у општинама;
- Г) Развијање центара за информисање и професионално саветовање и клубове за тражење посла.

Кључни актери:

- Град Београд – кабинет градоначелника
- Град Београд – Секретаријат за привреду
- Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд
- Научно-технолошки парк Београд
- Туристичка организација Београда
- Град Београд – Секретаријат за финансије
- Градски центар за социјално предузетништво
- Град Београд – Секретаријат за спорт и омладину

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2. Паметан урбани развој града на две европске реке

Паметан урбани развоја града Београда подразумева обезбеђење максималног квалитета живота уз минималну потрошњу ресурса и коришћење информационих технологија, којима се успостављају савремене одрживе форме комуникације, мобилности и партиципације.

Град се јасно определио за активности које воде јачању идентитета, рационалном располагању ресурсима, ефикасном управљању имовином у јавној својини, плански контролисаном развоју и уређењу јавног простора.

На основу урађене анализе тренутног стања и дефинисаних стратешких опредељења Града, идентификовани су следећи приоритети и мере:

ПРИОРИТЕТ 1. Стварање предуслова за паметан урбани развој Београда

МЕРА 1. Стварање институционалног оквира за паметан урбани развој града

МЕРА 2. Успостављање урбанистичког сегмента Географског информационог система (ГИС) града Београда

МЕРА 3. Успостављање градског центра за праћење и координацију свих градских сервиса

МЕРА 4. Развијање иновативних модела заједничког планирања уређења града

ПРИОРИТЕТ 2. Плански регулисан, контролисан урбани развој Београда и подршка инвестиционим пројектима

МЕРА 1. Разрада и спровођење усвојених урбанистичких планова

МЕРА 2. Унапређење процедура за ефикасну изградњу и инвестиције

ПРИОРИТЕТ 3. Унапређен идентитет града Београда

МЕРА 1. Реализација пројеката и планова везаних за реке и приобаље

МЕРА 2. Уређење јавних простора Београда

МЕРА 3. Јавни урбанистички и архитектонски конкурси

МЕРА 4. Уређење и ревитализација културно-историјских целина града Београда

МЕРА 5. Позиционирање Београда на глобалној мапи атрактивних градова

ПРИОРИТЕТ 4. Ефикасно управљање имовином у јавној својини

МЕРА 1. Успостављање система управљања имовином у јавној својини

Индикатори Стратешког циља 2 - Паметан урбани развој града на две европске реке

- Успостављени стандарди уређења јавног простора
- Успостављен урбанистички ГИС Града Београда до 2018. године
- Усвојена стратегија паметног урбаног развоја до 2019. године
- Усвојено минимум 60 нових планова регулације до 2021. године
- Изграђено и реконструисано минимум 5 објеката културе до 2021. године
- Боља позиција Београда на ранг листама градова према квалитету живота

ПРИОРИТЕТ 1. Стварање предуслова за паметан урбани развој Београда

Стварање предуслова за паметан урбани развој града треба да допринесе јачању идентитета града, рационалном располагању ресурсима (укључујући простор и природно и културно наслеђе), плански контролисаном развоју, уређењу јавног простора и реорганизацији саобраћаја. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Стварање институционалног оквира за паметан урбани развој града

Основна претпоставка паметног урбаног развоја јесте стварање институционалног оквира за планску и контролисану реализацију свих будућих активности, базираних на технолошкој, еколошкој и социјалној компоненти кроз:

А) Израду стратегије паметног урбаног развоја града Београда.

МЕРА 2. Успостављање урбанистичког сегмента Географског информационог система (ГИС) града Београда

Предуслов паметног урбаног развоја представља постојање ефикасних урбанистичких процедура и афирмативног амбијента за инвестиције, као и једноставног и транспарентног увида у све важеће планове и релевантне податке за локације у граду Београду кроз:

А) Успостављање урбанистичког ГИС Београда;

Б) Формирање интернет портала са подацима о простору и инфраструктурама града;

В) Обуку и протоколе за запослене у управи, функционално везане за поступке урбанистичког планирања и спровођења планова.

МЕРА 3. Успостављање градског центра за праћење и координацију свих градских сервиса

Координација и хармонизација активности свих запослених у Градској управи, функционално везаних за поступке урбанистичког планирања и спровођења планова, реализоваће се кроз:

А) Израду независног интернет портала Секретаријата за урбанизам и грађевинске послове на којем ће се налазити сва важећа планска документација доступна јавности, као и интерна база података доступна запосленима;

Б) Обуку запослених у Градској управи за рад са унапређеним технологијама.

МЕРА 4. Развијање иновативних модела заједничког планирања уређења града

Концепт паметног урбаног планирања подразумева укључивање приватног и цивилног сектора у стратешко планирање кроз:

А) Промоцију заједничког планирања града;

Б) Заједничке активности грађана и Градске управе;

В) Унапређење постојећих и развој нових апликација и комуникационих канала за сарадњу са грађанима.

ПРИОРИТЕТ 2. Плански регулисан, контролисан урбани развој Београда и подршка инвестиционим пројектима

Сет просторних планова града Београда обезбеђује основ за даљу планску разраду и њихово спровођење на читавој територији града, омогућује увођење урбанистичког реда, као и утврђивање потенцијалних локација за велике пројекте од посебног интереса за град. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Разрада и спровођење усвојених урбанистичких планова

Даља разрада и дефинисање планске документације неопходне за планско уређење града Београда и подршку инвестицијама, реализоваће се кроз:

- А) Израду планова детаљне регулације у оквиру граница ПГР финансираних из буџета Града;
- Б) Израду урбанистичких планова за капиталне пројекте од националног значаја;
- В) Подршку припреми планова детаљне регулације и урбанистичких планова приватних инвеститора у грађевинском подручју.

МЕРА 2. Унапређење процедура за ефикасну изградњу и инвестиције

Континуирано усавршавање запослених у Градској управи задужених за електронску комуникацију и рад у технолошки напредном окружењу, комуникацију са пројектантима (прелазак са папирне у искључиво електронску форму) и ефикасно издавање електронских локацијских услова, грађевинских и употребних дозвола, реализоваће се кроз:

- А) Унапређење административних процедура за ефикасније издавање дозвола;
- Б) Унапређење процедура за ефикаснију израду планова детаљне регулације;
- В) Обуку овлашћених пројектаната за комуникацију са управом у електронском облику.

ПРИОРИТЕТ 3. Унапређен идентитет града Београда

Заштита и унапређење природне и културне баштине, истицање и промовисање богате историје која град чини виталним и атрактивним, унапређење урбаних симбола, обнова урбаних центара, унапређење и ангажовање зелених површина, река и речних обала Саве и Дунава, развијање осећања припадности граду и свести о значају јавних простора и јавних добара, представља основ развоја идентитета града. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Реализација пројеката и планова везаних за реке и приобаље

Планирање, пројектовање, изградња и промоција основних елемената идентитета града Београда, реализоваће се кроз:

- А) Изградњу подручја Београд на води и уређење Савске променаде;

- Б) Израду плана детаљне регулације за подручје блокова 18, 18а, 68 и 69 у Новом Београду;
- В) Израду плана детаљне регулације за изградњу спортско-рекреативног центра на приобаљу Дунава у Гроцкој;
- Г) Израду плана детаљне регулације за подручје између комплекса Топлане, Улице савски насип, Моста „Газела“ и реке Саве, на Новом Београду;
- Д) Израду плана детаљне регулације дела за подручје Аде Хује;
- Ђ) Израду плана детаљне регулације „Старо Сајмиште“.

МЕРА 2. Уређење јавних простора Београда

Уређење, планирање, изградња и промоција отворених и јавних простора града Београда, реализоваће се кроз:

- А) Подизање свести јавности о значају јавног простора;
- Б) Реконструкцију централних тргова и паркова града Београда;
- В) Изградњу, уређење, озелењавање Врачарског платоа – II фаза са изградњом Улице Боре Станковића;
- Г) Мапирање свих локација на којима су изведени привремени или нелегални објекти који својом формом и садржајем умањују и обезвређују јавни градски простор и уклањање ових објеката.

МЕРА 3. Јавни урбанистички и архитектонски конкурси

Уређење значајних локација, јавних површина и објеката на најквалитетнији начин, користећи најбоље урбанистичко-архитектонске идеје и дизајн, реализоваће се кроз:

- А) Реализацију урбанистичко-архитектонског конкурса за шире подручје Хиподрома;
- Б) Реализацију урбанистичко-архитектонског конкурса за део Макишког поља;
- В) Израду плана детаљне регулације за део Блока 13 у Новом Београду;
- Г) Реализацију урбанистичко-архитектонског конкурса за подручје Аде Хује.

МЕРА 4. Уређење и ревитализација културно-историјских целина града Београда

Изградња идентитета читавих амбијенталних целина и подизање квалитета и атрактивности јавних градских простора, реализоваће се кроз:

- А) Мапирање, ажурирање и регистрацију објеката и целина у статусу претходне заштите;
- Б) Уређење Београдске тврђаве и парка Калемегдан;
- В) Уређење историјског језгра Земуна;
- Г) Израду пројекта и изградњу објекта градске галерије на Косанчићевом венцу;
- Д) Реконструкцију објекта у Ресавској 40/6 и пренамену у Музеј града Београда;
- Ђ) Припрему за изградњу нове концертне дворане Београдске филхармоније у делу Блока 13 у Новом Београду;
- Ћ) Изградњу објекта културе на Тргу Републике;
- Ж) Реконструкцију и пренамену објекта Главне железничке станице;
- З) Изградњу Арт центра (или музеја железнице);
- И) Постављање скулптура и инсталација у јавном простору, осликавање мурала;

МЕРА 5. Позиционирање Београда на глобалној мапи атрактивних градова

Повећање броја инвеститора и туриста, као и позиционирање на глобалној мапи градова, реализоваће се кроз:

- А) Израду стратегије брендирања града Београда;
- Б) Укључивање Београда у глобалне мреже и иницијативе метропола.

ПРИОРИТЕТ 4. Ефикасно управљање имовином у јавној својини

Имовина у јавној својини Града Београда представља значајан економско-финансијски ресурс, чијим професионалним управљањем могу да се створе услови за остварење значајних финансијских прихода од давања у закуп и продаје непокретности. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Успостављање система управљања имовином у јавној својини

Дефинисање активности у вези са даљом стратегијом управљања имовином у јавној својини, спровођење анализа различитих категорија имовине, усвајање стратешких докумената и иницијатива, у циљу повећања прихода од непокретности којима Град располаже, реализоваће се кроз:

- А) Иницирање измена Закона о јавној својини;
- Б) Запошљавање стручног кадра оспособљеног за спровођење активности у погледу управљања имовином;
- В) Стављање у функцију имовине која је у лошем стању или урушена;
- Г) Промену уписа врсте земљишта у евиденцији Републичког геодетског завода;
- Д) Решавање статуса имовине на којој је Београд уписан као носилац заједничке својине, односно сусвојине са другим физичким и правним лицима;
- Ђ) Иницирање поступака за промену намене пољопривредног земљишта;
- Е) Детаљну анализу свих категорија имовине;
- Ж) Омогућавање додатних улагања за подизање атрактивности и вредности непокретности предвиђених за продају или за стратешка партнерства.

Кључни актери:

- Град Београд – кабинет градоначелника – главни урбаниста
- Град Београд – Секретарија за урбанизам и грађевинске послове
- Град Београд – Секретаријат за инвестиције
- Град Београд – Секретаријат за културу
- Град Београд – Секретаријат за послове одбране, ванредних ситуација, комуникације и координацију односа са грађанима
- Урбанистички завод Београда
- Град Београд – Секретаријат за инспекцијске послове
- Град Београд – Секретаријат за имовинске и правне послове

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3. Одржива мобилност за интерактивни развој града

Стратешко опредељење Града Београда представља равномерни развој саобраћајног система заснован на принципима одрживе мобилности и промени хијерархије међу видовима саобраћаја.

На основу урађене анализе тренутног стања и дефинисаног стратешког опредељења Града, идентификовани су следећи приоритети и мере:

ПРИОРИТЕТ 1. Повећана приступачност града

МЕРА 1. Унапређење капиталне саобраћајне инфраструктуре регионалног значаја

МЕРА 2. Унапређење примарне саобраћајне инфраструктуре градског значаја

ПРИОРИТЕТ 2. Одржива мобилност централне градске зоне

МЕРА 1. Развијање одрживе урбане мобилности

МЕРА 2. Унапређење саобраћајних услова унутар централне градске зоне и на њеном ободу

МЕРА 3. Промена саобраћајних приоритета у делу централне градске зоне

ПРИОРИТЕТ 3. Развој привредних зона и логистике

МЕРА 1. Планирање саобраћајне инфраструктуре у функцији развоја привреде

МЕРА 2. Изградња саобраћајне инфраструктуре у функцији привредног развоја

МЕРА 3. Развој градске логистике

ПРИОРИТЕТ 4. Усаглашеност саобраћајног система са потребама грађана

МЕРА 1. Истраживање одрживих решења за развој саобраћајног система

МЕРА 2. Побољшање безбедности учесника у саобраћају

МЕРА 3. Унапређење функција саобраћајног система

Индикатори Стратешког циља 3 – Одржива мобилност за интерактивни развој града:

- Повећање удела пешака и бициклиста као учесника у саобраћају за 2 до 5% (2016. је око 25%) у укупној видовној расподели
- Изграђено 100 km нових бициклистичких стаза до 2021. године
- Створени предуслови за изградњу прве линије метроа до 2021. године,
- Институционализован и дефинисан концепт развоја градске логистике до 2021. године
- Унапређени безбедоносни услови за све учеснике у саобраћају

ПРИОРИТЕТ 1. Повећана приступачност града

Развој Београда, као значајног саобраћајног чвора, претпоставља реализацију путне и уличне мреже, железничке инфраструктуре, развој водног саобраћаја и даљу модернизацију и развој Аеродрома „Никола Тесла“, чиме би се у првом реду повећала доступност града у односу на регион Југоисточне Европе и самим тим створиле могућности за генерисање већег обима саобраћајних услуга. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Унапређење капиталне саобраћајне инфраструктуре регионалног значаја

Унапређење капиталне саобраћајне инфраструктуре регионалног значаја подразумева стварање услова за повећање доступности града у односу на регион Југоисточне Европе, као и стварање могућности за генерисање већег обима саобраћајних услуга кроз:

- А) Изградњу путне мреже регионалног значаја;
- Б) Изградњу железничке инфраструктуре регионалног значаја;
- В) Изградњу објеката у функцији даљинског превоза путника;
- Г) Развој водног саобраћаја;
- Д) Модернизацију и развој Аеродрома „Никола Тесла“.

МЕРА 2. Унапређење примарне саобраћајне инфраструктуре градског значаја

Унапређење примарне саобраћајне инфраструктуре градског значаја подразумева стварање адекватних услова за већу доступност делова градске територије, могућности за бољу искоришћеност простора, као и побољшање услова за одвијање саобраћаја на градској уличној мрежи кроз:

- А) Израду техничке и планске документације за капацитетни шински систем;
- Б) Израду техничке и планске документације за примарну саобраћајну мрежу градског значаја;
- В) Израду техничке и планске документације за реализацију железничке инфраструктуре градског значаја;
- Г) Израду техничке документације за редефинисање позиције појединих саобраћајних подсистема у граду.

ПРИОРИТЕТ 2. Одржива мобилност централне градске зоне

Одржива мобилност се заснива на стварању услова за равномернију доступност свих градских простора уз поштовање основних принципа безбедности, унапређењу стања животне средине, повећању ефикасности транспортних средстава и уређењу градских простора по мери његових корисника. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Развијање одрживе урбане мобилности

Развијање одрживе урбане мобилности подразумева стварање могућности за равномернију доступност свих градских простора уз поштовање основних принципа безбедности, унапређење стања животне средине, повећање ефикасности транспортних средстава и уређења градских простора по мери његових корисника кроз:

- А) Израду плана одрживе урбане мобилности (ПОУМ) који ће бити усмерен на остваривање циљева ЕУ у области одрживе мобилности;
- Б) Израду мастер плана за саобраћајну инфраструктуру – СМАРТ плана који треба да дефинише правце развоја и параметре транспортног система града;
- В) Стварање услова за поштовање основа одрживе урбане мобилности кроз промену хијерархије међу видовима превоза у централној градској зони;

МЕРА 2. Унапређење саобраћајних услова унутар централне градске зоне и на њеном ободу

Унапређење услова за одвијање саобраћаја унутар централне градске зоне и на њеном ободу треба да допринесе стварању услова за решавање идентификованих проблема у одвијању саобраћаја кроз:

- А) Израду и доношење планске документације са решењима датим на принципима одрживе мобилности за саобраћајне потезе унутар централне градске зоне;
- Б) Израду и доношење планске документације за саобраћајне правце на ободу централне градске зоне са циљем веће сегрегације транспортних захтева и побољшања стања чинилаца животне средине.

МЕРА 3. Промена саобраћајних приоритета у делу централне градске зоне

Промена саобраћајних приоритета у делу централне градске зоне треба да створи услове за равномернију доступност свих градских зона по мери његових корисника кроз:

- А) Израду техничке документације за изградњу и проширење пешачких површина у центру града, изградњу нових бициклических стаза, реконструкцију постојећих и изградњу нових вануличних капацитета за паркирање – јавних гаража, и кроз изградњу делова уличне мреже централне градске зоне;
- Б) Дислоцирање терминала и депоа подсистема јавног превоза путника са циљем пренамене простора у намене примерене централним градским садржајима;
- В) Свеобухватну реконструкцију појединих саобраћајних праваца са циљем побољшања услова одвијања саобраћаја и нивоа безбедности свих учесника у саобраћају.

ПРИОРИТЕТ 3. Развој привредних зона и логистике

Развој привредних зона и градске логистике треба да доведе до конкурентније привреде, повећане атрактивности града за улагања, ефикаснијег снабдевања, као и очувања животне средине. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Планирање саобраћајне инфраструктуре у функцији развоја привреде

Планирање саобраћајне инфраструктуре у функцији развоја привреде кроз:

- А) Израду планске документације за привредне зоне са пратећим садржајима предвиђеним плановима вишег реда;
- Б) Израду планске документације за комплекс Аеродрома „Никола Тесла“ и нове луке у зони Пупиновог моста.

МЕРА 2. Изградња саобраћајне инфраструктуре у функцији привредног развоја

Изградња саобраћајне инфраструктуре у функцији привредног развоја подразумева стварање услова за генерисање већих привредних активности, привлачење нових инвестиција, отварање нових радних места и даљи економски развој града кроз:

- А) Модернизацију и изградњу капацитета аеродрома „Никола Тесла“;
- Б) Припрему за изградњу нове луке са слободном зоном узводно од Пупиновог моста на Дунаву;
- В) Изградњу саобраћајница у оквиру планираних привредних зона;
- Г) Изградњу капацитета за интензивирање интермодалног транспорта.

МЕРА 3. Развој градске логистике

Развој градске логистике подразумева стварање услова за системско решавање проблема градске логистике кроз:

- А) Институционализацију градске логистике у циљу континуираног праћења активности;
- Б) Израду студија из области градске логистике.

ПРИОРИТЕТ 4. Усаглашеност саобраћајног система са потребама грађана

Саобраћајни систем по мери грађана претпоставља потпуну усаглашеност потреба грађана на једном подручју и способност саобраћајног система да одговори на захтеве који се пред њега постављају, било да се ради о проширењу капацитета неког од постојећих подсистема, изградњи делова саобраћајног подсистема који не егзистира на посматраном подручју или подизању квалитета и нивоа услуге/опслуге у оквиру појединих подсистема или елемената саобраћајног система града. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Истраживање одрживих решења за развој саобраћајног система

Одржива решења за развој саобраћајног система у циљу боље доступности и међусобне повезаности делова града, реализоваће се кроз:

- А) Израду студија и стратегије из области безбедности саобраћаја;
- Б) Израду студија, пројеката и изградњу кружних токова.

МЕРА 2. Побољшање безбедности учесника у саобраћају

Изградња делова саобраћајног система у приградским општинама, као и примена савремених система адаптабилног управљања саобраћајем у централној градској зони, реализоваће се кроз:

- А) Изградњу објеката у функцији побољшања безбедности свих учесника у саобраћају;
- Б) Изградњу делова уличне мреже у рубним градским општинама;
- В) Изградњу делова саобраћајног система са циљем прилагођавања потребама свих грађана.

МЕРА 3. Унапређење функција саобраћајног система

Континуирано праћење стања и унапређење система управљања саобраћајем реализоваће се кроз:

- А) Набавку нових возила и модернизацију постојећег возног парка подсистема јавног превоза путника;
- Б) Израду пројеката из области саобраћајне сигнализације, управљања саобраћајем и увођења нове саобраћајне опреме;
- В) Одржавање целокупне саобраћајне инфраструктуре са циљем квалитетнијег одвијања саобраћаја.

Кључни актери:

- Град Београд – Секретаријат за саобраћај
- Град Београд – Секретаријат за јавни превоз
- Град Београд – Секретаријат за инвестиције
- Град Београд – Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове
- Град Београд – кабинет градоначелника – главни урбаниста

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 4. Квалитетније и економичније услуге за све грађане

Свакако једна од главних одговорности и стратешко опредељење Града јесте обезбеђење високо квалитетних, економски ефикасних, инфраструктурно одрживих и приуштивих услуга, доступних свим грађанима.

На основу урађене анализе тренутног стања и дефинисаних стратешких опредељења Града, идентификовани су следећи приоритети и мере:

ПРИОРИТЕТ 1. Унапређење квалитета и обухвата комуналне инфраструктуре

- МЕРА 1. Развој и одржавање инфраструктуре за водоснабдевање и санитацију
- МЕРА 2. Успостављање система сакупљања и третирања комуналног отпада
- МЕРА 3. Развој и очување вредности остале комуналне инфраструктуре

ПРИОРИТЕТ 2. Стварање оквира за висококвалитетне комуналне услуге

- МЕРА 1. Унапређење ефикасности ЈКП
- МЕРА 2. Редифинисање стандарда у пружању комуналних услуга
- МЕРА 3. Унапређење система мониторинга пружања комуналних услуга

ПРИОРИТЕТ 3. Унапређење нивоа информисаности и комуникације са грађанима

- МЕРА 1. Подизање квалитета информисаности грађана
- МЕРА 2. Едукација младих у области комуналног реда и очувања околине

Индикатори Стратешког циља 4 – Квалитетније и економичније услуге за све грађане:

- 90% корисника покривених водоводом до 2021. године
- 80–90% корисника покривених канализацијом до 2021. године
- Процент губитака у водоводној мрежи смањен за 5% до 2021. године
- 10% пречишћених отпадних вода у односу на укупно сакупљене до 2021. године
- 100% корисника покривених услугом организованог сакупљања отпада до 2021. године
- Процент рециклаже од 20% до 2021. године
- Повећан коефицијент ефикасности свих ЈКП појединачно преко 1 до 2018. године

ПРИОРИТЕТ 1. Унапређење квалитета и обухвата комуналне инфраструктуре

У циљу развоја комуналних система и ефикаснијег пружања комуналних услуга потребно је редовно одржавање постојећих комуналних објеката, њихова модернизација, рехабилитација и проширење капацитета. На тај начин се стварају услови за унапређење обухвата и квалитета, односно доступности квалитетних комуналних услуга максималном броју корисника. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Развој и одржавање инфраструктуре за водоснабдевање и санитацију

Развој и одржавање инфраструктуре за водоснабдевање и санитацију подразумева системско улагање у изградњу, развој и одржавање мреже и објеката водовода и канализације са циљем чувања вредности ових система, унапређење квалитета услуге, заштиту здравља, унапређење стања животне средине и достизање стандарда ЕУ у овој области. Ова мера ће се остварити кроз:

- А) Реализацију пројеката интерцептора и постројења за пречишћавање отпадних вода „Велико село“ и „Остружница“;
- Б) Развој канализационе мреже и објеката првог, другог и трећег приоритета;
- В) Изградњу мреже и објеката за водоснабдевање првог и другог приоритета.

МЕРА 2. Успостављање система сакупљања и третирања комуналног отпада

Успостављање система сакупљања и третирања комуналног отпада подразумева стварање услова за реализацију циљева постављених Локалним планом управљања отпадом града Београда и Програмом заштите животне средине града Београда реализоваће се кроз:

- А) Стварање услова за примарну селекцију комуналног отпада;
- Б) Изградњу Центра за управљање отпадом у Винчи и опремање нове санитарне депоније;
- В) Обезбеђење индустријских капацитета за прераду/поновну употребу рециклабилних компонената отпада;
- В) Успостављање система управљања посебним токовима отпада.

МЕРА 3. Развој и очување вредности остале комуналне инфраструктуре

Развој и очување вредности остале комуналне инфраструктуре обезбедиће висок ниво услуга грађанима Београда кроз:

- А) Изградњу, реконструкцију, проширење капацитета и уређење градских гробља;
- Б) Реконструкцију, изградњу и проширење пијачних капацитета;
- В) Унапређење и заштиту јавних зелених површина;
- Г) Изградњу прихватишта за напуштене псе, гробља за кућне љубимце и центара за спаљивање анималног и медицинског отпада.

ПРИОРИТЕТ 2. Стварање оквира за висококвалитетне комуналне услуге

Стварање оквира за висококвалитетне комуналне услуге подразумева увођење савремених пракси управљања у ЈКП, редефинисање стандарда у пружању комуналних услуга, као и унапређење система мониторинга. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Унапређење ефикасности ЈКП

Унапређење ефикасности ЈКП у циљу пружања висококвалитетних комуналних услуга, реализоваће се кроз:

- А) Увођење савремених пракси управљања путем институционалног, организационог и пословно-финансијског реструктурирања ЈКП;
- Б) Смањење трошкова пословања и повећање степена наплате комуналних услуга;

МЕРА 2. Редифинисање стандарда у пружању комуналних услуга

Редифинисање стандарда у пружању комуналних услуга обезбедиће се кроз:

- А) Израду стратешког документа у области комуналних делатности који ће поставити циљеве и приоритете у погледу нивоа квалитета и квантитета услуга, дефинисати стандарде и одредити параметре успешног пословања, ефикасности и продуктивности.

МЕРА 3. Унапређење система мониторинга пружања комуналних услуга

Унапређење система мониторинга пружања комуналних услуга треба да омогући лакше стратешко управљање кроз:

- А) Дефинисање индикатора квалитета обављања комуналне делатности;
- Б) Успостављање мерних места и даљинског преноса података и повезивање постојећих програмских пакета и база у систему водоснабдевања и канализације;
- В) Континуирано прикупљање и праћење података у области комуналних делатности и повезаних области, на основу дефинисаних индикатора.

ПРИОРИТЕТ 3. Унапређење нивоа информисаности и комуникације са грађанима

У циљу одржавања комуналног реда, очувања јавне имовине и рационалног коришћење ресурса, као и успешности реализације нових програма и пројеката попут увођења примарне селекције отпада, неопходно је омогућити активну улогу грађана у наведеним процесима. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Подизање квалитета информисаности грађана

Подизање квалитета информисаности грађана треба да допринесе одржавању комуналног реда, очувању јавне имовине и рационалном коришћењу ресурса кроз:

- А) Развој иновативних канала комуникације – израду комуналног портала Града и израду модула за обједињено управљање пројектима (ОУП модула);
- Б) Спровођење промотивних активности.

МЕРА 2. Едукација младих у области комуналног реда и очувања околине

Едукација у области комуналног реда и очувања околине треба да, кроз заједничке активности и сарадњу између градских секретаријата који се баве областима образовања, животне средине, комуналном делатношћу и енергетиком, створи услове за подизање нивоа свести код најмлађих о значају рециклаже, рационалне потрошње воде, енергетске ефикасности и обновљивих извора енергије. Ова мера ће се реализовати кроз:

- А) Развој иновативних програма неформалног образовања у предшколском и школском узрасту у вези са рециклажом, животном средином и сродним темама.

Кључни актери:

- Град Београд – Секретаријат за комуналне и стамбене послове
- Град Београд – Секретаријат за инвестиције
- Град Београд – Секретаријат за послове одбране, ванредних ситуација, комуникације и координацију односа са грађанима
- Град Београд – Секретаријат за образовање и дечју заштиту
- Град Београд – Секретаријат за заштиту животне средине
- Град Београд – Секретаријат за енергетику
- Град Београд – Секретаријат за привреду, Управа за цене
- Град Београд – Секретаријат за саобраћај

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 5. Енергетски ресурси као развојна шанса

Ефикасно, економски подстицајно и еколошки прихватљиво снабдевање енергијом и енергентима грађана и привреде оствариће се кроз реализацију следећих приоритета и мера:

ПРИОРИТЕТ 1. Унапређење енергетске инфраструктуре

МЕРА 1. Планирање, одржавање и изградња енергетске инфраструктуре

МЕРА 2. Увођење комбиноване производње топлотне и електричне енергије и коришћење обновљивих извора енергије

ПРИОРИТЕТ 2. Унапређење енергетске ефикасности

МЕРА 1. Примена финансијских инструмената за подршку ефикаснијем коришћењу енергије

МЕРА 2. Подизање нивоа ефикасности енергетских система и услуга

МЕРА 3. Унапређење информисаности грађана и стицање знања у области енергетике

ПРИОРИТЕТ 3. Институционални амбијент за развој енергетских система и пружање квалитетних услуга

МЕРА 1. Увођење система енергетског менаџмента

МЕРА 2. Примена иновативних модела управљања развојем енергетских система и инфраструктуре

МЕРА 3. Планирање енергетског развоја

Индикатори Стратешког циља 5 – Енергетски ресурси као развојна шанса:

- Смањени губици у топоводној мрежи за 30% до 2021. године
- 25% топлотне енергије из ТЕНТ-А у систему даљинског грејања до 2021. године
- Функционално повезане најмање три топлане и њихова грејна подручја до 2021. године
- Угашене све индивидуалне и блоковске котларнице у систему ЈКП „Београдске електране“ које као гориво користе угаљ и мазут до 2021. године
- Достигнута стопа од 85% (пословни простор) и 90% (стамбени простор) у систему наплате према потрошеној енергији до 2021. године

ПРИОРИТЕТ 1. Унапређење енергетске инфраструктуре

Увођење наплате топлотне енергије према измереној потрошњи, поштравање еколошких прописа као и могући проблеми у снабдевању природним гасом, захтевају проактиван приступ развоју целокупне енергетске инфраструктуре у граду, а посебно система даљинског грејања, као потенцијално најосетљивијег сегмента. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Планирање, одржавање и изградња енергетске инфраструктуре

Ширење и интеграција енергетских система, уз повећану ефикасност функционисања и смањење зависности од увозних енергената обезбедиће се кроз:

- А) Системску замену топловодне мреже;
- Б) Израду топловода ТЕНТ-А – ТО Нови Београд;
- В) Интерконекцију топловодне мреже.

МЕРА 2. Увођење комбиноване производње топлотне и електричне енергије и коришћење обновљивих извора енергије

Увођење комбиноване производње топлотне и електричне енергије и коришћење обновљивих извора енергије треба да доведе до успостављања енергетски и еколошки оптималног коришћења енергетских ресурса кроз:

- А) Изградњу когенерација у Падинској Скели;
- Б) Примену биомасе у топланама Борча и Вишњичка бања;
- В) Изградњу когенерације на Новом Београду на природни гас;
- В) Изградњу когенерације при Центру за управљање отпадом у Винчи;
- Г) Инсталацију топлотних пумпи у ТО Нови Београд;
- Д) Изградњу когенерације у оквиру ТО Вождовац.

ПРИОРИТЕТ 2. Унапређење енергетске ефикасности

Највећи потенцијал за унапређење енергетске ефикасности у Београду се налази на страни потрошача, у сектору зградарства. Рехабилитација постојећег стамбеног и пословног простора, објеката у јавном и приватном власништву, отвара простор за значајно смањење финалне потрошње енергије, ослобађа капацитете система даљинског грејања и гасификације за прикључење нових корисника и отвара тржиште енергетских и грађевинских услуга вредно више милијарди евра. Додатни потенцијал за унапређење енергетске ефикасности пружа и систем јавног осветљења у рубним градским општинама који се тренутно заснива на застарелим живиним изворима светлости. Реализација пројеката унапређења енергетске ефикасности захтева и адекватне финансијске инструменте којима би се подржала реализација пројеката, као и информативне и образовне активности којима се перманентно развија свест о значају енергије, могућностима и неопходности примене мера енергетске ефикасности. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Примена финансијских инструмената за подршку ефикаснијем коришћењу енергије

Примена финансијских инструмената за подршку ефикаснијем коришћењу енергије треба да допринесе креирању финансијског амбијента који подстиче и промовише примену мера енергетске ефикасности на начин да је чини и економски исплативом. Ова мера реализоваће се кроз:

- А) Рад Фонда за енергетску ефикасност Града Београда;
- Б) Увођење наплате топлотне енергије према измереној потрошњи.

МЕРА 2. Подизање нивоа ефикасности енергетских система и услуга

Подизање нивоа ефикасности енергетских система и услуга треба да створи услове за смањење потрошње енергије уз исто или боље вршење основне функције. Ова мера оствариће се кроз:

- А) Реконструкцију и модернизацију објеката и инсталација у власништву Града, градских општина и ЈКП, становништва и привреде;
- Б) Енергетску санацију у сектору зградарства;
- В) Увођење енергетски ефикаснијих типова светиљки за потребе функционалног осветљења у рубним градским општинама.

МЕРА 3. Унапређење информисаности грађана и стицање знања у области енергетике

Унапређење информисаности грађана и стицање знања у области енергетике треба да обезбеди услове за подизање свести код грађана и најмлађе популације о значају примене мера енергетске ефикасности и коришћењу обновљивих извора енергије. Ова мера оствариће се кроз:

- А) Информационе, промотивне и едукативне активности;
- Б) Нове програме неформалног образовања у предшколском и основношколском узрасту.

ПРИОРИТЕТ 3. Институционални амбијент за развој енергетских система и пружање квалитетних услуга

Да би предвиђени динамичан развој енергетске инфраструктуре и интензивна примена мера енергетске ефикасности била могућа, неопходно је да буду праћени и стварањем одговарајућег институционалног амбијента који омогућава адекватно праћење и руковођење врло различитим процесима и активностима. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Увођење система енергетског менаџмента

Увођење система енергетског менаџмента створиће услове за организовано управљање енергијом кроз:

- А) Увођење система енергетског менаџмента на нивоу Градске управе и градских општина;
- Б) Операционализацију информационог система енергетике Београда.

МЕРА 2. Примена иновативних модела управљања развојем енергетских система и инфраструктуре

Примена иновативних модела управљања развојем енергетских система и инфраструктуре обезбедиће се кроз:

- А) Формирање Београдског енергетског холдинга (трансформација ЈКП „Београдске електране“ у енергетску компанију која би директно управљала енергетским ресурсима града и реализовала различите енергетске пројекте).

МЕРА 3. Планирање енергетског развоја

Планирање енергетског развоја подразумева систематске и континуиране активности на праћењу, анализи и планирању енергетског развоја које ће се обезбедити кроз:

- А) Примену поступка *Participatory Backcasting* као успешног партиципативног механизма;
- Б) Ревизију нацрта Стратегије енергетског развоја града Београда.

Кључни актери:

- Град Београд – Секретаријат за енергетику
- Град Београд – Секретаријат за заштиту животне средине
- Град Београд – Секретаријат за комуналне и стамбене послове
- Град Београд – Секретаријат за инвестиције
- Град Београд – Секретаријат за образовање
- Град Београд – Секретаријат за послове одбране, ванредних ситуација, комуникације и координацију односа са грађанима

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 6. Одржив, отпоран и обновљив град

Заштита и унапређење животне средине представљају основу и кључни предуслов да Београд у будућности постане одржив, обновљив и отпоран град. То ће се постићи заустављањем даље деградације и унапређењем животне средине уз очување урбаних вредности, планским коришћењем природних ресурса, превентивном заштитом од свих планираних активности које могу угрозити постојећи квалитет природне и животне средине и капацитет простора, уз санацију и ревитализацију угрожених подручја града. Овај стратешки циљ оствариће се кроз реализацију следећих приоритета и мера:

ПРИОРИТЕТ 1. Заштита и унапређење квалитета чинилаца животне средине

- МЕРА 1. Смањење емисије гасова из енергетских и индустријских постројења и саобраћаја
- МЕРА 2. Спровођење мера адаптације на климатске промене и отпорности града
- МЕРА 3. Решавање проблема загађења вода и успостављање интегралног управљања водама
- МЕРА 4. Санација и ремедијација угрожених и контаминираних подручја
- МЕРА 5. Спровођење мера заштите од ерозије земљишта
- МЕРА 6. Спровођење акустичког зонирања уз смањење нивоа буке
- МЕРА 7. Регулисање бројности штетних организама

ПРИОРИТЕТ 2. Очување биодиверзитета, природних вредности и заштићених природних добара

- МЕРА 1. Заштита и ефикаснији територијални распоред зелених површина
- МЕРА 2. Повећање површина под зеленилом, шумама и заштићеним природним добрима

ПРИОРИТЕТ 3. Развој институционалног система за управљање, мониторинг и извештавање о животној средини

- МЕРА 1. Јачање институционалних капацитета за управљање животном средином
- МЕРА 2. Унапређење мониторинга квалитета ваздуха, вода, земљишта и нивоа буке
- МЕРА 3. Побољшање квалитета, поузданости и доступности јавности информација о животној средини
- МЕРА 4. Развој јединственог информационог система у области животне средине
- МЕРА 5. Промоција концепта заштите животне средине

Индикатори Стратешког циља 6 – Одржив, отпоран и обновљив град:

- Смањен број дана са прекораченим граничним вредностима загађења у ваздуху за 5% до 2021. године
- Повећане зелене и заштићене површине за 20% до 2021. године

- Успостављен јединствен информациони систем у области животне средине до 2021. године
- Реализоване мере санације и ремедијације на шест локација до 2021. године
- Повећан број мерних места за реализацију мониторинга на 187 до 2021. године (169 мерних места у 2016)

ПРИОРИТЕТ 1. Заштита и унапређење квалитета чинилаца животне средине

Заштита и унапређење квалитета животне средине подразумева спровођење мера и активности кроз све елементе заштите животне средине, од унапређења квалитета ваздуха, воде, земљишта, смањења нивоа буке и др. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Смањење емисије гасова из енергетских и индустријских постројења и саобраћаја

Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште, здравији услови живота и побољшање квалитета ваздуха у најугроженијим деловима града, чији су узрочници енергетска и индустријска постројења, као и саобраћај, реализоваће се кроз:

- А) Смањење емисије загађења из ТЕ „Никола Тесла“ А и Б;
- Б) Замену фосилних горива у снабдевању објеката топлана и котларница;
- В) Измештање теретног саобраћаја из централне градске зоне;
- Г) Увођење и повећање удела шинског јавног саобраћаја уз модернизацију возног парка;
- Д) Повећање броја корисника у систему централног даљинског грејања.

МЕРА 2. Спровођење мера адаптације на климатске промене и отпорности града

У циљу ефикасног одговора на климатске промене неопходно је развити информациони систем са јединственом базом података, изградити заштитне појасеве и повећати и повезати зелене површине које би умањиле температурне екстреме, унапредити систем обалоутврда, као и повећати коришћење обновљивих извора енергије и др. Ова мера реализоваће се кроз:

- А) Спровођење Плана адаптације на климатске промене за град Београд;
- Б) Мапирање климатских параметара и идентификацију повећања ризика климатских промена за град Београд.

МЕРА 3. Решавање проблема загађења вода и успостављање интегралног управљања водама

Побољшање квалитета водотокова, посебно најугроженијих малих токова уз успостављање интегралног управљања водама, као и ефикаснија контрола извора загађивања вода, реализоваће се кроз:

- А) Изградњу нових и појачани надзор над постојећим постројењима за третман индустријских отпадних вода;
- Б) Израду катастра септичких јама уз решавање проблема њиховог пражњења;
- В) Израду плана управљања водама за водно подручје Београда;
- Г) Санацију најугроженијих малих водотокова на територији града Београда.

МЕРА 4. Санација и ремедијација угрожених и контаминираних подручја

Предузимање мера заштите и ревитализације загађеног земљишта, посебно угрожених и деградираних подручја, у циљу прописивања мера и обнове простора изузетно угрожене животне средине, реализоваће се кроз:

- А) Израду катастра угрожених и деградираних земљишта;
- Б) Израду и реализацију пројеката санације и ремедијације посебно угрожених подручја.

МЕРА 5. Спровођење мера заштите од ерозије земљишта

Спровођење мера заштите од ерозије земљишта и клизишта на територији града Београда реализоваће се кроз:

- А) Израду, доношење и спровођење плана за заштиту земљишта од ерозије;
- Б) Ажурирање катастра нестабилних и слабо носивих терена.

МЕРА 6. Спровођење акустичког зонирања уз смањење нивоа буке

Смањење нивоа буке у најугроженијим деловима града Београда реализоваће се кроз:

- А) Израду стратешких карата буке и акционих планова за смањење буке;
- Б) Акустичко зонирање града уз одређивање акустичних и тихих зона;
- В) Изградњу звучних баријера и подизање заштитних зелених појасева поред прометних саобраћајница.

МЕРА 7. Регулисање бројности штетних организама

Регулација бројности популације комараца и крпеља, посебно на јавним површинама, парковима и дечјим игралиштима, као и спровођење систематске дератизације на територији града, реализоваће се кроз:

- А) Реализацију Програма контроле популације комараца и крпеља, уз мере њиховог сузбијања;
- Б) Реализацију Програма контроле популације глодара, уз спровођење мера систематске дератизације.

ПРИОРИТЕТ 2. Очување биодиверзитета, природних вредности и заштићених природних добара

Приоритет заштите животне средине на територији града Београда је очување зелених површина и унапређење управљања овим просторима, с обзиром на вишеструке

ефекте које систем зелених површина има на квалитет животне средине и квалитет живота грађана у естетском и функционалном смислу. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Заштита и ефикаснији територијални распоред зелених површина

Постизање равномерније расподеле, повећања удела зелених површина у укупној површини града, као и спречавање фрагментације зелених површина, у циљу побољшања њиховог квалитета и ефикасног интегралног управљања, реализоваће се кроз:

- А) Реализацију ПГР система зелених површина Београда;
- Б) Успостављање Програма мониторинга зелених површина;
- В) Утврђивање карактера предела заштићених визура града Београда;
- Г) Интегралну заштиту и одржавање дрвореда и осталих јавних зелених површина ван надлежности ЈКП „Зеленило Београд“.

МЕРА 2. Повећање површина под зеленилом, шумама и заштићеним природним добрима

Пошумљавање, озелењавање и повећање површине заштићених простора природних добара, заштита биодиверзитета, ублажавање последица климатских промена и рационално коришћење шумских ресурса, реализоваће се кроз:

- А) Валоризацију и систематско повећање зелених површина;
- Б) Спровођење мера утврђених Стратегијом пошумљавања града Београда;
- В) Идентификовање подручја која имају потенцијал за проглашење заштићеним природним добрима;
- Г) Наставак пројекта „Урбани ценови Београда“;
- Д) Увођење концепта „зелених кровова“ путем пројеката за јавне објекте и пилот-пројеката.

ПРИОРИТЕТ 3. Развој институционалног система за управљање, мониторинг и извештавање о животној средини

Од ефикасности институционалног система управљања животном средином зависиће квалитет животне средине и квалитетно управљање. У том смислу је неопходно јачати институције кроз обуке кадрова, запошљавање кадрова који поседују образовање из области животне средине и сродних наука. С обзиром да је проблематика заштите животне средине присутна у свим ресорима Града (урбанизам, саобраћај, енергетика, образовање и друго), неопходно је унапређивати и јачати међуресорну и међусекторску сарадњу. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Јачање институционалних капацитета за управљање животном средином

Јачање кадровских и техничких капацитета из области заштите животне средине реализоваће се кроз:

- А) Побољшање административних, оперативних и техничких капацитета Секретаријата за заштиту животне средине;
- Б) Опредељење већих средстава за потребе инспекцијског надзора;
- В) Унапређење комуникације и координације Градске и општинских управа.

МЕРА 2. Унапређење мониторинга квалитета ваздуха, вода, земљишта и нивоа буке

Унапређење мониторинга квалитета ваздуха, вода, земљишта и нивоа буке реализоваће се кроз:

- А) Оптимизацију мреже мерних места на којима се врши мониторинг: квалитета ваздуха, површинских вода, подземних вода, земљишта и нивоа буке;
- Б) Успостављање система мониторинга технолошких отпадних вода које се директно испуштају у природне водотокове или градску канализацију;
- В) Идентификацију посебно угрожених зона Београда за које је потребно увести континуирано праћење.

МЕРА 3. Побољшање квалитета, поузданости и доступности јавности информација о животној средини

Свакодневно информисање јавности о стању животне средине, управним поступцима и активностима надлежних органа, као и већа заступљеност у средствима јавног информисања, реализоваће се кроз:

- А) Ажурирање интернет портала за информисање јавности о стању животне средине, поступцима и пројектима;
- В) Перманентну едукацију и подизање јавне свести о значају животне средине и природних ресурса;
- Г) Подршку цивилном сектору, образовним и научним институцијама, предузећима и удружењима кроз пројекте у циљу подизања еколошке свести.

МЕРА 4. Развој јединственог информационог система у области животне средине

Обезбеђивање информација о угрожености животне средине, изворима загађивања и степену угрожености простора од природних непогода, реализоваће се кроз:

- А) Израду базе података о квалитету воде, ваздуха и земљишта и нивоима буке, у оквиру интегралног информационог система у области животне средине (ИСЖС);
- Б) Завршетак и ажурирање локалног регистра извора загађивања;
- В) Формирање информационог система о природним непогодама на територији града Београда.

МЕРА 5. Промоција концепта заштите животне средине

Промовисање проблематике заштите животне средине у образовању и подизање јавне свести о значају очувања животне средине и природних ресурса реализоваће се кроз:

- А) Подршку еколошким акцијама, манифестацијама и такмичењима у школама;
- Б) Спровођење концепта заштите кроз неформалне видове образовања.

Кључни актери:

- Град Београд – Секретаријат за заштиту животне средине
- Град Београд – Секретаријат за инспекцијске послове
- Град Београд – Секретаријат за инвестиције
- Град Београд – Секретаријат за енергетику
- Град Београд – Секретаријат за привреду
- Град Београд – Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове
- Град Београд – Секретаријат за саобраћај
- Град Београд – Секретаријат за послове начелника Градске управе
- Град Београд – Секретаријат за послове одбране, ванредних ситуација, комуникације и координацију односа са грађанима
- Град Београд – Секретаријат за образовање и дечју заштиту

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 7. Унапређена друштвена кохезија

Унапређена друштвена кохезија подразумева обезбеђење квалитетнијих социјалних услуга, социјалне укључености и омогућавање активног учешћа у друштвеном животу и развоју. Овај стратешки циљ оствариће се кроз реализацију следећих приоритета и мера:

ПРИОРИТЕТ 1. Диверсификоване, доступне и квалитетне социјалне услуге

- МЕРА 1. Израда обједињене евиденције корисника социјалних права и услуга
- МЕРА 2. Подизање ефикасности система социјалне заштите
- МЕРА 3. Формирање стамбене политике Града и унапређење политике социјалног становања
- МЕРА 4. Унапређење приступа и квалитета васпитања и образовања
- МЕРА 5. Подизање квалитета организације и доступности здравствене заштите
- МЕРА 6. Спровођење јавно-здравствених политика

ПРИОРИТЕТ 2. Унапређење садржаја културе и спорта

- МЕРА 1. Унапређење културне политике засноване на афирмацији градитељског наслеђа
- МЕРА 2. Развој креативних културних индустрија и програма институција
- МЕРА 3. Побољшање услова за развој спорта
- МЕРА 4. Развој вештина и знања младих

ПРИОРИТЕТ 3. Унапређење инфраструктуре социјалног развоја

- МЕРА 1. Подизање капацитета предшколских установа
- МЕРА 2. Развијање културне инфраструктуре
- МЕРА 3. Унапређење спортске инфраструктуре

Индикатори Стратешког циља 7 – Унапређена друштвена кохезија:

- Успостављен јединствен евиденциони систем корисника социјалних права и услуга до 2019. године
- Усвојена Стратегија становања града Београда до 2018. године
- Реализовано 80% планова инвестирања у објекте и опрему установа примарне здравствене заштите до 2021. године
- Повећан број културних садржаја за 30% до 2021. године
- Повећан број деце и омладине који се баве спортом за 15% до 2021. године

ПРИОРИТЕТ 1. Диверсификоване, доступне и квалитетне социјалне услуге

Диверсификоване, доступне и квалитетне услуге на које се односи овај приоритет, тичу се социјалне заштите, социјалног становања, предшколског васпитања и образовања, стварања услова и додатне подршке за рад са надареном децом, као и здравствене заштите за сву децу. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Израда обједињене евиденције корисника социјалних права и услуга

Израда базе корисника социјалних права и услуга која треба да омогући праћење, контролу и усавршавање свих активности Града Београда, реализоваће се кроз:

- А) Иницијативу за измену републичких прописа о обради података корисника;
- Б) Препознавање и обухват грађана и група који системским мерама нису укључени у програме социјалне заштите;
- В) Малирање корисника социјалних права и услуга;
- Г) Израду апликације за неопходне податке о корисницима социјалних права и услуга.

МЕРА 2. Подизање ефикасности система социјалне заштите

Унапређење ефикасности спровођења постојећих активности, иновативност, свеобухватност и већа доступност социјалних услуга Града Београда, реализоваће се кроз:

- А) Развој иновативних услуга социјалне заштите;
- Б) Стамбено збрињавање припадника ромске популације у адекватном алтернативном смештају;
- В) Смањење броја неформалних насеља и колективних центара на територији града Београда;
- Г) Континуиране активности на програмима доделе помоћи за избеглице и интерно расељена лица.

МЕРА 3. Формирање стамбене политике Града и унапређење политике социјалног становања

Унапређење стамбене политике Града Београда и регулисање рада свих организација и институција, реализоваће се кроз:

- А) Израду студије стамбених потреба становника Београда и израду Стратегије становања града Београда;
- Б) Формирање евиденције стамбеног фонда на територији града Београда;
- В) Регулисање рада непрофитних организација социјалног становања на нивоу града;
- Г) Израду и усвајање локалног акционог плана за унапређивање услова становања Рома и Ромкиња.

МЕРА 4. Унапређење приступа и квалитета васпитања и образовања

Подизање квалитета свих видова формалног и неформалног образовања и васпитања за све узрасте деце, реализоваће се кроз:

- А) Подизање квалитета предшколског васпитања и образовања, као и ефикасности предшколских установа;
- Б) Развијање индивидуалних образовних планова и програма за надарене ученике и увођења система награђивања;
- В) Обогаћивање програма за децу и родитеље, реализацијом кампање „Првих 1000 дана“, програма „Београдски беби клуб“ и програма јачања родитељских компетенција;
- Г) Унапређење кадровских потенцијала у установама за реализацију специјалних програма за рани развој.

МЕРА 5. Подизање квалитета организације и доступности здравствене заштите

Унапређење квалитета система здравствене заштите, боља информисаност корисника и ефикасније реаговање у кризним ситуацијама, реализоваће се кроз:

- А) Унапређење просторних капацитета и опремљености у здравственим установама;
- Б) Унапређење кадровских капацитета у здравственим установама, квалитета рада здравственог особља и процедура;
- В) Јачање системских капацитета у области заштите права пацијената и обавештености корисника здравствених услуга;
- Г) Обезбеђивање услова за брзо реаговање здравствених установа у елементарним и другим непогодама и ванредним приликама;
- Д) Развијање информатичко-комуникационих технологија и здравствено-информационог система.

МЕРА 6. Спровођење јавно-здравствених политика

Мониторинг, евалуација и унапређење здравственог стања становништва и рада служби, реализоваће се кроз:

- А) Праћење здравственог стања становништва и рада здравствене службе и креирање и реализација мера за унапређење;
- Б) Промоцију здравља и спровођење мера превенције, унапређења и очувања здравља, животне и радне околине;
- В) Реализацију приоритетних јавно-здравствених програма и пројеката;
- Г) Побољшање механизма за брзе и координисане реакције система на претње по здравље;
- Д) Спровођење мера спречавања и сузбијања заразних болести на територији града Београда.

ПРИОРИТЕТ 2. Унапређење садржаја културе и спорта

Унапређење културних садржаја подразумева мере и низ активности које се односе на савремене принципе у креирању културне политике. Културна политика представља

осмишљен низ активности које спроводи „културна администрација“ Града Београда, настојећи да одговори на практичне потребе и проблеме друштва или одређених друштвених група у области културе. Унапређење садржаја спорта обухвата мере за побољшање материјално-техничких услова школа, унапређење система школског спорта, унапређење спортске рекреације, као и мере за одржавање, обнављање и изградњу спортско-рекреативне инфраструктуре. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Унапређење културне политике засноване на афирмацији градитељског наслеђа

Унапређење културне политике и културних садржаја града Београда, реализоваће се кроз:

- А) Дефинисање основних принципа будуће културне политике Града и њене специфичности;
- Б) Увођење листа приоритета и критеријума за одабир пројеката за финансирање.

МЕРА 2. Развој креативних културних индустрија и програма институција

Унапређење рада и плански развој адекватних програма свих институција културе града Београда, реализоваће се кроз:

- А) Мапирање креативних културних индустрија у Београду и утврђивање степена њиховог развоја у три сектора: уметност и култура, дизајн и медији;
- Б) Успостављање институције конкурса за иновативне идеје и финансирање одабраних пројеката у области креативних културних индустрија и програма институција културе;
- В) Израду програма подстицаја друштвено одговорног пословања, са мерама усмереним ка реалном, финансијском и сектору услуга, као и стратегије комуникације за потребе повећања спонзорстава и донација за потребе културе;
- Г) Унапређење музејског фондуса, заштите музејске грађе, сталних музејских поставки, као и библиотекарске, позоришне, ликовне и културно-образовне делатности;
- Д) Реализацију сталних манифестација путем заједничке сарадње установа културе;
- Ђ) Организацију и реализацију манифестација и догађаја у јавном простору.

МЕРА 3. Побољшање услова за развој спорта

Развој и унапређење спортских програма и капацитета и њихова доступност свим грађанима, реализоваће се кроз:

- А) Побољшање материјално-техничких и кадровских услова школа ради повећаног обухвата деце за бављење спортом;
- Б) Побољшање капацитета спортских организација које се баве рекреацијом грађана свих узраста, укључујући и особе са инвалидитетом и старије особе;
- В) Подизање капацитета стручног рада у области професионалног спорта.

МЕРА 4. Развој вештина и знања младих

Подизање нивоа знања и вештина младих и унапређење њихове партиципације у друштвеним и економским кретањима, реализоваће се кроз:

- А) Спровођење стручних обука и радионица за младе у циљу побољшања конкурентности на тржишту људских ресурса;
- Б) Развијање интересовања код младих за ваншколске програме за конструктивно коришћење времена.

ПРИОРИТЕТ 3. Унапређење инфраструктуре социјалног развоја

Унапређење инфраструктуре социјалног развоја обухвата унапређење капацитета предшколских установа, културне и спортске инфраструктуре. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Подизање капацитета предшколских установа

Боља покривеност територије града Београда објектима предшколских установа, кроз:

- А) Проширење мреже предшколских установа.

МЕРА 2. Развијање културне инфраструктуре

Развијање културне инфраструктуре реализоваће се кроз:

- А) Инвестиционо улагање у објекте културе;
- Б) Привођење запуштених концертних простора на отвореном првобитној намени.

МЕРА 3. Унапређење спортске инфраструктуре

Мапирање спортске инфраструктуре, ефикасније инвестиционо одржавање и изградња нових спортских капацитета за све грађане, реализоваће се кроз:

- А) Успостављање базе података/евиденције постојећег стања спортске инфраструктуре;
- Б) Инвестиционо одржавање постојећих спортских објеката;
- В) Изградњу нових тренажних и мултифункционалних спортских објеката, у складу са урбанистичким планом.

Кључни актери:

- Град Београд – Секретаријат за социјалну заштиту
- Град Београд – Секретаријат за образовање и дечју заштиту
- Град Београд – Секретаријат за спорт и омладину
- Град Београд – Секретаријат за културу
- Град Београд – Секретаријат за инвестиције
- Град Београд – Секретаријат за здравство
- Град Београд – Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове
- Град Београд – Секретаријат за управу
- Град Београд – Секретаријат за имовинске и правне послове
- Град Београд – Секретаријат за комуналне и стамбене послове

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 8. Паметна управа

Унапређење ефикасности обављања послова Градске управе, унапређење односа према грађанима и правним лицима, као и квалитета пружања услуга свим корисницима, реализоваће се кроз следеће приоритете и мере:

ПРИОРИТЕТ 1. Унапређење организације Града и координације са градским општинама

МЕРА 1. Анализа положаја, организације и делокруга Града и градских општина и успостављање каталога послова

МЕРА 2. Измена градских прописа који уређују организацију и положај градских општина

МЕРА 3. Заступање измена закона који уређују положај Града и градских општина

МЕРА 4. Унапређење координације између органа Града и градских општина

ПРИОРИТЕТ 2. Успостављање модерног службеничког система

МЕРА 1. Успостављање функције управљања људским ресурсима у Градској управи

МЕРА 2. Успостављање система континуираног обучавања и стручног усавршавања

МЕРА 3. Унапређење капацитета Градске управе у области европских интеграција

ПРИОРИТЕТ 3. Модернизација процеса рада органа Града

МЕРА 1. Успостављање јединствене методологије извештавања у Градској управи

МЕРА 2. Унапређење процеса буџетског планирања

МЕРА 3. Увођење система електронске управе Града Београда

МЕРА 4. Стварање услова за шире учешће грађана у одлучивању

Индикатори Стратешког циља 8 – Паметна управа:

- Сви закони у вези са положајем и организацијом Града измењени у складу са иницијативама Града Београда до 2021. године.
- У потпуности имплементиран нови службенички систем до 2021. године
- 40% грађана и 85% привредних субјеката редовно користе електронске услуге Градске управе до 2021. године
- Повећано учешће грађана у доношењу градских одлука

ПРИОРИТЕТ 1. Унапређење организације Града и координације са градским општинама

Унапређење организације Града, као и координације између органа Града и градских општина захтева измене закона и градских прописа који уређују организацију и положај Града и градских општина. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Анализа положаја, организације и делокруга Града и градских општина и успостављање каталога послова

У циљу дефинисања послова у делокругу Града и градских општина неопходно је израдити базу података о изворним и повереним пословима, која би омогућавала праћење, контролу и усавршавање свих активности Града и градских општина. Ова мера реализоваће се кроз:

- А) Анализу изворних и поверених послова у делокругу Града Београда;
- Б) Анализу територијалне организације града Београда;
- В) Анализу делокруга градских општина;
- Г) Анализу унутрашње организације градских општина;
- Д) Дефинисање методологије за попис послова у делокругу Града Београда;
- Ђ) Успостављање и ажурирање базе података о пословима у делокругу Града Београда.

МЕРА 2. Измена градских прописа који уређују организацију и положај градских општина

Усвајање измена градских аката идентификованих анализама, уз претходно консултовање представника органа градских општина и грађана/ки у циљу децентрализације града у функционалном смислу, реализоваће се кроз:

- А) Организовање јавне расправе о територијалној организацији града и положају градских општина у складу са Статутом Града;
- Б) Дефинисање потребних измена Статута Града;
- В) Измене Статута Града и усклађивање других аката Града и градских општина са тим изменама.

МЕРА 3. Заступање измена закона који уређују положај Града и градских општина

Заступање измена закона, на основу спроведених анализа, реализоваће се кроз:

- А) Дефинисање предлога за измену правног оквира о положају Града и градских општина;
- Б) Упућивање предлога за измену правног оквира о положају Града и градских општина надлежним органима и заступање за њихово усвајање.

МЕРА 4. Унапређење координације између органа Града и градских општина

Ефикаснија и квалитетнија координација између органа Града Београда и градских општина, реализоваће се кроз:

- А) Организовање консултација са представницима градских општина о могућим унапређењима координације између органа Града и градских општина;
- Б) Формирање Београдског форума председника градских општина.

ПРИОРИТЕТ 2. Успостављање модерног службеничког система

У циљу повећања ефикасности рада Градске управе и усаглашавања са препорукама и директивама Европске уније, неопходно је успостављање модерног и ефикасног службеничког система, пре свега кроз увођење функције управљања људским ресурсима, што би омогућило континуирано стручно усавршавање и напредовање градских службеника. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Успостављање функције управљања људским ресурсима у Градској управи

Успостављање функције управљања људским ресурсима, реализоваће се кроз:

- А) Организовање послова управљања људским ресурсима у оквиру Градске управе;
- Б) Додатну обуку за запослене који обављају послове управљања људским ресурсима;
- В) Увођење кодекса понашања службеника и намештеника, и обука запослених;
- Г) Увођење посебних механизма за спречавање корупције у Градској управи.

МЕРА 2. Успостављање система континуираног обучавања и стручног усавршавања

Стицање знања, вредности, ставова, способности и вештина усмерених на подизање нивоа компетенција неопходних за обављање послова из утврђеног делокруга и надлежности, реализоваће се кроз:

- А) Израду и спровођење посебног програма стручног усавршавања;
- Б) Дефинисање одрживог механизма за континуирано финансирање стручног усавршавања запослених;
- В) Израду интранет портала за размену информација између запослених у Градској управи;
- Г) Израду и спровођење политике обуке приправника.

МЕРА 3. Унапређење капацитета Градске управе у области европских интеграција

Јачање капацитета запослених у Градској управи, информисање и подизање нивоа свести запослених о политикама Европске уније, као и о могућностима коришћења европских фондова и програма доступних Граду Београду, реализоваће се кроз:

- А) Израду методологије и програма обуке из области европских интеграција;
- Б) Континуирану имплементацију програма обуке из области европских интеграција;
- В) Успостављање механизма координације и комуникације запослених у Градској управи са надлежном Регионалном агенцијом за развој и европске интеграције у циљу систематизованог привлачења средстава из фондова ЕУ.

ПРИОРИТЕТ 3. Модернизација процеса рада органа Града

Модернизација процеса рада органа Града обухвата успостављање потпуне електронске управе, модернизацију процеса буџетског планирања и увођење механизма партиципативног планирања. Овај приоритет реализоваће се кроз следеће мере:

МЕРА 1. Успостављање јединствене методологије извештавања у Градској управи

Ефикасније и квалитетније генерисање редовних извештаја о раду Градске управе и ефикаснија евалуација, реализоваће се кроз:

- А) Попис свих редовних извештаја које сачињавају организационе јединице Градске управе;
- Б) Усвајање и спровођење јединствене методологије извештавања;
- В) Израду апликативног решења за извештавање;

МЕРА 2. Унапређење процеса буџетског планирања

Унапређење процеса програмског буџетирања, увођењем принципа сврсисходности, реализоваће се кроз:

- А) Унапређење буџетских принципа;
- Б) Увођење софтвера за планирање средстава (*ERP*) за индиректне кориснике буџета Града Београда;
- В) Увођење родно одговорног буџетирања.

МЕРА 3. Увођење система електронске управе Града Београда

Реализација принципа паметне управе и унапређење ефикасности функционисања свих сервиса на принципу савремених технологија, реализоваће се кроз:

- А) Смањење трошкова и консолидацију телекомуникационе инфраструктуре Градске управе;
- Б) Даљу аутоматизацију писарнице;
- В) Консолидацију и стандардизацију сервиса за размену података;
- Г) Успостављање сервиса за прикупљање и приказ података;
- Е) Обуку запослених за коришћење апликативних решења за потребе њихових послова.

МЕРА 4. Стварање услова за шире учешће грађана у одлучивању

Повећање ефикасности постојећих и увођење нових начина комуникације и партиципације грађана, реализоваће се кроз:

- А) Разраду одредаба Статута Града о начинима учешћа грађана/ки у одлучивању;
- Б) Увођење иновативних начина учешћа грађана/ки у одлучивању;
- В) Креирање Водича за грађане/ке о начинима учешћа у одлучивању.

Кључни актери:

- Градоначелник
- Скупштина Града Београда
- Град Београд – Секретаријат за послове начелника градске управе
- Град Београд – Градско веће
- Град Београд – Секретаријат за управу
- Град Београд – Секретаријат за финансије
- Град Београд – Секретаријат за послове одбране, ванредних ситуација, комуникације и координацију односа са грађанима
- Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд

ПРИЛОГ 1: АНАЛИЗА СТАЊА

РЕГИОНАЛНИ ПОЛОЖАЈ И ПРИРОДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Београдски регион. Београд је организован у 17 градских општина, на територији од 322.268 ha. Регион Београд има укупно 1.659.440 становника, а његово највеће урбано насеље је свакако насеље Београд (површине 35.996 ha, са 1.166.763 становника). Друга велика морфолошки целовита урбана насеља су: Лазаревац (26.006 становника), Обреновац (25.429), Младеновац (23.609), која су и центри истоимених градских општина, али и Борча (46.086), Калуђерица (26.904) и Сремчица (21.001), која су се развила паралелно са центрима градских општина којима припадају (Палилула, Гроцка и Чукарица). Узимајући у обзир њихову близину и тренд пораста броја становника, насеља Борча и Калуђерица показују озбиљне тенденције за морфолошким сједињењем с насељем Београд. Поред поменутих урбаних центара, становништво региона Београд је распоређено у још око 150 мешовитих и сеоских насеља. Ово указује на сложеност београдског система насеља који је хетероген. С аспекта развојних капацитета, Београд је најдоминантнији регион у Србији, у којем, дакле, насеље Београд чини окосницу уз коју се економски и морфолошки трансформише и његово окружење сачињено од мањих градских насеља и сеоских насеља мањег или већег степена самосталности.

Град Београд има и значајан функционални утицај на своје шире окружење, развијајући привредне, културне, социјалне и техничке везе не само са општинама и градовима унутар свог региона, већ и ван њега. Своју економску територију заснива на повезивању производног и научног сектора, велетрговини, креативном предузетништву, а политичку територију на систему договарања и заједничког одлучивања са општинама и градовима у функционалном окружењу. Функционално-економски простор Београда данас чине административна подручја града Београда и суседних градова и општина – Панчева, Смедерева, Смедеревске Паланке, Аранђеловца, Уба, Лајковца, Владимираца, Пећинаца, Руме и Старе Пазове. Најшире подручје утицаја београдског региона сеже до Лознице, Шапца, Ваљева, Сремске Митровице, Вршица и Пожаревца, чинећи у саобраћајном, енергетском, културном и др. смислу увезано подручје које обухвата 8,6% територије Србије, према Регионалном просторном плану административног подручја града Београда дефинисано као функционални макрорегион.

Утицаји Београда ка јужном рубу су знатно мањи у односу на утицаје ка северу и Панонској низији, што је последица мање покретачке моћи Обреновца, Лазаревца и Младеновца од општина и градова који су лоцирани северно од Београда и који никада нису били део његовог административног подручја (Инђија, Нови Сад и др). Насеље Београд има преко петнаест пута више становника од Обреновца, Младеновца и Лазаревца заједно, те је логичан далеско мањи утицај ових субцентра агломерације на околни простор у поређењу са подручјем северно од београдског региона. Непостојање озбиљније регионалне контратеже у Србији доводи до тога да београдско функционално подручје (заједно са новосадским функционалним подручјем са којим се преклапа) постаје изразито доминантна развојно-функционална територија државе, односно полицентрично урбано подручје интензивног развоја, унутар којег се такође јављају територијалне неравнотежности.

Овако разгранате везе и међуутицаји града Београда, као административне целине, са општинама и градовима у окружењу указују на неопходност управљања процесима урбанизације метрополитенског подручја, у сарадњи са свим општинама и градовима којих се то тиче. Тиме се афирмише идеја града-региона која је подржана и у Просторном плану Републике Србије 2010–2014–2020.

Метрополитенско подручје града Београда, без обзира на административне границе, треба да тежи операционализацији свог функционалног макрорегиона који ће водити целовиту политику просторног и привредног развоја, конкурентну у европским размерама. Централна зона Београда ће и даље бити простор у коме ће настајати главни развојни замајац, али уз неопходан рад на привредном, урбаном, саобраћајном, комуналном, енергетском, социјалном и институционалном развоју, као и унапређењу квалитета животне средине.

Физичко-географски идентитет Београда се заснива на повезаности његових различитих природних целина, односно положајем на шумадијској, сремској и банатској страни, као и у посавском и подунавском појасу. Физичко-географски фактори детерминишу основне правце

развоја града. Они, с једне стране, омогућавају просторни развој града, пружајући повољне услове за коришћење простора, изградњу и живот грађана (повољни нагиби терена и експозиције падина, довољне количине воде за пиће и техничко-технолошке воде, повољни климатски услови итд), али, исто тако, могу представљати и ограничење за даљи развој града (клизишта, поплаве, земљотреси и др), које је понекад немогуће превладати, или превазилажење захтева велика финансијска улагања.

Географски положај Београда дефинисан је следећим координатама: 44°49'14" северне географске ширине и 20°27'44" источне географске дужине. Просечна висина Београда је 132 m надморске висине и представљена је апсолутном висином Метеоролошке опсерваторије. Најнижа тачка је 71 m надморске висине (Гроцка), а највиша 628 m (Космај). Највиша кота Београда на ужем градском подручју је на Торлаку (Вождовац) – црква Свете Тројице 303,1 m, а најнижу има Ада Хуја 70,15 m.

Рељеф Београда је у морфолошком и геолошком смислу веома сложен, тако да се на релативно малом простору преплићу различити облици рељефа: тектонски, флувијални, абразиони, крашки и еолски. У морфотектонском погледу подручје града Београда припада два великим целинама: Панонској низији на северу и брежуљкастим теренима Шумадије на југу. Северно од Саве и Дунава простиру се равничарски терени где се у морфолошком смислу, у северном делу терена, истиче Земунски лесни плато. Најнижи делови терена испресецани су каналима и представљају алувијалне равни и лесне заравни Саве и Дунава. Јужно од Саве и Дунава рељеф се одликује великом пластичношћу, те се град простире преко многих брда, а у београдском побрђу истичу се врхови Авале (511 m) и Космаја (628 m).

Подручје града Београда се налази у области умерено-континенталне климе, са локалним варијететима. Средња годишња температура ваздуха износи 11,7°C, али се температура мења услед антропогених утицаја урбаног подручја. Просечна годишња количина падавина је 659 mm. Кише има највише у месецима када је то за вегетацију најпотребније (у мају и јуну). Просечан број снежних дана је 27, док просечна годишња релативна влажност ваздуха износи 69,5%. Просечан број ведрих дана у години је 67, а облачних 111. Средњи атмосферски притисак у Београду је 1001 mb. Карактеристика београдске климе је и кошава, југоисточни и источни ветар, који дува у јесен и зиму, доносећи ведро и суво време. Овај ветар има велику улогу у пречишћавању ваздуха у Београду. Присутни су још и западни и северозападни ветрови, који дувају током целе године. Средње годишње осунчање и доминантна ваздушна струјања представљају потенцијал у погледу коришћења енергије сунца и ветра у будућности.

Природне потенцијале Београда чине водни ресурси (пре свега транзитне воде – река Сава, Дунав, Колубара и Тамиш, неколико површинских акумулација, са преко 200 km речних обала), значајне минералне сировине (пре свега резерве лигнита у Колубарском басену), пољопривредно земљиште (67,7% укупне територије града) и шумско земљиште (највеће површине су у општинама Лазаревац, Палилула, Сопот, Барајево и Обреновац). Ови ресурси представљају потенцијал на коме се уз постојеће људске ресурсе заснива економски и привредни развој Београда. Екосистемски диверзитет, диверзитет флоре и фауне представљају развојну предност у односу на друге велике градове у централној и западној Европи. Услед бројних антропогених утицаја, природни екосистеми/предели су у прошлости знатно модификовани, тако да данас преовлађује: урбани, субурбани и култивисани предео.

Ради очувања природних екосистема града Београда, поред очувања заштићених природних добара, пажњу треба посветити и аутохтоним екосистемима, пре свега, карактеристичним и релативно добро очуваним шумским екосистемима на Авали, Кошутњаку, Губеревачким шумама, али и у плавној зони Дунава. На територији града се налази укупно 46 заштићених природних добара, од чега су три локалитета предели изузетних одлика (Велико ратно острво, Космај и Авала), 36 споменика природе (ботаничке вредности) категорисаних као природна добра од великог значаја или значајна природна добра, пет локалитета су заштићени као споменици природе геолошког карактера и два локалитета резервата природе. Заштићена природна добра заузимају 1,76% од укупне површине града.

СТАНОВНИЦИ БЕОГРАДА

Демографска анализа

Кретање броја становника. У 2011. години, Београд је имао 1.659.440 становника, што је 23% укупног становништва Републике Србије. Удео становништва града Београда у укупном становништву Србије константно је растао, почевши са 9,7% у 1948. години. Просечна годишња стопа пораста броја становника Београда је била позитивна све до међупописног периода 1991–2002. (-0,1%), након чега је, услед имиграција, просечан годишњи пораст повратио позитиван предзнак у међупописном периоду 2002–2011. година (0,6%). То је такође једини регион у земљи у којем је број становника порастао између 2011. и 2015. године.

Природне компоненте пораста становништва – природни прираштај и фертилитет. Од 1992. године становништво Београда се не обнавља природним путем, односно стопа природног прираштаја је негативна. Када се упореде последње две пописне године, град Београд показује позитиван тренд – иако је вредност стопе и даље негативна, разлика између умрлих и живорођених је умањена (са -2,0‰ на -1,5‰)¹. Насупрот томе, стопа природног прираштаја се на нивоу Републике смањује, док је град Београд најоптимистичније пласиран у поређењу са другим регионима Србије.

Стопа фертилитета за град Београд у 2011. је била 44,4‰, док се у осталим регионима кретала од 39,2‰ до 39,7‰. Значајне разлике између града Београда и других региона запажају се када се упореде удео жена фертилног контингента које нису рађале у старосној доби која је „најпожељнија“ – између 25. и 39. године живота. Према овом критеријуму, Београд и Јужна и Источна Србија се разликују за готово 20% (46,3% наспрам 26,7%).

Још један аспект утиче на природни прираштај – дужина трајања живота на рођењу. Поредећи га са другим регионима и републичким вредностима, мушкарци (72,7) и жене (77,8) у граду Београду имају веће изгледе да надживе вршњаке у осталим регионима.

Миграције. У периоду 2001–2011. град Београд је имао више досељених лица него што је их је било на републичком нивоу и у другим регионима, осим у Војводини. Тада је скоро свако једанаесто лице града Београда било досељеник. Посматрано само у 2011. години, готово половина становништва града није мењала насеље становања од рођења (48,2%). Овај податак указује и да је у Београду већа промена аутохтоног становништва него у другим регионима, јер у Војводини 53,8% становништва није мењало насеље становања од рођења, у Шумадији и Западној Србији 58,6%, и у Јужној и Источној Србији 58,7%.

Поред укупне миграције, јако је битно помислити емиграцију високообразованог кадра, познату као „одлив мозгова.“ Званично праћење ове појаве не постоји, тако да је тешко говорити о прецизним бројевима и територијалној расподели места која емигранти напуштају, али с обзиром на највиши удео високообразованих у Србији, град Београд мора бити међу најугроженијима по овом питању. Мада се може говорити само о укупним проценама, евидентно је да је проблем „одлива мозгова“ присутан, што потврђује и студија Светске банке у којој се одлазак високообразованих наводи као једна од основних компоненти константног пада броја истраживача у Србији.

Избеглице и интерно расељена лица. Као и на нивоу Републике, тако и на нивоу града Београда, број избеглица и интерно расељених лица се смањује од почетка две хиљадитих. Године 2002. статус избеглог лица у Београду има 7,2% укупног становништва, 2011. 1,2%, а 2015. је остало само 0,5% становника са овим статусом. У истим годишњим пресецима је удео расељених лица био 3,4%, затим 3,6% и 3,5%. Дакле, у данашњем Београду има 4,0% становника који су присилно напустили своју земљу/покрајину становања и немају обезбеђене основне животне потребе и омогућену социјалну сигурност. Паралелно с падом броја избеглих и интерно расељених лица, на територији града Београда, па и других региона Србије, опадао је и број колективних центара за њихов смештај. Године 2002. је број таквих центара у Београду био 26, затим је 2011. сведен на три, а у 2015. на само један у којем се налазило 61 лице са

¹ Према проценама Републичког завода за статистику за 2015. годину, стопа природног прираштаја у Београду је опала на -1,7‰.

статусом избеглице и 53 интерно расељених лица (у питању је колективни центар за смештај избеглица и интерно расељених лица – Криљача, који је у поступку затварања).

Старосна структура. Становништво града Београда је 2011. године, судећи по просечној старости, било млађе од становништва у другим региона Србије (41,8 наспрам 42,5), мада једнаке старости као становништво Војводине. Наведене вредности указују и на то да је становништво свих региона Србије у стадијуму дубоке демографске старости.

У пописној 2002. години је удео старијег становништва (21,6% преко 60 година) града Београда по први пут премашо удео младог становништва (14,5% до 15 година). У 2011. је однос њихових удела био 14,0% младих наспрам 23,8% старијих. Сходно томе је и индекс зависности младих² (20,2) нижи од индекса зависности старих³ (23,5), што је случај са свим регионима Србије. Индекс укупне старосне зависности указује да готово половина популације града Београда зависи од економски активног становништва (43,7) и да је та зависност нешто мања од зависности осталих региона.

Полна структура. У полној структури Србије, па тако и њених региона, преовлађују жене. Међу регионима, бројчана предност жена над мушкарцима је најизраженија управо у граду Београду (52,6% жена наспрам 47,4% мушкараца).

Када се полна структура посматра по старосним групама (0-14, 15-64 и 65 и више), примећују се разлике у балансу. Иако су жене у свим регионима, па и унутар града Београда, бројније у најмлађој и најстаријој кохорти становништва, град Београд је једини регион у којем је женско становништво у већини и у кохорти радно способног становништва. У осталим регионима су мушкарци незнатно бројнији од жена.

Брачна структура. Удео лица преко 15 година старости која нису ступила у брак се у регионима Србије креће од отприлике трећине до четвртине. Мерено у 2011, највише становника није склопило брак у граду Београду (30,8%), док је у Јужној и Источној Србији најмањи удео (25,6%). Просечна старост невенчаних је највећа у граду Београду (30,7).

У старосној доби у којој се очекује да су лица остварила брачни статус (25-39 година старости), готово половина становништва града Београда није ступила у брак (48,6%). Ово град Београд пласира на најнеповољнији положај међу регионима. Град Београд предњачи и када се мери удео разведеног становништва: са 6,1% разведених, град Београд је испред других региона Србије.

Образовна структура. Према уделу неписмених у популацији преко 10 година старости, град Београд је најбоље позициониран међу регионима, са 0,8% неписмених. Када се с овим у вези посматра разлика међу половима, удео неписмених жена је у свим регионима већи од удела неписмених мушкараца, па и у Београду (1,2% жена наспрам 0,4% мушкараца). Град Београд, у интер-регионалном контексту, има два до три пута мањи удео становништва преко 15 година старости без школске спреме или недовршеном основном школом (5,3%). Када је расподела по половима у питању, опет је виши удео жена без школе (7,5%) него мушкараца (2,7%).

Удео становништва преко 15 година старости које је завршило вишу или високу школу је у граду Београду знатно изнад републичког и износи 27,8%. Дакле, док је у Београду готово трећина становника високообразована, у другим регионима је то мање од 15%. Динамичнија је и мање очекивана структура високообразованих по половима. У граду Београду и Војводини је у 2011. било више високообразованих жена (27,9% и 14,5% респективно) него мушкараца (27,7% и 13,6%), док је у Шумадији и Западној Србији и Јужној и Источној Србији обротно (12,0% мушкараца и 11,5% жена у првом региону, и 13,3% мушкараца и 11,7% жена у другом).

Економска структура. Удео популације града Београда који је економски активан чинио је 43,5% укупне популације у 2011. години. Према овоме, Београд је у предности над осталим регионима који бележе нешто ниже вредности овог показатеља. Од укупног броја економски активних, 82,1% обавља занимање, а 17,9% је незапослено, што је повољнији однос него у осталим регионима Србије (незапослених има од 22,7 до 27,3%).

У незапосленом становништву града Београда, њих 29,5% је 2011. први пут тражило посао. озбиљност ситуације показује и чињеница да у незапосленој популацији 21,5% лица у

² Број младих на 100 радно активних становника (15-64 године).

³ Број старијих (преко 65 година старости) на 100 радно активних становника (15-64 године).

економски најпродуктивнијем периоду живота (30–39) тражи посао први пут. У Војводини је овај показатељ нешто виши, а у преосталим регионима обухвата трећину поменуте кохорте.

Уделом издржаваног становништва је, од свих региона, најмање оптерећен град Београд (35,7%).

Према секторској подели привреде, град Београд има значајно мањи удео запослених у примарним делатностима (1,8%) него Војводина (14,0%), Шумадија и Западна Србија (24,4%) и Јужна и Источна Србија (18,9%). По питању секундарног сектора, вредности су уједначеније, мада град Београд поново има најмањи удео (20,7%, а остали региони од 28,9 до 29,1%). У терцијарном сектору Београд већ преузима примат са 35,9% у односу на 27,4% у Војводини, 22,7% у Шумадији и Западној Србији, односно 22,2% у Јужној и Источној Србији. Коначно, у кварталном сектору град Београд прсузима велико вођство са 40,6% према 23,4–29,2% у другим регионима.

Етничка структура. Етничка структура града Београда је релативно једноставна када се узме у обзир да је најбројнија етничка група у апсолутној већини, а друга, која је прати по учешћу, узима удео тек нешто већи од 1%. Заправо, град Београд насељава 90,7% Срба, 1,6% Рома, док преосталих 7,7% сачињава мозаик од око 20 етничких група.

Структура домаћинства. Просечан број чланова по домаћинству у граду Београду је 2,7. У структури домаћинства града Београда преовлађују двочлана домаћинства (25,7%), а затим једночлана (24,6%) која су ту бројнија него у другим регионима. Најмање има домаћинства са шест и више чланова (4,4%) и петочланих домаћинства (6,6%).

Општи трендови популационог развоја. У односу на остале регионе Србије, становништво града Београда је приближније пожељним демографским трендовима. На пример, пожељан је тренд раста броја становника, који Београд остварује, али на основу механичке компоненте (миграције) уместо природне (природни прираштај). Услед негативног природног „обнављања“ становништва, старосна структура је у фази дубоке демографске старости са тенденцијом пораста просечне старости становништва. Са смањењем фертилитета иде и смањење просечног броја домаћинства, као и удео једночланих и двочланих домаћинства (има их више од 50%). Ипак, очекивано трајање живота на рођењу је веће у граду Београду него у осталим регионима, стопа фертилитета виша, а морталитета нижа.

Други пожељан тренд је опадајући удео неписмених и увећање удела високообразованог становништва, што је случај са градом Београдом и по чему има бољи пласман него остали региони у земљи.

Не може се рећи да је тренд запослености и удела издржаваних лица за град Београд пожељан, али је према овим показатељима најбоље пласиран међу регионима. Показатељи према којим град Београд има неповољније карактеристике од других региона су удео лица која нису ступила у брак и удео разведених, а при томе показује и тренд њиховог пораста.

С обзиром да се у последњим декадама имигрантско становништво превасходно насељава у приградским општинама, удео дневних миграната који мигрирају ради обављања посла је већи за око 6% у односу на 2002. Међу школским дневним мигрантима удео оних који мигрирају ван територије општине становања се увећао за око 2%.

Унутрашњи фактори – Резултати SWOT анализе

Предности на које се треба надовезати. Главна предност града Београда су повољније демографске структуре него у другим регионима Србије. Ово се односи на сваки аспект – популациони, образовни и економски. На овај начин се Београд потврђује у улози стожера развоја на националном нивоу, који постиже највећу динамику и успех у структурама и кретању становништва.

Популационо посматрано, град Београд је прошао кроз највећу трансформацију увећања становништва, које је 1948. чинило око 10% укупне популације Србије, а данас готово четвртину, и у последњих двадесетак година једини је регион чије се становништво увећава. Мада је пораст броја становника превасходно узрокован миграцијама, једино се у Београду јавља тренд увећања природног прираштаја, што утиче на млађу структуру становништва, а

дужи животни век очекиван на рођењу непосредно указује на бољу приступачност здравственог система грађанима.

Табела 1: Град Београд и градске општине према броју становника, 2011.

Градска општина	Број становника
Град Београд	1.659.440
Барајево	27.110
Вождовац	158.213
Врачар	56.333
Гроцка	83.907
Звездара	151.808
Земун	168.170
Лазаревац	58.622
Младеновац	53.096
Нови Београд	214.506
Обреновац	72.524
Палилула	173.521
Раковица	108.641
Савски венац	39.122
Сопот	20.367
Стари град	48.450
Сурчин	43.819
Чукарица	181.231

Извор: Републички завод за статистику

Млађа старосна структура становништва града утиче и на смањење удела зависног становништва од економски активног становништва, што растеређује буџет, уз чињеницу да је и стопа незапослености нижа. Лакши улазак на тржиште рада вероватно је јесте међу основним мотивима досељавања становништва, а физичка близина већем тржишту узрок што сеоска насеља у Србији бележе увећање броја становника једино у граду Београду.

Успешнији економски ангажман града се може довести у везу и са бољом образовном структуром (мање неписмених, трећина становништва високообразована), као и већом мобилности становништва, односно њиховом спремношћу на промену места становања ради запослења.

Напоследку, функционисање многих система града поједностављено је одсуством комплексног етничког мозаика, значајним умањењем броја лица која носе статус избеглице и гашењем колективног центра намењеног избеглим и интерно расељеним лицима.

Слабости које треба поправити или на њима радити. Становништво града Београда већ неко време има узлазни тренд природног прираштаја, те иако је број умрлих и даље већи од броја живорођених, требало би наставити са применом пронаталитетних мера које већ постоје на територији града (и републике), као и пронаћи модусе да се оне прилагоде, а тиме и унапреде, потребама и мотивима репродуктивног контингента популације. Највиша стопа пораста броја становника у Србији у вези је са популационим увећањем Београда миграцијама, односно већом шансом за добијање посла, комплетнијом здравственом негом и сл. што ће престати да буде одржив процес када емиграциони капацитет осталих региона земље ослаби. Због тога треба што пре и што интензивније радити на коришћењу потенцијала и ресурса које са собом доноси имигрантско становништво.

Територијално посматрано, у последњој декади имиграциона моћ приградских и сеоских насеља Београда јача је од градских насеља и општина. Самим тим је и увећање становништва веће на њиховој територији што уз, млађу структуру становништва, већу спремност жена између 25 и 39 на родитељство и парова на ступање у брак, треба поткрепити и искористити као позитиван замајак у обнављању становништва. Такође, у креирању и развоју мера репродуктивне политике требало би повести рачуна о разликама у потребама парова и жена на селу у односу на оне у граду.

Удео лица са статусом избеглице и интерно расељеног лица је значајно опао у граду када се упореди са периодом од пре двадесет година. Њихово учешће је сведено на минимум, што треба искористити у решавању статуса малог броја преосталих лица принудно досељених у Београд и елиминисати један од проблема града. Пражњењем колективног центра у Крњачи отворила би се прилика да се он адаптира за прихват азиланата и избеглица које долазе ван територије Балкана, односно могућност да се град Београда адаптира на актуелну мигрантску кризу.

Комбиновањем две статистичке чињенице – да у приградским општинама има знатно више запослених у пољопривреди, па и секундарном сектору и да у приградским општинама има значајније више жена са завршеним високим образовањем него мушкараца – може се радити на проблему запослености у приградским општинама. Наиме, подстицањем жена да активно укључе своје знање у диверзификацију активности на селу и развој комплементарних активности пољопривредној производњи, резултирало би порастом запослености, проширењем пољопривредног тржишта, паралелном развоју примарних, секундарних и активацијом терцијарних активности (туризам и угоститељство).

Спољни фактори – Резултати SWOT анализе

Могућности које треба искористити. Становништво града Београда се не обнавља природним путем више од двадесет година. Ако се занемаре разлози личне природе, негативан природни прираштај је последица одлагања одлуке за остваривање родитељства, те је бројност жена које имају између 30 и 39 година старости, а постале су мајке, на незадовољавајућем нивоу. Забрињавајућа је чињеница да управо жене у животној доби за коју се претпоставља да су с једне стране имале прилику да се реализују на пољу образовања и професије, а с друге стране се у физичком смислу сматрају оптимално подобним за изношење трудноће, имају јако ниску мотивисаност да постану родитељи. Уз ово, постоји и тренд одлагања ступања у брак, неступање у њега или чешћа одлука за развод.

Претходно наведено условљава и „уситњену“ структуру домаћинства града Београда, у којој преовладавају једночлана и двочлана домаћинства и по броју чланова домаћинства мања него у другим регионима Србије. Уз то, низак наталитет и фертилитет, даље продубљују старост већ демографски старог становништва. Заправо, старог становништва има више него младог, тако да је оно главни „терет“ радно способном становништву, а судећи по деценијском тренду, постајаће све већи.

Од радно способног контингента зависи готова половина становништва града, а ситуацију отежава и чињеница да је у оквиру тог контингента незапосленост висока. Посебно је забрињавајуће то што трећина незапослених тек први пут тражи посао, а више од петине њих је старосне доби између 30 и 49. Ово би значило да упркос отежаном улазу на тржиште рада, град Београд и даље представља главну дестинацију миграната на националном нивоу, што може утицати на продубљивање социјалних проблема.

У територијалној дистрибуцији становништва, један од проблема је концентрисање сеоског становништва у градским општинама, тј. то принципу „што ближе граду“, чиме чак и нешто шира територија града остаје без упоришта за пољопривредни развој. С обзиром на тенденције ширења града, праћену конверзијом пољопривредног у грађевинско земљиште, оваква дистрибуција, у контексту руралног развоја, има све мање смисла. Друга слабост у кретању становништва је та што ученици и студенти, дневни мигранти, у знатно већој мери путују у другу општину него унутар општине, а посебно они из приградских насеља. Овај тип мобилности не мора бити проблематичан сам по себи, али се свакако мора третирати у саобраћајном развоју града како не би проузроковао друге проблеме.

Дакле, упркос бољем и оптимистичнијем пласману града Београду у националном контексту, град је изложен низу популационих проблема који даље негативно утичу на социо-економске компоненте развоја.

Претње које треба избегавати или разматрати. Иако је град Београд међу регионима најстабилнији у порасту броја становника, емиграциони капацитет Србије се смањује, природни прираштај је деценијама низак, а фертилитет такође деценијама није на нивоу довољном за просту репродукцију становништва. У таквим условима постоји реална опасност

да ће већ у наредном попису Београд забележити пад броја становника, као и да ће се тај тренд наставити и након 2021.

С обзиром да се досадашњи пораст становништва заснивао на механичкој компоненти, негативан природни прираштај и одсуство обнављања становништва природним путем, пратиће и погоршање демографске старости становништва. С једне стране треба тежити повећању квалитета и дужини живота становника, али због јако ниског наталитета удео старог становништва ће расти. Он је, у односу на младо становништво већ у предности, а у односу на економски активно становништво ће највероватније расти, што свакако треба као процесе ублажавати.

Неуравнотежена полна структура је постала проблем у сеоским насељима Србије, а расподела женске популације на територији града Београда указује да исти тренд постоји и у њему. У будућности би проблем сеоских насеља могао постати и проблем села на територији града Београда, што значи даље смањење ступања у брак, смањење броја чланова домаћинства, смањење репродуктивног капацитета на селима. Овако узроковано демографско пражњење довело би у питање, поред демографског развоја, и економски развој односно очување примарних економских активности.

Померање старосне границе за одлазак у пензију могао би да погорша могућност младих за улазак на тржиште рада, а с друге стране, увећање броја старих који зависе од економски активног становништва довело би у питање издржавање економски неактивног становништва. Висока незапосленост и већ отежани услови уласка на тржиште рада проузроковали су, а у будућности би могли и озбиљније, „одлив мозга“, односно одлазак младих високообразованих у иностранство.

ПРИВРЕДА

Анализа стања и опште смернице економског развоја

Анализа стања

Београд је, као и све метрополе у Европи, главни покретач привредног раста целе државе. Развој града је под утицајем низа фактора, од којих су поједини изван његових надлежности (национална економска политика, модалитети финансирања локалне аутономије, и др). Кључни развојни фактори над којима Град има контролу јесу правила пословног окружења, просторно и урбанистичко планирање и комуналне услуге.

Регионална анализа најважнијих аспеката привредне развијености Србије указује на чињеницу да постоје значајне разлике у нивоу развијености северног дела Републике, пре свега Београда, у односу на остали део Србије. Још увек је наглашена неефикасност пословања, ниска продуктивност и економичност и технолошка заосталост великог дела привреде.

Развојна позиција Србије и града Београда у Европи и региону. Привредна трансформација Србије у последњих 25 година условљена је закаснелом транзицијом (2001–2015), економском изолацијом и санкцијама (1990–2000), дуготрајним дезинвестирањем и значајним технолошким заостајањем за развијеним привредама Европе (читав период), као и негативним ефектима глобалне рецесије (2009–2015). Развојна позиција Србије у Европи у последњој деценији није се променила, Србија константно заузима 37. позицију у Европи и припада групи најнеразвијенијих европских држава. Примењени трансформациони модел у првој декади 21. века није избалансирао бројне структурне неравнотеже и системске деформације које су, под утицајем економске кризе, свом јачином избиле на површину и које се манифестују у свим развојним димензијама, од демографске регресије, преко индустријске девастације, образовног јаза, институционалне неизграђености.

Позитивни сигнали примене новог модела привредног раста, базирани на започетим суштинским структурним реформама у периоду 2014–2016. наговештавају, и поред последица

катастрофалних поплава које су погодиле привреду 2014. године, позитиван тренд одрживог привредног раста у наредним годинама. Економска позиција града Београда у Европи показује значајан заостатак и благи тренд пада. Док се релативна позиција Србије у односу на Европску унију није променила, константно се креће око 37% БДП по куповној моћи просека ЕУ-28, релативна позиција града Београда је са 64,7% просека ЕУ-28 пала на 61,4%. Сви главни градови држава из региона које су чланице ЕУ се налазе изнад 70% просека ЕУ-28.

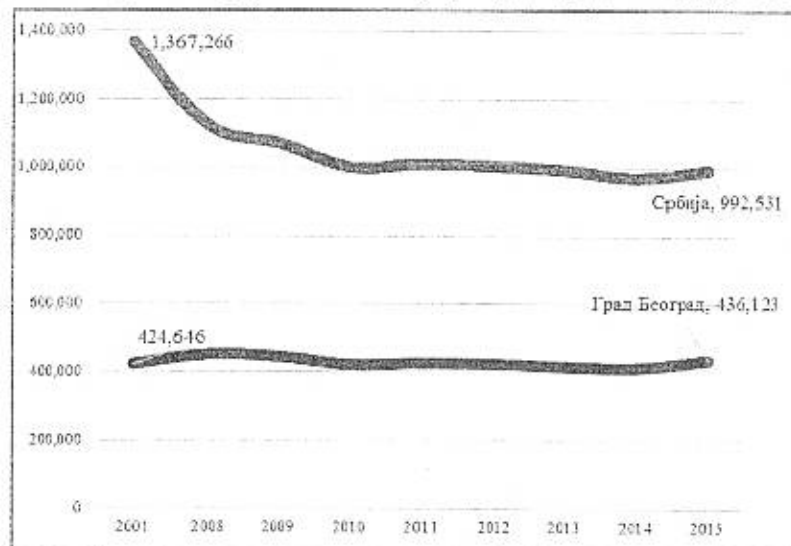
Регионална анализа привредног раста у Србији показује велике неравномерности. Тренд привредног раста у Београду заустављен је 2014. године, највише због катастрофалних поплава које су погодиле градску општину Обреновац и друге делове града. Учешће града Београда у привредном расту Србије је, уз благе осцилације, око 40%. Економско-финансијски резултати показују да је учешће Београдског региона у свим водећим показатељима привреде Србије доминантно (број предузећа, број запослених, капитал, укупан приход, пословни приход, нето добитак и нето губитак) и да се креће у распону 41–55% просека Републике.

На економску концентрацију у граду Београду указују сви релевантни показатељи. Примера ради, град Београд запошљава 53% радног контингента Србије. Чак 82% активног становништва Србије са високим образовањем се налази у граду Београду.

У привреди града Београда у 2015. години пословало је 41.135 привредних субјеката са 436.123 запослених (у односу на 23.711 привредних субјеката 2001. године, број предузећа је повећан за 57,6%). Од укупног броја, 99% је малих и средњих предузећа. Великих предузећа са више од 250 запослених у граду Београду је 194 (у Србији 494).

За разлику од укупног броја запослених у Србији, који је смањен за око 375.000 радника, град Београд је успео да благо повећа број запослених, са 424.646 у 2001. години на 436.123 у 2015. години. Самим тим, релативно је побољшао своје учешће, за 13 процентних поена, са 31% просека Републике у 2001. на 43,9%.

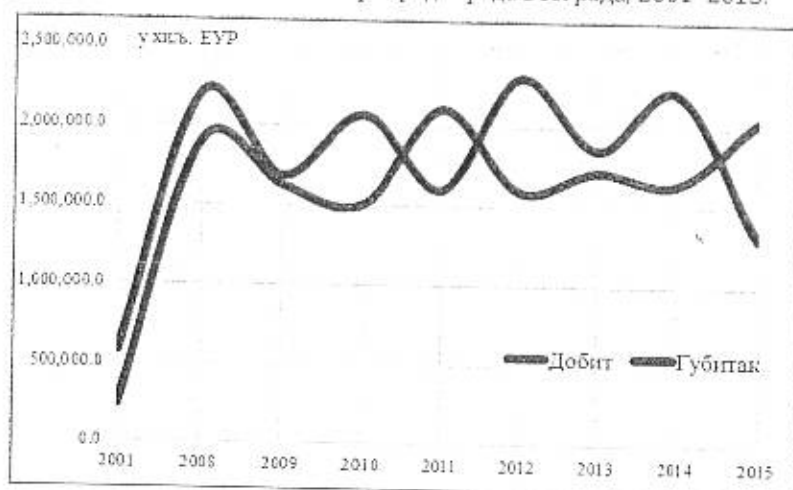
Графикон 1: Кретање броја запослених у привреди града Београда, 2001–2015.

Извор: АПР

Осим у 2011. години, привреда града Београда је једино 2015. године позитивно пословала. Добит је у 2015. години била за 36% већа од губитака (добит 2,04 млрд EUR, губитак 1,31 млрд EUR). У току целог периода, привреда града Београда је повећала добит за скоро 9 пута, док су губици повећани за 2,2 пута.

Графикон 2: Пословање привреде града Београда, 2001–2015.

Извор: АПР

Промене у структури новостворене вредности представљају одраз транзиционих процеса у Србији, које карактерише смањење учешћа размењивих добара и пораст учешћа услуга. Учешће индустрије је смањено са 31% у 2003. години, на 25,5% у 2014. години. Смањење учешћа саобраћаја је методолошког карактера (РЗС), јер су из саобраћаја издвојене телекомуникације (сврстане у остале делатности).

Град Београд је у новоствореној вредности Србије 2014. године учествовао са 46,7%. Тренд смањења великих предузећа која запошљавају више од 250 радника у граду Београду је заустављен (са 239 у 2001, 221 у 2008, 194 у 2014), за разлику од укупног смањења великих предузећа у Србији (са 744 на 300). У великим предузећима у граду Београду ради око 200.000 радника, што је половина запослених у великим предузећима Србије. Велика предузећа стварају скоро половину новостворене вредности у Београду (47,4%), а средња 16,6%.

Графикон 3: Промене у структури БДВ града Београда, 2003–2014.

Извор: АПР

Запосленост и незапосленост. Према анкети о радној снази, у Србији је у 2015. години било 2.574,2 хиљаде запослених (становништво старије од 15 година), а у Београду 611,4 хиљада. Стопа укупне запослености овог контингента износила је за Србију 42,5% а за Београд 42,7%. Укупан број незапослених у Србији је у 2015. години је био 551,9 хиљада (узраста 15 и више година), односно, стопа незапослености износила је 17,7%. У Београду је 141,5 хиљаде становника незапослено и то је раст од 13.800 становника у односу на 2014. годину. Стопа незапослености се повећала са 17,2% (2014.) на 18,8% (2015.)

Животни стандард. Кретање просечне нето зараде по запосленом од 2001. године имало је блага циклична кретања, али је Београд у целокупном периоду бележио изнад просечне вредности у односу на Србију, али и друге регионе. У 2001. години просечна зарада по

запосленом износила је 6.854 РСД, а у 2015. години 55.551 РСД. Просечна годишња стопа раста у посматраном периоду износила је 4,3% и већа је и у односу на Србију (4,0%), као и када се пореди са другим регионима. Анализа регионалне димензије сиромаштва показује да је Београд према броју и стопи ризика од сиромаштва константно са најмањом стопом, односно да сваки 11. становник Београда има повећани ризик од сиромаштва.

Табела 2: Индикатори пословања индустрије града Београда, 2014.

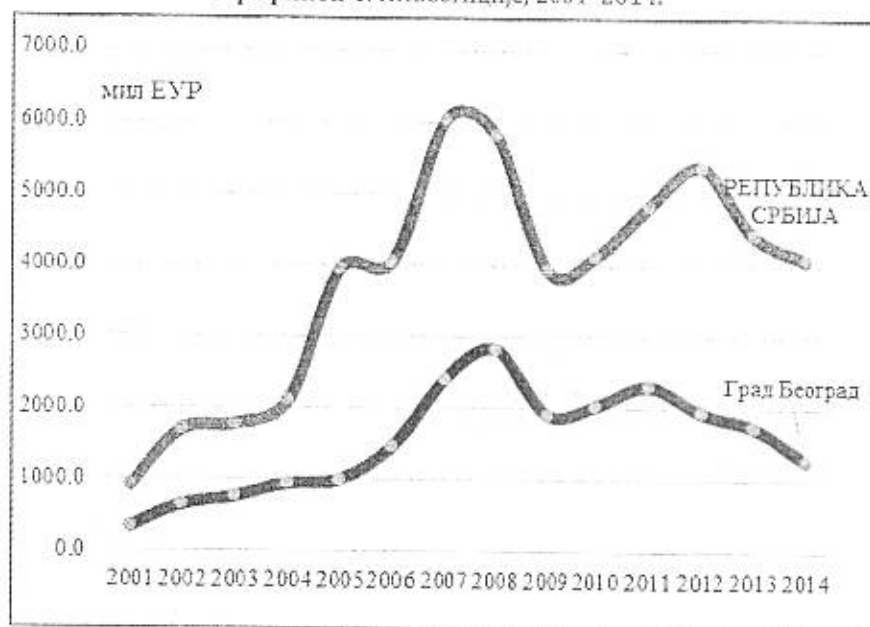
	Индустрија укупно				Прерађивачка индустрија			
	Број предузећа	Број запослених	Промет мил. дин.	БДВ мил. дин.	Број предузећа	Број запослених	Промет мил. дин.	БДВ мил. дин.
Вредност	12.373	95.091	1.164.602	219.407	11.738	65.218	550.094	117.514
Стопа раста 2009/2014	2,4	-16,4	19,5	-11,2	-0,3	-24,7	-7,2	-23,3
Град Београд = 100	12,0	21,1	28,0	25,6	11,4	14,5	13,3	13,7
Република Србија = 100	3,8	8,1	12,7	11,9	3,6	5,5	6,0	6,4

Извор: РЗС

Индустрија. У 2014. години у сектору индустрије послује 12.373 београдских предузећа (12,0%; 3,8% привреде Србије), ангажовано је 95.000 радника (21,1%). Индустрија генерише око 1/5 промета и БДВ региона Београд (12,7% промета и 11,9% БДВ Србије). Прерађивачка индустрија доминира по свим посматраним индикаторима пословања – 11.738 предузећа запошљава 68,6% радника и ствара 1/2 промета и БДВ индустрије града. Од подсектора, по значају се издваја *производња прехранбених производа*, где је концентрисано 1.929 предузећа и скоро 18.000 запослених (15,6% предузећа, 18,6% запослености, 13,4% промета и 15,2% БДВ београдске индустрије укупно).

Инвестиције. Инвестиције у нову опрему и технологију и привредну инфраструктуру представљају кључни предуслов за раст БДП, извоза и конкурентности, односно за смањење незапослености. Текућа инвестициона активност, у односу на развојне потребе, и даље је на ниском нивоу, како у Републици, тако и у граду Београду. Инвестиције су забележиле значајан пад у 2009. години под утицајем економске кризе – у Србији, као и у Београду, забележен је пад инвестиција у нове основне фондове за око 20%. У периоду након кризе, инвестиције у Београду су забележиле значајан раст само у 2011. години, али недовољно да би се достигао преткризни ниво. Укупна вредност остварених инвестиција у нове основне фондове у 2014. износила је на нивоу Републике Србије 479,2 млрд РСД (4,1 млрд EUR), а у граду Београду 150,7 млрд РСД (1,3 млрд EUR). У секторској структури остварених инвестиција у нове основне фондове у 2014. највеће учешће забележено је у секторима информисања и комуникација (23%), снабдевања електричном енергијом, гасом и паром (14,9%) и трговине (12,4%).

Графикон 4: Инвестиције, 2001-2014.

Извор: РЗС

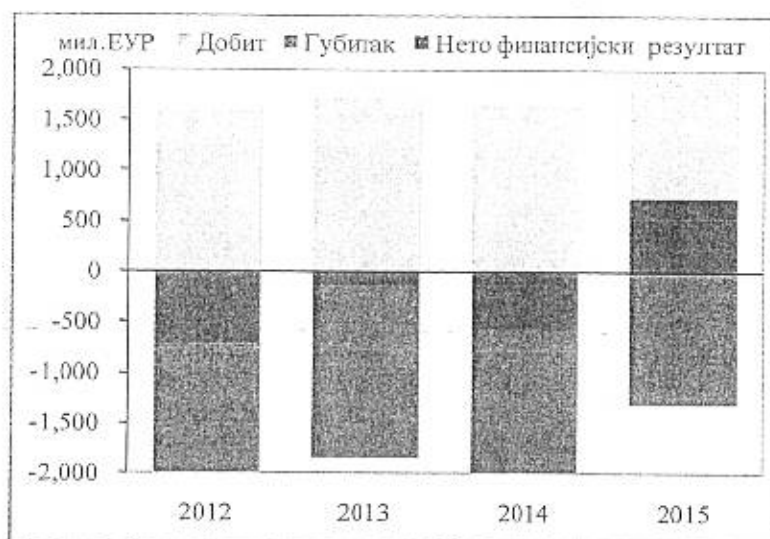
Стране директне инвестиције. У периоду 2000–2015. укупне СДИ нето у Србији износиле су 23,9 млрд EUR. Према проценама, у Београду су СДИ износиле око 11 млрд EUR, а највеће су биле: 2005. Intesa Sanpaolo, Италија (1,3 млрд EUR); 2006. Теленор, Норвешка (1,9 млрд EUR) и Telekom Austria Group/VIP Mobile (0,83 млрд EUR); 2011. Delhaize, Белгија (1,03 млрд EUR); и 2013. Kohlberg Kravis Roberts (KKR), САД (1,0 млрд EUR).

Секторска алокација СДИ. У преткризном периоду, највећи део СДИ у Србију је био усмерен у секторе финансија, грађевинарства и некретнина. Од 2011. постепено се повећава удео СДИ у прерађивачкој индустрији, а смањује се улагање у трговину и финансијски сектор. У оквиру прерађивачке индустрије, улагања су била широко дисперзована. У секторској структури инвестиционих улагања у Београду доминирају сектори телекомуникација, трговине, пословања некретнинама и финансијски сектор.

Спољна трговина. У периоду 2009–2015, спољнотрговинска робна размена града Београда је повећана скоро за трећину (32,9%), извоз је порастао за 62,6%, а увоз за 24,2%. Робни дефицит је, после значајног пада у 2009. (за 1,8 млрд EUR), бележио осцилирајућа кретања и у 2015. је износио -4,4 млрд EUR (слична вредност као и у Србији). Покривеност увоза извозом је континуирано расла, са 21,3% у 2008. на 38,3% у 2015. Извоз града Београда у 2014. је био концентрисан у земље ЕУ и земље бивше СФРЈ које нису чланице ЕУ. На тржишту земаља ЕУ је остварено око 47% вредности извоза, док је око 36% пласирано у земље бивше СФРЈ.

Структурне промене и конкурентност. Динамика структурних промена није омогућила успостављање нове индустријске структуре засноване, пре свега, на индустријама високе технологије које би омогућиле квалитативан раст и развој и већу извозну конкурентност. У поређењу са 2004. годином, једино средње-ниско технолошки сектори бележе раст БДВ (23,2%), што се одразило на незнатни пораст у структури привреде града (0,2 структурна поена). У погледу запослености, изнад просечне стопе пада запослености забележене су у секторима високе и средње-високе технологије (у поређењу са 2004. запослено је 10.300 радника мање), највећим делом услед реструктурирања великих система *Двадесетпрви мај*, *Индустрија машина и трактора*, *Лола систем*, *Икарбус* и др.

Графикон 5: Финансијски резултат привредних друштава, 2012–2015.

Извор: АПР

Као резултат спроведених структурних реформи реалног сектора, пре свега у области реструктурирања предузећа, као и побољшаних услова привредног амбијента у 2015. години остварени су позитивни финансијски резултати пословања привреде града Београда. Од посебног значаја за привредни опоравак је чињеница да је привреда града остварила позитиван нето финансијски резултат 732 мил EUR (1,2 млрд EUR на нивоу Републике). Добит (2,0 млрд EUR) већа је 56% од оствареног губитка (1,3 млрд EUR).

Приватизација и реструктурирање. На територији града Београда, приватизовано је 608 предузећа (1/4 укупно продатих у Србији) и остварено је 29,8% приватизационих прихода (790 мил EUR) и 21,5% укупно уговорених инвестиција (230 мил EUR). Непоштовање уговорних обавеза имало је за последицу раскид приватизације 115 предузећа (10 тендера, 105 аукција) – 16,7% поништених приватизација у Републици (688). Као најчешћи разлози раскида уговора наводе се: неплаћање рате, неизвршавање социјалног програма, несинвестирање, непоштовање континуитета пословања и радно-правних прописа.

Од 157 великих предузећа обухваћених поступком реструктурирања у периоду 2001–2016, у Београду су пословала 33 привредна друштва – мали број је окончао реструктурирање успешном приватизацијом (*Гоша штампарија, Клуз падобрани, 21. мај Графика, 21. мај Фабрика алата и опреме, Београдски вунарски комбинат* и др), а већина је завршила у стечају.

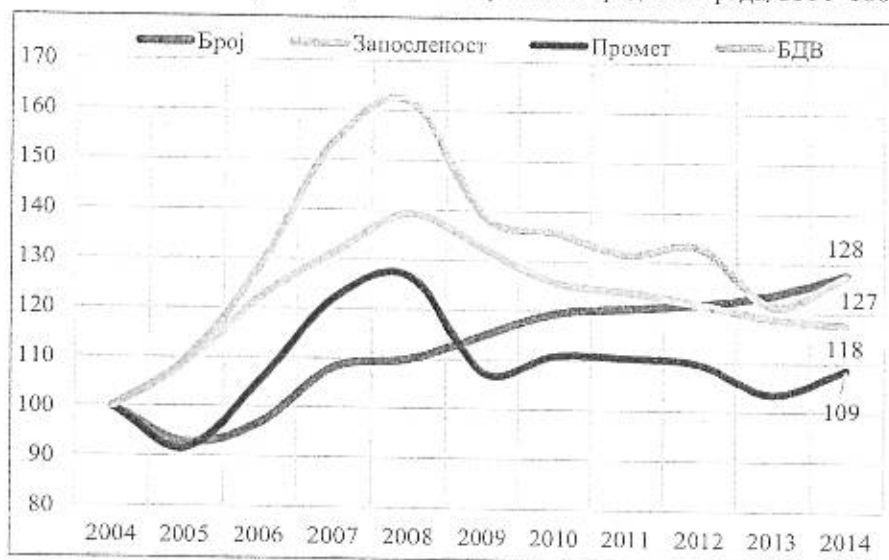
Четири субјекта приватизације са територије града Београда имају статус предузећа од стратешког значаја: *ПКБ корпорација, Галеника АД, Политика АД и Икарбус*. У 2014. години ова четири велика система запошљавају 4.000 радника (1,0% запослености привреде Београда), а исказан кумулирани губитак (47,6 млрд РСД; 2,1% београдске привреде) два пута превазилази вредност капитала.

Најнерентабилније предузеће у 2014. је *Беопетрол* – губитак од 13,5 млрд РСД (43,1% губитка приватизованих предузећа; 5,2% привреде Београда). Највећу добит исказао је *АД Имлек* – 2,2 млрд РСД (22,9% добити приватизованих; 1,1% добити београдске привреде). Поред тога, 10 предузећа која запошљавају 250 и више запослених, а била су обухваћена вишегодишњим поступком реструктурирања: *ПКБ, Галеника, Мостоградња, Индустрија мотора Раковица, ПЗП Београд, Београдска индустрија пива, FULL PROTECT, ГП Партизански пут, Политика и Икарбус* генеришу 3,0% губитка Београдског региона (нето губитак 7,7 млрд РСД).

Предузетништво. У 2014. години на територији града Београда у предузетничком сектору (МСПП) пословала су 103.262 привредна субјекта, са 247.609 запослених, генеришући 2.699 млрд РСД промета и 452 млрд РСД бруто додате вредности. У поређењу са 2004. годином, број МСПП Београдског региона повећан је за 22.439, запосленост је већа за 37.060 радника, а промет

и БДВ бележе реални раст од 8,7% и 27,4% (0,4% и 20,6% у сектору МСПП Републике), МСПП града Београда чини 1/3 сектора МСПП Републике и доминира по учешћу у запослености (45,0%), промету (45,0%) и БДВ (43,9%) МСПП Србије у 2014. години.

Графикон 6: Столе реалног раста сектора МСПП града Београда, 2004=100

Извор: РЗС

Динамика раста у периоду 2004–2008. (у 2008. у односу на 2004. број МСПП је повећан 10,0%, запосленост 39,3%, промет 26,8%, а БДВ 61,9%) прекинута је под утицајем ефеката светске економске кризе. Међутим, и поред тренда негативних годишњих стопа раста посматраних индикатора у периоду 2009–2013, запосленост, промет и БДВ у 2014. години у односу на 2004. бележе пораст (17,6%; 8,7%; 27,4%).

У периоду 2008–2014. у граду Београду основано је 116.771, а угашено 88.225 (нето раст 28.546) привредних субјеката – 29,4% укупно основаних на територији Републике, односно 25,1% укупно угашених. Укупан нето ефекат основаних/угашених привредних субјеката повољнији је у односу на просек привреде Србије (1,3 према 1,1 респективно) и показује да се у просеку у посматраном периоду на сваких 10 угашених привредних субјеката оснује 13 нових, при чему је тај однос повољнији код предузећа (на 10 угашених предузећа оснује се 21) у односу на радње (на сваких 10 угашених оснује се 11 нових).

МСПП су највећим делом концентрисана у четири сектора: *прерађивачка индустрија, трговина на велико и мало, саобраћај и складиштење, и стручне, научне, иновационе и техничке делатности* – 57.301 предузеће (55,5%), 152.346 запослених (61,5%) генерише 66,7% промета и 57,9% БДВ МСПП у 2014. години. У оквиру прерађивачке индустрије четири подсектора: *производња прехранбених производа, производња одевних предмета, штампање и умножавање аудио и видео записа и производња металних производа, осим машина*, послује 5.653 предузећа (48,3%), 19.945 запослених (43,5%) генерише 33,7% промета и 37,6% БДВ МСПП прерађивачког сектора у 2014. години.

Пољопривреда и руралан развој. Рурални и субрурални простор града Београда, у којем је знатније развијен сектор пољопривреде, обавља се на 33.244 пољопривредних газдинстава. Скоро 60% пољопривредних газдинстава концентрисана су на територији градских општина Обреновац, Младеновац, Лазаревац и Гроцка. Ове градске општине располажу са 49% укупно коришћеног пољопривредног земљишта града Београда, 44% ораница и башта, 83,4% воћњака, 86,6% винограда 55,7% ливада и пашњака, узгајају 38,2% говеда, 55% свиња, 66,4% оваца и 54,7% живине града Београда. Укупна површина коришћеног пољопривредног земљишта износи 152.787 ха (47% површине града Београда). Главни пољопривредни производи су житарице (кукуруз, пшеница, раж, јечам, овас) засејане на 86.845 ха, сточно крмно биље засејано на 21.665 ха, индустријско биље (шећерна репа, сунцокрет, соја, уљана репица)

засејано на 7.567 ha и повртно биље засејано на 1.676 ha (кромпир, парадајз, паприка, купус, кел). Територијално, 2/3 биљне производње Београда обавља се на територији градских општина Палилула (19,6%), Обреновац (18,9%), Сурчин (14,0%) и Младеновац (13,9%). На подручју града Београда 14.659 газдинстава се бави воћарством. Укупна површина под воћем је 12.616 ha. Виноградарством се бави 3.217 газдинстава на територији града на укупној површини од 766 ha. Најзначајнија воћарско-виноградарска градска општина је Гроцка са учешћем у укупној површини града Београда под воћњацима од 60,4%, а под виноградима са 63,3%.

Шумарство. Укупна површина земљишта под шумом у 2014. у Београду износи 61.626,3 ha (2,8% шума Србије). Према својини, преваладају шуме у приватном власништву (46.383 ha или 75,3%), док се у друштвеном власништву налази 15.243 ha или 24,7% шумског фонда. Од 17 општина Града Београда, градске општине Врачар и Стари град не располажу шумским површинама. Концентрација шумских површина је у шест општина (73,2%): Сопот (15,6%), Барајево (13,7%), Обреновац (12,3%), Младеновац (11,1%), Лазаревац (10,5%) и Гроцка (10,0%). Због неповољног стања шумовитости подручја града Београда (13%), Скупштина града је 2011. године усвојила *Стратегију пошумљавања подручја Београда* којом је предвиђено да се у наредних 10 година пошуми површина од око 50.000 ha, а степен пошумљености повећа за 20%. Стратегијом је планирано пошумљавање голети, антропогено уништених шумских комплекса и пољопривредних површина захваћених ерозијом, повећање површина под заштитним шумама и санација деградираних терена, депонија и јаловишта рудника.

Водопривреда. Водно земљиште (водни токови, обале) представљају значајан ресурс града Београда за будући развој. Само у Београду има око 200 km речних обала. Подела надлежности управљања овим системима између Града и Републике усаглашена је Законом о главном граду и Статутом града. Главни токови, који дренирају терен подручја града Београда, су Дунав и Сава, док у јужном, брежуљкастом и брдском терену доминирају стални водотокови Топчидерске, Железничке и Остружничке рске (са бројним притокама потоцима), који гравитирају реци Сави. Ови водотокови су веома променљивог протока и у време наглих и обилних падавина попримају бујични карактер.

Вишедеценијско дезинвестирање у водопривредни систем на територији града Београда утицало је на континуирано погоршање стања водопривредне инфраструктуре, тако да сваки значајнији пораст водостаја река представља потенцијалну опасност од поплава. У 2013. години на територији града Београда функционисало је 1.060 km канала и 27 црпних станица за одводњавање којим је брањена површина од 33.819 ha (28.429 ha коришћеног пољопривредног земљишта – око 84% укупно брањене површине). Дужином насипа од укупно 404 km брањено је 13 насеља, 7 индустријских, 120 других привредних објеката, 46 km железничке пруге и 70 km путева.

Катастрофалним поплавама у мају 2014. године, које су имале размере елементарне непогоде, уочени су функционални проблеми заштитних система. На територији водног подручја Београда укупна дужина система за заштиту од поплава од *површинских вода* од 468,27 km планирана је у секторима: Београд; Винча и Гроцка; Крњача (Панчевачки рит); Земун–Нови Београд–Кленак; Београд–Обреновац–Лазаревац. За заштиту од поплава од *подземних вода* предвиђени су мелиорациони радови на 1.866,5 km каналске мреже на мелиорационим подручјима: Београд Дунав 1 (Панчевачки рит); Београд Дунав 2 (Великоселски рит); Београд Сава 1; Београд Сава 2 и Београд Морава.

Туризам. Једно од основних обележја туристичких кретања града Београда је невалоризованост бројних дестинација са пуно компаративних предности, као и ниска конкурентност туристичког производа у односу на развијеније дестинације из региона (најилустративнији су показатељи обима туристичког промета и девизног прихода). Србију је за првих пет месеци 2016. године посетило укупно 1.011.172 туриста што је раст од 13% у односу на исти период претходне године. Од тога је 319.877 туриста посетило Београд, или 13,7% више него у истом периоду 2015. године. Страни туристи чинили су 80% укупног броја туриста и њихов број повећао се за 14,3%, док су домаћи туристи повећали посету српској престоници за 11,3%. Генерално, Београд је у периоду 2001–2015. забележио просечно годишње повећање броја туриста за 0,4%, али је њихово просечно задржавање (ноћење) расло по стопи од 1,4%. Насупрот овом тренду, може се рећи да пресудан утицај на кретања у српској

престоници имају страни туристи. Просечна годишња стопа раста броја страних туриста у овом периоду износила је 11,9%, а њихов боравак по просечној годишњој стопи од 10,5%. Ипак, недовољан туристички промет још увек не сврстава Београд у европске метрополе које посећује више милиона туриста годишње, као што је пример Прага, Будимпеште или Беча. То би требало да буде и главни циљ стратешких смерница у наредном периоду. Београд располаже (2015) са 142 смештајна објекта, 7.846 соба и преко 15.344 лежаја. У структури су најзаступљенији хотели (52) и хостели (35 објеката), затим гарни хотели (29) и преноћишта (15). Ипак, хотелски смештај Београда чини тек 16,8% хотела Србије. Према броју лежаја, хотели Београда располажу са 27% укупних капацитета лежаја Србије. У структури прилива страних туриста, доминирају бивше југословенске републике (Црна Гора, Хрватска, Словенија, БиХ), затим следе Бугарска, Грчка, Мађарска, Италија).

Трговина. У Граду Београду у сектору трговине запослено је 114.666 радника, што чини скоро 36% укупно запослених у сектору трговине у Србији (17,5% укупног броја запослених у Београду). У транзиционом периоду, кроз процес приватизације, у Београду је отворено неколико великих трговинских ланаца, постојећа трговинска предузећа су приватизована, променила власничку структуру, модернизована и сл.

У Београду је у периоду 2001-2014. број предузећа у сектору трговине порастао за 40,2%, а број запослених за 43,6%. Највећи трговински ланци послују у Београду као што су *Delhaize*, *IDEA*, *C MARKET* и *AMAN*, који запошљавају 15.580 радника, што чини 18,8% укупно запослених, стварали су 50,7% прихода, а учествовали су са 11,4% у добити и 11,5% у губитку у нефинансијском делу привреде Београда. Посебно треба истаћи да ће за даљи развој трговине директно, а за остале секторе индиректно, имати долазак и отварање светског трговинског ланца *IKEA* у Београд (локација Бубањ поток).

Финансирање и подстицајна политика. Ефекти финансијске консолидације и позитивни трендови започети 2013. и 2014. године настављени су 2015. и 2016. године. Укупни приходи и примања од продаје нефинансијске имовине у 2015. години износе 611,9 мил EUR, а укупни расходи и издаци за нефинансијску имовину 572,8 мил EUR. У поређењу са 2011. годином, укупни приходи смањени су 7,4%, а **укупни расходи и издаци смањени су по скоро четири пута већој стопи (26,4%)**.

Табела 3: Биланс прихода и расхода буџета Града, у хиле, EUR

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
1 Укупни приходи и примања од продаје нефинансијске имовине	642.426	702.035	585.683	564.864	611.876
2 Укупни расходи и издаци за нефинансијску имовину	756.375	743.064	568.101	545.222	572.853
3 Буџетски суфицит/дефицит (1-2)	-113.949	-41.028	17.581	19.642	39.023
4 Кориговање вишка, односно мањка прихода и примања	148.041	80.815	54.676	59.165	56.811
5 Утрошена средства текућих прихода за отплату главнице, по кредитима из претходних година и за набавку финансијске имовине	22.877	29.335	40.608	28.618	37.326
6 Вишак прихода - суфицит (3+4)-5	11.214	10.451	31.649	50.188	58.508
Наменски опредељен вишак прихода и примања	3.012	5.028	26.222	26.905	40.360
Ненаменски опредељен вишак прихода и примања за пренос у наредну годину	7.268	...	5.427	23.285	18.148

Напомена: Подаци прерачунати у EUR по просечном курсу НБС. Извор: Службени лист Града Београда, Одлука о завршном рачуну буџета Града за 2011, 2012, 2013, 2014. и 2015. годину

У периоду 2011-2015. буџетски дефицит (разлика између укупног износа текућих прихода и примања остварених по основу продаје нефинансијске имовине и укупног износа текућих расхода и издатака за набавку нефинансијске имовине) остварен је 2011. (113,9 мил EUR) и 2012. године (41,0 мил EUR), а од 2013. приходи и примања од продаје нефинансијске имовине превазилазе износ расхода и издатака. У 2015. години остварен буџетски суфицит износи 39,0 мил EUR. Након кориговања буџетског суфицита за износ вишка, односно мањка

прихода и примања и утрошених средстава текућих прихода за отплату главнице по кредитима из претходних година, у свим посматраним годинама, утврђен је вишак прихода (11,2 мил EUR суфицит у 2011; 58,5 мил EUR у 2015).

У 2016. години, ребалансом буџета, предвиђени су приходи и примања од продаје нефинансијске имовине у износу од 725,4 мил EUR и расходи и издаци за нефинансијску имовину од 773,7 мил EUR. Средства за финансирање буџетског дефицита, издатака за набавку финансијске имовине и за отплату главнице по основу дуга домаћим и страним кредиторима у износу од 101,5 мил EUR, планирано је да се обезбеде из примања по основу продаје финансијске имовине, примања од задуживања и из утврђеног суфицита из 2015. године.

Табела 4: Буџет Града Београда за 2016. годину

	EUR
РАЧУН ПРИХОДА И ПРИМАЊА, РАСХОДА И ИЗДАТАКА	
Укупни приходи и примања од продаје нефинансијске имовине	725.380.890
Укупни расходи и издаци за нефинансијску имовину	773.700.769
Буџетски дефицит (1-2)	-48.319.879
Издаци за набавку финансијске имовине	8
Примања од продаје финансијске имовине	27.163
Укупни фискални дефицит	-48.292.708
РАЧУН ФИНАНСИРАЊА	
Примања од продаје финансијске имовине	525.786
Примања од задуживања	26.419.161
Суфицит (неутрошена средства) из претходних година	74.530.394
Издаци за отплату главнице дуга	53.182.616
Издаци за набавку финансијске имовине	0
НЕТО ФИНАНСИРАЊЕ	48.292.724

Напомена: Подаци прерачунати у EUR по просечном курсу НБС. Извор: www.beograd.rs, новембар 2016.

У 2017. години предвиђени су приходи и примања од продаје нефинансијске имовине (709,9 мил EUR) који превазилазе вредност предвиђених расхода и издатака за нефинансијску имовину (683,6 мил EUR). Буџетски суфицит (26,3 мил EUR), примања од задуживања (35,6 мил EUR), примања од продаје финансијске имовине (32,5 хиљ. EUR) и процењени суфицит из 2016. године (35,3 мил EUR) у укупном износу од 97,3 мил EUR, планирано је да се распореди за отплату главнице по основу дуга страним и домаћим кредиторима и за набавку финансијске имовине.

Табела 5: Буџет Града Београда за 2017. годину

	EUR
РАЧУН ПРИХОДА И ПРИМАЊА, РАСХОДА И ИЗДАТАКА	
Укупни приходи и примања од продаје нефинансијске имовине	709.883.883
Укупни расходи и издаци за нефинансијску имовину	683.585.378
Буџетски суфицит (1-2)	26.298.505
Издаци за набавку финансијске имовине	0
Примања од финансијске имовине	32.504
Укупни фискални суфицит	26.331.009
РАЧУН ФИНАНСИРАЊА	
Примања од продаје финансијске имовине	0
Примања од задуживања	35.600.922
Процењени суфицит (неутрошена средства) из претходних година	35.346.324
Издаци за отплату главнице дуга	97.278.255
Издаци за набавку финансијске имовине	1
НЕТО ФИНАНСИРАЊЕ	-26.331.009

Напомена: Подаци прерачунати у EUR по просечном курсу НБС. Извор: www.beograd.rs, децембар 2016.

Консолидација буџета Града Београда. Извршењем буџета за 2016. годину Град Београд ће у потпуности измирити нагомилане скривене обавезе настале у годинама пре 2014. године, које су укупно износиле 14,4 млрд РСД на дан 31. 12. 2013. године. У 2016. години по овом основу отплаћен је остатак од 4,4 млрд РСД, чиме се стварају услови да буџети за 2017. годину и наредне године буду планирани и извршавани у контролисаним финансијским оквирима.

Основна карактеристика свих буџета у периоду 2014–2016. је њихов строго контролисани процес припреме буџета, који је посебно био рестриктиван на приходној страни, што је омогућавало да Град уредно извршава све обавезе опредељене одлукама о буџету са стабилном ликвидношћу и без додатних задуживања.

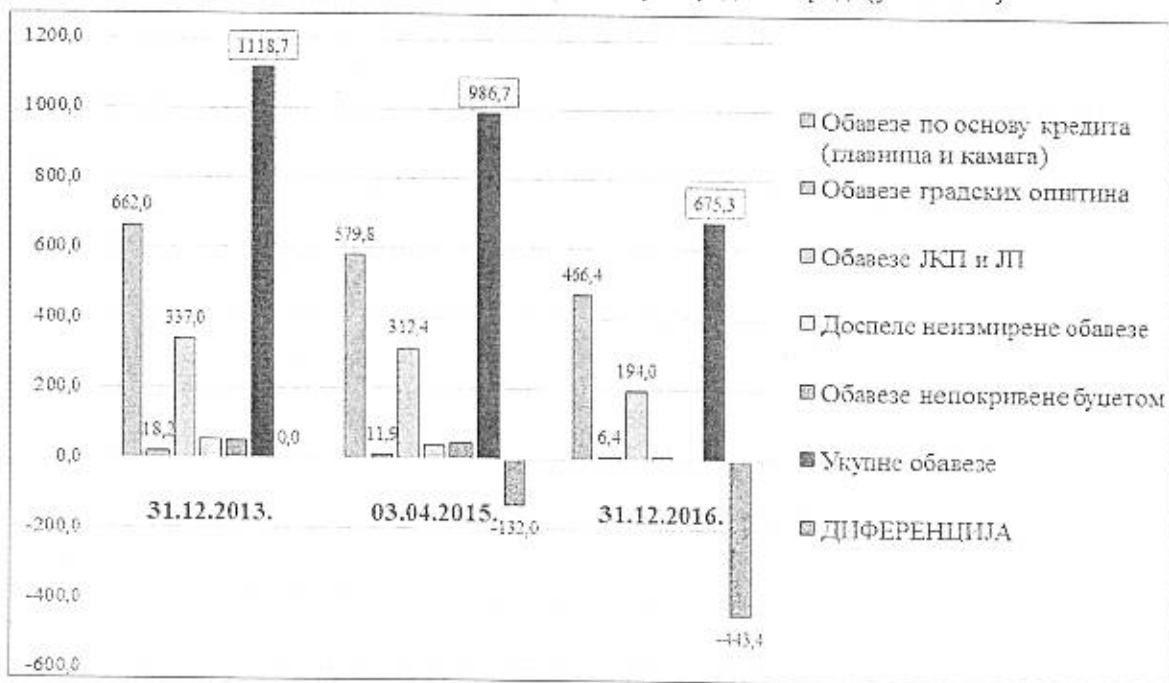
Стање укупне задужености Града, градских општина и јавних предузећа смањено је за 443,4 мил EUR у протекле три године, само у 2016. години дуг је смањен за 311,4 мил EUR.

Укупне обавезе Града по кредитима, рачунајући све плате и камате до истека периода отплате (2041. год), опале су на ниво испод 80% годишњег буџета, што је релативно добар показатељ оздрављења финансија Града.

Смањењем кредитне задужености Града и финансијском консолидацијом пословања јавних предузећа, Град је ушао у зону одрживих финансија на дужи рок. Захваљујући томе, последњи међународни кредитни рејтинг Града од стране реномиране светске куће *Moody's* оцењен је са „B1+“ што одговара рејтингу Републике Србије, а што је уједно и највиши могући рејтинг за ниво локалне власти једне државе.

Квалитативни показатељ процеса економско-финансијске консолидације буџета Града у протекле три године види се и из податка да удео кредитних средстава у финансирању капиталних пројеката Града и градских општина опада, односно повећава се удео сопствених средстава.

Графикон 7: Тренд смањења укупног дуга Града Београда (у мил EUR)

Извор: Секретаријат за финансије Града Београда

Суштински, планирани дефицит буџета је методолошког карактера, с обзиром да у свим овим годинама, по завршном рачуну, Град исказује значајан ниво суфицита.

Наведени позитивни трендови у буџетској политици Града указују да ће, након протеча 2017. године, као године са највећим оптерећењем буџета по основу издатака за отплате

кредита и камате, Град бити у могућности да покрене нови циклус значајних капиталних пројеката, са све већим ослоњем на сопствена средства.

Програмске активности Града Београда за период 2016–2018. године садрже велики број пројеката који ће побољшати комуналну инфраструктуру (изградња депоније у Винчи, нове подземне гараже и сл.), обезбедити развој индустријских зона, изградњу нових трговинских ланаца, јачање јавно-приватног партнерства, што ће утицати на побољшање инвестиционе климе и отварање нових радних места. Трогодишњим финансијским планом за период 2016–2018, у буџету Града планирана су средства подстицаја за реализацију пројеката и активности у појединачним областима од значаја за унапређење привредног амбијента (Програм подстицаја пољопривредне производње 478 хиљ. EUR у 2016. години, Подстицаји развој предузетништва износе 96 хиљ. EUR и др).

Табела 6: Средства подстицаја за реализацију пројеката и активности за унапређење привредног амбијента

Корисник Буџета	Програм/пројекат	Планирана средства		
		2016.	2017.	2018.
Секретаријат за привреду Програм 05 - Развој пољопривреде	Подстицај пољопривредној производњи	478.257	478.257	470.725
	Обука за пчеларе	2.400	2.400	2.362
	Обука за органску производњу	2.400	2.400	2.362
	Подстицаји у области воћарства и повртарства - пренете обавезе	138.540	-	-
	Подстицаји у области воћарства и повртарства	305.920	305.920	301.102
	Подстицаји у области пчеларства - пренете обавезе	15.397	-	-
Секретаријат за привреду Програм 03 - Локални економски развој	Подстицај за развој предузетништва	96.000	96.000	94.488
	Субвенције приватним предузећима	80.000	80.000	78.740
Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове Програм 01 Локални развој и просторно планирање	Израда Плана генералне регулације за део привредне зоне „Јаково“	47.491	47.491	46.743
Секретаријат за енергетику	Комбинована топлана и електрана (КТЕ) у Падинској Скели која за гориво користи биомасу	465.472	800.000	188.976

Напомена: Подаци прерачунати у EUR по просечном курсу НБС. Извор: Финансијски план 2016-2018, Секретаријат за привреду, Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове, Секретаријат за енергетику

За капиталне пројекте у 2017. години (пројекти изградње и капиталног одржавања зграда и грађевинских објеката инфраструктуре од интереса за Републику, односно локалну власт, укључујући услуге пројектног планирања које су саставни део пројекта, обезбеђивање земљишта за изградњу, као и пројекти који подразумевају улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину, а у функцији су јавног интереса) планирани су издаци од 98,3 мил EUR (51,8% ће се финансирати из буџетских прихода).

Табела 7: Планирани капитални издаци буџетских корисника за 2017, 2018. и 2019. годину у EUR

Извор финансирања	2017	2018	2019
01- Приходи из буџета	50.888.447	40.251.290	42.905.404
04 - Сопствени приходи	60.508	-	-
06- Донације од међународних организација	897.863	-	15.748
07-Трансфери од других нивоа власти	234.154	230.539	226.908
09-Примања од продаје нефинансијске имовине	5.279.784	1.815.968	-
11- Примања од иностранних задуживања	30.087.511	-	341.043
13-Нераспоређени вишак прихода из ранијих година	10.847.739	-	-
15-Неутрошена средства донација из ранијих година	6.736	-	-
УКУПНО:	98.302.741	42.297.797	43.489.104

Напомена: Подаци прерачунати у EUR по просечном курсу НБС у 2017. години EUR=123; за 2018. процена EUR=125; за 2019. процена EUR=127. Извор: www.beograd.rs, децембар 2016

Опште смернице економског развоја

Привреда града Београда је у процес транзиције ушла са ресурсно интензивном производњом која је углавном била намењена задовољавању потреба домаћег тржишта, са недостатком сопственог обртног капитала и са технолошком основом којој је био вужан процес обнављања. Преласком на тржишну привреду и смањењем субвенција и других облика финансирања губитака, многи привредни субјекти који су имали значајан удео на тржишту, нашли су се у веома тешком положају и неки су још увек у процесу реструктурирања или стечају. Посебан проблем представља и неизвесна перспектива предузећа од стратешког значаја.

Унутрашњи фактори – Резултати SWOT анализе

Предности на које се треба надовезати. Погодан природно-географски и инфраструктурни положај Београда је компаративна предност и добра основа за привредни развој. Изградњом привредне инфраструктуре (трансевропски коридори, речни саобраћај, модернизација железнице, Аеродром „Никола Тесла“ као регионални центар ваздушног саобраћаја Југоисточне Европе) и њеним умрежавањем са европским инфраструктурним коридорима, град Београд има све предиспозиције да постане регионални привредни центар.

Град Београд је најразвијенији привредни центар у Србији и региону. Учествује у БДП Србије са око 40%. Најрепрезентативнији социо-економски показатељи показују да је доминантно учешће Београдског региона у свим водећим показатељима привреде Србије у распону 41–55% просека Републике.

У периоду 2014–2016. пословни и инвестициони амбијент значајно је побољшан и знатно је привлачнији за домаће и стране инвеститоре. Међународни извештаји и домаће анкете истичу да је пословно окружење у Београду у периоду 2014–2016. значајно побољшано (посебно добијање грађевинских дозвола, извршни поступак и добијање дозвола за обављање делатности). Привреда осећа позитиван утицај дисциплинованог и константног рада на уклањању и смањењу препрека у пословању, о чему говоре и показатељи пословне демографије о броју основаних предузећа и радњи. Већим делом је заокружен институционални оквир који се односи на инвестиције доношењем низа закона (Закон о улагањима, подзаконски акти, и др). Остварен је значајан напредак у стварању стимулативног амбијента за пословање и инвестирање и повећана је правна сигурност привредних субјеката и побољшани су услови пословања.

Град Београд је у последње две године постао једна од најпожељнијих инвестиционих дестинација, чему је у значајној мери допринела финансијска консолидација, како на нивоу градског буџета тако и на нивоу јавних предузећа. Буџетски дефицит је преполовљен, а предузећа у јавном сектору са рентабилним пословањем добила су могућност да постану релевантан партнер за пројекте јавно-приватног партнерства, чиме на неки начин постају и носиоци инвестиционих активности. До сада највеће интересовање је за пројекте у областима путне и комуналне инфраструктуре, а акценат ће бити стављен и на канализациона и водоводна улагања. Разрађено је или је у фази разраде око 60 пројекта, вредности око 10 млрд EUR: изградња четири велике фабрике за пречишћавање отпадних вода, јавно осветљење у рубним општинама, подземне гараже, ширење пешачких зона у центру града, санација депоније „Винча“ и др. Поред великих развојних пројеката, Београд је основао прву слободну зону која инвеститорима нуди посебне царинске и пореске олакшице. Зона има површину од 100 ha и предвиђа запошљавање 1.540 људи, а прва инвестиција је од стране кинеске компаније *Meita* која у изградњу фабрике ауто делова улаже 30 мил EUR и запослиће 1.400 радника. Такође, Београд располаже великом површином намењеном привредним зонама, односно привредно-комерцијалним активностима. Највеће привредне зоне су: *Земун* (146 ha слободног земљишта за привредно-комерцијалне активности), *Аутопут* (600 ha), *Сурчин* (245 ha), *Бубањ поток* (166 ha) и *Ибарска магистрала* (132 ha).

Научно-истраживачки потенцијал града Београда представља велику компаративну предност. На престижној Шангајској листи која прати више од двадесет хиљада универзитета,

Универзитет у Београду је у 2013. години рангиран међу четири стотине најпрестижнијих универзитета у свету.

Све већа ефикасност градске управе доприноси инвестиционом амбијенту и смањењу трошкова започињања новог посла, што показатељи пословне демографије о нето ефекту оснивања предузећа и радњи директно показују.

Слабости које треба поправити или на њима радити. Једна од кључних слабости је динамика привредног раста. Главни град заостаје у привредном расту за главним градовима држава у региону чланица ЕУ (Будимпешта, Букурешт, Софија), налази се на око 60% БДП по куповној моћи просека Европске уније.

Убрзанији привредни раст и веће стопе запошљавања искључиво ће зависити од модела привредног раста усмереног на гране прерађивачке индустрије високе додате вредности.

Незавршена приватизација и реструктурирање преосталих великих друштвених предузећа, великих јавних предузећа и инфраструктурних делатности су кључна ограничења за успостављање ефикасније структуре реалног сектора. Највећи проблеми изражени су код приватизације неефикасних великих предузећа, некадашњих носилаца развоја, која кроз вишегодишње реструктурирање покушавају да повећају продуктивност и своју тржишну вредност, а још увек су у потрази за страним инвеститорима (*Галеника, Икарбус, Мостозградња* и др). Пословање ових компанија оптерећено је кумулираним губицима, а неке од њих су исказале и губитак изнад висине капитала.

Предстоји наставак реструктурирања локалних јавно-комуналних предузећа, могући су различити модели трансформације ЈКП: јавно-приватно партнерство, концесије и сл.

Да би се подстицајна политика фокусираола на високо-технолошке индустријске гране неопходно је окончати процес приватизације и реструктурирања великих предузећа и решити проблеме стратешких и јавних предузећа.

Од примене модела сарадње привредних субјеката са научно-истраживачким институцијама зависиће динамика привредног раста, не само у граду Београду, већ у целој Републици.

Спољни фактори – Резултати SWOT анализе

Могућности које треба искористити. Инвестиције и нова улагања у граду Београду највише ће зависити од изградње инфраструктурних капацитета (саобраћајна мрежа, обилазница, енергетска мрежа, комунална инфраструктура и телекомуникације) и њиховог умрежавања са регионом.

Модернизација и изградња пословне инфраструктуре у фокус ставља привредне и индустријске зоне (15 привредних зона), кластере грана са високом додатом вредношћу, технолошке паркове и браунфилд инвестиције.

Сви модели раста конкурентности засновани су на примени нових технологија, технолошком повезивању предузећа, иновацијама, истраживању и развоју. Европски трендови показују брз раст међународне размене високотехнолошких производа и услуга заснованих на знању.

Искуства транзиционих метропола показују да ресурси које поседују градске општине омогућавају брз раст терцијарних грана, пре свега, креативне индустрије.

Имајући у виду институционалне потенцијале градске управе, велике могућности пружају претприступни фондови ЕУ, као и динамизирање међурегионалне привредне сарадње.

Претње које треба избегавати или разматрати. Екстерна нестабилност и њено преливање у Србију, уз све присутније различите облике тероризма у региону представљају највећу претњу привредном расту града Београда.

Искуства транзиционих градова показују да процеси глобализације снажно утичу и отежавају грађење или обнављање идентитета градова.

Успоравање структурних реформи услед немогућности окончања приватизације преосталих привредних друштава кроз стратешка партнерства или куповином из стечаја представља потенцијалну опасност за повећање незапослености.

Највећа системска претња на дужи рок је перманентан „одлив мозгова“ у иностранство (Србија се налази на самом врху светске ранг листе држава).

Пред буџетом Града су бројни развојни и социјални изазови и потребе. На реализацију амбициозних развојних циљева, поред висине буџетских прихода, утицаће и сузбијање сиве економије.

УРБАНИЗАМ

Анализа стања и опште смернице урбаног развоја

Анализа стања

Планска документација. Ажурност планске документације и ефикасност у њеном спровођењу представљају предуслов за ефикасну изградњу и квалитетну и поуздану понуду инвеститорима који желе да улажу у Београд. У претходном периоду је интензивирана израда урбанистичких планова за територију града Београда. Усвојене су *Измене и допуне Регионалног просторног плана административног подручја града Београда* (2011), као и 7 просторних планова градских општина ван централног градског подручја, Лазареваца, Барајева, Младеновца, Сопота, Обреновца и делова градских општина Сурчина и Гроцке (2012, 2013). После два циклуса ревизија, усвојен је *Генерални урбанистички план Београда* (2016) у коме су утврђене потенцијалне локације за велике пројекте од посебног интереса за град, рехабилитацију и трансформацију некадашњих индустријских и војних комплекса, уз раније дефинисана планска решења за привредне зоне и паркове. Истовремено је усаглашен и усвојен *План генералне регулације грађевинског подручја седишта јединице локалне самоуправе град Београд* (2016).

Доношењем просторних и урбанистичких планова створен је основ за планирање и изградњу на читавој територији града Београда. Укупна територија грађевинског подручја централног дела Града обрађена је плановима регулације, док је 2009. то било случај на свега 36%. Кроз израду ПГР су ревидована и спроводе се у целини 372 плана, а још 171 план је усвојен у периоду од 2012. до септембра 2016. године за територију Града. На преко 27% територије ПГР остварена је могућност за директно спровођење правила грађења, без даље планске разраде.

У периоду имплементације Стратегије развоја града Београда за период 2011–2016, у којој је уређење Савског амфитеатра истакнуто као један од стратешких приоритета, у заједничком напору Града Београда и Републике Србије израђен је *Просторни план подручја посебне намене уређења дела приобаља града Београда – подручје приобаља реке Саве за пројекат „Београд на води“*. Неки од пројеката који се реализују по овом просторном плану су: Пројекат реконструкције и изградње обалоутврде на десној обали реке Саве; Пројекат реконструкције Старог железничког моста и др. Просторни план је подстакао и израду Плана детаљне регулације за нови аутобуски и железнички терминал у Блоку 42 на Новом Београду, као и доношење одлука о изради планова детаљне регулације за суседна неуређена подручја, нпр. између комплекса Топлане, Улице савски насип, моста Газела и реке Саве, на Новом Београду.

Део стратешког опредељења Града да стави акценат на уређење река и приобаља спроводи се кроз припрему планске документације за значајна развојна подручја. Ово опредељење је доследно спроведено кроз стратешке урбанистичке планове, а у току је израда детаљних урбанистичких планова градских блокова уз обале Саве у Дунава, у којима су планирани и значајни јавни, културни и комерцијални објекти и комплекси, изградња или ревитализација подручја раније коришћених за индустријске и радне зоне или активирање данас неуређених подручја. Такви су блокови 13, 18, 18а, 68, 69, зона бродоградилшта

„Београд“, подручје Аде Хује на Дунаву, рехабилитација и уређење Старог сајмишта, изградња развојне зоне у Макишу, као и приобална подручја леве обале Дунава.

Активирају се такође привредне и комерцијалне зоне уз аутопут и градске обилазнице, као и развојни пројекти на локацијама ранијих индустријских зона у центру Београда (нпр. бивши комплекс фабрике „ИКЛ“ између улица Кнез Данилове, Станоја Главаша, Далматинске и Старине Новака, градска општина Палилула или комплекс „ИМТ“ у Новом Београду).

Ефикасно доношење и спровођење планова и поједностављење процедура за добијање грађевинских дозвола заједнички су приоритети Републике и Града, због чега је 2014. године извршена и измена Закона о планирању изградњи. Ефикасно издавање *информација о локацији, локацијских услова и грађевинских дозвола* омогућено је увођењем процедуралних и технолошких иновација у систему Градске управе, односно у Секретаријату за урбанизам и грађевинске послове, као и увођењем обједињене процедуре и регистра планова. У том контексту, настављају се активности за припрему ГИС Београда и делом успостављеног програма Београдског урбанистичког информационог система (БУРИС) од стране Урбанистичког завода Београда и ГИС апликације Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда за подручје општине Чукарица.

Ван грађевинског подручја града Београда усвојени су планови генералне регулације за поједина приградска насеља и омогућен плански развој, нпр. *План генералне регулације грађевинског подручја насеља Рипањ, ГО Вождовац, План генералне регулације за насеље Угриновци, ГО Земун* и др.

Капитални инфраструктурни пројекти. Велики инфраструктурни пројекти представљају основ за одржавање изграђених структура и обезбеђење динамичног развоја Београда. Ови пројекти се реализују према одређењима из стратешких докумената Града, а значајан део се односи на пројекте у области саобраћаја, транспорта и јавног превоза (в. област развоја саобраћаја). Развојни карактер ових пројеката је уочљив на примеру комплекса Аутобуске и железничке станице у блоковима 42 и 43 на Новом Београду, комплекса железничке станице „Београд – Центар“ (Прокоп) и др, где се уз изградњу саобраћајних терминала, планира и изградња комерцијалних и других садржаја.

Реализација ових важних пројеката је у надлежности Републике и Града, у зависности од ранга, врсте и сложености пројекта. Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда је надлежна за изградњу капиталних саобраћајница од посебног интереса за град Београд и изградњу градске водоводне мреже и канализационог система Београда према *Програму уређивања и давања у закуп грађевинског земљишта* и *Програму уређивања грађевинског земљишта*. Осим великих саобраћајних пројеката, друге инфраструктурне пројекте који служе унапређењу квалитета живота у граду реализују јавна комунална предузећа и Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда, на основу годишњих програма развоја који обухватају планирање, пројектовање и извођење инфраструктуре на подручју града Београда.

Поводом реализације пројекта „Београд на води“ покренути су важни градски инфраструктурни пројекти: у области *водопривреде*, у систему *водоводне мреже и објеката, канализације, електро мреже, топловодне и гасоводне мреже*.

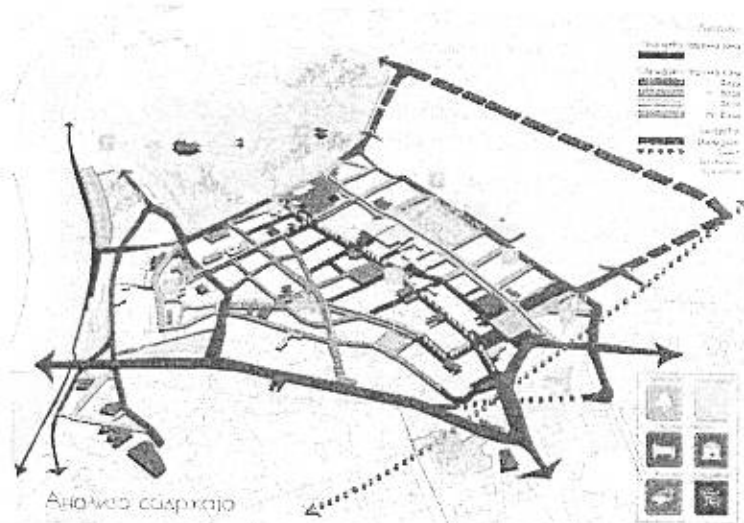
Основни стратешки развојни концепти. Како би Београд могао да уђе у компетицију са упоредивим, динамичним европским престоницама, али и да реализује пројекте подржане европским фондовима неопходно је да, суштински и формално, циљеве свог развоја усклади са заједничким европским тековинама и циљевима урбаног развоја, односно да усвоји глобалне и регионалне принципе и вредности. Те вредности су: **одржив и паметан развој**, очување ресурса, здрави животни стилови, одржива мобилност, смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште, прихватање и коришћење нових технологија, уз уважавање различитости и промоцију отворености, демократичности, инклузивности и комуникативности. Неки од започетих пројеката већ уважавају концепт **паметног града** (*Smart City*) и примењују модел у коме се развој, управљање и планирање заснивају на коришћењу савремених технологија, пажљивом односу према ресурсима, одрживој мобилности и проширеној партиципацији свих грађана у разматрању и доношењу одлука о будућности града.

Закон о планирању и изградњи дефинише *одрживи развој* као „*усклађивање економских, социјалних и еколошких аспеката развоја, рационално коришћење необновљивих и обезбеђење*

услова за веће коришћење обновљивих ресурса, што садашњим и будућим генерацијама омогућава задовољавање њихових потреба и побољшање квалитета живота." За уређење и квалитетно управљање развојем града неопходно је применити нове концепте, по узору на најуспешније европске градове, који примењују концепте, стратегије и тактике за стварање креативног, паметног (*Smart*), отпорног (*Resilient*), „плаво-зеленог“ (*Blue-Green*) и/или карбон-неутралног града. Сет добрих пракси започиње одређењем да успостављање визије и планирање корака ка постизању циљева треба да представља заједничку и усаглашену одлуку свих актера града и да је за успех процеса неопходно активно, квалитетно и доследно управљање и координација свих сектора.

Усвајањем пројекта ИМЕ (Идентитет, Мобилност, Екологија) 2015. године, Град се недвосмислено одређио и може да приступи успостављању визије развоја Београда до 2040. године. Такође, Град Београд се 2014. придружио глобалном пројекту 100 отпорних градова, а планирана стратегија отпорности комплементарна је дугорочној стратегији и методологији планирања и управљања градом.

Слика 1: Планирано проширење пешачке зоне у центру града

Извор: Пројекат ИМЕ (Идентитет, Мобилност, Екологија)

Одређење града за одрживе моделе саобраћаја потврђено је пројектом ИМЕ у коме се као посебна тема фаворизује успостављање нове, еколошки прихватљиве хијерархије учесника у саобраћају, у корист пешачког, бицикличког и јавног превоза. Активности су разноврсне и протежу се од институционалне подршке и креирања политика, преко кампања јавне информисаности и промовисања алтернативне мобилности, до спровођења пилот пројеката ради побољшања безбедности у саобраћају и едукације о темама заштите животне средине и мобилности. Проширење пешачке зоне Кнез Михаилове улице, у оквиру које ће предност бити дата немоторизованим видовима саобраћаја такође доприноси успостављању нове хијерархије у саобраћају.

Служба за комуникације и координацију односа са грађанима, и у оквиру ње сервис БЕОКОМ, представља информационо-координациони центар Града који усаглашава комуналне службе, организује и прати све градске манифестације и обавештава јавност о догађајима, а од недавно обавља и двосмерну комуникацију (одговара на пријаве, приговоре и иницијативе грађана везане за различите проблеме и теме). У технолошком усавршавању комуникације и партиципације, а у складу са концептом паметног града (*Smart City*), успостављен је *Београдски позивни центар*, вишеканални специјализовани информациони систем са могућношћу управљања и манипулације докумената, гласовних, sms, e-mail и smart-phone порука. Мобилне апликације „Беоком“ и „Београђанин“, осим услуге пријаве комуналних проблема и добијања сервисних информација, имају и много веће могућности. Посебне апликације чине могућим плаћање паркирања мобилним телефоном, ажурно праћење јавног превоза и саобраћајне

ситуације у граду, док паркинг сензори омогућавају грађанима дела Врачара да се путем инфо табли обавештавају о слободним паркинг местима у околним улицама.

Подршку партиципативном моделу уређења града представља и уведена пракса уређивања јавних и зелених простора суседстава кроз радионице на којима грађани износе ставове и оцене предложених решења и која се према њиховим ставовима коригују пре извођења.

На интернет страни Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда у примени је ГИС апликација са приказом дела важећих планских докумената и подацима о усвојеним одлукама о изради нових планова, а у припреми је ГИС Града који би спојио све имаоце јавних овлашћења у јединствену базу података. Новим урбанистичким ГИС-ом ће се омогућити увид у све планске документе Града у дигиталном облику, као и дигитална информација о локацији.

Транспарентности и отворености доприноси и примењени принцип да јавна предузећа и службе Града Београда своје приоритете, делатност и пословање обавезно објављују и ажурирају на званичним интернет странама.

Идентитет града Београда. Основ урбаног развоја Београда јесте стварање препознатљивог, економски и туристички привлачног и конкурентног града Београда профилисањем и истицањем идентитета и унапређењем физичке структуре града. Уређење јавног простора је препознато и као један од кључних приоритета Пројекта ИМЕ (2015). У складу са тим опредељењем је уређено више мањих градских јавних простора, урбаних цепова, реализовано је конкурсно решење за простор Цветног трга уз Његошеву улицу, а велика пажња се посвећује уређењу значајних јавних простора града кроз нове конкурсе.

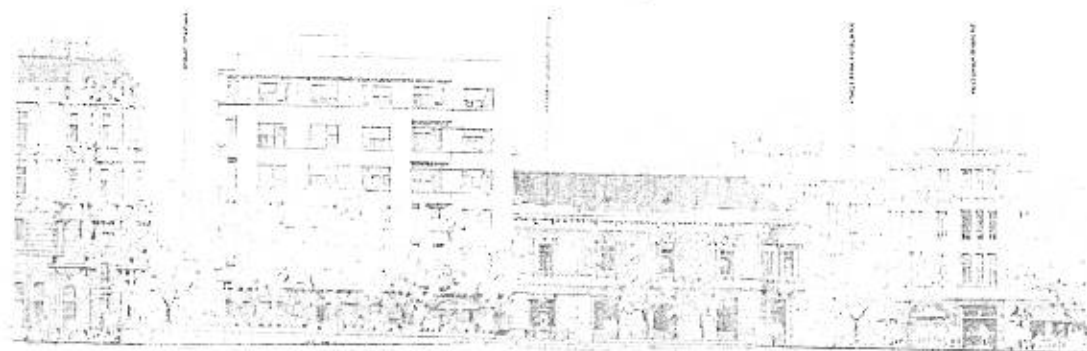
У припреми је *Приручник за отворене јавне просторе*, који уз усвојен *Каталог урбаног мобилијара* чини сет упутстава за трајно подизање стандарда јавних простора Града. Предвиђено је маркирање и обнављање фасада значајних објеката, уређење амбијенталних целина од историјског и културног значаја, какве су Старо сајмиште, Косанчићев венац и Београдска тврђава, уређење фасада и украсно и функционално осветљавање града. У току је уређење и реконструкција пијаца „Берам“, „Каленић“ и „Бајлони“.

Неформална градња је феномен који Србија и Град Београд равноправно деле са читавим регионом. Од преко милион нелегалних објеката у Србији изграђених у претходних двадесет и пет година највећи део је изграђен у Београду. Иако се добар део ових грађевина налази у подручјима која су сукцесивно урбанизована, део објеката остао је у нелегалном статусу и у интензивном су процесу озакоњења. Један од градских приоритета односи се на уклањање нелегалних објеката са јавних површина и тргова града Београда.

Допринос профилисању и унапређењу идентитета града је и опредељење да се за важне градске просторе и објекте расписују јавни архитектонски и урбанистички конкурси кроз које ће се за будућу изградњу одабрати најбоља решења. Већ су у претходном периоду спроведени конкурси за изградњу аутобуске и железничке станице у блоку 42 на Новом Београду (2014), конкурс за уређење три главна градска трга (2015), уређење блокова 18 и 13 на Новом Београду (2016).

Афирмација културе, очување, одржавање и адекватна презентација културних добара, уређење историјских и амбијенталних целина значајно доприносе унапређењу идентитета града. У том смислу су у претходном периоду уложени напори да се кроз јавни конкурс пронађе најбоља архитектонска форма и за реконструкцију и изградњу Музеја града Београда и Градске галерије на Косанчићевом венцу. Обнављање фасада у амбијенталним целинама какве су Савамала и Карађорђева улица такође су део политике Града.

Слика 2: Пешачка зона центра Београда

Извор: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда, цртеж арх. Бранислав Јовић

Опште смернице урбаног развоја

Унутрашњи фактори - Резултати SWOT анализе

Предности на које се треба надовезати. Београд има повољан географски и геополитички положај, на европским коридорима, атрактиван за различите стране инвестиције и развој логистике, саобраћајних терминала и туризма.

Активности на стварању привлачног инвестиционог амбијента започете су кроз регулаторне реформе, убрзане процедуре, електронску управу и повећану транспарентност поступака. Управа је опредељена за континуитет у развоју према стратешким документима, што обезбеђује стабилан инвестициони амбијент, за привреднике, организације и креативни сектор. Успостављене механизме комуникације са инвеститорима, другим грађанима и грађанима треба одржати и унапредити кроз двосмерну комуникацију, синергију и реаговање у сусрет иницијативама свих сектора.

Квалитетан људски капитал представља основу за стварање солидних и просперитетних партнерстава у свету бизниса, на локалном, регионалном, али и на међународном нивоу.

Разноликост архитектуре, пејсажа, историјске атракције чине град вишеструко привлачним, уз велику понуду локација у важећој урбанистичкој документацији: у центру града, уз обилазне аутопутеве, на периферији, на неизграђеном (*greenfield*) или раније урбанизованом земљишту (урбана рециклажа, *brownfield* инвестиције).

Слабости које треба поправити или на њима радити. Град је у адаптацији на транзиционе услове опредељивао релативно мали буџет за припрему локација, те би требало истражити иновативна решења и нове финансијске ресурсе. Изградња саобраћајне и техничке инфраструктуре треба да допринесе, пре свега, побољшању стандарда становања и пословања у Београду, али и да стимулише значајне развојне пројекте који ће Граду донети профит за нова улагања.

У претходном периоду, закони и прописи су често били мењани, а подаци о земљишту, плановима и инфраструктури недовољно поуздани. Парцијалне и секторске базе података неопходно је интегрисати у централни ГИС Града.

У циљу боље сарадње грађана и управе у области урбаних иновација, технологија и развојних пројеката, неопходно је радити на увећању знања и изградњи поверења. Такође треба ојачати директну комуникацију управе са грађанима, пре свега кроз мале пројекте уређења суседстава (што је започето кроз пројекте „урбаних џелова“, *urban gaming*), разговоре, трибине и заједничке иницијативе.

Могућности које треба искористити. Активну подршку инвеститорима у реализацији пројеката, усаглашавањем са важећим плановима и користећи професионалне и техничке капацитете Града, треба проширити и другим моделима и стварати правни оквир за брзо реаговање на захтеве. Посебан статус и специфичности главног града оправдавају усвајање посебних законских решења, у смислу веће децентрализације и шире аутономије у одлучивању, као и посебне механизме за усмеравање развоја који би били утврђени градским актима.

Неопходно је стално усаглашавање са стратегијама, смерницама и прописима Европске уније, како би се створио познат и безбедан амбијент за инвестиције и бизнис, и додатно отворила могућности за коришћење европских фондова за урбани и регионални развој.

Развој се подстиче коришћењем историјских лекција, локалних знања и добрих пракси, умрежавањем, партнерствима са другим градовима, чиме се проширују знања о урбаном развоју, повећава видљивост, промовишу градски квалитети и повећава привлачност града. У том смислу је корисна изградња регионалних, балканских алијанси, заједничких пројеката у којима је Београд лидер, коришћење регионалних предности, заједничког језика, историјске базе, сличних проблема у савладавању транзиције.

Претње које треба избегавати или разматрати. Град треба да успостави систем процене бонитета инвестиција, а да избегава неселективну подршку пројектима без претходне провере кредибилитета.

Неопходна је додатна едукација ради повећања капацитета за већи број успешних пријава за финансирање градских пројеката из фондова ЕУ.

САОБРАЋАЈ

Анализа стања и опште смернице развоја саобраћаја

Анализа стања

Према подацима Пописа из 2011. године, Београд има 1.659.440 становника, 606.443 домаћинства и 734.909 станова. Према демографским анализама Републичког завода за статистику, процењује се да ће се број становника Београда 2021. године кретати у распону од 1.738.712 до 1.740.377, у зависности од тога да ли се ради о ниској, средњој или високој варијанти процене.

Укупан број регистрованих друмских моторних и прикључних возила износио је 550.103 од чега је 86% путничких возила (Завод за информатику и статистику, 2014). Степен моторизације у Београду на територији 17 градских општина, према подацима из 2011. године износио је 285 путничких возила на хиљаду становника.

За област саобраћаја значајан је и податак о просечној величини домаћинства која је 2011. године износила 2,73 лица, што у односу на податке ранијих пописа (1991, 2002) представља смањење просечне величине домаћинства.

Број запослених лица у Београду износио је 611,4 хиљаде у 2015. години (РЗС, 2015).

Такође, у периоду пописа становништва укупан број студената и ученика средњих школа износио је око 195.000.

Становници Београда остваре укупно 3.376.991 кретања свим средствима, у све сврхе, што представља мобилност од 2,03 кретања на дан. Од укупног броја дневних кретања, 25,1% се обави немоторизованим средствима, а 74,9% моторизованим средствима превоза.⁴

---

⁴ Извор података: Институт Саобраћајног факултета, ЦЕИ, IPSOS – Strategic marketing.

Наведени социо-економски подаци су од значаја за опис карактеристика саобраћајног система града.

Оцена капацитета и анализа рада Градске управе. Део Градске управе града Београда који у свом делокругу рада обухвата управљање и развој саобраћаја у граду је **Секретаријат за саобраћај** у чијем саставу се налазе две дирекције – Дирекција за путеве и Дирекција за јавни превоз. Поред оперативних активности које се реферишу на управљање и одвијање саобраћаја у граду, Секретаријат за саобраћај је у потпуности укључен у стратешке правце развоја саобраћајног система Београда. У оквиру својих надлежности, Секретаријат је у протеклом периоду израдио велики број стратешких и оперативних студија и анализа.

Поред Секретаријата за саобраћај, Град Београд је оснивач предузета која у делокругу свога рада спроводе различите активности у погледу стратегије и развоја саобраћајног система града. То су **Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда**, **ЈКП „Паркинг сервис“**, **Секретаријат за инвестиције**, **ЈКП „Београд пут“**, и **Урбанистички завод Београда**.

Главни урбаниста обавља послове помоћника градоначелника у области урбанизма у Градској управи, покреће и координира пројекте од значаја за урбани развој Београда укључујући и стратешке пројекте у области саобраћаја.

Стање у кључним подсистемима. У протеклом периоду, у условима социо-економских, демографских, просторних и урбаних промена, саобраћајни систем града Београда је морао да испуни двојаку улогу која у великој мери опредељује даљи развој града у целини. Прво, саобраћајни систем је морао да задовољи услов приступачности, а друго, саобраћајни систем је требало да буде један од главних потенцијала за свеобухватни развој града.

Друмски саобраћај представља један од најзначајнијих видова саобраћаја у граду. Путнички аутомобили, као и средства јавног градског превоза користе **путну и уличну мрежу** што захтева њену територијалну разгранатост и приступачност. Београд у оквиру административне територије има око 2.490 km путне и примарне уличне мреже.⁵ Највећи део ове мреже, готово једну половину, чине улице II реда и локалне саобраћајнице.⁶ У оквиру територије у обухвату Генералног урбанистичког плана Београда (10 градских општина) налази се око 1.140 km, док се у оквиру Административног подручја града на делу ван ГУП налази око 1.350 km путне и уличне мреже. Велики део путне и уличне мреже има само једну траку по смеру што додатно отежава функционисање саобраћаја и утиче на квалитет услуге саобраћајнице. Од укупне дужине магистралних саобраћајница, око 44% деоница је у функцији са једном саобраћајном траком по смеру, док је за улице I реда то случај са око 61% свих деоница.

С обзиром на ограничене просторне могућности и урбани развој, посебно у централним градским деловима, овакве карактеристике уличне мреже представљају ограничавајући фактор у одвијању саобраћаја у граду, и самим тим постају уско грло у функционисању свих других градских комуналних и других система.

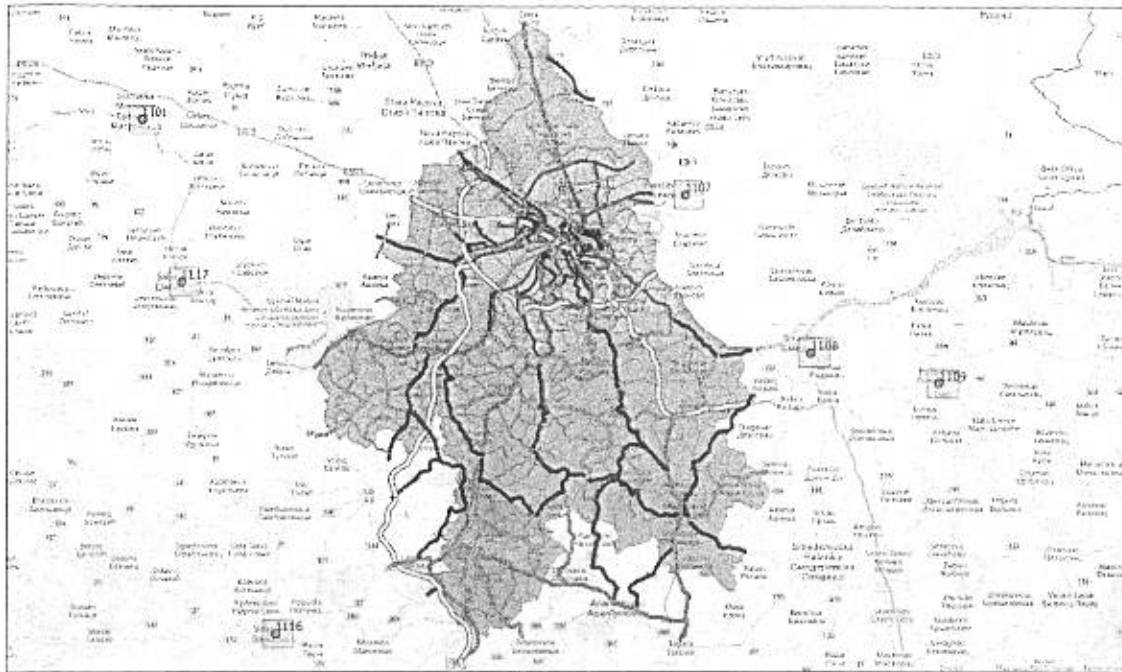
Поред наведеног, значајно је истаћи проблем недовољне ширине саобраћајница који је посебно изражен у приградским насељима и често је последица непланске градње. Ако се поменутом додају и проблеми који настају као последица делимичног мешања локалних и транзитних саобраћајних токова на градској уличној мрежи, то се стање у друмском саобраћају може описати на следећи начин: (1) смањене капацитетне могућности путне и уличне мреже у односу на достигнути урбани развој, посебно у централним градским подручјима; (2) нижи ниво услуге на примарним градским саобраћајницама, што се манифестује на појединим деоницама у централној градској зони, а посебно на прелазима преко река, и поред два нова моста који су у функцији као делови примарне градске уличне мреже; (3) радијални карактер уличне мреже што за последицу има вођење саобраћаја кроз централну градску зону; (4) недостатак алтернативних друмских веза између Савске и Дунавске падине; (5) недостатак тангенцијалних саобраћајница којима би се саобраћај водио ободно у односу на делове градских целина (централне зоне, зоне континуално изграђеног подручја и периферне зоне).

⁵ Напомена: Улична мрежа је мерена дужински без примене режима.

⁶ Институт Саобраћајног факултета, ЦЕП, IPSOS – Strategic marketing.

Слика 3: Путна и улична мрежа на административном подручју града Београда

Извор: ЈУП Урбанистички завод, „Информациона основа за ажурирање Транспортног модела Београда“

Јавни градски превоз путника обавља се данас у Београду аутобусима, трамвајима, тролејбусима и градско-приградском железницом. Према технологији и просторној опслузи он је подељен на градски и приградски превоз. Приградски превоз путника обавља се аутобуским и железничким подсистемом превоза. Према спроведеним анализама у расподели путовања по видовима транспорта, јавни градски превоз учествује са 47,9% у укупном обиму дневних путовања.⁷ Аутобуски подсистем превоза путника је најзаступљенији и опслужује највећи део корисника.

Превоз путника трамвајским и тролејбуским саобраћајем обавља се возилима ЈКП ГСП „Београд“. Просечна старост трамвајских возила износи 24,45 година, а тролејбуских 6,61 годину⁸. За разлику од трамвајског и тролејбуског саобраћаја, превоз путника аутобусима обавља се и возилима ЈКП ГСП „Београд“ и возилима приватних превозника. Просечна старост аутобуса и возног парка ЈКП ГСП „Београд“ износи 9,17 година, а приватних превозника 4,95 година. Поред предузећа ЈКП ГСП „Београд“, аутобуски превоз путника обавља и СП „Ласта“ како у градском, тако и у приградском саобраћају. Железнички саобраћај у градско-приградском режиму превоза путника обавља БГ воз.

Просечна брзина обрта возила јавног превоза износи 18,42 km/h. Према подацима из Система за наплату карата и праћење возила, просечна брзина возила јавног превоза у централној градској зони износи 12,29 km/h за тролејбусе, односно 13,26 km/h за аутобусе⁸. У систем јавног превоза путника уведена је електронска наплата карата и систем управљања јавним превозом, што додатно утиче на повећање ефикасности.

Тарифним системом који је данас на снази у Београду су дефинисане 4 тарифне зоне: (1) зона ужег центра; (2) зона ширег градског подручја; (3) Барајево, Гроцка (део), Обреновац, Сокоп; и (4) Лазаревац, Младеновац. Према Одлуци о јавном линијском превозу путника на територији града Београда, организација јавног линијског превоза, превоза у линијској пловидби и ауто-такси превоз у оквиру Градске управе града Београда у надлежности је Секретаријата за саобраћај – Дирекције за јавни превоз.

⁷ WSP Parsons Brinckerhoff, Југинус: *SMART* план.

⁸ Секретаријат за саобраћај, Дирекција за јавни превоз.

Табела 8: Капацитети подсистема ЈГС

Подсистеми	Трамвајски подсистем	Тролејбуски подсистем	Аутобуски подсистем	Укупно	Аутобуски подсистем (приградски и локални)	Железнички и подсистем БГ:воз	Укупно
Број линија	11	7	142	160	300	1	461
Дужина линија, km	125,41	55,84	2.008,72	2.189,98	8.163,14	25	10.378,12
Број возила	114	94	1.083	1.291	345	9	1.645
Број места	26.719	12.875	138.780	178.374	297.811	5.400	481.585
Просечно возила у саобр. (дневно, радни дан)	107	92	1.035	1.234	340	-	1.574
Просечно пређених km (дневно, радни дан)	21.752	17.058	289.750	328.560	64.201	-	392.761

Извори: Секретаријат за саобраћај, Дирекција за јавни превоз, Завод за информатику и статистику

Током 2014. и 2015. године, за потребе Секретаријата за саобраћај – Дирекције за јавни превоз, урађена је Студија „Мрежа линија јавног градског транспорта путника и дефинисање потребних капацитета у Београду (ИТС 1)“ коју је израдио Саобраћајни факултет Универзитета у Београду. Резултати ове Студије се постепено примењују.

Стање у систему јавног превоза путника може се описати укратко на следећи начин: (1) аутобуски превоз је доминантан начин превоза у јавном градском превозу; (2) релативно мали удео железнице у систему јавног превоза; (3) иако је извршена реконструкција појединих деоница трамвајске мреже, остаје проблем високе старости трамвајског возног парка, просек 24,45 година; (4) недостатак шинских капацитетних видова јавног превоза путника; и (5) постепено увођење аутобуса на електро-погон у саобраћај.

Такође, као једну од битних активности које су у склопу реализације Просторног плана подручја посебне намене уређења дела приобаља града Београда – подручје приобаља реке Саве за пројекат „Београд на води“ (2015), потребно је поменути измештање Београдске аутобуске станице „БАС“ и Станице „Ласта“ из подручја Савског приобаља, са десне обале Саве на простор Блока 42 на Новом Београду који је у ту сврху детаљно плански разрађен Планом детаљне регулације комплекса аутобуске и железничке станице у блоку 42 на Новом Београду (2016).

За потребе функционисања **железничког саобраћаја** у Београду користе се капацитети „старог“ и капацитети „новог“ железничког чвора. Капацитети „старог“ и „новог“ железничког чвора користе се за одвијање и путничког и теретног саобраћаја. Даљински возови углавном користе капацитете „старог“ железничког чвора док делом пруга новог чвора саобраћају возови из система БГ: воза који функционише у систему јавног превоза путника у граду. Теретни саобраћај се такође обавља на железничким пругама старог чвора. Укупан промет робе остварен у оквиру Београдског железничког чвора у 2014. години износио је 1.606.441 тону, док је број отпутовалих путника 1.194.469.

У постојећем стању, на територији града издвајају се: (1) Железничка пруга Београд-Батајница-Суботица (коридор Xb) која се на делу од Батајнице ка Београду користи у функцији јавног превоза путника; (2) Железничка пруга Београд-Раковица-Ресник-Лазаревац-Ваљево-Бар; (3) Железничка пруга Београд-Младеновац-Ниш (коридор X); (4) Железничка пруга Београд-Умчари-Мала Крсна-Пожаревац; (5) Железничка пруга Београд (Панчевачки мост)-Вршац, која се на делу користи у функцији јавног превоза путника; (6) Железничка пруга Батајница-Сурчин-Остружница-Београд (Ранжирна) – обилазна пруга.

Како је у току реализација пројекта „Београд на води“, према Просторном плану подручја посебне намене уређења дела приобаља града Београда – подручје приобаља реке Саве за пројекат „Београд на води“ којим је планирано измештање свих железничких постројења, објеката и пруга из Савског амфитеатра, то је у склопу тих активности започето више планова детаљне разраде са сврхом комплетирања планске документације и стварања услова за несметано функционисање железничког саобраћаја у оквиру Београдског железничког чвора. Реконструкцијом и даљом изградњом железничке станице „Београд Центар“ у Прокопу

створиће се услови за наставак процеса измештања железничке инфраструктуре из Савског амфитеатра. Када се говори о могућностима градње објеката различите намене у зони постојећих и планираних железничких капацитета, однос железничке инфраструктуре и градског, урбаног ткива дефинисан је одредбама Закона о железници.

Тренутно стање у железничком подсистему саобраћајног система града може се у најкраћем описати следећим: (1) покренуте активности на измештању железничке инфраструктуре из Савског амфитеатра и на постепеној реализацији капацитета „новог“ Београдског железничког чвора; (2) двонаменско коришћење деоница железничке пруге у граду, за даљински и градско-приградски саобраћај; (3) трасе теретних возова пролазе кроз централно градско подручје; (4) мали удео железнице у јавном градском и приградском превозу путника; (5) мале брзине кретања возова, што за последицу има смањену доступност града железничким саобраћајем. Путовања возом између Београда и градова у региону трају много дуже него друмским превозним средствима; (6) потребно даље ширење БГ: воза како би се покрили и остали правци Београдског региона ка Младеновцу, Лазаревцу и Панчеву.

Паркирање возила у Београду се обавља у јавним гаражама и отвореним паркинг површинама, као и у наменским гаражама које су углавном саставни део објеката различитих намена. Подсистем паркирања возила заузима централно место у саобраћајном систему града, због тога што се проблеми у овом подсистему директно рефлектују на све друге саобраћајне подсистеме. У складу са Одлуком о јавним паркиралиштима, систем паркирања у Београду, на територији 10 градских општина, је у надлежности ЈКП „Паркинг сервис“ који се бави управљањем посебних паркиралишта као и одржавањем и коришћењем јавних паркиралишта и гаража. У градским општинама Барајево, Солот, Лазаревац, Младеновац, Обреновац, Гроцка и Сурчин, та делатност може бити поверена и неком другом комуналном предузећу чији је оснивач општина.

У централној градској зони у Београду, на снази је рестриктивни, зонски режим паркирања. Паркирање се врши у три зоне, црвеној (где је дозвољено задржавање 1 час), жутој (дозвољено задржавање 2 часа) и зеленој (дозвољено задржавање 3 часа). Укупан број паркинг места у све три зоне у Београду износи 25.000. Поред наведеног, у оптицају је још 6.000 паркинг места на општим паркиралиштима и 3.150 паркинг места у 9 јавних гаража. Такође, у функцији су и посебна СМС паркиралишта у централној градској зони: Видин капија и Сава променада.

Планом генералне регулације мреже јавних гаража планирана је реализација нових јавних гаража, углавном испод јавних саобраћајних површина. На основу тог планског документа, створени су услови за ослобађање других јавних саобраћајних површина које се данас користе за паркирање возила, и проширење пешачке зоне у најужем центру града (Студентски трг, Кнеза Милоша, Скерлићева и др). Стање у овом подсистему се у најкраћем може описати на следећи начин: (1) у централном делу града на снази је уређени зонски рестриктивни режим паркирања; (2) велики број возила паркиран је на јавним саобраћајним површинама, што има значајан утицај на функционисање пешачког, динамичког саобраћаја и рад комуналних служби у граду; (3) изражена је потреба за изградњом још вануличних капацитета за паркирање, како у централним, тако у свим осталим деловима Београда; (4) У области **унутрашњег водног саобраћаја**, а према препорукама Дунавске комисије које се односе на габарите пловног пута, пловни пут Дунава на делу од границе са Мађарском до Панчевачког моста има статус међународног пловног пута категорије VIc, док је пловни пут низводно од Панчевачког моста категорије VII.

Река Дунав је водени паневропски коридор VII са стратешким значајем како за град Београд, тако и за Републику Србију јер треба да подстакне развој многих привредних грана. Око 85% укупног робног промета на унутрашњим пловним путевима се обави на Дунаву. Према Одлуци 19/08 Међународне комисије за слив реке Саве, пловни пут реке Саве у зони Београдског хидро чвора одговара категорији IV.

Постојећа Лука Београд смештена је на 1.168 km десне обале Дунава, базенског је типа и поседује механизацију за једновремену обраду 8 пловила. Тренутно, лучки капацитети су у функцији са око 30% искоришћености због недостатка робе за претовар. Путничко пристаниште у Београду, на реци Сави, је јавно пристаниште и отворено је за међународни саобраћај. Из приложене табеле се може уочити константан раст броја присталих бродова и броја путника у датом периоду, што јасно упућује на значај даљег развоја овог вида саобраћаја

са сврхом побољшања туристичке понуде града. Према расположивим подацима из 2010. године, учешће Луке Београд у укупном обиму извезене робе на свим лукама у Републици Србији износило је око 3,38%, док је учешће у укупном увозу износило око 9,81%.

Табела 9: Број пристајања бродова и број путника на пристаништу у Београду, 2011-2013.

Година	Број пристајања	Број путника
2011.	445	57.820
2012.	480	60.960
2013.	510	65.285

Извор: Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, „Стратегија развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025.“

Поред изнетог, значајно је поменути чињеницу да је у протеклом периоду у више наврата било покушаја да се овај вид саобраћаја на територији града Београда интегрише у систем јавног превоза путника, али су сви покушаји углавном завршени без већих ефеката. Стање у овом подсистему саобраћајног система града може се укратко описати на следећи начин: (1) недовољно учешће овог вида саобраћаја како у путничком саобраћају, тако и у превозу робе; (2) покушаји да се превоз рекама интегрише у систем јавног превоза путника до сада нису дали веће ефекте; (3) релативно лоше стање постојећих марина и привезишта за чамце у погледу потребних критеријума које морају да испуне.

Основа за организацију **ваздушног саобраћаја** у Београду је Аеродром „Никола Тесла“ са свим својим капацитетима у погледу промета путника и роба. Аеродром „Никола Тесла“ се налази на територији општине Сурчин и састоји се од полетно-слетне стазе, паралелне рулне стазе, система рулних стаза са спојницама, пристанишних платформи, терминала, и пратећих објеката. Комплекс обухвата површину од око 390 ha, а са градом је повезан преко друмских саобраћајница – државног пута IА реда број 1 (Е-75), односно преко саобраћајнице која од Сурчинске улице води ка комплексу Аеродрома.

Поред Аеродрома „Никола Тесла“, у оквиру административног подручја града Београда налази се и војни аеродром „Батајница“ за који је према Генералном плану Београда потребно преиспитати могућност увођења у цивилни режим саобраћаја са нагласком на карго саобраћај и коришћење од стране нискотарифних компанија. Према подацима за период 2010-2014, број превезених путника и робе је порастао за преко 40%. Међутим како је капацитет путничког терминала 5,6 милиона путника годишње, а карго терминала 35.000 t годишње, на Аеродрому „Никола Тесла“ постоји још технолошких резерви.

Табела 10: Укупан промет путника и терета на Аеродрому „Никола Тесла“, 2010-2015.

Година	Путници	Роба (t)	Укупан број полетања/слетања
2010.	2.698.730	7.427	44.160
2011.	3.124.633	8.025	44.923
2012.	3.363.919	7.253	44.989
2013.	3.543.194	7.679	46.828
2014.	4.638.577	10.222	58.695
2015.	4.776.184	13.067	58.507

Извор: www.beg.aero

Стање у овом подсистему саобраћајног система града може се укратко описати на следећи начин: (1) константан пораст броја превезених путника на Аеродрому „Никола Тесла“ у протеклом периоду; (2) и поред раста у погледу транспорта робе, приметан је недостатак искоришћења капацитета; (3) релативно слаба повезаност централног градског подручја са аеродромским комплексом. Веза се остварује само друмским саобраћајем.

По питању **бициклическог саобраћаја**, трасе бициклических стаза су дате Генералним урбанистичким планом Београда, што представља стратешки основ за развој овог вида саобраћаја у Београду. У протеклом периоду у Београду је изграђено око 70 km бициклических стаза од чега се највећи део налази у Новом Београду, а на основу пројеката којима су дефинисани бициклически коридори у Београду. Кроз Београд воде два „EuroVelo“ коридора, као делови Европске бициклическе мреже – коридор EuroVelo 6 (Атлантски океан–Црно море) и коридор EuroVelo 11 (Источна Европа). Међутим, коришћење бицикала у Београду је још увек у највећој мери оријентисано на рекреацију, уз неопходност испуњења извесних критеријума, пре свега критеријума безбедности како би овај вид саобраћаја добио значајније место у расподели путовања по средствима превоза у граду.

По питању **пешачког саобраћаја**, пешачки простори су саставни елемент попречног профила свих градских саобраћајница. Они се обавезно физички издвајају у посебне површине, заштићени од осталих видова моторног саобраћаја, изузев код интегрисаних улица. Једна од основних карактеристика пешачких површина у Београду је њихова разноликост у погледу ширине, хоризонталне и вертикалне сигнализације, и мобилијара, али и непостојање тротоара на великом броју саобраћајница. Једна од мањег броја компактних пешачких зона у Београду је централно градско подручје, зона Кнез Михаилове улице, за коју је планирано проширење у складу са датим смерницама из пројекат ИМЕ (Идентитет, Мобилност, Екологија). Према подацима из Детаљне анализе постојећег стања у оквиру пројекта СМАРТ план, у Београду се пешице обави нешто мање од једне четвртине свих дневних кретања, док је проценат коришћења бицикла значајно мањи. Просечно време трајања путовања овим видовима саобраћаја износи око 20 минута.

Табела 11: Учесће пешачког и бициклическог саобраћаја у видовној расподели за територију ГУП и АП Београда

Вид саобраћаја	Територија ГУП Београда	Територија АП
Пешице	24,20%	21,80%
Бицикл	0,80%	2,30%

Извор: WSP Parsons Brinckerhoff, Јутинус

Стање у овим подсистемима саобраћајног система града може се укратко описати на следећи начин: (1) недовољно бициклических стаза у Београду; (2) бицикл се као превозно средство углавном користи у рекреативне сврхе; (3) у урбанистичким плановима се оставља могућност прерасподеле елемената попречног профила саобраћајница са сврхом увођења бициклических стаза; (4) неопходно више конкретних активности по питању повећања безбедности бициклиста као учесника у саобраћају, обзиром да је око 9% свих погинулих у саобраћајним незгодама чине бициклисти⁹; (5) пешачки саобраћај постаје у урбаном ткиву вид који полако добија предност у просторној дистрибуцију површина у граду; (6) често мешање пешачког и других видова саобраћаја као последица непланске градње или других просторних ограничења; (7) проблем функционисања пешачког саобраћаја представља непостојање тротоара на великом броју саобраћајница; (8) изразито велика разноликост уличне мреже у погледу функционисања пешачког саобраћаја; (9) непостојање тротоара на саобраћајницама које чине мрежу државних путева и то пре свега на деловима кроз насељена места; (10) недовољна опремљеност сигнализацијом, мобилијаром и пратећим садржајима који би додатно стимулисали ове „немоторизоване“ видове кретања; (11) потребно значајно унапређење безбедносних услова пешака и лица са посебним потребама на појединим деловима уличне мреже, посебно према лицима старијим од 65 година јер је готово 50% погинулих пешака припада овој старосној категорији.

Град Београд је у протеклом периоду у стратешким планским документима овај саобраћајни подсистем усмерио ка развоју централизовано–децентрализованог система. У том смислу био је планиран развој два робно-транспортна центра (Добановци и Врчии), два робна терминала (подручје луке „Београд“ и привредна зона „Горњи Земун“), једног робно-

⁹ Стратегија безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2015. до 2020. године.

дистрибутивног центра (Ада Хуја) и два дистрибутивна центра (зона „Аутопут“ и Батајница). Међутим, развој ових локација у систему логистике града није остварен у потпуности, неке од предложених локација су развијене делимично, а неке од њих ће у наредном периоду готово сигурно бити у потпуности или делимично развијане у другом смеру, у складу са градским интенцијама и плановима урбаног развоја града.

Према Генералном урбанистичком плану Београда 2021, планиран је развој дистрибутивних центара на локацијама Зуце-Врчин, привредна зоне „Аутопут“, „Сурчин-Добановци“, док је за развој робно транспортних центара планиран простор у зони интермодалног терминала „Батајница“, „зона Зуце-Врчин“, Аеродром „Никола Тесла“ и зона нове луке. У протеклом периоду израђен је и усвојен План детаљне регулације за интермодални терминал и логистички центар „Батајница“. Поред наведеног, планирана је и реализација робно-транспортног центра „Макиш“ и контејнерског терминала са свим потребним инфраструктурним и комуналним системима. У овај део било би прменштено и предузеће „Железнички интегрални транспорт“ са локације у Савском амфитеатру.

Покренутим активностима на изради Просторног плана подручја посебне намене нове луке у Београду са слободном зоном, узводно од Пупиновог моста, отвара се простор за целокупно преиспитивање логистичког система града, јер ће нова лука својим планираним обухватом и капацитетима постати значајан генератор робних токова овог простора, али и шире.

Поред активности у области планског развоја логистике као система, Град Београд се у протеклом периоду због последица даљег урбаног развоја, концентрације различитих активности посебно у централној градској зони сусретао са великим проблемима у области city логистике. Недостатак складишних простора као и тренд ниског нивоа залиха у продајним објектима у градским просторима, генерише велики број кретања доставних возила и захтева системски приступ у решавању ових проблема у граду.

Стање у области логистике у граду може се у најкраћем описати кроз следеће: (1) локације планиране за развој логистичког система града, нису у потпуности развијене; (2) савремени трендови у трговини и дистрибуцији робе захтевају комплетну идентификацију и квантификацију проблема city логистике; (3) кроз планове развоја града потребно је јасно позиционирати проблеме city логистике и понудити решења у складу са захтевима свих корисника урбаног простора, како на стратешком тако и на оперативном нивоу.

Опште смернице развоја саобраћаја

Повољан географски положај Београда, отвара могућност за добру повезаност са осталим деловима Републике Србије, региона и осталих делова Европе. Примарни циљ који се поставља пред саобраћајни систем града је двојак и у основи представља потребу да саобраћај задовољи своју примарну улогу, а то је приступачност, и са друге стране кроз улогу генератора отвори могућност за даљи привредни развој града.

Као приоритетни пројекти, који су у функцији приступачности, отворености и доступности Београда, истичу се пан-европски коридори VII и X. Значај ових коридора и њихов даљи развој мора се посматрати како кроз европску интеррегионалну димензију града тако и кроз значај за бољи и равномернији развој свих делова Београда као највећег генератора саобраћаја, привредних и других активности на територији Републике Србије. У овом контексту треба сагледати и положај Аеродрома „Никола Тесла“ који са својом стратешком позицијом у овом делу Европе и придруживањем иницијативи „Јединственог европског неба“ добија реалне могућности за даљи развој, како у погледу путничког саобраћаја, тако и у погледу робног транспорта.

Друмски саобраћај и путна мрежа у наредном периоду морају да одговоре на све транспортне захтеве, који ће убудуће имати другачија обележја, посебно у централној градској зони, па је са тим у вези значајно разрадити стратегију управљања транспортним захтевима како кроз грађевинске, тако и кроз режимске мере. У том смислу, препознати су проблеми са

којима се централна градска зона сусреће у покушају да се кроз постојеће капацитете уличне мреже одговори на повећане захтеве свих корисника простора. То у суштини покреће питања одрживе мобилности и редефинисања односа међу појединим видовима саобраћаја у оквиру транспортног система града. Овоме такође треба додати правце развоја саобраћаја у централним градским зонама који се морају реферисати на стратегије дефинисане од стране Европске уније и које имају за циљ да се до 2030. године у централним градским деловима, значајно умањи ниво угљен монооксида, који је настао као последица одвијања саобраћаја.

Развој железничког саобраћаја треба да буде усмерен у правцу завршетка Београдског железничког чвора, активностима у правцу даље изградње железничке станице „Београд – центар“ у Проколу, обнови, ревитализацији и изградњи нових пруга, станичних објеката и постројења у функцији подизања конкурентности железнице у односу на друге видове саобраћаја. Овим ће се значајно утицати на раздвајање даљинског од локалног саобраћаја и постепено измештање теретног саобраћаја из централне градске зоне што ће имати утицај на унапређење чинилаца стања животне средине у најужем градском подручју. То такође отвара могућност за већи удео железнице у оквиру јавног градског и приградског превоза путника у граду.

Даљи развој и унапређење подсистема паркирања возила мора се заснивати на политици управљања расположивим капацитетима посебно у централној градској зони усаглашеној са принципима одрживе мобилности, дестимулисању возњи путничким аутомобилом ка центру града и тежњи да се сви простори који нису намењени аутомобилима у основи ослободе за друге сврхе и намене. У том смислу, потребно је уз разне облике финансирања наставити са реализацијом вануличних капацитета за паркирање како би се одржао ниво приступачности града за све остале видове саобраћаја, а стационарни саобраћај организовао на прихватљив начин.

У подсистему унутрашњег водног транспорта централно место ће заузимати развој реке Дунав као дела транс европског коридора VII, као и развој нове Луке узводно од Пупиновог моста. Поред наведеног, река Дунав се мора посматрати и као природни ресурс са великим могућностима и потенцијалима како у области саобраћаја, тако и свим другим областима привредног развоја.

Основу за развој ваздушног саобраћаја представља даља модернизација и изградња нових капацитета Аеродрома „Никола Тесла“ са посебним освртом на изналажење могућности боље повезаности Аеродрома и планираних шинских система превоза у граду.

Бициклички и пешачки саобраћај, морају имати значајно бољу позицију у развоју градских целина, посебно централних градских зона. Принцип поделе потребних површина за организацију саобраћаја ових „немоторизованих“ видова саобраћаја захтеваће развој стратегије за преиспитивање досадашњих односа међу видовима превоза и већи удео бицикличког саобраћаја у укупном обиму путовања и то не само са сврхом забаве и рекреације него и у друге сврхе. Пресудан утицај на то у Београду имаће темпо изградње нових бицикличких стаза и уређења пешачких површина по узору на друге европске и светске метрополе. Поред наведеног, планиране активности у овом подсистему саобраћаја морају се ускладити са захтевима лица са посебним потребама.

Логистика је део саобраћајног система града који у основи мора бити преиспитан, како са аспекта просторног размештаја активности тако и са аспекта планираних капацитета. Реализација нове луке у складу са покренутим активностима на изради планске документације, као и више мањих лука на територији града са јасно дефинисаном сегрегацијом у погледу роба, значајно ће променити саобраћајну слику и досадашње робне токове на макро нивоу. То ће као последицу имати промену токова доставе робе и свих других активности које са собом носе градска логистика, коју треба системски сагледати и у складу са тим дати смернице са аспекта институционалног оквира, планирања и организације.

Унутрашњи фактори – Резултати SWOT анализе

Предности на које се треба надовезати. Дobar географски положај је велика предност Београда се најбоље види на примеру укрштања транс европских коридора VII и X, што му даје неупоредиво веће могућности развоја у односу на друге градове у окружењу. Покренути пројекти у области саобраћаја отварају нову димензију у сагледавању и решавању недостатака

у функционисању саобраћајног система града. Пројекат SMART план – Ажурирање саобраћајног Мастер плана и израда стратешке процене утицаја на животну средину, треба да прикаже параметре транспортног система града и одреди смернице даљег развоја посебно у домену јавног превоза путника и увођења капацитетног шинског система типа метро, у систем јавног саобраћаја као његовог носиоца.

Преиспитивање односа међу видовима саобраћаја посебно у централној градској зони, дефинисање и креирање нових зона и пешачких површина и проширење постојеће пешачке зоне у центру Београда, један је од праваца разраде пројекта ИМЕ (Идентитет, Мобилност, Екологија). Улагање у саобраћајну инфраструктуру омогућиће већу и равномернију доступност свих делова Београда, што ће бити покретачка снага за даља улагања и инвестиције у производњу, туризам и остале привредне гране. Повољност локације и доступност Београда са више видова саобраћаја даје му предност у формирању димензије интермодалности. Реализацијом Београдског железничког чвора, сегрегацијом робних и путничких токова на железници, реализацијом Обилазнице Београда и других тангенцијалних саобраћајница, изградња нове луке у зони узводно од „Пулиновог моста“ као и даља изградња и модернизација Аеродрома „Никола Тесла“ предуслови су за интермодалност града.

Београд има велике погодности за увођење алтернативних видова саобраћаја и нових саобраћајних решења којима погодује морфологија терена на којој се град налази. У складу са наведеним потребно је сагледати могућности увођења жичара, гондола, како у систем јавног превоза путника, тако и у сврху побољшања туристичке понуде појединих градских простора. У овом контексту такође треба издвојити планиране тунелске везе у систему друмских саобраћајница у граду и то на потезу Савска–Дунавска падина и Царева Ђуприја–Аутокоманда. Слабости које треба поправити или на њима радити. Поједини подсистеми саобраћајног система града захтевају консолидацију и перманентно обнављање капацитета, како би се остварила конкурентност на тржишту саобраћајних услуга али и у међусобној кооперацији са другим подсистемима пружила услуга која треба да задовољи услове тржишта, међународне стандарде и захтеве европског саобраћајног система. Проблем неравномерне развијености саобраћајног система на целокупној градској територији, рефлектује се негативно на све аспекте привредног развоја, утиче на све сфере живота и представља једно од основних отворених питања.

Техничко-експлоатационе карактеристике појединих подсистема саобраћаја у граду захтевају модернизацију и побољшање перформанси и релативно нов приступ, како би се значајније могло утицати на управљање саобраћајем, посебно у централној градској зони. Ово је посебно значајно у деловима града где се предност у коришћењу простора даје пешацима и бициклистима, где је управљању саобраћајним токовим и захтевима корисника потребно приступити на потпуно нов начин (*city* логистика). Овде је такође потребно истаћи чињеницу да саобраћај као генератор привредног развоја носи са собом велики потенцијал, али и опасност да постане кочница привредног развоја услед сопствене несразвијености или неадекватног управљања. Финансирање обнове, консолидације и модернизације појединих делова саобраћајног система града мора бити процес, који претпоставља различите облике и начине финансирања са циљем бољег функционисања саобраћајних подсистема и обезбедио одржив развој за наредни период.

Спољни фактори – Резултати SWOT анализе

Могућности које треба искористити. Реализација и модернизација друмског и железничког коридора X, реализација аутопута E-763 као дела саобраћајног правца Вршац – Панчево – Београд – Чачак – Пожега, реализација и стављање у функцију коридора VII са свим својим потенцијалима даје велике могућности Београду да побољша своју доступност. Велики број пројеката у области саобраћајног система града отвара могућности за формирање заједничких праваца развоја и сегрегацију транспортних захтева у циљу добијања најбољих ефеката на град у целини. То такође отвара могућности да се у току процеса рада на пројектима оствари додатно усаглашавање са регулативом Европске уније усмерено пре свега ка иновативним технологијама у сфери транспорта, комуникација и енергије, везано за градове.

Река Дунав, неспорно представља природни ресурс који има велики потенцијал у области саобраћаја, због тога је Европска унија иницирала израду Дунавске стратегије као пројекат који

треба да оснажи међудржавну сарадњу и побољша потребну инфраструктуру дунавског слива. С тим у вези мора се посматрати и позиција града Београда.

С обзиром на покренуте пројекте у области саобраћаја, дефинисање приоритета у сваком подсистему захтева и њихово рангирање пре свега према ефектима у односу на постојеће стање, са тим у вези треба дефинисати приоритетне пројекте и дати процену свих аспекта реализације.

Претње које треба избегавати или разматрати. Евидентно је да саобраћај представља генератор развоја привреде и града у целини, те се као последица неадекватног развоја саобраћаја или појединих његових подсистема може очекивати негативан утицај на остале привредне или урбане градске системе.

У протеклом периоду било је случајева да средства из појединих фондова Европске уније нису била адекватно коришћена због непостојања пројеката из области саобраћаја или је рад и завршетак пројеката каснио. У вези са тим проблеми су у великој мери настајали у поступку координације и сарадње појединих субјеката у поступку израде делова пројеката или усаглашавања појединих кључних питања.

Управо непрепознавање проблема у раној фази израде пројеката доводи до кашњења или „пробијања“ рокова што се касније рефлектује на сферу финансирања или имплементације, са тим у вези на значају добија јасно дефинисан ток израде пројеката који у раној фази израде укључује све одговорне субјекте.

Случај недовољне синхронизације углавном се јавља у делу преклапања надлежности што може да доведе до недовољно јасно дефинисаних праваца и стратешких опредељења у развоју појединих саобраћајних подсистема.

КОМУНАЛНА ПРИВРЕДА

Анализа стања и опште смернице развоја комуналне привреде

Анализа стања

Комуналне делатности су делатности пружања комуналних услуга од значаја за остварење животних потреба физичких и правних лица код којих је јединица локалне самоуправе дужна да створи услове за обезбеђење одговарајућег квалитета, обима, доступности и континуитета, као и надзор над њиховим вршењем. Комуналне делатности су делатности од општег интереса. Комуналне делатности су: снабдевање водом за пиће; пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода; производња и дистрибуција топлотне енергије; управљање комуналним отпадом; градски и приградски превоз путника; управљање гробљима и погребне услуге; управљање јавним паркиралиштима; обезбеђивање јавног осветљења; управљање пијацама; одржавање улица и путева; одржавање чистоће на површинама јавне намене; одржавање јавних зелених површина; димничарске услуге и делатност зоохигијене.

Оцена капацитета и анализа рада Градске управе у оквиру посматраног система. Комунална привреда града Београда је комплексан систем кога чини 11 јавних комуналних предузећа која обављају комуналне делатности и ЈКП „Инфостан технологије“ за вршење обједињене наплате, док су делатности димничарске услуге у целости и превоза путника у градском и приградском саобраћају делимично поверене другим предузећима. Комплексности доприноси и чињеница да комунални систем града Београда није јединствен у техничко-технолошком, регулаторном и организационом смислу, већ је надлежност за организацију и унапређење комуналних делатности, осим делатности зоохигијене, у седам рубних градских општина Статутом пренета на те градске општине. Градске општине Барајево, Гроцка, Лазаревац, Младеновац, Обреновац, Сопоћин и Сурчин су за потребе обављања комуналних

делатности основале своја јавна комунална предузећа, док је обављање појединих делатности поверено другим организацијама или предузећима.

За планирање, организацију и функционисање овако сложеног система у оквиру Градске управе постоје одговарајући капацитети, који се огледају у раду различитих секретаријата, односно управа и дирекција у њиховом саставу. У обављању послова организације, планирања и праћења комуналних услуга и сервиса у граду Београду учествују: помоћници градоначелника; Секретаријат за комуналне и стамбене послове; Секретаријат за енергетику; Секретаријат за привреду, у чијем је саставу Управа за цене; Секретаријат за заштиту животне средине; Секретаријат за имовинске и правне послове; Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове; Секретаријат за саобраћај, у чијем су саставу Дирекција за путеве и Дирекција за јавни превоз; Секретаријат за инвестиције; Секретаријат за финансије; Секретаријат за инспекцијске послове и Комунална полиција. У погледу израде планова, студија и анализа, као и за финансирање комуналног опремања грађевинског земљишта и унапређења комуналне инфраструктуре, у систему организације и пружања комуналних услуга значајно место има јавно предузеће „Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда“. Поред Управе града Београда и све градске општине у својим организационим структурама имају одељења која се баве комуналним пословима. Веома битну функцију комуникације са грађанима о комуналним питањима и проблемима обавља Служба за комуникације и координацију односа са грађанима преко Беоком сервиса.

Стање кључних комуналних система и инфраструктуре. По подацима из Статистичког годишњака Београда канализација је дугачка нешто мање од 2.000 km, што укључује мрежу и колекторе и покрива 75% конзума фекалном и око 60% атмосферском канализацијом. Београд нема постројење за пречишћавање и све отпадне воде преко 29 испуста завршавају у Дунаву као крајњем реципијенту. Дужина водоводне мреже се повећавала и у периоду од 2009. до 2015. је проширена са 4.599 km на 5.316 km.

Подаци из истих извора говоре да је количина захваћене воде за потребе водоснабдевања у опадању од 2009. године и у 2015. износи 210.801 m³, а да губици током истог периода (2009-2015) варирају између 30,3 и 32,8%.

Статистички годишњак даје податке и о количинама прикупљеног отпада које у периоду 2009-2015. варирају између 590.000 и 650.000 тона, са изузетком 2014. године када је прикупљено готово 900.000 тона. Иако исти извор наводи да степен рециклаже није велики и да варира око једног процента, Локални план управљања отпадом процењује степен рециклаже на око 5% уз констатацију да се највећи део рециклаже обавља ван комуналног система Града. Степен покривености сакупљања и одношења отпада у Београду је 85%.

Јавна комунална предузећа. Град је одлукама Скупштине донео оснивачке акте за 12 јавних комуналних предузећа укључених у комунални систем Београда. Следећа предузећа учествују у пружању комуналних услуга: ЈКП „Београдски водовод и канализација“; ЈКП „Градска чистоћа“; ЈКП „Београдске електране“; ЈКП „Зеленило-Београд“; ЈКП „Градске цијаче“; ЈКП Градско саобраћајно предузеће „Београд“; ЈКП „Јавно осветљење“; ЈКП „Београд пут“; ЈКП „Погребне услуге“; ЈКП „Паркинг сервис“; ЈКП „Ветерина Београд“ и ЈКП „Инфостан технологије“.

За приказ трендова у погледу ефикасности пословања јавних комуналних предузећа коришћена су три параметра: нето добитак/губитак; коефицијент ефикасности (однос пословног добитка и пословног губитка изражен у процентима); број запослених (на неодређено време, односно на одређено време и ангажовани на основу уговора о привремено-повременим пословима, уговора о делу и преко омладинских задруга).

У сектору комуналних делатности у Србији, по подацима Министарства финансија из 2010. године, било је запослено око 53.000 особа, што је у том тренутку било 2,5% од укупног броја запослених, при чему београдска комунална предузећа у том броју учествују са отприлике једном трећином. У последњих неколико година, почев од 2014, тренд броја запослених у комуналним предузећима у Београду је у опадању. Тако је ЈКП „Београдски водовод и канализација“ у 2014. години бројао 2.395 запослених¹⁰, док је у 2015. години број запослених износио¹¹ 2.253, што је смањење од 5,9%. У случају ЈКП „Београдске електране“ смањење износи

¹⁰ Извештај о пословању предузећа за 2014. годину, ЈКП „Водовод и канализација“.

¹¹ Извештај о пословању предузећа за 2015. годину, ЈКП „Водовод и канализација“.

8,2% (2.109 запослених у 2014. и 1.937 у 2015.)¹², а у ЈКП „Зеленило Београд“ проценат је нешто мањи и износи 1,84% (1.193 запослених у 2014. и 1.171 у 2015.)¹³.

Укупан број запослених у београдским јавним комуналним предузећима у периоду између 2009. и 2013. је релативно константан, уз благе осцилације, на нивоу између 20.000–21.000, док се значајно смањење броја запослених може приметити у 2014. и 2015. години, у највећој мери као последица природног одлива запослених, у свим предузећима чији је оснивач Град Београд. Када се број запослених у јавним комуналним предузећима унесе у формулу дату Законом о начину за одређивање максималног броја запослених у јавном сектору, који за Град Београд предвиђа 18,5 запослених на 1.000 становника (по Попису из 2011. у Београду живи 1.659.440 становника), добија се релативно висок проценат запослених у ЈКП у односу на дозвољен максимални број запослених у јавном сектору у Граду Београду, који почиње да се смањује након 2013. године, да би у 2015. износио 61,01%.

Графикон 8: Укупан број запослених у 12 ЈКП чији је оснивач Град Београд, 2009–2015.

Извор: Финансијски извештаји ЈКП

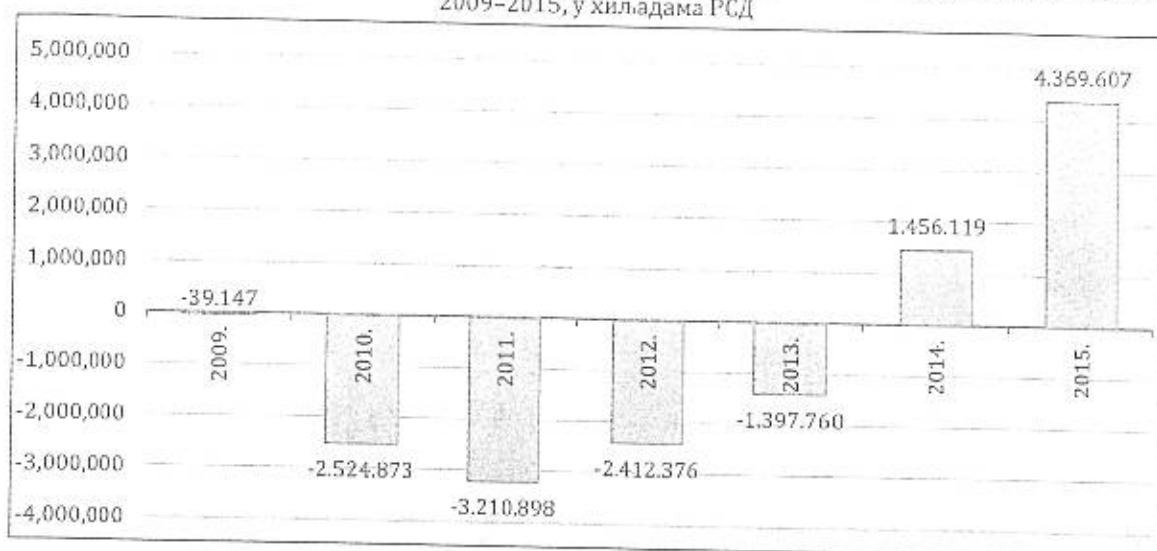
Кумулативни приказ параметара ЈКП. Појединачне анализе показују да је највећи број београдских јавних комуналних предузећа у периоду од 2009. до 2015. године пословао са нето добитком. Међутим укупан резултат за период 2009–2013. је негативан, а на овакав резултат пре свега је утицало пословање ЈКП ГСП „Београд“ и ЈКП „Београд пут“. Анализа показује да се тренд у последње две године мења и да је укупан резултат у 2014. и 2015. години позитиван и поред негативног пословања ЈКП ГСП „Београд“ и ЈКП „Београд пут“ у 2014. години, односно ЈКП ГСП „Београд“ у 2015. години.

¹² Извештај о пословању ЈКП „Београдске електране“ за период I-XII 2015. године – први део.

¹³ Извештај о реализацији годишњег програма пословања за 2014. и 2015. ЈКП „Зеленило-Београд“.

Графикон 9: Кумулативни нето добитак/губитак за 12 ЈКП чији је оснивач Град Београд у периоду 2009–2015, у хиљадама РСД

Извор: Финансијски извештаји ЈКП

До сличног закључка се долази посматрањем појединачних и збирних резултата пословних прихода и расхода, односно коефицијента ефикасности.

Табела 12: Збирни резултати пословних прихода, пословних расхода и коефицијент ефикасности за 12 ЈКП чији је оснивач Град Београд

	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Пословни приходи (у 000 РСД)	49.425.752	55.761.546	59.519.742	64.032.383	67.469.074	65.810.971	71.321.334
Пословни расходи (у 000 РСД)	50.370.127	57.439.356	62.341.529	62.235.623	60.812.807	60.070.341	65.361.979
Коефицијент ефикасности	98,13%	97,08%	95,47%	102,89%	110,95%	109,56%	109,12%

Извор: Финансијски извештаји ЈКП

Обједињена наплата, цене комуналних услуга, приуштивост и субвенције. У Београду се од 1977. године кроз систем обједињене наплате врши обједињена наплата комуналних производа и услуга са циљем економичне и рационалне обраде података и наплате. Системом обједињене наплате управља и наплату врши ЈКП „Инфостан технологије“, које тренутно кроз систем обрађује податке за 13 комуналних услуга и производа и више од 650.000 корисника (домаћинства и привредни субјекти) у граду Београду, на територији 10 централних градских општина и две ободне градске општине (Барајево и Сурчин).

Проблематика степена наплате потраживања за извршене комуналне услуге је значајан фактор у одрживости пословања комуналних система. Процена је да се у Београду она креће око 90%, као и да је ситуација знатно боља од маја 2012. и увођења принудне наплате преко судских извршитеља у складу са Законом о извршењу и обезбеђењу.

Табела 13: Степен наплате комуналних услуга у Београду, 2009–2015.

	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Степен наплате комуналних услуга ¹⁴	78,09%	80,14%	88,55%	87,88%	88,53%	90,35%	91,07%

Извор: Секретаријат за комуналне и стамбене послове

Комуналне услуге које пружају београдска комунална предузећа, а које се, преко система обједињене наплате, наплаћују корисницима су испорука воде, канализација, одношење смећа и испорука топлотне енергије. Актуелне цене за ове услуге су приказане у табели ниже.

Табела 14: Цене основних комуналних делатности за становништво у Београду и њихова приуштивост

	Вода (РСД/м ³)	Канализација (РСД/м ³)	Одношење смећа (РСД/м ³)	Топлотна енергија (РСД/м ²)
Јединична цена која укључује ПДВ	56,63	22,89	5,13	119,39
Важећа од:	1.7.2015.	1.7.2015.	19.2.2016.	1.10.2015.
Удео у приходу домаћинства	1,00%	0,41%	0,49%	11,36%
Ниво приуштивости ¹⁵	3,0%	2,0%	1,5%	11,0%

Извор: www.infostan.rs/racuni/sistem-ohjedinjene-naplate/cenovnik

Приуштивост је гранична цена појединих комуналних услуга коју грађани реално могу да поднесу узимајућу у обзир просечне приходе по домаћинству. Када се говори о приуштивости треба имати у виду да комуналне услуге пресудно не утичу на укупан стандард грађана, али су свакако значајан издатак у оквиру укупних трошкова становања. У претходној табели је дат процентуални удео појединих услуга у односу на просечан приход по домаћинству у региону Београда који је за 2015. износио 69.503 динара¹⁶, уз претпоставку да је просечна величина стана¹⁷ у Београду 66,15 м², просечан број чланова домаћинства¹⁸ 2,7 и просечна измерена потрошња воде 150 л по становнику на дан. Уз све наведене претпоставке види се да простор за повећање цена постоји код водоснабдевања, канализације и одвожења смећа, а да је цена грејања нешто изнад границе приуштивости.

Град Београд већ дужи низ година, преко Секретаријата за социјалну заштиту, води политику субвенционисања најугроженијих грађана и грађанки. Износи субвенција су од априла 2014. смањивани, а тренутно се одобравају за три категорије корисника у различитим износима: (1) пензионери и домаћинства са ниским приходима; (2) учесници рата, ратни војни инвалиди, породице палих бораца; и (3) корисници материјалног обезбеђења и накнаде за помоћ и негу, домаћинства са хендикепираним и тешко оболелим лицима и хранитељске породице.

У погледу цена комуналних услуга Град Београд ће морати да се прилагоди принципима датим у Закону о комуналним делатностима, од којих један гласи да цена исте услуге мора бити иста за све кориснике. У том смислу, треба урадити анализу ефеката уједначавања цена комуналних услуга за становништво, установе и комерцијалне кориснике.

¹⁴ Подаци Градске управе.

¹⁵ Јединствена методологија за одређивање цена комуналних услуга, СКГО 2013.

¹⁶ Распожива средства и лична потрошња домаћинстава у Републици Србији, 2015, Саопштење РЗС.

¹⁷ Републички завод за статистику.

¹⁸ Београд у бројкама, Завод за информатику и статистику, Београд 2015.

Графикон 10: Цене основних комуналних услуга за становништво у Београду и њихова приуштитивост

Извор: www.infostan.rs/racuni/sistem-objedinjene-naplate/cenovnik

Комуникација са корисницима и учешће јавности у планирању и одлучивању. За комуникацију са корисницима Градска управа Града Београда има добро развијен систем који се стално унапређује новим видовима комуникација заснованим на савременим информационо-комуникационим технологијама. Овај систем се заснива на Беоком сервису који је саставни део Секретаријата за послове одбране, ванредних ситуација, комуникације и координацију односа са грађанима. Беоком сервис, осим класичних видова комуникације путем телефона и електронске поште, користи „twitter“ и „facebook“ налоге, а од скоро и мобилну апликацију за информисање, анкетирање и пријаву комуналних проблема. Део Секретаријата се бави и координацијом активности јавних комуналних предузећа, поготово приликом одржавања догађаја и манифестација које организује Град. Секретаријат је и један од носилаца пројекта „Канцеларија за брзе одговоре привредницима“, који је покренут у сарадњи са Регионалном агенцијом за равој и европске интеграције Београд, градским општинама и Привредном комором Београда.

Опште смернице развоја комуналне привреде

Унутрашњи фактори – Резултати SWOT анализе

Предности на које се треба надовезати. Град Београд поседује добро развијене капацитете у управи за обављање послова у области комуналних делатности у виду Секретаријата за комуналне и стамбене послове, Секретаријата за енергетику, Секретаријата за заштиту животне средине, Секретаријата за инвестиције, Управе за цене Секретаријата за привреду и Беоком сервиса, али и других организација попут ЈП „Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда“. Ови капацитети се посебно огледају у способности за израду дугорочних планова развоја којима се на стратешким основама постављају смернице за развој појединих делатности и потребне инфраструктуре.

У том смислу, посебно важни документи су Стратешки план развоја система водоснабдевања и канализација насеља на широј територији града Београда за период реализације 2015–2025. и Локални план управљања отпадом града Београда 2011–2020.

У складу са донетим планом Београд је покренуо пројекат јавно приватног партнерства санације депоније у Винчи и унапређења система управљања отпадом укључујући и добијање

енергије из отпада. Успешна реализација овог пројекта биће могла би да отвори врата другим пројектима сарадње јавног и приватног сектора у домену пружања комуналних услуга.

Систем управљања имовином (активом) тзв. *Asset Management* који је развијен и већ дуже време у примени у ЈКП „Београдски водовод и канализација“ је приступ који је могуће и потребно применити и у другим областима и јавним комуналним предузећима.

Већ добро утемељен и развијен систем за комуникацију са грађанима и грађанкама и пријаву и праћење комуналних проблема Беоком сервис треба даље унапређивати кроз развој различитих модула.

Слабости које треба поправити или на њима радити. Недостатак у пословању јавних комуналних предузећа представља и даље значајан број запослених, поготово у административном сектору. У том смислу би увођење стандарда у погледу продуктивности било од користи. Други недостатак комуналног система у Београду је негативно пословање појединих јавно комуналних предузећа, пре свих ЈКП ГСП. Иако је јавни саобраћај услуга која је обично субвенционисана, треба тежити ка увећању пословних прихода кроз повећање степена наплате карата и рационализацију пословања. Још један слабост у вези са пословањем јавних комуналних предузећа јесу ниво цена услуга које не покривају све пословне расходе и различит статус корисника у погледу цене коју плаћају за комуналне услуге. Треба тежити усклађивању тарифне политике са принципима датим у Закону о комуналним делатностима којима је предвиђено да цена услуга за све кориснике буде иста, као и да њихов ниво треба да буде такав да обезбеди покривање свих трошкова који су у вези са датом услугом.

Иако је одређени број стратешких докумената и секторских планова у домену комуналних делатности усвојено, Београду и даље недостају стратешки документи у појединим областима, пре свих на плану развоја и пословања јавних комуналних предузећа. Стратешки документ у овој области би требало да постави циљеве и приоритете у погледу нивоа квалитета и квантитета услуга које се пружају, да дефинише стандарде у појединим сегментима пружања комуналних услуга, да разграничи власништво над имовином између Града и јавних комуналних предузећа, да предвиди динамику укњижбе имовине, да предвиди начине за редовно и континуирано прикупљање података и праћење квалитета нивоа услуга, да дефинише минималне стандарде у погледу заштите животне средине, да индикује параметре успешног пословања, ефикасности и продуктивности, као и у којим областима је потребно тражити стратешка партнерства, које делатности морају да остану под контролом јавних служби, а које је могуће дати на тржиште.

Један од сегмената у оквиру организације и пружања комуналних услуга који је могуће унапредити, а који би донео знатан напредак у ефикасности и квалитету пружања комуналних услуга је хоризонтална сарадња између различитих секретаријата, јавних комуналних предузећа и јавних предузећа чији је оснивач Република Србија. У том смислу информациони систем Беоком сервиса има значајну улогу.

Непостојање и стање појединих капиталних инфраструктурних објеката је такође проблем са којим се Град суочава, а огледа се у непостојању постројења за пречишћавање отпадних вода, непостојању главног колектора за отпадне воде и депонијама које су при крају века коришћења.

Спољни фактори – Резултати SWOT анализе

Могућности које треба искористити. Иако је степен наплате комуналних услуга у Београду релативно висок још увек постоји простор за додатно повећање наплате, што би допринело стварању услова за даље унапређење квалитета и обима услуга. У том смислу наплата потраживања од корисника који не плаћају редовно услуге преко судских извршитеља представља шансу за побољшање стања у комуналној сфери.

Примена напредних информационих технологија, као и савремених метода управљања у комуналним системима представља озбиљну развојну шансу у овој области. Због тога је потребно посветити значајну пажњу праћењу савремених трендова и развоју људских капацитета у Градској управи и јавним комуналним предузећима.

Шансу за Град такође представља и могућност коришћења ресурса из отпада у енергетске сврхе и интегрисање политике „чисте производње“ у рад јавних комуналних предузећа.

Претње које треба избегавати или разматрати. Као највеће претње за функционисање комуналних система у будућности могу се јавити лоша економска ситуација и низак ниво свести код грађана и грађанки о неопходности плаћања пуне цене комуналних услуга. Овакво стање може да покрене негативну спиралу која би проузроковала пропадање инфраструктуре и опреме, што би довело до пада нивоа квалитета услуга, и коначно резултирало незадовољством корисника пруженом услугом.

ЕНЕРГЕТИКА

Анализа стања и опште смернице развоја енергетике

Анализа стања

Енергетски систем Београда је интегрални део енергетског система Републике Србије. Мада су ингеренције градске управе ограничене на само неке области (систем даљинског грејања, јавна расвета, енергетска ефикасност, обновљиви извори енергије, енергетски менаџмент), величина и значај енергетског конзума, расположиви енергетски ресурси и постојећи енергетски капацитети чине да је и са становишта енергетског сектора Београд јединствена локална самоуправа у Републици Србији. У потрошњи финалне енергије у Србији, учешће Београда износи око 30%, у производњи електричне енергије око 50%, а систем даљинског грејања са укупним инсталисаним капацитетом од скоро 3.000 MW је један од највећих система у овом делу Европе и представља један од ослонаца укупног енергетског система Републике Србије.

Оцена капацитета и анализа рада Градске управе у оквиру посматраног система. Секретаријат за енергетику има кључну улогу у планирању и развоју енергетског сектора на територији града. Организациона структура Секретаријата одговара комплексној структури послова за које је надлежан и које обавља. У оквиру Сектора енергетске ефикасности, обновљивих извора енергије и информационог система енергетике се обављају послови који се тичу имплементације система енергетског менаџмента, стварања услова за интензивнију примену мера енергетске ефикасности и веће коришћење обновљивих извора енергије. Сектор за топлотно-енергетске и електро-енергетске послове се бави активностима везаним за производњу, дистрибуцију и снабдевање топлотном енергијом, јавно и декоративно осветљење, као и координацијом са надлежним електродистрибутивним предузећем везано за изградњу електро-енергетских објеката. С обзиром да је Град основао предузећа за послове топлификације и јавног осветљења, а послове изградње електро-енергетских објеката поверио другом привредном друштву, у надлежности Секретаријата за енергетику су и ЈКП „Београдске електране“, ЈКП „Јавно осветљење“ и Привредно друштво „Електроизградња“ д.о.о. Београд. Број и квалификације запослених запослених у Секретаријату за енергетику одговарају тренутним надлежностима и постојећем обиму посла.

Стање у кључним подсистемима

Систем даљинског грејања. Производња и дистрибуција топлотне енергије за потребе грејања и испорука потрошне топле воде су активности које се обављају у оквиру ЈКП „Београдске електране“. Ово предузеће је задужено и за реализацију програма топлификације, за гашење локалних котларница и за дистрибуцију гаса на подручју општине Младеновац, као и за послове изградње и одржавање топлотних и гасних постројења, а ради и трансформацију електричне енергије за потребе ЕПС дистрибуције. Систем даљинског грејања је подељен у 5

грејних подручја, према највећим топланама које се у њима налазе: Нови Београд, Дунав, Коњарник, Вождовац и Церак.

Укупан номинални инсталирани капацитет топлификационог система је 2.880 MW, уз додатних 37,4 MW који се односи на економизере у топланама Нови Београд, Коњарник, Вождовац и Дунав. Производња топлотне енергије обавља се у 58 топлотних извора, од којих се из три извора купује произведена енергија. Инсталирањем нових котлова у топланама Нови Београд, Вождовац, Миљаковац и Коњарник значајно је побољшана ефикасност најзначајнијих енергетских извора. У плану је повлачење мањих застарелих котларница која користе угаљ и мазут. Производња и испорука топлотне енергије за загревање санитарне топле воде врши се из 11 топлотних извора. За производњу топлотне енергије користе се: природни гас (86%), мазут (13%), угаљ (0,4%), лож уље (0,13%) и биомаса – пелети (0,24%) и брикети (0,2%). Просечна годишња производња топлотне енергије износи 3500 GWh. Дужина топловодне мреже је око 730 km (1.460 km са повратним водовима).

Тржиште (конзум) топлотне енергије чине стамбени (81%, око 300.000 станова) и пословни (19%, око 15.000 објеката/пословног простора) корисници, односно преко 21 милион m² грејаног простора. Потрошња енергената планира се на основу специфичне просечне потрошње енергије за потребе грејања од 140 kWh/m² годишње. Укупна инсталирана снага код потрошача износи око 2.560 MW. Топлотни конзум за припрему потрошне топле воде износи око 70,08 MW, а санитарном топлим водом снабдева се око 30.500 станова у Београду.

Мерење топлотне енергије је у систему тренутно расположиво на нивоу топлотних извора (котларница), а у преко 95% од око 8.500 подстаница је уведена мерно-регулациона опрема за централизовано мерење количине испоручене топлотне енергије.

Губици у топловодној мрежи значајно смањују показатеље енергетске ефикасности целокупног енергетског система Београда. С обзиром на скроман обим доступних података, тешко их је егзактно израчунати. Званичне процене указују да су они губици око 15%, мада постоје и процене да повремено ови губици износе и преко 20%. Иако губици у системима даљинског грејања зависе и од њихове величине, у добро уређеним системима они износе 5–10%, док би у систему какав је у Београду, прихватљив ниво губитака износио око 10%.

У Извештају о пословању ЈКП „Београдске електране“ за 2015. годину уочава се значајан пораст потрошње воде из градског водовода (17%), односно хемикалија за хемијску припрему воде (25%) у односу на претходну годину. Ово такође указује на потребу реконструкције, ревитализације и превентивног одржавања преносне мреже.

Београдске електране топлотну енергију доминантно наплаћују паушално („по m²“), док је степен наплате према потрошеној енергији значајно мањи. У оквиру стамбеног простора наплата према потрошеној енергији се врши за 5–6% корисника (око 20.000 станова), док се наплата према потрошеној енергији за пословни простор врши за око 85% корисника. Разлог за релативно мало учешће наплате према потрошњи, поред потребних финансијских издатака потрошача у уградњу мерне и регулационе опреме, лежи и у чињеници да је значајан део објеката који су тренутно у систему Београдских електрана топлотно неизолован (процена је око 1/3), а прелазак на овај начин наплате би довео до значајно већих рачуна за испоручену топлотну енергију. Ипак, треба напоменути да паушални систем наплате делује дестимулативно на примену мера енергетске ефикасности, повећава потрошњу енергента и негативно утиче на квалитет животне средине.

Јавно осветљење. Обезбеђење јавног осветљења на територији десет централних градских општина Града Београда је у надлежности ЈКП „Јавно осветљење“ (изузев свих бивших приградских општина). Мрежа јавног (функционалног, декоративног и свечаног) осветљења треба да обезбеди захтевани ниво осветљености јавних површина, на прихватљив начин истакне декоративне елементе фасада, мостова, споменика, пејзажа и да учини амбијент пријатнијим у ноћним часовима. Инсталирана снага јавног осветљења на конзумном подручју Града Београда је око 20 MW. По календару паљења/гашења јавно осветљење је годишње укључено 4.137,25 сати, те је потрошња електричне енергије на нивоу годину дана 82.274,5 MWh. Од преузимања предузећа 2010. године од стране Града Београда, замењено је око 150.000 сијалица разних типова у оквиру редовног рада на територији централних општина Београда. У десет централних градских општина је извршена реконструкција и модернизација јавног осветљења – извршена је замена 50.000 светилки светилкама са

савременим извором светлости високог притиска, а уз замену светиљки вршена је и реконструкција надземних и подземних водова у дужини од 350 km. Реконструкција јавног осветљења је изискивала и постављање нових 30.000 стубова јавне расвете са новим светиљкама и припадајућом мрежом. У осталим општинама (Барајево, Гроцка, Лазаревац, Младеновац, Обреновац, Сопот и Сурчин) које нису у ингеренцији Града Београда и ЈКП „Јавно осветљење“ и даље се доминантно користи енергетски неефикасна технологија која се, при томе и врло лоше одржава. У плану Града Београда, Секретаријата за енергетику и ЈКП „Јавно осветљење“ је преузимање ингеренција у бившим приградским општинама.

Енергетски менаџмент. Према Закону о ефикасном коришћењу енергије, Град Београд је обавезник система енергетског менаџмента, а Секретаријат за енергетику је извршна институција Града за послове у овој области. Инфраструктурну основу за успостављање система енергетског менаџмента у Београду представља Информациони систем енергетике града Београда (ИСЕБ). На основу Извештаја о раду Секретаријата за енергетику за 2014. и 2015. годину, као и Плана рада за 2016. годину може се закључити да ИСЕБ још увек није у потпуности оперативан, а у плану Секретаријата за енергетику је да то буде остварено у току 2017. године.

Обновљиви извори енергије. Потенцијали Београда у погледу коришћења ОИЕ су значајни, али је проценат њиховог коришћења мали и није на одговарајући начин статистички праћен. Као поузданим се могу сматрати само подаци о произведеној електричној енергији коришћењем фотонапонских ћелија, која је предата ОДС (у 11 малих соларних електрана укупне снаге 3.182 kW је током 2015. године произведено 324 MWh електричне енергије), односно о коришћењу биомасе у Београдским електранама (око 2.000 t пелета и око 1.500 t брикета).

Геотермални потенцијал Београда се односи на подземне воде температуре до 30°C, погодне за коришћење топлотних пумпи. Током 2013. године направљена је информациона база која омогућава увид у локације и капацитете изворишта геотермалне енергије на територији Београда као и податке о објектима који користе ову енергију. У плану Секретаријата за енергетику је даље ажурирање ове базе података.

Након разматрања потенцијала енергије ветра, предложено је 8 локација за инсталацију постројења укупне максималне инсталисане снаге од 111 MW са нето фактором искоришћења од 25 до 30%. Градња ветроагрегата малих и средњих снага (10–300 kW) није анализирана.

Са становишта коришћења соларне енергије, број сунчаних сати од 2.000 до 2.100 годишње пружа значајне могућности за њено коришћење. Поред горе поменутог коришћења за производњу електричне енергије, постоје десетине примера уграђених соларних колектора за топлотне потребе објеката у Београду (припрема потрошне топле воде, грејање стамбеног простора, грејање базена итд.).

Огревно дрво се користи највећим делом у сектору домаћинства, на традиционалан, енергетски неефикасан и еколошки незадовољавајући начин. Процена је да се између 10 и 20% домаћинства у Београду греје на овај начин. Потенцијал пољопривредне биомасе (чврсте и биогаса) је везан за рад великих пољопривредних газдинстава у државном (ПКБ) и приватном власништву.

Комунални отпад је потенцијално најзначајнији вид обновљиве енергије у Београду. Његовом селекцијом и рециклажом, односно коришћењем за енергетске потребе након механичко-биолошког третмана, могуће је обезбедити континуално снабдевање когенерационог постројења капацитета 80 до 90 MW топлотне и 10 MW електричне енергије. Ради минимизације транспортних трошкова, идеално би било да постројење би требало да буде лоцирано у близини Центра за управљање отпадом у Винчи. Само коришћење депонијског гаса са постојеће депоније у Винчи пружа могућност за рад гасне електране снаге до 4 MW.

Електрична енергија. На подручју Београда се налазе термоелектране инсталисане снаге преко 3200 MW (више од 1/3 производних капацитета ЕПС-а). Производња ових електрана чини и до 50% укупне производње електричне енергије у Србији и знатно превазилази потрошњу електричне енергије на подручју града Београда. Са становишта поузданости снабдевања града електричном енергијом, то је повољна чињеница.

Постојећа преносна мрежа 400 kV, 220 kV, 110 kV Београда као део електросенергетске мреже Србије је конципирана тако да дугорочно задовољава захтеве и потребе Београда.

Преносна мрежа и трафостанице напонског нивоа 400 kV и 220 kV на територији града су у надлежности ЈП Електромереже Србије.

Дистрибуцију електричне енергије и управљање дистрибутивним системом на територији града врши ЈП Електропривреда Србије преко Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“. Град Београд се налази у оквиру Дистрибутивног подручја (ДП) Београд, изузев општине Лазаревац која припада ДП Краљево. Реке Сава и Дунав деле конзумно подручје Београда на 3 целине које су повезане 110kV и 35 kV кабловима. Максимално оптерећење последњих година износи око 1.700 MW. Укупна преузета електрична енергија у 2015. години за ДП Београд износила је 7.876 GWh. При дистрибуцији електричне енергије до крајњих корисника, током 2015. године су забележени високи губици у износу од 14,51%.

Цена електричне енергије у Србији је у категорији домаћинства најнижа, а у категорији индустрија међу најнижим у Европи. Ово за последицу има неефикасно коришћење електричне енергије (20-25% од укупне количине) за потребе грејања.

Гасификација. На подручју Београда постоје два система гасовода, систем за транспорт гаса (ЈП Србијасгас) и систем за дистрибуцију гаса (ЈП Србијасгас, ЈКП Београдске електране, Беоас и др.). Укупна дужина магистралних и разводних водова износи преко 120 км, а градска дистрибутивна мрежа је дужине више стотина километара. На подручју града се налази 11 главно мерно регулационих станица (ГМРС) и више од 60 мерно регулационих станица. Садашње искоришћење капацитета разводних гасовода и ГМРС је различито, али постоје значајне техничке могућности прикључења нових потрошача, посебно у рубним подручјима града. Процењени потенцијал само у резиденцијалном сектору износи око 200.000 домаћинстава, а степен његовог искоришћења је знатно испод 50%.

Опште смернице развоја енергетике

Развој енергетског система у Београду мора бити такав да представља сигурну инфраструктурну основу за развој града и обављање разнородних привредних и других делатности у њему. Сигурно, поуздано и квалитетно снабдевање енергентима и енергијом и њихова доступност и приуштивост од стране грађана, јавних и привредних субјеката, уз одрживо пословање предузећа које обављају енергетске делатности су основне претпоставке таквог развоја. Уважавајући величину, значај и развојни потенцијал енергетике у Београду, а у складу са националним стратешким опредељењима, 2008. године је донета „Стратегија развоја енергетике Града Београда до 2030. године“. Овим документом су дефинисана стратешка опредељења развоја енергетског сектора у граду: обезбеђење енергије за сигурно снабдевање уз диверсификацију енергената и извора снабдевања, повећање енергетске ефикасности, коришћење еколошки погоднијих извора енергије у складу са развојем технологије, повећање степена независности од увозне енергије, постизање повољних услова за улагање у енергетику и подржавање истраживања, развоја и имплементације нових, чистих и ефикасних технологија. У реализацији ових опредељења неопходна је значајна сарадња и координација са ресорним министарством, јавним предузећима и другим субјектима који обављају енергетске делатности на територији града. При томе, величина и значај енергетског конзума Београда су такви да никако не допуштају да интереси града буду занемарени.

Систем даљинског грејања у Београду треба да омогући квалитетно, ефикасно и безбедно снабдевање корисника услугама даљинског грејања, даљинског хлађења и припреме топле воде, уз смањен негативан утицај на животну средину и уз редовно одржавање система и имплементацију савремених технологија и метода рада. Ради остварења овог циља, кључни приоритети у раду ЈКП „Београдске електране“ би требало да буду обезбеђење сигурног снабдевања корисника топлотном енергијом и смањење губитака енергије, проширење броја корисника у постојећим централним општинама града, диверсификација енергената уз веће учешће ОИЕ и енергије из когенерационих постројења и интеграција енергетских ресурса доступних на подручју града.

Смањење енергетских губитака у топловодној мрежи, повезивање делова мреже у целовити систем и интеграција великих топлотних извора, уз реализацију пројекта топловода ТЕНТ-А Обреновац – ТО Нови Београд и више пројеката који се тичу коришћења ОИЕ и изградње когенерационих постројења су кључне активности неопходне за реализацију наведених приоритета. Посебан изазов у раду ЈКП „Београдске електране“ би могло да представља увођење система наплате по утрошеној топлотној енергији, па је неопходно обезбедити да се ова активност одвија симултано са почетком рада Фонда за енергетску ефикасност и енергетском санацијом у сектору зградарства. Интеграцијом енергетских ресурса би се спречило инфраструктурно преклапање централизованих система снабдевања енергијом (пре свега система даљинског грејања и система дистрибуције гаса) и обезбедио њихов даљи оптимални развој.

Даље повећање енергетске ефикасности система јавне расвете у Београду захтева интензиван рад у рубним градским општинама (Младеновац, Сопот, Гроцка, Лазаревац, Обреновац, Сурчин, Барајево) на замени енергетски неефикасних живиних светилки енергетски ефикаснијим типовима светилки и увођење интегралног даљинског надзорно-управљачког система у рад ЈКП „Јавно осветљење“ (надзор, мерење и управљање инсталацијом јавног осветљења). Међутим, за реализацију ових приоритета предуслов је разграничење мреже јавног осветљења од остатака електродистрибутивне мреже и регулисање имовинских односа на мрежом јавног осветљења између ЕПС и Града. Ово је посебно значајно за успешну реализацију пројекта унапређења јавног осветљења у рубним градским општинама, с обзиром да је планирано да се ти пројекти реализују кроз механизме јавно-приватног партнерства.

Увођење система енергетског менаџмента на нивоу Градске управе и градских општина заснованог на Информационом систему енергетике Београда подразумева, након постављања потребног броја енергетских менаџера, успостављен систем и пуну функционалност процеса прикупљања енергетских параметара објеката у надлежности градских и општинских управа, као и енергетских параметара рада јавних комуналних предузећа, односно успостављен систем кварталног и годишњег извештавања о енергетским параметрима и индикаторима енергетске ефикасности за све објекте и ЈКП у надлежности градске и општинских управа. Такође, подразумева и успостављен систем праћења индикатора реализованих пројеката унапређења енергетске ефикасности, енергетске санације и увођења обновљивих извора енергије.

Фонд за енергетску ефикасност би требало да омогући ширу примену мера енергетске ефикасности и доведе до мање специфичне потрошње енергије и енергената. Средства фонда би била првенствено усмерена на енергетску санацију у сектору зградарства (јавне зграде и објекти, стамбене зграде и породичне куће, пословни објекти). Врло је битно да енергетска санација објеката у власништву Града, и то оних са најлошијим енергетским карактеристикама, послужи као пример добре праксе. Поред тога што би рад на енергетској санацији допринео и поправљању визуелног изгледа фасада и у позитивном смислу мењао имиџ града, ово би била и значајна подршка привреди Београда, првенствено у сектору грађевинарства и индустрије грађевинског материјала.

Реализација пројеката коришћења обновљивих извора енергије се односи на реализацију донаторских пројеката (нпр. СИР на биомасу у Падинској Скели), коришћење потенцијала комуналног отпада (Винча) и биомасе (Вишњичка Бања, Борча) у систему даљинског грејања, као и других потенцијалних пројеката ЈПП који би интегрално обухватили унапређење ЕЕ и увођење ОИЕ у објектима и ЈКП у ингеренцији Града и градских општина.

За веће коришћење обновљивих извора енергије, ширу примену мера енергетске ефикасности и увођење наплате топлотне енергије према утрошку од значаја је и подизање нивоа свести и знања потрошача (купаца) енергије кроз информационе, промотивне и едукативне активности.

У области електричне енергије приоритетне активности су везане за одржавање електродистрибутивног система уз повећање капацитета како би се омогућило несметано прикључење нових купаца на мрежу и обезбедила повећана стабилност и поузданост рада свих елемената система, тј. континуирано напајање купаца квалитетном електричном енергијом и снагом, уз смањење губитака у дистрибутивној мрежи.

Повећан степен коришћења постојећих капацитета гасоводног система у Београду се односи на већи пласман природног гаса за потребе домаћинства, али и његово енергетски ефикасно коришћење у СНР постројењима за потребе индустрије, јавног и комерцијалног сектора, као и у сектору саобраћаја.

Унутрашњи фактори – Резултати SWOT анализе

Предности на које се треба надовезати. Постигнути степен развоја енергетских инфраструктурних система у Београду је такав да представља неопходну основу за развој града. С друге стране, величина и потенцијал енергетског тржишта Београда отварају могућности значајних инвестиција и развоја пословних активности базираних на даљем развоју енергетског сектора.

Значајан потенцијал обновљивих извора енергије, као и расположиве капацитете природног гаса је могуће врло ефикасно искористити за производњу топлотне и/или електричне енергије, с обзиром на потребе великог и концентрисаног конзума.

Чињеница да је централни део града скоро у потпуности топлификован, као и да је велики проценат (око 50%) од укупног броја објеката у граду прикључен на систем даљинског грејања, отвара могућност за системско побољшање енергетске ефикасности и увођење ОИЕ у објекте где то иначе не би било могуће.

Слабости које треба поправити или на њима радити. Низак степен енергетске ефикасности у дистрибуцији енергије је значајна слабост енергетског система у Београду. Значајни губици у електродистрибутивној и топловодној мрежи негативно утичу на финансијске резултате и рад енергетских предузећа, а кроз цену енергије их посредно осећају и купци енергије.

На ниску ефикасност енергетског система утиче и непостојање постројења за комбиновану производњу електричне и топлотне енергије. У граду величине Београда постоји значајан број објеката у којима постоји континуална потреба за оба вида енергије током већег дела године па би увођење когенерације допринело и ефикаснијем и економичнијем коришћењу енергије.

Град не користи законско право за дефинисање и примену различитих мера којима се стимулише коришћења ОИЕ за производњу топлотне енергије. Ово би могао да буде врло ефикасан инструмент за превазилажење ограничења везаних за релативно високе инвестиционе трошкове увођења ових система.

Свака инвестициона активност захтева прецизне информације о постојећем стању, као и стриктно праћење ефеката инвестиционих активности. У том смислу, непостојање система енергетског менаџмента представља ограничавајући фактор за инвестиционе активности у сектору енергетике.

Спољни фактори – Резултати SWOT анализе

Могућности које треба искористити. Увођење топлотне енергије из ТЕНТ-А у енергетски микс „Београдских електрана“, поред тога што би смањило зависност од увозног енергента и допринео сигурности снабдевања, требало би да смањи и осетљивост топлификационог система на непредвидивост цена природног гаса и да допринесе његовој ценовној конкурентности, што би за последицу требало да има и даље ширење топлификационог система.

Увођење система енергетског менаџмента, поред тога што је законска обавеза, представља и инвестициону могућност за отварање тржишта енергетских услуга у Београду. Систематизовано праћење стања и активности на побољшању енергетске ефикасности коришћењем Информационог система енергетике Београда, формирање Фонда за енергетску ефикасност и увођење плаћања топлотне енергије према измереној потрошњи би требало да подстакну читав низ привредних делатности у циљу енергетске рехабилитације стамбеног сектора, јавних и пословних објеката.

Подстицајне мере за коришћење ОИЕ за производњу електричне енергије пружају могућност за значајно већу валоризацију потенцијала отпада, биомасе, биогаса, соларне енергије и енергије ветра у Београду.

Претње које треба избегавати или разматрати. У циљу одрживости енергетских инфраструктурних система, подизања њихове енергетске ефикасности и значајније примене ОИЕ, њихов рад је потребно поставити на тржишне основе са јасним третманом сваког облика енергије као робе, која има јасно дефинисану цену и која се мора платити. Свакако да социјалне последице такве тржишне трансформације постоје и мерама социјалне политике их је неопходно ублажити. Непостојање снажне и јасно изражене политичке воље за тржишно реструктурирање енергетских делатности овај процес може да успори и чак да у потпуности заустави. Такође, кратак мандат доносиоца одлука негативно утиче на инвестиције и активности везане за енергетску инфраструктуру, јер је њихов ефекат углавном дугорочан.

Топлификациони систем је посебно осетљив елемент енергетског система Београда. Његово функционисање, као и цена топлотне енергије, доминантно зависе од доступности и цене једног, увозног енергента – природног гаса. Тренутна ситуација са високом ценом топлотне енергије и ниском ценом електричне енергије, иако енергетски нелогична, стимулативна је за рад „Београдских електрана“. Међутим, даљи пораст цене природног гаса и следствено топлотне енергије, уз ниску цену електричне енергије, потенцијално би могао да доведе и до значајнијег броја искључења корисника топлификационог система са мреже, што би могло значајно да уруши функционисање топлификационог система, али и да угрози рад електроенергетског система. Такође, ниска цене електричне енергије је посебно дестимулативна за увођење когенерационих постројења.

ЖИВОТНА СРЕДИНА

Анализа стања и опште смернице заштите и унапређења животне средине

Анализа стања

Према важећим стратешким документима Републике Србије, поједини делови Београда имају карактеристике деградиране животне средине али се издвајају и простори очуване животне средине. Територија Београда обухвата сложена целину у којој разликујемо урбани, периурбани и рурални простор. Негативан утицај на стање животне средине имају доминантни загађивачи – индустријска постројења, саобраћај, индивидуална ложишта, итд.

На простору Београда се могу издвојити зоне са различитим квалитетом животне средине: (1) простори очуване животне средине под режимом заштите у које спадају заштићена природна добра и предели; (2) простори очуване животне средине без формалног режима заштите; (3) урбани простори (уже градско језгро); (4) периурбани појасеви; (5) рурални простори; (6) простори деградиране животне средине: термоенергетска постројења и пратећа инфраструктура; индустријска постројења и браунфилд локације; рафинерија нафте и складишта нафтних деривата; „дивље депоније“; саобраћајнице (друмске и железничке) и ранжирне станице и др.

Контрола квалитета животне средине спроводи се према усвојеним програмима Секретаријата за заштиту животне средине (ваздух, вода, земљиште, радиоактивност и комунална бука). Мерења могу да врше овлашћене институције и организације којима по спроведеном поступку јавне набавке буде додељен уговор за одређени програм мониторинга, између осталих: Градски завод за јавно здравље, Институт за заштиту здравља Србије „Др Милан Јовановић Батут“, РХМЗ, Институт за медицину рада и радиолошку заштиту „Др Драгомир Карајовић“ и др.

Идентификација подручја са највећим еколошким проблемима

Привредна (индустријска) постројења, браунфилд локације и простори деградиране животне средине. Ризична индустријска постројења; индустријске зоне Нови Београд,

Раковица, Железник, Барич, Обреновац, Лазаревац и др; простор Београдских електрана и зона пристаништа уз Саву; Ада Хуја са Луком Београд; индустријска зона у Кумодрашкој улици; Железничка станица Београд и ранжирне станице; појединачна индустријска постројења; Рафинерија нафте и складишта нафтних деривата.

Браунфилд локације се махом налазе у некадашњим индустријским зонама, али и као појединачни објекти. Посебан проблем представљају неуређене парцеле, напуштени грађевински, индустријски, војни и други објекти, јер простор на тај начин остаје и без других (урбаних) функција.

Постоји више локација деградираних животне средине попут Аде Хује, Дунавца на Ади Хуји, Чукаричког рукавца, Ракине баре, зоне експлоатације минералних сировина и др.

Простори угрожени комуналном и саобраћајном инфраструктуром и енергетиком. Недостатак одговарајуће комуналне инфраструктуре директно узрокује загађење земљишта и водотокова на свим локалитетима. Организација саобраћаја у великој мери је повезана са загађењем животне средине, ваздушни саобраћај са буком, пловни путеви са квалитетом водотока.

Велика енергетска постројења на територији општина Обреновац (ТЕНТ А и Б) и Лазаревац (ТО Колубара), топлане и индивидуална ложишта извори су загађења које прелази максимално дозвољене концентрације.

Анализа и оцена стања буке. Постоји више извора емитовања буке, а међу најзначајнијим су индустрија, саобраћај (и гараже ЈС и приватних превозника), грађевински радови, системи за хлађење, али и угоститељски објекти, мања предузећа, итд. Законом о заштити од буке у животној средини и пратећим прописима и правилницима, створен је законски оквир да се област штетног дејства буке регулише на начин усклађен са важећим прописима ЕУ (У том смислу потребан је наставак рада на доношењу подзаконских аката и акустичног зонирања града. У периоду 2000–2016. године мониторинг је вршен на 30, односно на 35 мерних места у периоду 2013–2015. године. Прописани су нивои буке у периодима дан/вече и ноћ, као и у зонама становања, прометних саобраћајница, градских центара, школских зона, болничких зона, зона рекреације и зона индустрије. Анализа добијених података указује да су поменути фактори најчешћи узрок повећаних нивоа буке.

Анализа и оцена стања квалитета ваздуха и фактори угрожавања. Проблеми везани за квалитет ваздуха последица су одвијања саобраћаја, концентрације термосенергетских објеката на угљ, неадекватног ускладиштења и одлагања пепела и шљаке на депонијама пепела, неодогуарајућа локација енергетских и индустријских објеката у односу на зоне становања, као и низак ниво техничке опремљености уз високу амортизованост основних средстава и употребу застарелих технологија у индустрији.

Основни фактори угрожавања квалитета ваздуха у Београду су **стационарни и мобилни извори** (саобраћај). Стационарним изворима припадају (1) индустријска постројења и то: ризична индустријска постројења према листи Севесо II постројења; браунфилд зоне, остала индустријска постројења; (2) индивидуална ложишта (посебно у периурбаним и руралним зонама); (3) пољопривредна производња, каменоломи и др; (4) спаљивање отпада и „дивље“ депоније; (5) перионице, сервиси за хемијско чишћење и др; (6) непријатни мириси пореклом из колектора отпадних вода, нехигијенских насеља, органских и неорганских остатака у приобаљу након повлачења воде; (7) негативни ефекти испуштања загађујућих материја у ваздух (индустријска зона Панчево, ТЕНТ А и Б и копови у Лазаревцу, остала индустријска постројења). А мобилним изворима припадају (1) друмски саобраћај (саобраћајнице свих категорија, аутопутеви, регионални и градске саобраћајнице); (2) железнички саобраћај (теретни, путнички); (3) водни саобраћај (пловни путеви Дунава и Саве); и (4) Ваздушни саобраћај (зона полета авиона са аеродрома „Никола Тесла“).

Како је квалитет ваздуха у Београду последњих година у III категорији квалитета ваздуха, 2015. године, на предлог Секретаријата за заштиту животне средине, усвојен је План квалитета ваздуха за агломерацију Београд са акционим планом којим су предвиђене мере и активности за побољшање квалитета ваздуха на територији Београда.

Табела 15: Просечне годишње концентрације SO₂, CO и P_b на раскрсницама у Београду (mg/m³), 2011. и 2015.

Мерна места	2011.			2015.		
	SO ₂	CO	P _b	SO ₂	CO	P _b
Славија	97	6,0	0,5	/	/	/
Вуков споменик	81	5,4	0,5	25	1,8	<0,1
Лондон	96	6,1	0,6	33	2,3	<0,1
Нушићева	109	6,5	0,6	30	2,2	<0,1
Скупштина	145	7,1	0,6	36	2,4	<0,1
Цвијићева	133	7,4	0,7	37	2,4	<0,1
Градска болница	109	6,0	0,8	26	1,8	<0,1
Земун	111	6,7	0,8	27	1,9	<0,1
Нови Београд	27	2,8	0,4	/	/	/
Карабурма	56	4,2	0,5	24	1,8	<0,1
Зелени венац	66	4,2	0,6	24	1,7	<0,1
Железничка станица	134	5,7	0,6	26	1,8	<0,1
Ауто-команда	78	5,2	0,5	22	1,6	<0,1
Баново брдо	41	3,4	0,5	/	/	/
Мостар	100	7,3	0,6	27	1,8	<0,1
Панчевачки мост	60	4,9	0,5	25	1,7	<0,1
Студентски град	/	/	/	24	1,8	<0,1
Хајат	/	/	/	24	1,8	<0,1
Пирамида	/	/	/	/	/	/
Конјарник	/	/	/	/	/	/

Извор: Секретаријат за заштиту животне средине, Градски завод за јавно здравље, интерни подаци

Анализа и оцена стања квалитета воде и фактори угрожавања. На територији Београда је успостављен режим мониторинга и контролише се квалитет површинских вода, језера, купалишта, јавних чесми, као и квалитет воде у системима за водоснабдевање. Дунав и Сава према Правилнику о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода спадају у водотоке типа 1. Према свим параметрима, а у односу на број узорака, квалитет воде река Саве и Дунав одговара III класи квалитета водотока. Основни разлог су загађења обе реке узводно од Београда, али и индустријске и комуналне отпадне воде које се са територије Београда испуштају директно у Саву и Дунав или преко притока.

Анализа узорака воде узетих у периоду 2012–2016. године (Колубара, Топчидерска река, Железничка река, Баричка река, Болечка река, Грочанска река, Бељаница, Пештан, Турија, Лукавица, Барајевска река, Велики Луг, Сопотска река, Раља, као и канали Галовица, Сибница, Каловита, Визељ, Канал ПКБ, Прогарска јарчина, Карап и Обреновачки канал) показују високе нивое загађења, те су готово сви узорци изван II класе бонитета. Територија Београда је богата и потоцима који су урбанизацијом претворени у колекторе и каналисани су, али у појединим деловима града они теку топографском површином попут Кумодрашког, Бањичког, Мокролушког, Миријевског потока и др. Мониторинг ових водотокова се не врши јер су они претворени у колекторе отпадних вода па је јасно да се о квалитету и не може говорити. Радиоактивност речне воде Саве и Дунава у посматраном периоду је на задовољавајућем нивоу (¹³⁷Cs и ⁹⁰Sr), док су активности истих елемената у седименту последица нуклеарног акцидента у Чернобилу 1986. године.

На територији ужег градског језгра контролише се квалитет воде два јавна купалишта: „Лидо“ и Ада Циганлија. Резултати анализе квалитета воде, у периоду 2012–2016. година, показују да према свим параметрима квалитет воде Савског језера углавном одговара II бонитетној класи. Треба истаћи да у претходним годинама, са санитарно-микробиолошког аспекта, ниједан узорак и није одступао од прописаних норми за воду намењену рекреацији грађана. Анализирани узорци воде купалишта „Лидо“ у периоду 2012–2016. године, показују да је квалитет воде углавном одговарао нормама за III класу квалитета, док је повремено био и у

II бонитетној класи, али да је дошло до побољшања у санитарно-микробиолошком квалитету воде у односу на претходни период.

Резултати анализираних узорак подавалских акумулација Паригуз, Бела река и Дубоки поток, показују да су сви узорци одступају од II класе квалитета вода, али се у односу на претходни период повећава број узорак који према испитиваним санитарно-микробиолошким параметрима задовољава норме за купање и рекреацију грађана.

Такође, резултати контроле квалитета воде 30 јавних чесама у периоду 2010-2016. показују лош квалитет који је проузрокован константним антропогеним загађивањем на највећи број узорак воде су бактериолошки и физичко-хемијски неисправни.

Анализа и оцена стања квалитета земљишта и фактори угрожавања. На територији Београда земљиште се интензивно користи, а комплексна намена земљишта захтева и анализу узорак који се прикупљају у зонама заштите водоизворишта, у комуналној средини, у близини прометних саобраћајница, у близини јавних чесми, итд. У ужом градском језгру је доминантно грађевинско земљиште и фрагментиране зелене површине. Управо заузимање земљишта представља ограничавајући фактор коришћења земљишта у пољопривреди и сл., али и неминовност у развоју града. Анализе узорак узетих у претходном периоду показују повећане концентрације DDT и појединих елемената (Ni, Zn, Pb, Cd, As, Cu).

У периурбаним и руралним појасевима где је развијена пољопривреда ограничавајући фактор коришћења земљишта су пресомерна употреба пестицида и наводњавање загађеном водом из површинских водотокова. Такође, проблем представљају термосенгетски комплекси са пратећом инфраструктуром, као и велики утицај индустријске зоне у Панчеву на загађивање земљишта.

Уз заузимање земљишта због развоја инфраструктурних коридора (обилазница око Београда, коридори X и XI, итд.), деградира се и околно земљиште кроз загађивање, што се може ублажити „зеленим“ заштитним појасевима. Утицај на квалитет земљишта имају и сметлишта, индустријски објекти, индивидуална ложишта, итд. Санирањем нелегалних одлагалишта отпада и релокацијом индустрије и прикључењем на даљинске системе грејања умањили би се штетни ефекти на земљиште.

Смернице, циљеви и задаци заштите животне средине. На основу стратешких циљева у области животне средине, на основу анализе потенцијала Града Београда, услова у којима се остварују развојни циљеви, као и тежњом да Град Београд буде здрав и безбедан град са могућношћу да максимално искористи свој потенцијал, Град Београд има визију да у следећих десет година буде: (1) заустављена деградација и унапређена животна средина уз очување природних, културних и урбаних вредности; (2) достигнути високи стандарди који одговарају природним капацитетима и амбицијама друштвено-економског развоја; (3) успостављена равнотежа између природних ресурса и урбаних функција града уз рационалну организацију, коришћење и уређење простора; (4) успостављен систем за интегрално управљање и рационално коришћење природних ресурса уз уграђивање критеријума континуираног развоја здравих окружења и заштите животне средине у друге секторске развојне политике; (5) успостављен систем за интегрално управљање отпадом; (6) развијена свест грађана о значају очувања и унапређења животне средине уз спремност за сопствено учешће у том процесу. За достизање ове визије потребан је друштвени консензус како би све институције власти, заинтересоване стране и грађани доследно примењивали утврђене принципе и допринели остваривању утврђених циљева на добробит свих грађана Града Београда.

Заштита и унапређење животне средине је основа и кључни предуслов да Београд постане у будућности **одржив, обновљив и отпоран град** – што ће се постићи заустављањем даље деградације, планским коришћењем природних ресурса, превентивном заштитом од свих планираних активности које могу угрозити постојећи квалитет животне средине, уз санацију и ревитализацију угрожених подручја.

Постизање рационалне организације, коришћења и уређења простора мора бити у складу са очувањем постојећих природних вредности и заштитом животне средине.

Еколошки прихватљив тј. одржив развој Београда требало би да се обезбеди кроз широк оквир интегрисања аспеката заштите животне средине у све подсистеме Града, почев од намене земљишта, преко земљишне и стамбене политике, планирања унапређења саобраћаја,

управљања токовима воде, енергије и отпада итд. При изради и спровођењу планова успоставља се активna политика превентивне заштите животне средине, koja подразумева процењивање еколошких последица свих планских решења, програма и активности, што није само услов за унапређење квалитета живота, већ и значајан фактор који подстиче економски развој. Ово подразумева интегрисање заштите животне средине у секторе планирања, пројектовања и изградње, кроз инструменте процене утицаја (примена *EIA*, *SEA* и *IPPC* за развојне програме).

Опште смернице заштите и унапређења животне средине

Осигурати одрживост животне средине је обавеза приликом израде стратегија и акционих планова и подразумева уграђивање принципа одрживог развоја у политике развоја, заустављање губитка природних ресурса и подстицање њихове ревитализације. Одрживост као кључно мерило за оцену квалитета развоја Града Београда у будућности садржи сложен систем односа према природи и животној средини, према ресурсима и активностима заснованим на њиховом коришћењу као и према заштићеним вредностима.

Град Београд, захваљујући свом територијалном потенцијалу, има све предиспозиције да свој будући просторни развој заснива на принципима одрживости. У том смислу, Град мора пронаћи инструменте и мере како би: (1) била заустављена деградација и унапређена животна средина уз очување привредних, културних и урбаних вредности; (2) били достигнути високи стандарди који одговарају природним капацитетима и амбицијама друштвено-економског развоја; (3) била успостављена равнотежа између природних ресурса и урбаних функција града уз рационалну организацију, коришћење и уређење простора; (4) био успостављен систем за интегрално управљање и рационално коришћење природних ресурса уз уграђивање критеријума континуираног развоја здравих окружења и заштите животне средине у друге секторске развојне политике; (5) ојачати систем инспекцијског надзора и побољшати координацију са правосудним системом; (6) била развијена свест грађана о значају очувања и унапређења животне средине уз спремност за сопствено учешће у том процесу.

У циљу имплементације овакве концепције потребан је друштвени консензус и међусекторска сарадња како би све институције власти, заинтересоване стране и грађани доследно примењивали утврђене принципе и допринели остваривању дефинисаних циљева.

У циљу ефикасне заштите и унапређења животне средине, у овој фази израде Стратегије развоја Града Београда, могу се идентификовати следећи стратешки приоритети: (1) смањење емисије гасова (са ефектом стаклене баште) из енергетских и индустријских постројења и саобраћаја; (2) смањење проблема загађења вода нетретираним отпадним водама; (3) успостављање планског интегралног управљања водама Града Београда; (4) санирање и ремедијација угрожених и контаминираних подручја; (5) спровођење мера заштите од ерозије земљишта; (6) спровођење акустичког зонирања на територији Града Београда уз смањење нивоа буке поред саобраћајница и индустрија које тангирају становање; (7) спровођење мера адаптације на климатске промене и отпорности Града; (8) очување и унапређење елемената зелене инфраструктуре у односу на карактер урбаног предела Београда; (9) повећање површина под зеленилом, шумама и заштићеним природним добрима; (10) реализација концепта дефинисаних „Зеленом регулативом Београда“; (11) регулисање распрострањености биљних инвазивних врста; (12) јачање институционалних (кадровских и техничких) капацитета за управљање животног средином; (13) унапређење мониторинга квалитета ваздуха, вода, земљишта и нивоа буке; (14) побољшање квалитета, поузданости и доступности јавности информација о стању животне средине; (15) развој јединственог информационог система у области животне средине; (16) интензивирање концепта заштите животне средине кроз све видове образовања; (17) кадровско и материјално јачање инспекције заштите животне средине.

Унутрашњи фактори – Резултати SWOT анализе

Предности на које се треба надовезати. Потребно је искористити компаративну предност што је животна средина релативно очувана на већем делу територије града. Изузетно повољан географски положај, разноврсни и значајни природни ресурси, уз висок степен биолошке разноврсности и пејзажне вредности чине потенцијал које Град Београд мора искористити у наредном периоду.

Значајну предност представља опредељеност градских институција да све будуће инвестиције и активности буду у складу са принципима заштите животне средине и природних ресурса. Повољну околност представља постојање знатног броја секторских стратешких докумената из области животне средине и заштите природе.

Слабости које треба поправити или на њима радити. Један од највећих ограничења бржег еколошког развоја представљају еколошке „црне тачке“ и деградирани простори настали као последица интензивне експлоатације природних ресурса. Неопходно је све снаге усмерити на побољшање инфраструктуре у области животне средине у смислу изградње канализационе инфраструктуре, постројења за пречишћавање отпадних вода, санитарне депоније са рециклажним центром и др објеката како би се смањило прекомерно загађење вода, ваздуха и земљишта.

Спољни фактори– Резултати SWOT анализе

Могућности које треба искористити. Град Београд треба да искористи захтене који постављају стандарди у области животне средине. То је права прилика да се све будуће активности, развојни и инвестициони пројекти, као и доношење градских одлука, врши у складу са основним постулатом заштите животне средине. Увођење концепта чистих технологија (примена *BAT* – најбољих доступних технологија) значајно ће допринети смањењу емисије загађујућих материја у ваздух и воду. Коришћење претприступних и других фондова ЕУ је још један начин финансирања пројеката из ове области.

Потребно је искористити могућност да се кадровски и технички појачају капацитети и институције које су одговорне за заштиту животне средине јер ово увек представља улагање у будућност. Поштовање основних циљева и концепција из великог броја секторских стратешких докумената и планских аката који су донети на Републичком и Градском представља предуслов за унапређење квалитета елемената животне средине.

Претње које треба избегавати или разматрати. У наредном периоду Град Београд мора да ограничи наставак угрожавања животне средине из постојећих извора загађивања и нерационално коришћење природних ресурса где је оно присутно. Такође, велика пажња се мора посветити спречавању поновног покретања индустријске производње застарелим технологијама. Све три наведене „претње“ могу довести до могућих конфликта између заштите животне средине, с једне, и појединих делатности, са друге стране.

Потребно је разматрати које је инструменте применити како би се развила јавна еколошка свест становника Града, информисала јавност о проблемима животне средине и подстакли сви заинтересовани да узму активно учешће у доношењу одлука по питањима животне средине. Код процесуирања привредних субјеката неопходно је побољшати ефикасност судова у решавању предмета из области заштите животне средине.

ДРУШТВО

Анализа стања и опште смернице социјалног развоја

Социјални развој има своју антрополошку, социјалну, правну и економску димензију. Када се посматра из економске перспективе (макроекономске и фискалне), социјални развој обухвата делове социјалне политике који подразумевају алокацију главних прихода. Ова алокација утиче на трошкове из јавних прихода, који се усмеравају ка јавним услугама, али је одговорна власт не сматра теретом, у оквиру управљања економијом, већ механизмом за смањње неједнакости, унапређење квалитета живота и гаранцијом социјалних права грађана.

У стратешком планирању, социјални развој је неопходно посматрати интегративно, с обзиром да интегративни приступ има своје социјално-планерске разлоге, али и оне који долазе из недељивости људских права и људских потреба. Као део стратегије развоја Града Београда, социјални развој је неопходно посматрати као интегративни конструкт, кога чине следеће подобласти: (1) социјална заштита; (2) социјално становање; (3) образовање и дечја заштита; (4) здравство; (5) култура; (6) омладина, спорт и рекреација.

На нивоу Града, као јединице локалне самоуправе, делатност у појединачним подобластима, заснована је на позитивним законским прописима Републике Србије, као и на националним стратешким документима, што представља полазну основу за даљи развој наведених области. Законом о локалној самоуправи, у домену социјалног развоја, регулише се надлежност општина, односно Града, да доноси прописе, програме развоја, да оснива установе и прати и обезбеђује њихово функционисање.

Анализа стања

Социјална заштита

Социјална заштита, у смислу Закона о социјалној заштити, јесте организована друштвена делатност од јавног интереса чији је циљ пружање помоћи и оснаживање за самосталан и продуктиван живот у друштву појединаца и породица, као и спречавање настајања и отклањање последица социјалне искључености.

Секретаријат за социјалну заштиту, као водећа организациона јединица Градске управе Града Београда задужена за област социјалне заштите на територији Града своју делатност обавља у складу са Законом о социјалној заштити (Сл. гласник РС, бр. 24/11) Законом о локалној самоуправи (Сл. гласник РС, бр.129/07 и 83/14) Законом о удружењима (Сл. гласник РС, бр.51/09 и 99/11) Законом о финансијској подршци породици са децом (Сл. гласник РС, бр.16/02, 115/05 и 107/09), Законом о избеглицама (Сл. гласник РС, бр. 18/92, Сл. лист СРЈ, бр. 42/02, Сл. гласник РС, бр. 45/02), Законом о изменама и допунама закона о избеглицама (Сл. гласник РС, бр.30/10), Законом о управљању миграцијама (Сл. гласник РС, бр. 107/12), Законом о заштити података о личности (Сл. гласник РС, бр. 97/08, 104/09 - др. закон, 68/12 - одлука УС и 107/12) и другим пратећим подзаконским актима, као и Одлуком о правима и услугама социјалне заштите (Сл. лист града Београда, бр. 55/11, 8/12, 42/12, 65/12, 31/13, 57/13, 37/14, 82/15, 4/16, 37/16 и 56/16). Одлуком о начину реализације помоћи за побољшање услова становања интерно расељених лица на територији Града Београда (Сл. лист града Београда, бр. 4/16) и Интервентним мерама заштите најугроженијих грађана. (Сл. лист града Београда, бр.19/95, 13/96, 22/98, 10/99, 14/99, 21/99, 9/00, 21/00, 14/01, 19/01, 26/01, 1/02, 11/02, 29/02, 2/03, 17/03, 33/03, 1/04, 12/04, 38/04, 15/05, 27/05, 27/06, 9/07, 39/07, 41/07, 42/08, 31/09, 1/10, 25/10, 39/10, 5/12, 41/12, 67/12, 33/13, 78/13, 27/14 и 104/14). С обзиром да је у процедури доношење новог Закона о социјалној заштити и Закона о финансијској подршци породици са децом, Секретаријат за социјалну заштиту ће и у будућем раду усклађивати активности са донетим прописима.

Поред наведених законских оквира, Секретаријат за социјалну заштиту у потпуности поступа у складу са актуелним националним стратегијама, које се односе на област социјалне

заштите, и то Националном стратегијом за решавање питања избеглица и интерно расељених лица за период од 2015. до 2020. године, Националном стратегијом за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2016–2025. С обзиром да Република Србија спроводи интензивне активности на доношењу нових националних стратегија које се тичу области социјалне заштите (Стратегија за унапређење положаја особа са инвалидитетом...), то ће Град Београд и убудуће поступати у складу са донешеним актима Републике.

Заштита појединаца и породица остварује се непосредно, обраћањем основној установи социјалне заштите, Градском центру за социјални рад у Београду, чији је оснивач Град Београд, прско кога се остварују све расположиве услуге и права из области социјалне заштите на територији Града и то кроз делатност 17 општинских одељења. У надлежности Секретаријата за социјалну заштиту, поред Градског центра за социјални рад у Београду, су и установе које корисницима пружају услуге социјалне заштите, чији је оснивач Град Београд:

- Центар за смештај и дневни боравак деце и омладине ометене у развоју – 14 дневних боравака, док је у оквиру установе у току успостављање и услуге предах смештаја
- Прихватилиште за одрасла и стара лица,
- Градски центар за социјално предузетништво Београда,

као и организационе јединице које послују у оквиру установа социјалне заштите чији је оснивач Република Србија:

- Радна јединица „Дневни центри и клубови“, при Геронтолошком центру Београд – 26 клубова за старија лица и 14 служби помоћи у кући,
- Прихватилишта при Центру за заштиту одојчади, деце и омладине – Прихватилиште у стационару за мајку и дете, Прихватна станица за хитно збрињавање деце од 3-7 година, Прихватилиште за децу у ризику од занемаривања и злостављања,
- Прихватилиште са прихватном станицом за децу и младе, при Заводу за васпитање деце и омладине.

Поред услуга које се пружају у оквиру наведених установа, Секретаријат за социјалну заштиту, у складу са позитивним законским прописима, успоставио је услугу лични пратилац детета, персонална асистенција, прихватилиште за жене и децу жртве насиља у породици.

Социјално угроженим категоријама становништва, Град обезбеђује додатна права у виду једнократне помоћи, повремене једнократне помоћи, интервентне једнократне помоћи, сталне новчане помоћи, стипендије и права на бесплатан оброк. Особама са инвалидитетом Град обезбеђује право на посебно организовани превоз особа са инвалидитетом и право на бесплатно коришћење обележених паркинг места на јавним паркиралиштима. Мере заштите корисника остварују се и субвенцијама у плаћању комуналних производа, услуга и станарине, како по основу учешћа у рату, тако и по основу социјалне угрожености.

Поред Одлуке о правима и услугама социјалне заштите, у циљу подстицања рађања, подршке породици са децом, а у складу са могућностима буџета, у граду Београду се примењује и Одлука о додатним облицима заштите породиља на територији Града Београда, као и Одлука о измени и допуни одлуке о додатним облицима заштите породиља на територији Града Београда. Право које породиље остварују у смислу ове одлуке је једнократно новчано давање запосленој и незапосленој породиљи.

Један од изазова, са којима се Град Београд суочава је и трајно збрињавање избеглих и интерно расељених лица, као и затварање свих неформалних колективних центара. Град, у сарадњи са релевантним републичким и међународним институцијама, континуирано спроводи програме за стамбено збрињавање породица и затварање неформалних колективних центара. Програми се спровode путем јавних позива за доделу помоћи избеглим и интерно расељеним лицима набавком пакета грађевинског материјала, куповином сеоске куће са окућницом и доделом стамбених јединица у оквиру услуге социјалног становања у заштићеним условима.

Припадници ромске популације представљају једну од најмаргинализованијих друштвених група која се налази у стању социјалне потребе, с обзиром на материјални статус, низак образовни ниво, незапосленост и лош здравствени статус. Град Београд, у складу са

усвојеним Акционим планом за расељавање нехигијенских насеља, спроводи активности у циљу стамбеног збрињавања наведене популације. Такође, када је у питању наведена група корисника, Град Београд у потпуности поступа у складу са донетом Националном стратегијом за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2016–2025.

У 2015. години, око 43.100 корисника остварило је различита права и услуге из области социјалне заштите, на територији Града Београда, док је субвенцијама у плаћању комуналних производа и услуга, што представља меру заштите грађана, било обухваћено 61.132 корисника. Град Београд је у 2015. години за област социјалне заштите издвојио 5,19% од укупних средстава буџета Града Београда, што га, и у време сложене економске кризе, сврстава у јединице локалне самоуправе са највишим издвајањима за задовољавање социјалних потреба његових становника.

У циљу унапређења положаја и квалитета живота грађана Града Београда, Секретаријат за социјалну заштиту, кроз расписивање јавних конкурса, остварује интензивну сарадњу са цивилним сектором, која су у могућности да брзо и ефикасно постигну додатне резултате у области социјалне заштите.

Полазећи од реалних потреба приоритетних група корисника, а у складу са међународним и националним документима, Град Београд основао је савете којима се успостављају јединствене политике у пружању друштвене подршке. У последње две године основани су Савет за права детета, Савет за родну равноправност, Савет за управљање миграцијама и Савет за унапређење положаја особа са инвалидитетом. Улога савета огледа се првенствено у подизању одговорности Градске управе Града Београда да обезбеди одговарајућу подршку, а у складу са идентификованим потребама група корисника.

Стамбена политика и социјално становање

Становање и стамбена политика. Становање је једна од најзначајнијих компоненти урбаног развоја града. Након што су у амбијенту централно планске економије изграђени велики стамбени блокови Новог Београда и стамбених насеља на Бањици, Видиковцу, Цераку и др, пост-социјалистичка транзиција ка тржишној економији прекинула је праксу јавне контроле изградње и одржавања стамбених зграда, уз феномен приватизације готово целокупног стамбеног фонда. Квази тржишни механизми, настали у међувремену, нису се показали задовољавајућим у смислу успостављања минималних стандарда становања нити довољним у контексту обезбеђивања основног људског права на адекватан стамбени простор. Неопходно је да Град Београд концепира сопствену стамбену политику, те усвоји градску стратегију становања, базирану на новом Закону о становању и одржавању зграда (усвојеном у децембру 2016) и на најављеној националној стратегији становања (очекује се до краја 2017).

Програми социјалног становања у Београду у одређеној мери одговарају на потребе за овим видом стамбеног збрињавања. У највећем делу финансирају се из буџета Града, што указује на постојање политичке воље. Три кључна актера у социјалном становању су локална самоуправа, Градски центар за социјални рад и корисник (породица). Град је отпочео да проналази одговоре на стамбене потребе социјално угрожених лица 2003. године, изградњом 1.100 станова, 1.000 за продају по непрофитним ценама и 100 за давање у закуп социјално угроженим лицима.

Искуства у Београду од 2003. године, обухватају непрофитну продају станова, односно продају по непрофитним ценама и по повољнијим условима у погледу учешћа и камате; као и давање непрофитних станова у закуп. Циљна група су породице са приходима до 80% просечне зараде породице у месецу који претходи конкурсима. Скоро половина ових станова била је релативно високог стандарда и у централним деловима града, што је повећавало трошкове становања. Ово је битна околност стога што је велики број корисника (закупаца) станова на коришћењу материјалног обезбеђења преко Центра за социјални рад, услед чега им такви услови становања нису повољни. Ниски редовни приходи, чији најбитнији део чини новац по основу материјалног обезбеђења, нису били довољни за сервисирање текућих трошкова за коришћење стана. Наведено искуство указује на потребу бољег таргетирања корисника становања у режиму непрофитног коришћења, као и одабира локација и квалитета станова чији трошкови коришћења одговарају материјалном статусу и приходима корисника.

Према наводима Секретаријата за имовинске и правне послове, објављено је 11 јавних позива за програме становања, по којима је поднето укупно пријава 20.157 пријава са укупно

55.117 чланова породичног домаћинства. Укупно је изграђено 2.244 стана за продају, 626 за социјално угрожена лица и 125 за становање у заштићеним условима и за расељавање неформалних насеља. У оквиру програма до сада је усељено укупно 8.273 лица.

Анализа изграђених станова и локација социјалног становања указује на проблеме које треба у наредном периоду избећи: гетонизација становништва са ниским примањима и рањивих група, урушавање или незадовољавајући ниво одржавања станова од стране корисника са нижим примањима и др. Унапређење система је неопходно, кроз истраживање и пажљивије планирање потреба, потенцијалних група корисника, очекивани стандард становања, локација, модела, очекиваних и подношљивих трошкова.

Образовање

Образовни систем у Србији. Образовни систем је у надлежности Републике Србије, односно ресорног министарства, а један део послова у надлежности Секретаријата за образовање и дечју заштиту. Образовни систем у Србији (формално или институционално образовање) састоји се од предуниверзитетског образовања (рани развој и предшколско васпитање и образовање, основношколско и средњошколско) и универзитетског образовања (струковне студије – више и високе струковне школе, академске студије – факултети, мастер и докторске студије). Образовање одраслих и целоживотно образовање су трансгенерацијске форме образовања које последњих година добијају све већи значај и простор у образовном систему Србије, чиме се Србија придружује савременим трендовима земаља у окружењу и ЕУ.

Предшколско, основно и средњошколско образовање и васпитање. И поред повећања броја предшколских установа, постојећи капацитети за предшколско образовање и васпитање су и даље недовољни, јер расте број захтева. Школовањем је обухваћено 190.000 ученика са којима ради око 20.000 запослених у преко 500 школских објеката, на око 1.100.000 m² површине. За разлику од тенденција на нивоу Србије и осталих региона, где се број основаца из године у годину смањује, у Београду се њихов број повећава, али оваква тенденција није изражена на нивоу свих градских општина.

Ромска деца у систему образовања. Изостајање деце из обавезног образовања и несразмерно и неоправдано школовање ромске деце у „специјалним“ школама, нижи квалитет образовања за ромску децу и фактичко краће трајање припремног предшколског програма за велики број ромске деце представља озбиљну дискриминацију и кршење права на квалитетно образовање. Према подацима из истраживања вишеструких показатеља положаја жена и деце, тек 80% деце из ромских насеља која су похађала први разред основне школе похађало је и предшколски припремни програм (код опште популације обухват је 98%), а само 69% ромске деце кренуло је у први разред основне школе на време (код опште популације је 97%), 64% деце ромске националности заврши основну школу (код опште популације је 93%), и најзад, свега 22% деце ромског порекла похађа средњу школу (код опште популације је 89%). Посебан проблем је то што девојчице напуштају школовање и заснивају породице између 15. и 19. године. Чак 43% девојчица ромске националности у овом узрасту прекида школовање ради удаје. Код девојчица исте доби у општој популацији овај проценат је 4%.

Дечја заштита

Секретаријат за образовање и дечју заштиту у Граду обавља послове јавне администрације, који се односе на дечју заштиту. У Граду су у примени одлуке којима се ближе уређују питања у области дечје заштите. Одлуком о правима детета у области финансијске подршке породици са децом на територији Града Београда утврђују се додатна права, већи обим права од права утврђених законом и повољнији услови за њихово остваривање, у области финансијске подршке породици са децом на територији Града Београда, као и услови и начин остваривања ових права, која обезбеђује Град Београд. Права из ове одлуке су: 1) право на накнаду укупних трошкова боравка у предшколској установи; и 2) право на накнаду укупних трошкова одмора и рекреације деце из предшколских установа. Право на накнаду укупних трошкова боравка у предшколској установи остварује: треће и свако наредно дете у породици; дете корисника права на новчану социјалну помоћ; дете са сметњама у развоју за које није остварено право на дечји додатак и које није уписано у посебну васпитну групу; дете без родитељског старања за које није остварено право на дечји додатак. Финансијску олакшицу добијају корисници према следећим правилницима: Одлука о праву на накнаду дела трошкова боравка деце у

предшколској установи чији је оснивач друго правно или физичко лице на територији Града Београда за радну 2016–2017. годину, Одлука о праву на регресирање трошкова наставе у природи и трошкова екскурзије, Одлука о додели Беби пакета новорођеној деци на територији Града Београда. Финансијска помоћ родитељима јавља се као пронаталитетна мера и у срединама са стабилним друштвено-економским развојем и високим животним стандардом становништва.

Реализација пројекта „Београдски беби клуб“ – поклон пакети. У циљу реализације мера подршке породици са децом као и подстицања рађања, свакој беби рођеној у Београду и њеној мајци додељује се поклон пакет у коме се налази све што је потребно за негу бебе и мајке у првим данима након изласка из породилишта. На овај начин Град Београд жели да подржи породице које су добиле принову, али и да у борби за наталитет охрабри младе парове да заснују породицу. Пројекат је у својој првој фази највећим делом био финансиран и реализован путем донација, да би се касније све више средстава издвајало из буџета Града. Током 2013. године из буџета је обезбеђено око 78 милиона динара, а 2014. године, када се на овај Секретаријат преноси реализација свих активности, издвојено је 26 мил РСД. Пројекат „Беби клуб“ се од 2015. године реализује искључиво путем донација.

Здравство

Надлежности Града Београда у области здравствене заштите. Друштвена брига за здравље становништва на нивоу Града сироводи се у складу са националним политикама и програмима здравствене заштите и јавног здравља: Законом о здравственој заштити, Законом о здравственом осигурању, Законом о јавном здрављу; као и у складу са другим законским и подзаконским актима, усвојеним посебним стратегијама у области очувања здравља и унапређења система здравствене заштите, регионалним политикама, стратегијама, програмима, плановима и акционим плановима одрживог развоја (Законом о регионалном развоју), циљевима и задацима у оквиру развоја Града Београда.

Задужења на овом пољу има Секретаријат за здравство, а она се могу сврстати у три групе: (1) друштвена брига за здравље, (2) оснивачка права над здравственим установама и (3) обезбеђење средстава у буџету. У Сектору за заштиту права пацијената обављају се послови у области заштите права пацијената на територији Града Београда кроз организовани приступ заштите права пацијената и пружања потребних информација и савета у вези са правима пацијената, пружање подршке у унапређењу и остваривању заштите права пацијената, организовање и координацију рада саветника пацијената на територији Града Београда и Савета за здравље.

Култура

Институционални оквир у сфери културе. Регион Београда је средиште националних институција културе и уметности међу којима се, између осталих, налазе Народни музеј, Народна библиотека, позоришта, галерије и остали простори у којима стварају најпознатији уметници Србије. Град Београд је оснивач 30 установе културе – 11 позоришта, 8 установа заштите споменика културе, 4 библиотеке и 7 центара за културу и галерија. У својој надлежности има и једно јавно предузеће из области културе („Београдска тврђава“). Београд је домаћин многим културним манифестацијама, укључујући ФЕСТ, БИТЕФ, БЕЛЕФ, БЕМУС, Београдски сајам књига, Београдски фестивал краткометражног и документарног филма, Октобарски салон, „Радост Европе“ и СОФЕСТ.

Културна политика Београда, коју дефинише и спроводи Секретаријат за културу, покрива уобичајено дефинисано подручје културе, препознато пре свега као поље стваралаштва, заштите баштине и приказивања. Од 2001. године јасно и прецизно могу да се прате циљеви културне политике, наведени како експлицитно у програмима, тако и имплицитно сагледани у анализи подржаних и финансираних активности, посебно невладиног сектора.

Заштита културних добара. Заштита културних добара је једна од темељних делатности које обавља Град Београд у оквиру Секретаријата за културу. Постојећи проблем у овој области је недостатак средстава за богато наслеђе Београда, те се тако очување и заштита мора обављати sukcesивно и често се реагује у моменту када је културно добро дошло у ситуацију велике угрожености. У музејско-архивским установама – Музеју Града Београда (завршен је конкурс за

идејно решење Музеја на новој локацији), Музеју Николе Тесле, Педагошком музеју, Музеју аутомобила, Музеју афричке уметности и Историјском архиву Београда – обављају се стручна истраживања и заштита покретних културних добара. Завод за заштиту споменика културе Града Београда води рачуна о непокретним културним добрима, просторним културно-историјским целинама, археолошким налазиштима и знаменитим местима на подручју Града Београда. Научно-истраживачки пројекти за Београдску тврђаву се обављају преко Завода за заштиту споменика културе Града Београда, ЈП Београдска тврђава и Археолошког института.

Библиотекарство. Програм делатности у области библиотекарства у Београду се реализује кроз рад четири библиотеке (Библиотека Града Београда, Библиотека „Димитрије Туцовић“ у Лазаревцу, Библиотека „Влада Аксентијевић“ у Обреновцу и Библиотека „Милутин Бојић“). Градска-матична библиотека има четири одељења у свом саставу и 16 централних библиотека на територији градских општина са 76 огранака. Рад библиотека у највећој мери олтеређују неповољни просторни услови, због чега се улажу велики напори да се реконструкцијом објеката унапреди комфор корисника. Недовољан је број откупљених књига: по стандардима Народне библиотеке Србије потребно је на нивоу града откупљивати годишње 5% фонда тј. око 100.000 књига. Тренутно се откупљује око 35.000. Неповољна околност је и немогућност запошљавања на места која су упражњена одласцима запослених у пензију.

Културна сцена. Београдску позоришну сцену чине програми 11 позоришта чији је оснивач Град Београд. У претходном периоду зграде Југословенског драмског позоришта, Позоришта на Теразијама, Београдског драмског позоришта Малог позоришта Душко Радовић су реконструисана и потребно је темељно одржавање савремених система уграђених у ове куће. Потребно је урадити нове систематизације које би омогућиле функционисање позоришта у складу са новим технологијама. Позориште „Бошко Буха“ је у реконструкцији. Свим позориштима је потребно унапређење у професионалном смислу, **манifestације** Секретаријат за културу, преко одбора манифестација профилише програмске концепције манифестација, на највишем уметничком и професионалном нивоу. **музичка делатност** преко својих установа, Секретаријат за културу реализује велики број концерата најразличитијих музичких форми годишње. Реализују се бесплатни концерти уметничке музике у здању Скупштине Града Београда), **ликовна делатност** (изложбена, едукативна, продукцијска, међународна размена, резиденцијални програми, стручна усавршавања и др), и **културно-образовна делатност** (Културни центар Београда, Дом омладине Београда, Дечји културни центар Београда, у оквиру чијих програмских целина су заступљене све врсте уметности – изложбе савремене уметности, филмске пројекције, концерти, књижевни програми, предавања, радионице, трибине, конференције, тј. Мноштво уметничких програма из једног центра.

Конкурс за финансирање и суфинансирање пројеката у култури из буџета Града Београда Секретаријат за културу сваке године расписује Конкурс за финансирање и суфинансирање пројеката у култури на којем имају право учешћа правна лица са територије Града Београда. Пријаве правних лица разматрају стручне комисије које именује градоначелник града Београда. Циљ Конкурса је унапређење културне понуде Града, разноликост програмских садржаја, као и подршка раду значајних удружења и других правних лица из области културе.

Доприноси за обавезно социјално осигурање самосталних уметника Секретаријат за културу, у циљу учешћа Града Београда у плаћању доприноса за обавезно социјално осигурање самосталних уметника, сваке године обезбеђује значајна средства, којима се постиже растеређење њиховог положаја и стварање погоднијег амбијента за њихов креативан рад.

Спорт, рекреација и омладина

Законодавни оквир у спорту. Лисабонска конвенција 1998, Бела књига о спорту ЕУ 2004, Препорука Светске здравствене организације о исхрани и физичкој активности 2007, биле су полазиште за политичку одлуку ЕУ децембра 2010. да до 2020. године покрене нових 100.000.000 Европљана на редовну физичку активност. Редовна физичка активност је основ за очување и унапређење здравља, а „Спорт за све“ се препознаје као основно средство у реализацији тих циљева. Јавно-здравствене активности у циљу промоције здравих стилова живота и пружање могућности свим грађанима да се баве спортским активностима представљају један од приоритетних задатака сваке државе.

Закон о спорту је установио програмско финансирање задовољавања потреба и интереса грађана у јединици локалне самоуправе. Законом о спорту уређују се права и обавезе спортиста и осталих физичких лица у систему спорта, питања везана за правни положај, организацију и регистрацију предузетника и правних лица у систему спорта, општи интерес и потребе грађана у области спорта, финансирање, категоризације у области спорта, национална стратегија развоја спорта у Републици Србији, школски и универзитетски спорт и физичко васпитање деце предшколског узраста, спортски објекти, организовање спортских приредби, национална признања и награде за посебан допринос развоју и афирмацији спорта, вођење евиденција и надзор над радом организација у области спорта. Према овом закону, спорт је делатност од посебног значаја за Републику Србију.

Институционални и нормативни оквир у развоју спорта. Спортски савез Београда је асоцијација гранских спортских савеза, општинских спортских савеза, спортских друштава и удружења на територији Града Београда која броји укупно 104 члана. Игра значајну улогу у усаглашавању програма рада и развоја спорта, изради заједничког плана развоја спорта и организацији великих спортских такмичења. Савез доставља Секретаријату за спорт и омладину кандидоване годишње програме својих чланова за суфинансирање из буџета Града за 60 спортова за повећање квалитета рада са младим спортистима, као и програмске активности осталих спортских удружења са територије Града Београда. Спортски савез особа са инвалидитетом Београда, Спортско друштво глувих „Олимпија“ и Спортско друштво слепих и слабовидних „Напредак“ задужени су за програм спорта и рекреације за особе са инвалидитетом и сметњама у развоју.

Предшколски, школски, универзитетски, рекреативни и такмичарски спорт. Предшколске установе Града одражавају социјалну политику и укупну бригу за популацију најмлађих, тако да је повећан обухват деце са 44.119 у 2001. години на 58.000 у 2014. години. Крајем осамдесетих година 20. века већина предшколских установа имала је стручне сараднике за физичко васпитање, али се број временом смањивао тако да сада стручни сарадници постоје само у општинама Нови Београд, Обреновац и Раковица. Тржишна економија отворила је простор за приватну иницијативу, тако да сада имамо додатно ангажоване школе спорта и сл. програме које родитељи плаћају, чиме се продубљује раслојавање између деце чији родитељи имају новца да додатно плаћају деци програме у односу на децу чији родитељи/старатељи то не могу да приуште.

Циљ школског спорта је да се током систематског вежбања допринесе свестраном расту и развоју личности, део је система физичког васпитања, а један његов део реализује се у сарадњи са системом спорта регулисаним Законом о спорту. Организацију слободних активности студената Универзитета у Београду координира Универзитетски спортски савез Београда (УССБ). Универзитетски спортски савез Београда иницира, помаже, а по потреби и организује оснивање факултетских спортских друштава и секција, зависно од интересовања студената. УССБ чине 52 факултетска спортска друштва са чланством од 4.458 студената.

Према подацима истраживања Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батум“, у Србији је гојазан скоро сваки пети одрасли становник, сваки трећи становник конзумира цигарете, око 40% свакодневно или повремено конзумира алкохол, а скоро половина становништва има хипертензију. Док 40% становника Европске уније изјављује да се бави спортом бар једном недељно, у Србији се спортом једном недељно бави само око 10%.

Адекватно развијен систем такмичарског спорта представља основну сврху модерног спорта уопште. Ниво достигнуте организационе и технолошке ефикасности датог система се директно евалуира преко постигнутог спортско-такмичарског успеха на највећим националним, европским и светским спортским такмичењима, односно индиректно се евалуира преко различитих стандарда постигнутих у осталим деловима система.

Омладина

Нормативни оквир. Одлуком о финансирању и суфинансирању програма и пројеката од јавног интереса у областима омладинског сектора у граду Београду, прописани су услови и начин одобравања програма и пројеката од јавног интереса у областима омладинског сектора и доделе средстава, изглед и садржина обрасца за конкурсације и документације која се уз

предлог пројекта подноси, садржина и изглед извештаја о реализацији пројекта и начин праћења реализације одобрених пројекта.

Одборници Скупштине града усвојили су Локални акциони план запошљавања Града Београда за 2015. годину. Савет за запошљавање није функционисао од 2010. године, тако да мере акционе политике запошљавања није било могуће доносити, а на овај начин то је исправљено. Овим документом се успоставља партнерство Националне службе за запошљавање и свих релевантних секретаријата, као и Привредне коморе Београда, а реформисан је и Бизнис инкубатор. Усвојен је и Акциони план запошљавања Града Београда за 2016. годину.

Канцеларија за младе и сарадњу са удружењима. Канцеларија је отпочела са радом 2015. године преузивши послове који су у једном делу били у оквиру делокруга рада Секретаријата за спорт и омладину, а у другом делу Агенције за европске интеграције и сарадњу са цивилним друштвом која је престала са радом у марту 2014. године. Ова Канцеларија ради на унапређењу положаја младих, делује у правцу решавања проблема младих у најширем смислу (подстиче, прати и реализује програме, рад са надареним и талентованим младима, обезбеђује суфинансирање младих, итд.) и сарађује са удружењима од јавног значаја. Њихове редовне активности су и организовање конкурса (нпр. Јавни конкурс за финансирање пројекта које реализују удружења), формирање Инкубатор гнезда што подразумева уступање просторија удружењима на коришћење без накнаде.

Опште смернице социјалног развоја

Постојећа национална стратешка документа су важан стратешки оквир за унапређење социјалне заштите. Постоји потреба за доношењем нових стратешких докумената у описаним областима, јер су без њих нејасни општи правци развоја, али и настају практичне препреке за унапређење социјалне заштите у локалним заједницама. Такође, потребно је подстицати међусекторску сарадњу у развоју интегрисаних услуга, првенствено из области социјалне и здравствене заштите, деце и других видова заштите. Развој интегрисаних услуга могуће је планирати и кроз унапређење сарадње и координације између јавног и цивилног сектора, као и приватног сектора здравствене заштите, а све у циљу унапређења доступности услуга здравствене заштите, унапређења квалитета и унапређења финансијске одрживости система здравствене заштите.

Унутрашњи фактори – Резултати SWOT анализе

Предности на које се треба надовезати. Заједнички капитал свих институција које се баве социјалном заштитом и развојем јесте значајан интелектуални капитал у смислу образовне структуре и потенцијали који имају капацитет да се додатно ускладе са савременим потребама и изазовима друштва.

Предност за развој области социјалног развоја представљају и тела оформљена да олакшају спровођење мера и унапреде квалитет пружања услуга, као и пратећа инфраструктура (савети).

Град Београд спада у јединице локалне самоуправе у Србији са највишом стопом издвајања из буџета за потребе социјалне заштите. Постоји више облика материјалне подршке за грађане Београда, као тенденција развоја услуга социјалне заштите у заједници, односно увођења нових услуга. Град Београд подржава рад удружења кроз конкурсе ради успостављања нових услуга социјалне заштите и развоја нових програма.

Слабости које треба поправити или на њима радити. И поред добре образовне структуре и спремности на усавршавање, систем социјалног развоја има проблем недовољног броја извршилаца тј. броја запослених који би био сразмеран потребама корисника социјалних услуга.

Капацитети који су доступни грађанима са исподпросечним и просечним приходима недовољни су, а с обзиром на потребе за предшколским установама и пружаоцима услуга социјалне заштите.

Социјалне услуге, а нарочито социјално-здравствене услуге, недовољно су интегрисане тј. организоване су секторски и на начин који не омогућава холистички приступ у обезбеђивању и пружању социјалних услуга. Уз то јавни сектор има доминантно монополске позиције у највећем броју области социјалног развоја, те не постоји довољна и системска интегрисаност цивилног сектора у пружање социјалних услуга (првенствено услуга социјалне заштите) које овај сектор, с обзиром на своје потенцијале (у виду знања и искуства), може да пружа грађанима.

Не постоји довољно осмишљен стратешки приступ за решавање стамбених проблема Рома и Ромкиња кроз програме социјалног становања који не би био реактиван. Такође, не постоје иницијативе усмерене на обезбеђивање адекватног смештаја за лица и породице које повремено, из економских разлога, долазе у веће градове. Постојећи видови социјалног становања нису приступачни домаћинствима са ниским приходима, укључујући и Роме и Ромкиње.

Лоши услови за рад у неким школама, и слаба опремљеност и одржавање спортских објеката свакако утичу да се мали број деце бави спортом и да мали број ученика неспортиста иде на општинска и градска такмичења. С друге стране, велики број квалификованих спортских стручњака остаје ван система спорта.

И поред повећања броја предшколских установа, постојећи капацитети за предшколско образовање и васпитање су и даље недовољни, јер расте број захтева.

Постојећи налази указују да је укљученост деце и младих из ромске заједнице у образовни систем незадовољавајућа, нарочито у средњошколском и високошколском образовању. Припадници ромске заједнице се често суочавају са негативним стереотипима и дискриминацијом од стране образовних установа што директно утиче на приступачност образовања.

Неки од уочених проблема у систему здравствене заштите су: изражен недостатак кадра, посебно појединих специјалности и дуго чекање на преглед; проблеми у функционисању система заштите права пацијената и необавештеност корисника здравствених услуга; недовољан рад на превентиви узрокован недостатком кадра и ограниченим временом; унапређење доступности и приступачности услуга здравствене заштите, као и унапређење доступности иновативних лекова пацијентима.

У области културе недостају битна поља савремених културних политика: инклузивност (партиципација и развој публице), уметничко образовање итд. Значајан изазов представља непостојање конкретне и системске културне стратегије Града, а битно је истаћи да такве стратегије нема ни на нивоу државе.

Као најизраженији изазови у области рекреативног спорта у граду Београду истичу се: (1) недовољно развијена свест о важности редовне физичке активности грађана и грађанки, (2) недовољно развијени и доступни материјално-технички услови за рекреативни спорт, (3) недовољно финансирање програмских активности из области спортске рекреације и спорта особа са инвалидитетом, (4) недовољно развијена сарадња спортске рекреације са школским и универзитетским спортом, врхунским спортом, у циљу повећања обухвата бављења спортом у свим сегментима становништва, (5) недовољно развијена сарадња са удружењима и савезима пензионера, спортским покретима трећег доба, невладиним организацијама и гранским спортским савезима ради повећања обухвата и развоја нових облика и садржаја који су намењени старим особама у функцији одржавања здравља, виталности и дигнитета.

Спољни фактори – Резултати SWOT анализе

Могућности које треба искористити. Тамо где нема довољно могућности да Град финансијски учествује, постоји могућност коришћења фондова ЕУ који су на располагању јединицама локалне самоуправе, а за потребе широког спектра активности из области социјалног развоја.

Јавне политике на нивоу Републике имају могућност и простора да промовишу социјални развој. У оквиру примене Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године, постоји простор за унапређења у области социјалне заштите, који се може искористити тако да у оквиру Акционог плана за спровођење стратегије превенције и заштите од дискриминације буде обезбеђен простор за развој услуга и програма социјалне заштите, усмерених ка осетљивим групама, што укључује и повећање доступности услуга и програма, повећање приступачности јавних објеката особама са инвалидитетом и отежаним кретањем, унапређење становања Рома и др.

Постоји простор за унапређење у социјалном укључивању деце из осетљивих група, првенствено Рома и деце са сметњама у развоју, ради повећања њиховог учешћа у образовном систему, а с обзиром на надлежности Града Београда.

Унапређење доступности и квалитета примарне здравствене заштите свакако представља један од приоритета у развоју Града Београда. Оно се првенствено односи на приградска и удаљена градска подручја, што се може постићи развојем и оснаживањем служби кућног лечења и палијативног збрињавања у домовима здравља.

У области културе и уметности постоје трансверзална подручја која би требало да обухватају све гране (манифестације, међународну сарадњу, нове иницијативе, аматеризам).

Претње које треба избегавати или разматрати. Економска криза која може условити смањење усмеравања јавних прихода за потребе социјалног развоја једна је од основних претњи у реализовању циља социјалног развоја. Поред тога озбиљне претње представљају још неке друштвене појаве као што је забрана запошљавања у јавном сектору, недостатак толеранције за различитости и инклузивне културе у нашој средини, издавање школских спортских објеката трећим лицима (клубовима) и недовољан простор за рад секција, неодржавање, неуређеност и питање безбедности терена и јавних површина.

У сфери културе, постоји опасност да средства за инвестициона улагања за реконструкције и одржавање објеката неће бити правовремено пронађена. Изазов за функционисање институција у области културе, садржан је и у недовољном броју запослених немогућности запошљавања нових радника, а што је такође повезано са недовољним финансијским капацитетима који би омогућили оптимално функционисање овог, још увек некомерцијалног, дела система.

У области спорта, најзначајнији изазови односе се на праћење утрошка средстава из буџета Града и испуњавање обавезе достављања извештаја о коришћењу средстава и потребу за критеријумима за расписивање конкурса ради финансирања пројеката који се односе на младе.

УПРАВА

Анализа стања и опште смернице институционалног развоја

Анализа стања

Положај града Београда у оквиру система локалне самоуправе у Србији. У овој стратегији, град Београд третира се као јединица локалне самоуправе (ЈЛС), у оквиру постојећег једноступеног и готово у потпуности монотипског система локалне самоуправе у Србији. Једноступени системи локалне самоуправе су у Европи реткост, а подразумевају да су све јединице истог нивоа, те између њих не постоје никакви односи хијерархије. На сличан начин, монотипност подразумева исту организацију и надлежности ЈЛС, што је у случају наше земље готово у потпуности остварено, уз одређена, мања одступања за градове и град Београд. Важећи

Устав препознаје посебан карактер Београда, као главног града, али не предвиђа да он може имати додатне изворне (самоуправне) надлежности, већ само поверене (чл. 189. ст. 5. Устава).

У европским државама главни градови уобичајено имају посебан статус, често дефинисан уставом, који се обично огледа и у изједначавању са статусом територијалних јединица вишег ранга (федералне јединице, региона или округа) или уживају статус тзв. метрополитенских градова или метрополитенских подручја (регија), што собом носи шири круг надлежности, различито уређење органа и ширу аутономију. Слично виђење Београда има Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године (надаље и: Просторни план) који говори о београдској агломерацији, београдском (и новосадском) метрополитенском подручју и београдском метрополитенском региону, што потврђује да ово подручје има такве карактеристике, иако се то није одразило на положај Београда у прописима који уређују систем локалне самоуправе.

Град Београд је највећа ЈЛС у Србији – и просторно (3.234 km²) и по броју становника (према Попису становништва из 2011. године, 1.659.440 становника, што чини 23,1 % становника Републике Србије). Поред статуса ЈЛС, територија Београда има и карактер статистичке територијалне јединице, и то региона на нивоу НСТЈ 2 и области на нивоу НСТЈ 3. НСТЈ нису административне територијалне јединице, немају своје изабране органе нити надлежности.

Органи Града предвиђени су Законом о локалној самоуправи (ЗЛС) и Законом о главном граду (ЗГГ), као и неким посебним законима (нпр. Законом о правобранилаштву, Службени гласник РС, бр. 55/14). Скупштина града је представнички орган кога чини 110 одборника изабраних на непосредним изборима према пропорционалном изборном систему. Град има два извршна органа – Градско веће и градоначелника – који се бирају посредно, од стране Скупштине. Градско веће има укупно 15 чланова, од којих су градоначелник и заменик градоначелника чланови по функцији. Чланови Већа могу бити задужени за једну или више области из надлежности Града.

Управне послове из оквира надлежности Града обавља Градска управа, организована као јединствени орган. Градоначелник може у Градску управу поставити до пет помоћника градоначелника, који покрећу иницијативе, предлажу пројекте и дају мишљења у вези са питањима од значаја за развој града у областима за које су постављени. Тренутно је постављено три помоћника градоначелника, од којих су један градски менаџер, а један главни урбаниста.

Од 2005. године, као посебан орган града постоји локални омбудсман (а од 2009. године носи назив Заштитник грађана).

У складу са ЗГГ и Статутом Града Београда територија Града је подељена на 17 градских општина. Оваква подела у Београду практично постоји од 1977. године када је Законом о територијалној организацији општина предвиђено да територију града Београда чини 16 општина, а 2004. године је статус градске општине добио Сурчин. За разлику од других градова, подела на градске општине је за Београд предвиђена као обавезна, али и поред тога оне имају исти положај као и остале у Србији – нису ЈЛС, те немају сопствене надлежности и могу обављати само послове из изворне надлежности Града које им Скупштина града повери статутом. Промена статуса градских општина захтевала би промену читавог система локалне самоуправе, а пре свега измене ЗЛС. Иако немају положај ЈЛС, градске општине су препознате у неким посебним законима којима су им поверени одређени послови, што би у складу са ЗЛС могло да се предвиди само за ЈЛС.

На пример, Закон о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе сходно се примењује на запослене у органима градских општина и службама и организацијама које оне оснивају (чл. 1. ст. 2); Закон о планирању и изградњи предвиђа просторне планове градских општина, првостепену надлежност у инспекцијском надзору итд. (в. чл. 20. ст. 3, чл. 172. ст. 6, чл. 184. ст. 7); према Закону о јавној својини статутом града може се предвидети да градска општина има право јавне својине на покретним и непокретним стварима неопходним за рад органа и организацију (чл. 18. ст. 4); а слично је и са Законом о претварању права коришћења у право својине на грађевинском земљишту уз накнаду; Законом о буџетском систему; Законом о регионалном развоју; али и Законом о полицији; Законом о јавном бележњикству или Законом о спорту. Са друге стране, неким другим важним законима то није учињено (нпр. Закон о матичним књигама, иако се поверени послови у овој области

традиционално обављају за подручје градских општина или Закон о финансирању локалне самоуправе). Овакав приступ указује на потребу да се положај градских општина детаљније и доследније одреди и уреди. На то указује и Просторни план који међу мерама за остваривање приоритетних пројеката, наводи и редефинисање статуса Града Београда и његове територијалне организације уз давање неких надлежности локалне самоуправе приградским општинама [напомена: Просторни план користи термин „приградске општине“, док градски прописи више не познају разлику између градских и приградских општина].

Међу градским општинама постоје велике разлике у територији и броју становника. Највише становника живи у општинама Нови Београд (214.506), Чукарица (181.231) и Палилула (173.521), што их чини далеко већим од неких јединица локалне самоуправе у Србији. Неке градске општине заузимају и велико подручје, имајући у виду просечну величину ЈЛС у Србији (нпр. Палилула заузима територију од 451 km² или Обреновац 410 km²). Међу београдским општинама, најмање становника живи у Сопоту (20.367), Барајеву (27.110) и Савском венцу (39.122), а најмању територију имају Врачар (3 km²), Стари Град (5 km²) и Савски венац (14 km²).

Иако у вези са тим не постоје никаква ограничења, органи градских општина су исти у свим градским општинама и идентични органима ЈЛС – скупштина градске општине, председник градске општине, веће градске општине и управа градске општине. Број одборника у њиховим скупштинама креће се од 33 до 67 (укупно 827), а број чланова већа од 7 до 13 (укупно 187). Градске општине имају своје статуте који морају бити у складу са Статутом Града.

Послови из оквира изворне надлежности Града које обављају градске општине утврђени су Статутом Града (чл. 77), а за један број општина (које су раније носиле назив приградских општина - Барајево, Гроцка, Лазаревац, Младеновац, Обреновац, Сопот и Сурчин), предвиђени су додатни послови у области комуналних делатности и могућност одлучивања о називима улица, тргова и делова насељених места. Због карактера њихових послова, грађани/ке су у веома честом контакту са управама градских општина. Поред тога, градске општине доносе своје статуте, који морају бити у складу са Статутом Града, своје буџете и завршне рачуне, доносе програме и спроводе развојне пројекте и старају се о унапређењу општег оквира за привређивање.

Односи градских и органа градских општина Статутом Града уређени су на сличан као односи републичких органа и органа ЈЛС (чл. 87–96. Статута), као односи сарадње и надзора над обављањем пренетих послова. Средства за обављање послова у надлежности Града расподељују се одлуком Скупштине града за сваку календарску годину, сразмерно врсти и обиму послова. Градске општине могу да троше наменске приходе буџета искључиво у складу са годишњим програмом који је усклађен са програмом развоја Града. Градоначелник може да наложи контролу наменског трошења средстава и да наложи привремену обуставу њиховог прилива. Градске општине могу да се задужеју уз претходну сагласност градоначелника.

Статутом града Београда је градским општинама омогућено да на својој територији оснивају месне заједнице, као облик месне самоуправе предвиђен ЗЛС. Број месних заједница у градским општинама варира од 42 (нпр. у Лазаревцу) па до само неколико (нпр. четири у Земуну), а постоје и разлике у структури органа и њиховим надлежностима. Месне заједнице имају велики потенцијал за укључивање грађана у процес одлучивања, али тај потенцијал се не користи довољно.

Оцена капацитета и анализа рада Градске управе у оквиру посматраног система. За реализацију овог дела стратегије важна је Градска управа у целини, али и други органи Града, као и адекватно учешће и управа градских општина и јавних служби и других организација чији је оснивач Град или којима је Град поверио обављање одређених послова из свог делокруга, с обзиром на то да они пружају велики број услуга грађанима и грађанкама Београда.

Градска управа организована је као јединствен орган. Одлуком о Градској управи као организационе јединице унутар Управе одређени су секретаријати (укупно 16), посебне организације (три) и стручне службе (осам служби и кабинета).

Одлуком о максималном броју запослених на неодређено време у систему локалне самоуправе града Београда за 2015. годину предвиђено је да у оквиру система који чине органи Града Београда, органи градских општина, јавне службе, јавна предузећа, правна лица основана

од стране тих предузећа, привредна друштва и друге организације, чији је оснивач Град Београд, односно градска општина Града Београда на неодређено време може бити запослено највише 32.385 људи, од чега 2.105 у Градској управи. Према подацима из јула 2016. године у Градској управи је постављено и запослено 2.064 људи, а још 337 је ангажовано на основу уговора о обављању привремених и повремених послова.

Градску управу оптерећују слични проблеми као и остале ЈЛС у Србији које се односе на недостатак стручних кадрова, односно неадекватну структуру запослених, као и недостатак могућности за стучно усавршавање и континуирано обучавање запослених, односно немогућност нефинансијског мотивисања запослених у управи.

У погледу техничке опремљености Градске управе, анализа показује да је већи део рачунарске опреме набављен 2007, односно 2009. године, као и да у одређеним секретаријатима недостају и одговарајући софтвери или нису обезбеђена средства за њихово одржавање.

Ради обављања послова из свог делокруга и за задовољавање потреба грађанки и грађана Београда, Град је основао јавне службе (установе и јавна предузећа) и друге организације. У складу са Статутом, Скупштина Града је орган који оснива јавна предузећа, установе и организације и врши надзор над њиховим радом. Град Београд је оснивач: 12 јавних комуналних предузећа, девет предузећа и једне организације, 30 установа културе (позоришта, културни центри, музеји, библиотеке, организације), 17 установа деце заштите (предшколске установе), три установе социјалне заштите, три установе физичке културе (спортски центри), 23 здравствене установе (домови здравља, апотеке, заводи). У градским општинама Барајево, Гроцка, Младеновац, Лазаревац, Обреновац и Сопот делују самостална јавна комунална предузећа. Поред тога, Град Београд је поједине послове поверио и предузећима и установама којима није оснивач.

Праћење одређених сегмената функционисања дела ових јавних служби и организација (укупно 31 организациони облик од којих је највише ЈКП) спроводи Управа за цене која је организациона јединица унутар Секретаријата за привреду. Детаљнија анализа о системима контроле рада јавних служби, који се разликују у зависности од области, садржана је у деловима анализе стања који се односе на области економског развоја, комуналне привреде и социјалног развоја.

Стање у кључним подсистемима. Стање у овој области у одређеној мери је условљено и самим положајем Града као ЈЛС у оквиру једноступеног и готово у потпуности монотипског система локалне самоуправе који ономегућава да градске општине имају статус ЈЛС, чак и у Београду, за који је законом предвиђена обавеза њихово постојање. Средином 2015. године, органи Града су надлежном министарству поднели иницијативу за измене ЗГГ којима би посебност Београда као посебне територијалне јединице коју предвиђају Устав и Закон о територијалној организацији била доследно спроведена. Те измене крећу се у оквирима важећег Устава, ЗЛС и Закона о локалним изборима и односе се на: статус Града као административног центра Републике Србије; надлежности града Београда које би одражавале његову специфичност; положај градских општина и сарадњу Града у са другим организацијама у оквирима Републике Србије и међународну сарадњу.

У јануару 2015. године Скупштина Града Београда донела је одлуку да се приступи промени Статута Града и за те послове именовала Комисију за израду Нацрта одлуке о промени Статута Града Београда, коју су поред представника градских органа чинили и председници неколико градских општина.

Акционим планом за спровођење Стратегије реформе јавне управе предвиђено да до краја 2015. године буде завршен попис послова на свим нивоима власти, али до сада није објављено да је попис окончан. Не постоји ни посебан попис за послове које обавља град Београд, што отежава праћење њиховог обављања, посебно када су у питању многобројни поверени послови.

Град Београд има базу података о организационим јединицама које обављају поверене послове, коју је могуће додатно унапредити у циљу једноставније извештавања о њиховом обављању (како према другим органима града, тако и републичким органима који се у складу

са секторским прописима редовно обавештавају о њиховом обављању). Градска управа редовно припрема и Извештај о повереним пословима.

У оквиру Градске управе постоји Комисија за координацију инспекцијског надзора над пословима из изворне надлежности Града Београда, која се поред тих бави и усклађивањем са повереним пословима инспекцијског надзора из надлежности Града Београда и пословима из надлежности Републике.

У склопу припрема за примену Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе (Службени гласник РС, бр. 21/16), у Градској управи припрема се нацрт измена Одлуке о градској одлуци и нацрт новог правилника о систематизацији радних места.

У Градској управи спроводи се пилот пројекат „Побољшање нормативне делатности у Градској управи“ чији је циљ да омогући запосленима на нормативним и аналитичким пословима да свакодневно размењују искуства и знања у вези са применом прописа. Развијена је и основна он-лајн платформа за размену знања која би уз одређена унапређења могла да послужи и као алат за континуирано усавршавање запослених.

Градска управа подноси редовне извештаје, како органима Града (Градском већу и Скупштини Града) на годишњем нивоу, као и периодичне (нпр. месечне или тромесечне) извештаје различитим републичким органима који врше надзор над обављањем поверених послова. Годишње извештаје, на основу прилога организационих јединица саставља Секретаријат за управу. Организационе јединице не прате исту методологију што отежава анализу података из извештаја. Раније усвојена методологија за генерисање извештаја се, због превелике захтевности, углавном не користи.

У оквиру процеса успостављања финансијског управљања и контроле израђен је протокол и описани су сви пословни процеси који се обављају у оквиру Управе, односно израђене мапе пословних процеса. Мапе пословних процеса могу се користити и за друге намене, нпр. неке организационе јединице се позивају на њих приликом извештавања.

Градска управа спровела је низ активности у циљу успостављања електронске управе, у складу са националном Стратегијом развоја електронске управе у Републици Србији. Од 2016. године део тих послова поверен је ЈКП „Инфостан технологије“, након укидања ранијег Завода за информатику и статистику који је био задужен за обављање свих послова у вези са информационом системима које су користе градски органи. У складу са измењеним оснивачким актом, поред основне делатности, ово предузеће обавља и делатности у области информационих технологија и телекомуникација, а те послове обавља и за потребе органа Града Београда и градских општина. Укидање Завода за информатику и статистику и преузимање послова и запослених од стране неколико секретаријата у оквиру Градске управе предвиђено је Одлуком о изменама и допунама Одлуке о Градској управи града Београда (Сл. лист града Београда, бр. 74/15). На пример, послове који се односе на информациони систем SAP ERP прешли су у делокруг Секретаријата за финансије.

У току 2013. године, израђено је апликативно решење за електронско праћење пријема и токова кретања докумената у Градској управи којим су дефинисани модул електронске писарнице, модул тока кретања предмета и модул провере статуса предмета. Модул пријема и електронске евиденције предмета у писарници је израђен и имплементиран, а модул тока кретања предмета од писарнице до организационих јединица које решавају предмете је израђен, али је делимично имплементиран у појединим организационим јединицама (нпр. Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове, Служба за скупштинске послове, Секретаријат за инспекцијске послове).

Градска управа има свој интернет портал (www.euprava.beograd.org.rs) на коме се може приступити електронским услугама органа Града. У септембру 2015. године представљен је Каталог електронских услуга Града Београда, који је поред градског портала доступан и на националном порталу еУправа. Каталог броји 156 услуга, од чега је 100 намењено физичким, а 56 правним лицима. За сада је преко градског портала могуће преузети одговарајуће захтеве за сваку од тих услуга.

У току су активности на закључивању споразума о прибављању и уступању података из службених евиденција са различитим органима (нпр. Министарством унутрашњих послова), у

циљу лакше примене одредаба новог ЗУП, односно даљих активности на успостављању електронске управе.

Даље активности неопходне за успостављање система електронске управе Града Београда укључују: смањење трошкова и консолидација телекомуникационе инфраструктуре Градске управе кроз повезивање локација Градске управе оптичким линковима у сопственом власништву или на изнајмљеној инфраструктури са неутуђивим правом коришћења; даљу аутоматизација писарнице; консолидацију и стандардизацију сервиса за размену података између свих релевантних организација и установа на територији Града; и реализацију тзв. пројекта *Smart City* који би за основу користио претходно реализован *Service Bus* и омогућио прикупљање и приказ виталних података за функционисање Града.

Град је у последње две године спроводио поступак припреме програмског буџета, али без одговарајућег основа у свеобухватној стратегији развоја Града, с обиром на то да се претходна стратегија односила на период 2011–2015. година. Уз одлуке о буџету за 2015. и 2016. годину Скупштина Града је усвајала и одлуке о финансирању програма, пројеката и активности корисника средстава буџета Града Београда за наредне две године.

Град располаже значајном имовином у јавној својини која представља значајан финансијски и економски ресурс. Ту имовину чини укупно 34.936 јединица непокретности, од којих је за 19.803 јединице уписана јавна својина у Катастру непокретности, за 10.384 јединице је поступак уписа у току, а за 4.749 јединица у току је поступак прикупљања потребне документације за упис у евиденцију. Према књиговодственим подацима, на дан 28. 10. 2016. Град располаже непокретностима укупне површине 36.345.598,57 м², чија је укупна књиговодствена вредност 643.883.090.530,64 РСД. У 2015. години, управљајући својом имовином, Град Београд остварио је укупан приход од 1.329.103.991,35 РСД, и то највећи део по основу закупа пословног простора (1.062.477.297,27 РСД). До октобра 2016. године, по основу располагања имовином, остварен је приход од 896.452.343,91 РСД (814.479.683,29 од закупа пословног простора). Тај велики ресурс захтева озбиљан приступ како би се дефинисало даље стратешко управљање комплетном имовином и у вези са тим су за наредни период планиране бројне активности Секретаријата за имовинске и правне послове.

У погледу механизма партиципативног планирања и уопште учешћа грађанки и грађана у одлучивању, Статутом града (члан 142) предвиђено је да се најмање једна претходна јавна расправа обавезно спроводи о нацртима одлука о буџету Града и одлука којима се утврђују стопе изворних прихода, начин и мерила за одређивање висине локалних такси и накнада, као и стратешких и акционих планова развоја. Одредбе Статута нису разрађене градским актима ниже правне снаге. Иако постоје и неки други механизми укључивања (нпр. учешће у одређеним радним групама), они нису уређени, њихова примена се не прати на систематски начин, нити постоје одговарајући водичи за грађанке и грађане и организације цивилног друштва који би их информисали о могућностима за учешће.

Као механизам за притужбе и предлоге грађана, успостављен је Београдски позивни центар (БПЦ) који функционише као јединствени информативни центар обједињава комуникацију грађана и Градске управе, јавних комуналних предузећа и осталих градских институција које су у надлежности Градске управе. Комуникација грађана са БПЦ омогућена је путем бесплатних позива на телефонски број, факсом, електронском поштом, лично или путем *on-line* формулара.

Опште смернице институционалног развоја

Опште смернице развоја посматраног система. Даљи институционални развој Града ће у великој мери зависити од правног оквира који се дефинише на националном нивоу, како евентуалних измена општих закона, укључујући ту и Закон о локалној самоуправи и Закон о главном граду, као и Закон о финансирању локалне самоуправе, тако и посебних закона којима се уређују појединачне области у којима Град има изворне и бројне поверене надлежности. Имајући то у виду, Град ће настојати да у наредном периоду настави са иницирањем

адекватних измена и унапређења правног оквира, у складу са својим законским овлашћењима, како би на основу таквог правног оквира и одговарајућих измена градских прописа (пре свега, Статута), дошло до унапређења организације Града – како његове територијалне организације, тако и функционалне организације и унапређење квалитета услуга које се градски органи и службе пружају грађанима и грађанкама.

У оквиру постојећег уставног оквира, било би могуће предложити измене којима би се даље ширио круг поверених послова Града (у складу са чл. 185. ст. 5. Устава), на другачији начин уредили органи Града и детаљније уредио положај градских општина. С обзиром на очекиване измене Устава до краја 2017. године могуће је разматрати и могућности за измене одредаба које се односе на и на положај градских општина као јединица локалне самоуправе, односно Града као јединице локалне самоуправе другог степена.

Имајући у виду да велики број услуга грађанима и грађанкама Београда пружају јавне службе чији је оснивач Град, али и друге врсте организација које је Град основао или којима је поверио обављање одређених послова из круга својих изворних надлежности у оквиру оне стратегије биће предвиђени начини за делотворнију контролу квалитета пружених услуга, што ће бити предмет одговарајућих тематских области којима је Стратегија посвећена.

У складу са актуелним изменама правног оквира о статусу запослених у ЈЛС, Градска управа ради на успостављању модерног и ефикасног службеничког система, са посебним фокусом на успостављање система за континуирано стручно усавршавање и напредовање службеника. Такође, радиће се на стандардизацији правних аката који се примењују у Градској управи и увођењу јединственог система рада и комуникације између финансијских служби, како унутар Градске управе, тако и у односима са републичким органима. Један од приоритетних пројеката биће и успостављање система интерне контроле, посебно у организационим јединицама које се баве имовинским питањима.

Конечно, Градска управа ће наставити да ради на модернизацији процеса који се спроводе у оквиру Управе, као и у односима са градским општинама, јавним службама и другим повезаним организацијама, а посебно оних који су усмерени на успостављање потпуне електронске управе, модернизацију процеса планирања и буџетирања, стварању услова за ефикасно управљање имовином у јавној својини Града Београда и механизма партиципативног планирања.

Унутрашњи фактори – Резултати SWOT анализе

Предности на које се треба надовезати. Град Београд, у националним оквирима, има добру традицију организације и функционисања градске управе, која није претрпела значајније измене, за разлику од неких других градова и општина у Србији. Искуство у раду службеника Градске управе треба да омогући континуитет у спровођењу дефинисаних стратешких приоритета.

Град Београд већ је реализовао доста активности на модернизацији процеса који се одвијају унутар управе, које иду у корак са дефинисаним приоритетима, на националном и локалном нивоу.

Слабости које треба поправити или на њима радити. Унутрашње слабости у функционисању, пре свега, Градске управе, односе се на недостатак кадрова, односно немогућност сталног стручног усавршавања, као и на недовољну техничку опремљеност. У одређеној мери, ове слабости резултат су недовољних средстава за ове намене.

Један део идентификованих слабости односи се на непостојање или неусклађеност интерних процедура и недовољну унутрашњу координацију организационих јединица управе, али и координацију са другим градским актерима (градским општинама и градским јавним службама).

Спољни фактори – Резултати SWOT анализе

Могућности које треба искористити. У тренутку када се израђује нова стратегија развоја Града у току је реализација бројних националних стратешких докумената који препознају посебну улогу града Београда и који ће усмеравати развојне приоритете Града. Отварање преговора за приступање Европској унији отвориће могућности за преузимање значајнијих

надлежности, у складу са посебностима који уобичајено припадају европским главним градовима.

Претње које треба избегавати или разматрати. Идентификовани спољни фактори који могу угрозити или успорити реализацију стратегије делимично се односе на неизвесност у погледу законског оквира, односно честе измене прописа у одређеним областима или непостојања адекватног правног оквира у неким областима. Велики део овог проблема проистиче из чињенице да се локалне власти, па и органи града Београда, ретко консултују у поступку припреме и доношења прописа које касније примењују.

Део идентификованих претњи односи се на одсуство или недовољно добру координацију активности између градских органа и републичких органа у обављају послова у областима које су у подељеној надлежности Града и Републике.

ПРИЛОГ 2: АКЦІОНИ ПЛАН

Стратешки циљ А1. КОНКУРЕНТНА ПРИВРЕДА БАЗИРАНА НА ЗНАЊУ

Јачање конкурентности привреде града Београда која се заснива на циљаном привлачењу инвестиција и убрзаном развоју привредних грана базираних на знању и са вишом додатом вредношћу

Кључни индикатори:
 Просечна стопа раста БДП од 4% на годишњем нивоу до 2021.
 Просечна стопа раста инвестиција од 5,5% на годишњем нивоу до 2021.
 Достигнута стопа запослености (15-64) од 65% до 2021. године

Приоритет А1.П1.

Развој подстицајног предузетничког окружења

Мера А1.П1.М1. Унапређење и развој пословне инфраструктуре

Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Израда планске и пројектне документације привредних зона	Омогућено привредно напредовање и развијање Града	Усвојена планска и пројектна документација	2017.		Дирекција за градско грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за градско грађевинско земљиште и изградњу Београда
Инфраструктурно опремање привредних зона	Унапређена инфраструктура привредних зона	Процент реализације приоритетних активности Процент опремљености локација	континуирано		Буџет Града Буџет Републике	Секретаријат за привреду
Реализација програма подстицања развоја пословне инфраструктуре	Унапређена пословна инфраструктура	Број реализованих пројеката	континуирано	50.000.000 РСД	Буџет Града	Секретаријат за привреду

инфраструктуре Града Београда																			Министарство привреде МПНТР Секретаријат за привреду
Развој и унапређење Научно-технолошког парка Београд	Подизање капацитета Научно-технолошког парка	Број и структура компанија у Парку, квалитет услуга Парка	континуирано																Буџет Републике Буџет Града
Успостављање канцеларија за локални економски развој у градским општинама		Број отворених канцеларија за ЈЕР	континуирано																Секретаријат за привреду Градске општине РАРЕИ Београд
Развој и унапређење система финансијске подршке ММСПП																			
Мера А1.П1.М2.																			
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности													
Припрема и реализација развојних програма и пројеката за развој ММСПП	Унапређење пословног амбијента	Број програма и пројеката	континуирано	Активност не изискује додатна средства из буџета Града	Буџет Републике	РАС РАРЕИ													
Спровођење нових модула пословних услуга у оквиру програма стандардизованог сета услуга за ММСПП	Унапређење пословне инфраструктуре	Број корисника пословних услуга % повећања корисника у односу на претходну годину	континуирано	Активност не изискује додатна средства из буџета Града	Буџет Републике	РАС РАРЕИ													
Спровођење програма суфинансирања пословних услуга за ММСПП	Унапређење пословне инфраструктуре	Број ММСПП која су добила подршку % повећања у односу на претходну годину	континуирано	Активност не изискује додатна средства из буџета Града	Буџет Републике	Министарство привреде Секретаријат за привреду													

Унапређење информисања сектора ММСПП о расположивим изворима финансирања	Побољшано информисање сектора ММСПП о изворима финансирања	Број промотивних активности Број јавних презентација	континуирано	Активност не изискује додатна средства из буџета Града	Секретаријат за привреду Привредна комора Београда Министарство привреде АЈСУ
Успостављање портала привреде Града Београда о расположивим изворима финансирања	Успостављен портал свобухватне и ажурне електронске базе о изворима финансирања	Број корисника портала	континуирано	Активност не изискује додатна средства из буџета Града	Буџет Привредне коморе Београда
Реализација програма суфинансирања иновација, намењеног за микро и мале привредне субјекте	Подизање иновационих капацитета за потребе привреде Града	Број суфинансираних пројеката привредних субјеката кроз Програм суфинансирања иновација	континуирано	Активност не изискује додатна средства из буџета Града	Министарство привреде МППТР Секретаријат за привреду
Програми подстицања развоја женског предузетништва, предузетништва, предузетништва младих и социјалног предузетништва	Повећање обима женског предузетништва, предузетништва младих и социјалног предузетништва	Број жена предузетника, младих предузетника и социјалних предузетња	континуирано	3.000.000 РСД (у 2017)	Секретаријат за привреду
Институционална подршка развоју предузетништва младих	Побољшано информисање младих. Унапређени програми који младима омогућавају да стичу практична знања, вештине и компетенције које су потребне за унапређење запошљивости.	Број младих који је прошао обуку предузетништва. Процент младих који се одлучио да покрене сопствени бизнис. Број промотивних активности	континуирано	Активност не изискује додатна средства из буџета Града	Кацеларија за младе
Промотивне кампање развоја социјалног предузетништва	Развој предузетничког духа	Број кампања намењених развоју социјалног предузетништва Број учесника	континуирано		Градски центар за социјално предузетништво
Програми субвенција послодавцима за	Запошљавање и социјална интеграција теже запошљаних	Повећање броја запослених	континуирано	5.000.000 РСД (у 2017)	Градски центар за социјално предузетништво МРЗБСП НСЗ

запошљавање лица из категорије теже запосљивих на новоствореним радним местима	лица: млади до 30 година, старији од 50 година, вишкови запослених, припадници ромске националности, особе са инвалидитетом и радно способни корисници новчане социјалне помоћи	категорије теже запосљивих лица			Будет Града - Секретаријат за привреду	Секретаријат за привреду
Развој и унапређење пословних услуга за ММСПИ						
Мера А1.П1.М3.						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Спровођење нових модула пословних услуга у оквиру програма стандардизованог сета услуга за ММСПИ	Унапређење пословне инфраструктуре	Број корисника пословних услуга % повећања корисника у односу на претходну годину	континуирано	Активност не изискује додатна средства из буџета Града	Будет Републике	РАС РАРЕИ
Обуке и грантови за покретање бизниса	Подношење предузетничких	Број полазника Број корисника грантова	континуирано	Активност не изискује додатна средства из буџета Града	Донатори	Градски центар за социјално предузетничтво
On-line обуке за предузетничтво	Подношење нивоа знања предузетника	Број регистрованих корисника	континуирано		Будет Града Донатори	Градски центар за социјално предузетничтво Канцеларија за младе
Спровођење програма менторства за предузетнике који су у првим годинама свог пословања	Повећање одрживости и конкурентности пословања	Реализоване обуке, менторства и пружене саветодавне услуге предузетницима у првим годинама пословања Број корисника менторства у првим годинама пословања	континуирано	Активност не изискује додатна средства из буџета Града	Будет Републике	РАС РАРЕИ Градски центар за социјално предузетничтво
Промоција предузетничког духа код младих у основним,	Развој предузетничког духа код младих	Број кампања Број учесника	континуирано	Активност не изискује додатна	Будет Републике	РАС Секретаријат за

средњим школама и на факултетима				средства из буџета Града		привреду РАРЕИ
Мера А1.П1.М4.	Стимулисање пословног удруживања и креирања ланаца вредности					
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Формирање центара компетенција	Умрежавање пословног сектора са научно-истраживачким сектором, у циљу унапређења ефикасности и конкурентности	Формирани центри	децембар 2020.	/	Буџет Града	Секретаријат за привреду РАРЕИ
Подршка развоју кластера	Унапређено пословање чланова кластера	Број одржаних радионица Примери добре праксе Број иновативних програма и пројеката	континуирано	/	Буџет Републике Буџет Града	Министарство привреде МПНТР Секретаријат за привреду
Увођење шеме иновационих ваучера	Реализација шеме иновационих ваучера	Припремљена програмска шема за реализацију шеме иновационих ваучера Формирана база институција код којих се иновациони ваучери могу користити	децембар 2017.	/	Буџет Града	Министарство привреде Секретаријат за привреду РАРЕИ
Приоритет А1.П2.	Циљано привлачење инвестиција					
Мера А1.П2.М1.	Унапређење подстицајног оквира за улагања					
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Израда и имплементација Програма привлачења <i>greenfield</i> инвестиција: (1) у	Креирање проактивног приступа за привлачење инвестиција у стратешке извозне и високо-	Гранска структура инвестиционих улагања у	континуирано	3.000.000 РСД (од 2018)	Буџет Града	Секретаријат за привреду

извозно оријентисане секторе прерађивачке индустрије, (2) у индустрије у настајању, и (3) у високотехнолошке секторе	технолошке привредне секторе	прерађивачки сектор						
Израда анализе динамичких (брзорастућих) предузећа града Београда	Идентификација динамичких (брзорастућих) предузећа Града Београда	Број и структура динамичких предузетника	децембар 2018.	0,00 РСД (у 2017) 1.000.000 РСД (укупно)	Буджет Града	Секретаријат за привреду		
Унапређење ефикасности и модернизација рада администрације Града Београда и општинских администрација у складу са потребама инвеститора	Раст инвестиција и запошљавања	Висина и структура инвестиционих улагања	континуирано	Активност не изискује додатна средства из буџета Града		Градска управа		
Мера А1.П2.М2. Подршка инвеститорима								
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности		
Подршка инвеститорима у прединвестиционој фази и реализацији инвестиционих пројеката (уз формирање тимова за подршку на нивоу градских општина)	Стварање повољног инвестиционог амбијента	Висина и структура инвестиционих улагања	континуирано	/	/	Секретаријат за привреду Општинске канцеларије за развој предузетничтва и малтери за привреду		
Мера А1.П2.М3. Промоција града Београда као атрактивне инвестиционе дестинације								
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности		
Промоција града Београда као атрактивне инвестиционе дестинације	Стварање повољног инвестиционог амбијента	Висина и структура инвестиционих улагања	континуирано	Активност не изискује додатна средства из буџета Града већ ће се реализовати кроз друге		Секретаријат за привреду		

		програме				
Развој привреде засноване на знању и иновацијама						
Развој ИТ сектора и креативних индустрија						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Приоритет А1.П3.						
Мера А1.П3.М1.						
Реализација пројекта Београд-креативан град	Развој Београда као креативног културног европског центра	Усвојен пројекат Реализован пројекат	децембар 2020.	1.000.000 РСД (укупно)	Приватни сектор, Доносије, Буџет Града	Секретаријат за привреду
Програм подстицања креативних/културних индустрија	Развој Београда као креативног културног европског центра	Број реализованих пројеката	децембар 2020.	5.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за привреду
Мапирање креативне кластеризације града Београда	Развој Београда као креативног културног европског центра	Извршено мапирање	децембар 2017.	1.000.000 РСД	Буџет Града	Секретаријат за привреду
Мера А1.П3.М2.						
	Београд као start-up дестинација					
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Унапређење подршке и креирање адекватних програма за повећање одрживости start-up компанија	Подршка развоју и расту start-up компанија	Повећан број start-up компанија	децембар 2017.		Буџет Републике Буџет Града	РАС Секретаријат за привреду РАРЕИ
Подршка формалном samozапосљавању кроз грантове и start-up кредите	Раст samozапосљавања	Број запослених у МСПП	континуирано	5.200.000 РСД (у 2017)	Буџет Републике Буџет Града	МРСБП НСЗ Секретаријат за привреду
Мера А1.П3.М3.						
	Мобилизација научноистраживачких капацитета у функцији развоја привреде					
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Подстицање развоја	Повећани капацитети	Број предузећа	континуирано	1.800.000 РСД (у 2017)	Буџет Града	Секретаријат за привреду

инновативних делатности и самозапошљавања	предузетничког сектора за истраживање и развој	подржаних за увођење нових производа на тржиште	рано	2017)		привреду
Израда програма Технолошке платформе града Београда (ТППБ)	Институционална основа за технолошки развој привреде града	Усвојен програм и акциони план	децембар 2020.	3.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града, Привредна комора Београда	Секретаријат за привреду Привредна комора Београда
Реализација годишњих програма подстицања набавке нове технолошке опреме	Побољшање технолошке структуре привреде Града. Програмом се подстиче набавка опреме у прерађивачком сектору	Усвојен програм, технолошка структура БДВ прерађивачке индустрије града	континуирано	20.000.000 РСД (од 2018)	Буџет Града	Секретаријат за привреду
Израда студије „Модел умрежавања јавног, приватног и научноистраживачког сектора Града Београда“	Усвојен модел повезивања јавног, приватног и научноистраживачког сектора	Усвојена студија Дефинисан и усвојен модел	децембар 2018.	0,00 РСД (у 2017) 3.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за привреду
Суфинансирање и подршка научноистраживачким пројектима који се реализују у сарадњи са привредним субјектима, а за потребе привредног развоја Града	Ефикасније повезивање јавног, приватног и научноистраживачког сектора	Број пројеката и програма	децембар 2020.	3.000.000 РСД, годишње	Буџет Републике Буџет Града	Секретаријат за привреду
Подршка оснивању нових привредних друштава на основу истраживања на универзитету (<i>spin-off</i>)	Ефикасније повезивање јавног, приватног и научноистраживачког сектора	Број нових привредних друштава	децембар 2018.	0,00 РСД (у 2017)	Буџет Града	Секретаријат за привреду
Израда програма подршке младим истраживачима на научноистраживачким пројектима за потребе привреде	Ефикасније повезивање јавног, приватног и научноистраживачког сектора	Број пројеката и програма	децембар 2020.	500.000 РСД, годишње	Буџет Града	Секретаријат за привреду
Мера А1.П3.М4.						
Паметна специјализација привредних грана						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности

Израда стратегије паметне специјализације Града Београда	Стратешки усмерена привреда града ка паметној специјализацији	Ускојена стратегија са акционим планом	2020.	5.000.000 РСД (укупно)	Будет Града Привредна комора Београда	Секретаријат за привреду Привредна комора Београда
Реализација програма паметне специјализације привреде Града Београда	Дефинисани програми и Акциони план паметне специјализације у складу са Стратегијом	% реализације акционог плана паметне специјализације	2021.		Будет Града	Секретаријат за привреду
Мера А1.П3.М5.						
Унапређење и развој туризма						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Промоција града Београда као атрактивне регионалне, европске и ваневропске туристичке дестинације са јединственим брендом	Позиционирање града Београда као конкурентне туристичке дестинације за кратки градски одмор. Повећање промотивних активности са одвојеним буџетима за ову сврху. Унапређење сарадње са регионалним партнерима који су укључени у туре за ваневропске посетиоце (из Кине, Русије, САД, са Блиског и Далеког истока).	Број промотивних активности (на конференцијама, сајмовима и сл.) Број појављивања у електронским медијима и објава на друштвеним мрежама Број посетилаца	континуирано	/	Будет Града Туристичка организација Београда	Секретаријат за привреду Туристичка организација Београда
Суфинансирање програма и пројеката конгресног, манифестационог, културног и руралног туризма, унапређење укупне угоститељско туристичке понуде и унапређење програма коришћења нових информационих технологија у туризму	Афирмација Београда као водећег регионалног конгресног центра. Повећање броја догађаја, повећање броја домаћих и страних гостију, повећање прихода од боравишне таксе. Поддршка програмима продаје „народне радности“ и мањих смештајних капацитета (посебно у сеоском туризму).	Број хотела Број хотела Број приватних и других смештајних капацитета Број лежаја Просечна потрошња по туристи Туристички промет Приход од боравишне таксе	континуирано	15.000.000 РСД годишње	Будет Града Туристичка организација Београда	Секретаријат за привреду Туристичка организација Београда
Увећање синергије између туризма и привреде интензивирањем сарадње са институцијама и организовањем	Добра пословна клима у области туризма	Број обука Број обучених туристичких радника	континуирано	/	Будет Града	Туристичка организација Београда

обука за кадровско оснаживање запослених у туризму	Замена постојеће и постављање нове сигнализације, развој интелегентних информативних система, увођење информативних пунктова („инфо екрани“), повећања видљивост инфо центара и формирање адаптабилних зонских система за управљање саобраћајним токовима	Број информативних пунктова Повећање покривености локација туристичком сигнализацијом	децембар 2020.	/	Буџет Града Ресорно министарство јавно-приватно партнерство Приватни сектор	Секретаријат за привреду Туристичка организација Београда
Унапређење и промоција туристичких зона и амбијенталних целина и креирање нових простора	Реконструкција и осавременавање амбијенталних целина, побољшање квалитета туристичке понуде уз опремање инфра и супраструктуром	Број реализованих пројеката	континуирано	14.200.000 РСД (у 2017)	Буџет Града Ресорно министарство јавно-приватно партнерство Приватни сектор ЕУ фондови	Секретаријат за привреду
Обнова подземних простора Београда, Ташмајданске левине и других подземних простора	Повећањем броја туриста у Београду и респозиционирањем Београда као културне дестинације, повећање прихода од туризма, повећање сопствених прихода ТОБ од улазница	Реализован пројекат Број посетилаца на дефинисаним локацијама	континуирано	/	Буџет града ЕУ фондови	Секретаријат за привреду Туристичка организација Београда
Израда бродограђевинског пројекта и грађевинског пројекта постављања плутајућег објекта – понгтона	Развој научничког туризма	Израђен план	децембар 2017.	600.000 РСД	Буџет Града	Секретаријат за привреду
Куповина пловила за панорамско разгледање града	Развој научничког туризма	Број нових пловила			Буџет Града	Туристичка организација Београда
Модернизација и обогаћивање сувенирског програма града Београда	Подизање туристичког производа Града Београда на виши ниво	Раст продаје сувенира	континуирано	1.600.000 РСД (у 2017)	Буџет Града Туристичка организација Београда	Секретаријат за привреду Туристичка организација Београда

Унапређење и развој пољопривредног и прехранбеног сектора							
Мера А1.П3.М6.	Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
	Доношење стратегије развоја агрокомплекса Града Београда	Модернизација и унапређење развоја пољопривреде	Усвојена стратегија са акционим планом	децембар 2018.	3.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за привреду – Управа за пољопривреду
	Реализација подстицајних програма повећања продуктивности и модернизације агрокомплекса (набавка пољопривредне механизације, развој органске производње, воћарство и повртарство, пчеларство, програми наводњавања)	Модернизација производње и увођење нових технологија; Бржи развој воћарства и повртарства; Развој пчеларства; Развој система за наводњавање	Степен механизације по газдинствима (%) Принос/ha, Kg/стабло Учешће наводњавањих површина у укупној пољопривредној површини (%) Површине које се наводњавају (ha)	континуирано	10.000.000 РСД	Буџет Града	Секретаријат за привреду – Управа за пољопривреду
	Доношење годишњих оперативних планова за одбрану од поплава Града Београда, санација оштећених насипа, регулација, уређење и реконструкција речних обала ради заштите од поплава	Повећан систем безбедности заштите од вода	Усвојени годишњи оперативни планови	континуирано		Буџет Републике	Републичка дирекција за воде ЈВП „Београдводе“
	Организација и спровођење специјализоване обуке за одређене групе пољопривредних произвођача	Повећање броја и нивоа образовне структуре пољопривредних произвођача	Број пољопривредних произвођача, Ниво образованости пољопривредних произвођача	континуирано	200.000 РСД годишње	Буџет Града	Секретаријат за привреду – Управа за пољопривреду
Приоритет А1.П4.							
Развој људских ресурса за потребе тржишта рада							
Мера А1.П4.М1.	Спровођење постојећих и креирање нових активних мера запошљавања						

Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Израда анализе тржишта рада града Београда (по привредним секторима и општинама)	Развој интегрисаног модела услуга за послодавце	Реализација активности израде анализе	континуирано	Активност не изискује додатна средства из буџета Града	Буџет НСЗ	НСЗ Град Београд ПК Београда Секретаријат за привреду
Формирање центара за послодавце	Развој интегрисаног модела услуга за послодавце	Број формираних центара	континуирано	Активност не изискује додатна средства из буџета Града	Буџет НСЗ	НСЗ Град Београд Привредна комора Београда
Развој портала „БГ зона запошљавања“	Развој интегрисаног модела услуга за послодавце	Развијен портал „БГ зона запошљавања“	континуирано	/	Буџет НСЗ Буџет Града	НСЗ Град Београд ПК Београда Сек. за привреду
Развој самоуправних станица за незапослене у општинама	Успостављене самоуправне станице за незапослене у јединицама локалне самоуправе	Број формираних станица	континуирано	/	ИПА Буџет НСЗ Буџет Града	НСЗ Град Београд
Развијање центара за информисање и професионално саветовање (ЦИПС) и клубове за тражење посла	Отворени нови клубови за тражење посла и ЦИПС у Филијали за град Београд и локалним самоуправама и повећан број незапослених лица која су користила услуге	Смањење броја незапослених	континуирано	/	ИПА Буџет НСЗ Буџет Града	НСЗ Град Београд
Реализација програма обуке, стручне праксе, стицања посебних практичних знања и иновирања знања за потребе тржишта рада	Повећање запошљивости лица суфичитарних занимања путем кратких обука и стручне праксе	Стопа, број и структура запослених	континуирано	Активност не изискује додатна средства из буџета Града	Буџет НСЗ ИПА	НСЗ Град Београд
Унапређење система каријерног вођења и саветовања за старије и писквоквалификоване	Повећање броја запослених без квалификација и старијих од 50 година који користе услуге каријерног вођења и саветовања укључујући и обуке за активно тражење посла	Повећање запослености без квалификација и старијих од 50 година	континуирано	Активност не изискује додатна средства из буџета Града	Буџет НСЗ	НСЗ
Организација специјализованих сајмова запошљавања	Раст запослености	Број запослених у ММСПП	континуирано	/	Привредна комора Београда Буџет Града	Привредна комора Београда Секретаријат за привреду
Јазане калациитета надлежног	Смањење неформалне запослености	Број запослених у	континуирано	4.800.000 РСД	Буџет Града	Секретаријат за

секретаријата, модернизација рада и лећа ефикасност	ММСПН	рано	(у 2017)	инспекцијске послове		
Мера А1.П4.М2. Јачање компетенција и повећање пословних могућности за рањиве групе						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Програми подстицања запошљавања теже запошљивих лица путем јавних радова	Запошљавање и социјална интеграција теже запошљивих лица: млади до 30 година, корисници негачне социјалне помоћи, вишкови запослених лица без стручних квалификација	Повећање броја запослених категорије теже запошљивих лица	континуирано	2.000.000 РСД (у 2017)	Буџет МРЗБСП Буџет НСЗ Буџет Града – Секретаријат за привреду	МРЗБСП НСЗ Секретаријат за привреду
Подршка друштвеним иновацијама (иновацијама социјалне инклузије и запошљавања)	Подизање добробити заједнице на виши ниво	Број пројеката друштвено корисних иновација	континуирано	/	Буџет Републике Буџет Града	Министарство привреде МПНТР Секретаријат за привреду

Стратешки циљ А2. ПАМЕТАН УРБАНИ РАЗВОЈ ГРАДА НА ДВЕ ЕВРОПСКЕ РЕКЕ

Паметан урбани развој који се заснива на унапређеном идентитету, урбаном реду и савременим формама партиципације

*Успостављени стандарди уређења јавног простора
Успостављен урбанистички ГИС Града Београда до 2018. године
Усвојена стратегија паметног урбаног развоја до 2019. године
Усвојено мишиљум 60 нових планова регулације до 2021. године
Изграђено и реконструисано мишиљум 5 објеката културе до 2021. године
Боља позиција Београда на ранг листама градова према квалитету живота*

Приоритет А2.П1. Стварање предуслова за паметан урбани развој Београда

Стварање институционалног оквира за паметан урбани развој града

Активност	Оčekивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Оčekивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Израда стратегије паметног урбаног развоја града Београда	Формулисање стратегије паметног урбаног развоја Београда уз одабир развојних приоритета и специфичних циљева који треба да омогуће већу видљивост и атрактивност Београда, односно његово укључивање у европске и глобалне мреже паметних градова (Smart City)	Усвојена Стратегија паметног урбаног развоја	октобар 2019.		Буџет Града	Кабинет градоначелника Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове

Мера А2.П1.М2. Успостављање урбанистичког сегмента Географског информационог система (ГИС) Града Београда

Активност	Оčekивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Оčekивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности

Успостављање урбанистичког ГИС Београда	Активирање интегралне магистрале за пренос података	Број посета/прегледа Број интегрисаних субјеката и повезаних база података	јун 2020.	80.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града /Донације	БЕОКОМ сервис
Стварање техничких (опрема и програма) и организационих (запослени и обука) услова за формирање урбанистичког сегмента ГИС Београда	Базе РГЗ, Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда, Урбанистичког завода Београда и ЈКП повезане у јединствен градски систем	Оперативни систем доступан запосленима у управи, ЈКП и градским општинама	децембар 2017.	60.000.000 РСД	Буџет Града Донације	Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈКП
Формирање интернет портала са подацима о простору и инфраструктурама Града	Јавно доступни обједињени подаци о простору и плановима Града Београда	Број јавно доступних урбанистичких планова на интернет порталу	март 2019.		Буџет Града Донације	Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове
Обука и протоколи за запослене у управи, функционално везаних за поступке урбанистичког планирања и спровођења планова	Дигитално пословање у делу Градске управе који се бави пословима урбанизма и грађевинским дозволама	Број обука за запослене у управи Број протокола	континуирано		Буџет Града Донације	Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове
Мера А2.П1.М3.	Успостављање градског центра за праћење и координацију свих градских сервиса					
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Развијање посебног модула у оквиру портала Града и е-управе за информисање о процедурама за пријављивање градилишта и манифестација на јавним површинама које припадају Граду Београду	Убрзање процедура за обраду и издавање решења и сагласности	Број електронски поднетих захтева Број издатих решења и сагласности	децембар 2018.	3.000.000 РСД, годишње	Буџет Града	БЕОКОМ сервис
Обука запослених у Градској	Скраћење рокова и видљивост	Број запослених који	јун 2017.	10.000.000 РСД	Буџет Града	Секретаријат за

улави за рад са унапређеним технологијама и у оквиру е-управе	процеса за добијање различитих информација, локацијских услова, грађевинске дозволе и сл.	су прошли обуку Број организованих обука				урбанизам и грађевинске послове
Мера А2.П1.М4.						
Развијање иновативних модела заједничког планирања уређења града						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Промоција заједничког планирања Града	Повећана видљивост и транспарентност у раду Градске управе надлежне за урбанистичке и грађевинске послове. Унапређена комуникација и јачање поверења актера у поступак планирања.	Број састанака, радионица са грађанима, професионалним организацијама, инвеститорима и суседствима, увођење редовног термина „отворених врата“ у градским општинама и Градској управи за предлоге и иницијативе грађана и инвеститора	континуирано	5.000.000 РСД годишње	Буџет Града	Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове Главни урбаниста Урбанистички завод Београда
Заједничке активности грађана и Градске управе	Повећана укљученост грађана у процес планирања и доношења одлука о уређењу јавних простора Града	Број спроведених активности иницираних од стране грађана и организација цивилног друштва	континуирано	10.000.000 РСД годишње	Буџет Града Донације ЈПП	Главни урбаниста Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Унапређење постојећих и развој нових апликација и комуникационих канала за сарадњу са грађанима	Унапређење постојећих апликација („Београђани“, „Беоком сервис“) и активирање 5 нових мобилних апликација. Повећање броја корисника апликација и услуга БЕОКОМ сервиса.	Број корисника апликације Број пријава упућених путем апликација Број пријава упућених	децембар 2017.	8.000.000 РСД	Буџет Града	БЕОКОМ сервис

Плански регулисан, контролисан урбани развој Београда и подршка инвестиционим пројектима													
Мера А2.П2.М1.													
Разрада и спровођење усвојених урбанистичких планова													
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности							
Израда планова детаљне регулације у оквиру грашница ПГР финансираних из буџета Града	Јасна урбанистичка регулација на укупној територији Генералног урбанистичког плана Београда	Број усвојених планова детаљне регулације (ПДР) на територији ГУП финансираних из буџета Града	децембар 2019.	643.117.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове Комисија за планове Скупштине града Урбанистички завод Београда							
Израда урбанистичких планова за капиталне пројекте од националног значаја	Реализовани планови детаљне регулације за локације Прокоп, Аеродром, Лука и др.	Број усвојених планова детаљне регулације	децембар 2017.		Буџет Републике ЈПП	Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове							
Подршка припреми планова детаљне регулације и урбанистичких планова приватних инвеститора у грађевинском подручју	Подршка процедурама за приватне инвестиције	Број усвојених планова детаљне регулације	континуирано	активност не изискује додатна средства из буџета Града	/	Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове Главни урбаниста							
Мера А2.П2.М2.													
Унапређење процедура за ефикасну изградњу и инвестиције													
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности							
Унапређење процедура за ефикасну изградњу и подстицај инвестицијама	Скраћени рокови за израду планова детаљне регулације	Рок за израду ПДР не дужи од 24 месеца	децембар 2017.		Буџет Града	Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове							
Обука овлашћених пројектаната за	Смањење непотпуних и одбијених предмета и скраћење процедура	Број организованих обука			Буџет Града	Секретаријат за урбанизам и							

комуникацију са управом у електронском облику								грађевинске послове Кабинет
Израда наменских планова и пројеката за јавно-приватна и јавно-јавна партнерства (ЈПП и ЈП)	Ефикасна израда планова кроз директну комуникацију инвеститора и Градске управе и помоћ управе у превазилажењу административних изазова	Број усвојених планова Број започетих и завршених пројеката	септембар 2020.	Буџет Града				Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове Комисија за планове
Увођење праксе саветничког планирања (консултације инвеститорима)	Повећано интересовање инвеститора за нове пројекте	Број нових развојних инвестиционих пројеката у Граду	континуирано	Буџет Града				Главни урбаниста
Унапређен идентитет Града Београда								
Мера А2.П3.М1.								
Реализација пројеката и планова везаних за реке и приобаље								
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности		
Израда плана детаљне регулације „Старо Сајмиште“	Створен плански основ за уређење зоне Старог Сајмишта	Усвојен план	децембар 2018.		Буџет Града Буџет Републике Донације	Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове Секретаријат за културу		
Израда плана детаљне регулације за подручје Блока 18 у Новом Београду	Стварање планског основа за изградњу у приобалној зони Новог Београда	Усвојен план	децембар 2018.	15.960.000 РСД (у 2017) 23.320.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Урбанистички завод Београда Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда		
Израда плана детаљне регулације дела блокова 18а	Створен плански основ за изградњу јавних објеката и уређење јавних	Усвојен план	март 2018.	1.600.000 РСД (у 2017)	Буџет Града	Секретаријат за урбанизам и		

и 69 у Новом Београду	површина	4.934.974 РСД (укупно)				грађевинске послове Урбанистички завод Београда Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Израда плана детаљне регулације за изградњу спортско-рекреативног центра на приобалу Дунава у Гроцкој	Створен плански основ за изградњу комплекса и уређење јавних површина	308.142 РСД (у 2017)	октобар 2017.	Усвојен план	Буџет Града	Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове Урбанистички завод Београда
Израда плана детаљне регулације за подручје дела Блока 68 у Новом Београду	Стварање планског основа за изградњу у приобалним блоковима	863.933 РСД (у 2017) 4.319.666 РСД (укупно)	март 2018.	Усвојен план	Буџет Града	Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове Урбанистички завод Београда
Израда плана детаљне регулације за подручје између комплекса Топлане, Улице савски наспл, Моста „Газела“ и реке Саве, у Новом Београду	Стварање планског основа за изградњу у приобалним блоковима	2.534.800 РСД (у 2017) 15.400.000 РСД (укупно)	децембар 2018.	Усвојен план	Буџет Града	Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове Урбанистички завод Београда Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда

Израда плана детаљне регулације дела за подручје Аде Хује	Стварање планског основа за изградњу у приобалном подручју	Усвојен план	децембар 2018.	5.280.000 РСД (у 2017) 26.396.989 РСД (укупно)	Будет Града	Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове Урбанистички завод Београда Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Изградња подручја Београд на води	Изградња стамбено-комерцијалне зоне у подручју Савског амфитеатара	Изграђени простор (m ²)	сукцесивно, кроз фазну реализацију		Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда Буџет Града ЈШП	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда Предузеће „Београд на води“
Уређење Савске променале	Уређена савска обала у зони пројекта „Београда на води“	Дужина уређене савске обале (km)	децембар 2020.	72.000.000 РСД (у 2017) 4.893.252.883 РСД (укупно)	Буџет Града	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Мера А2.П3.М2. Уређење јавних простора Београда						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Подизање свести јавности о значају јавног простора	Препоруке за уређење отворених јавних простора	Усвојен Приручник за отворене јавне просторе	децембар 2017.	833.851 РСД	Буџет Града	Кабинет градоначелника Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Уређење јавних, отворених и зелених површина на територији Града Београда	Унапређена животна средина и уређени јавни простори Града	Површина уређених јавних, отворених и зелених површина (m ²)	децембар 2018.	8.500.000,00 РСД (предлог буџета Дирекције за 2017) 120.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈКП „Зеленило-Београд“

Реконструкција централних тргова града Београда и парковских површина	Повећање атрактивности уређених јавних простора централних градских тргова и парковских површина	Уређени јавни и отворени простори (m ²)	2018.	67.565.560 РСД (у 2017) 1.294.676.603 РСД (укупно)	Буџет Града	ЈКП „Зеленило-Београд“ Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Изградња, уређење, озелењавање Врачарског платоа – II фаза са изградњом Улице Боре Станковића	Повећање атрактивности зоне Врачарског платоа и његове околине	Уређени јавни и отворени простори (m ²) Изградња Улице Боре Станковића (km)	2018.	122.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈКП „Зеленило-Београд“
Мапирање свих локација на којима су изведени привремени или нелегални објекти који својом формом и садржајем умањују и обесвредују јавни градски простор и уклањање ових објеката	Уређен јавни простор обезвређен претходним узурпацијама	Број уклоњених објеката	децембар 2018.		Буџет Града Буџети градских општина	Секретаријат за инспекцијске послове градске општине
Јавни урбанистички и архитектонски конкурси						
Мера А2.П3.М3.						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Реализација урбанистичко-архитектонског конкурса за шире подручје Хиподрома	Идејно решење као основ за израду пројектне документације и понуду за инвестицију	Успешно спроведена конкурсна процедура	децембар 2017.	5.500.000 РСД	Буџет Града	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Реализација урбанистичко-архитектонског конкурса за део Макишког поља	Идејно решење као основ за план детаљне регулације и понуду за инвестицију	Успешно спроведена конкурсна процедура	децембар 2017.	4.720.000 РСД	Буџет Града	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Израда плана детаљне регулације за део Блока 13 у Новом Београду	Стварање планског основа за уређење Блока 13	Усвојен план	јун 2018.	1.288.847 РСД (у 2017) 4.296.156 РСД (укупно)	Буџет Града	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда

Реализација урбанистичко-архитектонског конкурса за подручје Аде Хује и израда плана детаљне регулације	Стварање планског основа за уређење подручја Аде Хује	Успешно спроведена конкурсна процедура	децембар 2018.	5.600.000 РСД (у 2017) 31.996.989 РСД (укупно)	Буџет Града	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Уређење и ревитализација културно-историјских целина града Београда						
Мера А2.ПЗ.М4.	Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања
Реализација градских акција и манифестација (уз предвиђање буџета за коришћење саобраћајне сигнализације, запрека за масе и оградe, изнајмљивање инвентара који је потребан за реализацију манифестација)	Успешна реализација догађаја и манифестација	Број реализованих манифестација	континуирано	30.000.000 РСД (2017) 35.000.000 РСД (2018) 40.000.000 РСД (2019) 45.000.000 РСД (2020)	Буџет Града	БЕОКОМ сервис
Уређење Београдске тврђаве и парка Калемегдан	Повећана атрактивност и број посета репрезентативном јавном простору од националног значаја	Повећање броја посетилаца Упис на листу светске природне и културне баштине УНЕСКО	децембар 2020.	681.052.533 РСД (укупно)	Буџет Републике Буџет Града	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда Завод за заштиту споменика културе града Београда Републички завод за заштиту споменика културе
Уређење историјског језгра Земунa	Повећана атрактивност и број посета историјском језгру Земунa	Повећање броја посетилаца Повећање цене најма и продаје некретнина	децембар 2020.	681.052.533 РСД (укупно)	Буџет Града Буџет Републике	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда Завод за заштиту споменика културе града Београда Републички завод за заштиту споменика културе
Израда пројекта и изградња	Галеријски простор који обогаћује	Почетак изградње	новембар	370.800.000 РСД	Буџет	Секретаријат за

објекта градске галерије на Косачићевом венцу	културни садржај у оквиру нове пешачке зоне у историјском језгру града	(новембар 2017)	2018.	(укупно)	Републике Буџет Града	инвестиције Секретаријат за културу
Реконструкција објекта у Ресавској 40/Б и пренамена у Музеј града Београда	Усељење Музеја града Београда у нов музејски простор	Почетак изградње (новембар 2017)	септембар 2019.	1.860.000.000 РСД (укупно)	Буџет Републике Буџет Града	Секретаријат за инвестиције Секретаријат за културу
Припрема за изградњу нове концертне дворане Београдске филхармоније у делу блока 13 на Новом Београду	Технолошка студија, пројектни програм, архитектонски конкурс, идејно решење, идејни пројекат	Усвојена студија, програм, идејно решење и идејни пројекат	фебруар 2018.	42.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за инвестиције Секретаријат за културу
Изградња објекта културе на Тргу Републике	Унапређен идентитет централног градског трга и културна понуда Београда	Спроведен конкурс (2017) Припремљена техничка документација (септембар 2018) Почетак изградње (2019/2020) Изграђен објекат (2021)	децембар 2021.	2.100.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	
Реконструкција и пренамена објекта Главне железничке станице	Зграда Главне железничке станице постаје део културне понуде града Београда	Спроведен конкурс (јун 2018) Припремљена техничка документација (септембар 2019) Започета реконструкција (2020) Реконструкција и пренамена објекта (2021)	јуни 2021.	1.866.000.000 РСД (укупно)	Буџет Републике Буџет Града	Секретаријат за културу Министарство културе
Изградња Арт центра (или музеја железнице)	Креирање новог простора за културне садржаје на месту Старе ложионице за локомотиве	Спроведен конкурс (јун 2018) Припремљена техничка документација	новембар 2021.	1.000.000.000 РСД (укупно)	Буџет Републике Буџет Града	Секретаријат за културу Министарство културе

Успостављање система управљања имовином у јавној својини							
Мера А2.П4.М1.	Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
	Иницирање измена Закона о јавној својини	Омогућен лакши упис јавне својине Града у поступцима пред Републичким геодетским заводом	Дефинисана иницијатива за измене Закона о јавној својини	март 2017.	/	Буџет Града	Секретаријат за имовинске и правне послове Градско веће
	Запошљавање стручног кадра оспособљеног за спровођење активности у погледу управљања имовином	Брже и ефикасније доношење одлука у вези са располагањем имовином, брже и ефикасније реаговање у складу са захтевима закупаца и надлежних институција, ефикасно реаговање у ситуацијама када дође до кварова и оштећења	Формиран стручни тим за управљање имовином	јун 2017.	/	Буџет Града	Секретаријат за имовинске и правне послове
	Омогућавање стављања у функцију имовине која је у лошем стању или урушена	Активирање и стављање у функцију имовине која је у лошем стању или урушена, кроз додатна улагања, омогућило би додатни приход у буџет Града, кроз поступак продаје или давања у закуп ове категорије непокретности	Донете одлуке о продаји или давању у закуп идентификованих непокретности	децембар 2018.	/	Буџет Града	Секретаријат за финансије Секретаријат за имовинске и правне послове
	Промена уписа врсте земљишта у евиденцији Републичког геодетског завода на основу планског акта (из пољопривредног у градско грађевинско земљиште)	Стварање услова за отуђење земљишта у циљу повећања прихода Града Београда од продаје имовине	Промењен упис код Републичког геодетског завода	децембар 2017.	0,00 РСД (Град Београд није обвезник плаћања таксе за спровођење промена у катастру непокретности)	Буџет Града	Секретаријат за имовинске и правне послове Секретаријат за имовину Катастар непокретности
	Решавање статуса имовине на којој је Београд уписан као носилац заједничке својине односно својине са другим физичким и правним лицима	Продаја мањинских делова у власништву Града сувласницима са већинским деловима имовине. Куповина мањинских делова имовине од сувласника, у циљу обједињавања власништва над имовином, сређивање и продаја	Продати мањински удели Града и продаја или данашње у закуп имовине која је 2016. била у мањинском власништву Града	децембар 2018.		Буџет Града	Секретаријат за финансије Секретаријат за имовинске и правне послове

Иницирање поступака за промену намене пољопривредног земљишта	обједињене имовине или њено давање у закуп у циљу повећања прихода Града Београда	Промењена намена земљишта	децембар 2017.	Буџет Града	Секретаријат за имовинске и правне послове
Детаљна анализа свих категорија имовине	Створени услови за отуђење земљишта	Спроведена анализа свих категорија имовине у власништву Града	децембар 2018.	Буџет Града	Секретаријат за имовинске и правне послове
Омогућавање додатних улагања за подизање атрактивности и вредности непокретности предвиђених за продају или за стратешка партнерства	Омогућено адекватније управљање имовином и стицање прихода од имовине Повећање атрактивности имовине за продају или стратешка партнерства	Идентификоване групе имовине продате Закључени уговори о стратешком партнерству за идентификовану групу имовине	децембар 2018.	Буџет Града	Секретаријат за финансије Секретаријат за имовинске и правне послове

Стратешки циљ А3. ОДРЖИВА МОБИЛНОСТ ЗА ИНТЕРАКТИВНИ РАЗВОЈ ГРАДА

Равномерни развој саобраћајног система заснован на принципима одрживе мобилности и промени хијерархије међу видовима саобраћаја

*Повећање удела пешака и бициклиста као учесника у саобраћају за 2 до 5% (2016. је око 25%) у укупној видовној расподели
Изграђено 100 km нових бициклистичких стаза до 2021. године
Створени предуслови за изградњу прве линије метроа до 2021. године,
Институционализован и дефинисан концепт развоја градске логистике до 2021. године
Унапређени безбедносни услови за све учеснике у саобраћају*

Приоритет А3.П1.

Повећана приступачност града

Мера А3.П1.М1.

Унапређење капиталне саобраћајне инфраструктуре регионалног значаја

Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Изградња аутобуске и железничке станице у Блоку 42 у Новом Београду	Изграђен је саобраћајни чвор чиме је унапређена локална, регионална и међународна повезаност Града	Промена намене земљишта Уређено градско грађевинско земљиште у складу са важећом планском документацијом	децембар 2018.	366.300.588 РСД (у 2017) 974.729.423 РСД (укупно)	Буџет Града, Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Изградња железничке станице „Београд-центар“ у Проколу	Изграђена једна од најзначајнијих станица у оквиру Београдског железничког чвора чиме је унапређена локална и регионална повезаност Града	Уређено градско грађевинско земљиште у складу са важећом планском документацијом	децембар 2018.	12.000.000 EUR (у 2017) 51.904.728 EUR (укупно)	Кредит Јавно-приватно партнерство	„Железнице Србије“ а.д. (Инфраструктура)
Изградња техничко-путничке станице Земун	Изграђен део Београдског железничког чвора од значаја за функционисање и одржавање	Уређено градско грађевинско земљиште у складу	јул 2018.	12.000.000 EUR (у 2017) 36.000.000 EUR	Кредит ЕБРД	„Србија воз“ а.д.

	превозних средстава	са важећом планском документацијом	(укупно)		
Изградња обилазнице око Београда, комплетирање сектора Б4, Б5, Б6	Омогућена већа сегрегација саобраћајних токова	Заврштак изградње Обилазнице око Београда	децембар 2019.	25.830.000.000 РСД	Буџет Републике Кредит ЕИБ Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
Изградња обилазнице око Београда, сектор Ц, деоница Бубањ поток – Панчево север	Омогућена већа сегрегација саобраћајних токова	Заврштак изградње Обилазнице око Београда	децембар 2021.	57.810.000.000 РСД	Буџет Републике Кредит ЕИБ Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
Изградња аутолука Београд – Јужни Јадран (Е763) деоница Сурчин – Обреновац	Омогућена већа саобраћајна доступност	Заврштак изградње деонице аутолука Е763 на делу Сурчин – Обреновац у дужини од L=17.600 m	децембар 2019.	25.691.816.993 РСД	Кредит ЕКСИМ банке Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
Унапређење примарне саобраћајне инфраструктуре градског значаја					
Мера А3.П1.М2.	Активност	Очекивани резултат	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања
Израда студије, планске и пројектне документације за Пројекат Београдски метро	Стварање услова за реализацију капацитетног шинског система	Израђена студија Израђена планска и пројектна документација	децембар 2018.	2.460.000.000 РСД	Буџет Републике Буџет Града Други извори финансирања Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Друге градске и републичке институције
Почетак изградње система београдског метроа	Изградња капацитетног шинског система у граду који ће побољшати ниво функционисања система јавног градског превоза, смањити број моторних возила и захтева за	Изградња капацитетног шинског система	децембар 2021.	24.600.000.000 РСД	Буџет Републике Буџет Града Други извори финансирања Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда Министарство

Изrada пројектне документације и изградња саобраћајница за приступ железничкој станици „Београд-центар“ у Прокопу	Побољшани приступ железничкој станици „Београд-центар“, као делу новог београдског железничког чвора	Промена намене земљишта и изградња саобраћајница у дужини L=770m	децембар 2021.	318.900.000 РСД (у 2017) 1.940.645.486 РСД (укупно)	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Друге градске и републичке институције
Изrada пројектне документације и изградња Ибарске магистрала од Улице пилота М. Петровића до Аутопутске обилазнице	Побољшана приступачност дела градске територије и града у целини, и изграђен део улодног саобраћајног правца у град, L = 3.000 m	Промена намене земљишта; Изграђена саобраћајница у дужини од L=3.000 m	децембар 2022.	976.055.810 РСД	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Изrada пројектне документације и изградња моста на Дунаву, код Аде Хује	Изграђена веза преко Дунава између шумадијског и банатског дела града, већа пропусна моћ мостова на територији Града, мањи број возила на Панчевачком мосту за око 40%	Изграђен један мост преко Дунава на територији Града Београда	децембар 2018.	105.000.000 РСД (у 2017) 22.275.250.000 РСД (укупно)	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Изrada пројектне документације и изградња везе Борска – петља Ласта	Изграђена прстенаста саобраћајница градског значаја за бољу сегрегацију саобраћајних токова, L = 4.200 m	Промена намене земљишта; Изграђена саобраћајница у дужини од L=4.200 m	децембар 2020.	171.850.000 РСД (у 2017) 2.342.245.289 РСД (укупно)	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Изrada пројектне документације и изградња Улице Пере Велимировића	Бољи услови за одвијање саобраћаја у централној градској зони, L = 800 m	Изграђена саобраћајница у дужини од L=800 m	децембар 2018.	22.700.000 РСД (у 2017) 260.053.477 РСД (укупно)	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Изrada пројектне документације и изградња УМП-а (унутрашњи магистрални полупрстен) сектор II – Топилдерски тунел	Мањи број возила у центру Града (9-15%), побољшање услова за одвијање саобраћаја	Умањен број возила на уличној мрежи у централној градској зони	децембар 2020.	50.000.000 РСД (у 2017) 1.235.206.290 РСД (укупно)	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда

Израда пројектне документације и изградња СМТ (снољна магистрална тангента) од Панчевачког пута до аутопута	Бољи услови за одвијање саобраћаја и мањи број возила у централној градској зони (9-11%), L = 12.000 m	Изграђена саобраћајница у дужини од L=12.000 m	децембар 2020.	4.320.000 РСД (у 2017) 8.507.621.965 РСД (укупно)	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Израда плана детаљне регулације Зрењанинског пута од канала Себеш до саобраћајнице Северна тангента	Стварање услова за реализацију једног од уводних праваца у Град	Усвојен план детаљне регулације	децембар 2018.	4.620.000 РСД (у 2017) 6.000.000 РСД (укупно)	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Израда пројектне документације и изградња пружног прелаза у Батајници са приступним саобраћајницама	Завршетак Београдског железничког чвора и повећање безбедности одвијања саобраћаја, посебно на преласку преко железничке пруге	Изграђен један денивелисани пружни прелаз Изграђене приступне саобраћајнице у дужини L=702m	децембар 2020.	1.040.000 РСД (у 2017) 603.540.000 РСД (укупно)	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда и Буџет Републике	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Израда пројектне документације и изградња пружног прелаза у Железнику	Завршетак Београдског железничког чвора и повећање безбедности одвијања саобраћаја посебно на преласку преко железничке пруге	Изграђен један денивелисани пружни прелаз	децембар 2017.	1.800.000 РСД	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда и Буџет Републике	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Студија проширење градско-приградске железнице	Повећање доступности и удела железнице у градско-приградском систему превоза путника	Повећан број превезених путника на линијама градско-приградске железнице	децембар 2017.	13.000.000 РСД	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај Дирекција за јавни превоз
Измештање железничке пруге око Калемегдана	Повећање доступности приобаља Града	Измештена пруга око Калемегдана	децембар 2019.	7.380.000.000 РСД	Буџет Републике	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре „Железнице Србије“ а.д. (Инфраструктура)
Изградња марине Ада Циганлија	Бољи услови за коришћење водних потенцијала Града	Изграђена једна марина на реци Сави	децембар 2020.	20.000.000 РСД (у 2017)	Буџет Града	Град Београд ЈКП Паркинг сервис

				(у Чукаричком рукавцу)	675.000.000 РСД (укупно)			
Приоритет А3.П2.								
Одржива мобилност централне градске зоне								
Мера А3.П2.М1.								
Развијање одрживе урбане мобилности								
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности		
Израда плана одрживе урбане мобилности	Промовисање одрживе урбане мобилности	Промовисање одрживе урбане мобилности при планирању и техничком регулисању саобраћаја	децембар 2020.	0.00 РСД (у 2017) 25.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града Други извори (фондови, итд.)	Секретаријат за саобраћаја Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове		
Јавни конкурс за постављање станица за изнајмљивање бицикала на територији Града Београда	Омогућен већи удео бицикала у јавном превозу што треба да допринесе смањењу гужве у саобраћају моторних возила, загађења, као и унапређењу стања чинилаца животне средине	Суроведен конкурс	децембар 2017.	активност не изискује додатна средства из буџета Града	Други извори финансирања	Секретаријат за саобраћај		
Израда Мастер плана за саобраћајну инфраструктуру - SMART план	Дефинисани правци развоја и дефинисани параметри саобраћајног система Града	Усвојен Мастер план	март 2017.	50.500.000 РСД (у 2017) 59.500.000 РСД (укупно)	Фонд <i>WBIF</i> - <i>EBRD</i> Буџет Града	Секретаријат за инвестиције		
Израда стратегије јавног превоза	Свеобухватно сагледавање система јавног превоза путника у Београду	Израђена стратегија	децембар 2018.	10.000.000 РСД (у 2017) 50.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај Дирекција за јавни превоз		
Израдња троллејбуске контактне мреже у улицама Цвијићева, Таковска, Поенкареова, Венизелосова, Гундулићев венац, Жоржа Клемансоа, Дунавска (до терминауса „Дунавска“) и	Редефинисање и побољшање функционисања јавног саобраћаја у централној градској зони, промена улоге троллејбуса, и увођење у систем превозних средстава са већим утицајем на очување чинилаца животне средине	Редефинисане трасе троллејбуских линија кроз центар града	децембар 2017.	262.500.000 РСД (у 2017) 262.500.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда		

Промена саобраћајних приоритета у делу централне градске зоне							
Мера АЗ.П2.М3.	Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
	Израда техничке документације и изградња саобраћајне и јавне површине са инфраструктуром на подручју шире зоне Кнез Михаилове	Развој и проширење пешачке зоне у центру Града, што ће допринети повећању површина намењених пешачком саобраћају и утицати на развој пратећих делатности (трговине, услуге, угоститељства)	Повећана површина пешачке зоне	децембар 2019.	1.030.810.000 РСД (у 2017) 2.104.564.000 РСД (укупно)	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
	Реконструкција јавних гаража „Обилићев венац“ и „Зелени венац“	Повећан број места вапуличних капацитета за паркирање и ослобађање дела уличних фронттова на којима се данас паркирају возила	Повећан број паркинг места у јавним гаражама	децембар 2017.	688.000.000 РСД	Буџет Града	Град Београд ЈКП „Паркинг сервис“
	Реконструкција јавне гараже „Пионирски парк“	Побољшани услови паркирања возила	Површина реконструисаног објекта за вапулично паркирање возила, P=14.124 m	децембар 2017.	53.000.000 РСД	Буџет Града	Град Београд ЈКП „Паркинг сервис“
	Извођење радова на објектима јавних гаража ради прибављања сертификата „зелена гаража“	Побољшано функционисање јавних гаража на принципима очувања чинилаца животне средине у централној градској зони.	6 реконструисаних објеката за вапулично паркирање возила на принципима очувања чинилаца животне средине	децембар 2017.	40.000.000 РСД	Буџет Града	Град Београд ЈКП „Паркинг сервис“
	Изградња јавних гаража у Ул. кнеза Милоша и на потезу Фрушкогорска – Бранкова улица	Повећан број места вапуличних капацитета за паркирање и ослобађање дела уличних фронттова на којима се данас паркирају возила	Повећан број паркинг места у јавним гаражама и изграђена нова површина за вапулично паркирање возила, P=21.335 m ²	децембар 2019.	44.000.000 РСД (у 2017) 2.180.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града Јавно-приватно партнерство	Град Београд ЈКП „Паркинг сервис“
	Изградња јавних гаража у	Повећан број места вапуличних	Повећан број	децембар	3.649.560.000 РСД	Буџет Града	Град Београд

Изградња јавне гараже у Влајковићевој улици	капацитета за паркирање и ослобађање дела уличних фронтана на којима се данас паркирају возила	паркинг места у јавним гаражама и изградња нова површина за ванулично паркирање возила, P=36.810 m ²	2020.	Јавно-приватно партнерство	ЈКП „Паркинг сервис“
Изградња јавне гараже у Влајковићевој улици	Повећан број места вануличних капацитета за паркирање и ослобађање дела уличних фронтана на којима се данас паркирају возила	Повећан број паркинг места у јавним гаражама и изградња нова површина за ванулично паркирање возила, P=10.500 m ²	децембар 2021.	Буџет Града јавно-приватно партнерство	Град Београд ЈКП „Паркинг сервис“
Санација јавних гаража „Милешевска“ и „27. марта“	Побољшани услови паркирања возила и повећање броја паркинг места на вануличним капацитетима за паркирање	Површина реконструисаног објекта за ванулично паркирање возила, P=9.155 m ²	децембар 2017.	Буџет Града	Град Београд ЈКП „Паркинг сервис“
Унапређење система навођења корисника (подаци о расположивим паркинг местима)	Побољшана информисаност учесника у саобраћају	Скраћено време кретања возила у централној градској зони са сврхом налажења слободног места за паркирање	децембар 2021.	Буџет Града	Град Београд ЈКП „Паркинг сервис“
Изградња бициклистичких стаза	Већи удео бицикала у јавном превозу доприниси смањењу гужве у саобраћају моторних возила, загађења, као и унапређењу стања чинилаца животне средине.	Повећана дужина бициклистичких стаза	децембар 2018.	Буџет Града и Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Изградња саобраћајних површина са припадајућом инфраструктуром на подручју приобаља реке Саве у граници пројекта „Београд на води“	Уређено приобаље у оквиру централне градске зоне, излазак Београда на реку Саву	Повећана дужина новозаградених саобраћајница	децембар 2017.	Буџет Града Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда

Изградња саобраћајних потеза (саобраћајних површина) на правцу Аутокомада - јужни булевар - Улица господара Вучића	Бољи услови за одвијање саобраћаја у централној градској зони	Повећана дужина реконструисаних новоизграђених саобраћајница у централној градској зони	децембар 2018.	10.300.000 РСД (у 2017) 338.869.520 РСД (укупно)	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Изградња саобраћајнице - тунелске везе Савске и Дунавске падине	Мањи број возила (7-38%) на саобраћајницама у центру града које данас повезују Савску и Дунавску падину. Боље стање чинилаца животног средине.	Смањен број возила на улицама унутар круга трамвајске линије број 2	децембар 2021.	50.000.000 РСД (у 2017) 12.386.000.000 РСД (укупно)	Кредит	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Реконструкција Булевара ослобођења са уређењем Трга Славија, општина Врачар	Побољшани услови за одвијање свих видова саобраћаја	Повећана дужина реконструисане уличне мреже (саобраћајница) и трамвајских шина	децембар 2018.	1.880.000.000 РСД (у 2017) 2.012.000.000 РСД (укупно)	Кредит EBRD Буџет Града	Секретаријат за инвестиције
Изrada пројектне документације и изградња аутобуско-тролејбуског терминала у Дунавској улици	Уређена централна градска зона, проширене пешачке зоне, реорганизован јавни градски превоз у центру Града	Промена намене земљишта са циљем проширења пешачке зоне	децембар 2017.	342.804.000 РСД	Буџет Града	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Измештање тролејбуског логона са Дорћола на локацију Космај 2	Уређене централне градске зоне, ослобођене површине за централне градске функције	Промена намене земљишта из саобраћајних површина у површине намењене за централне градске функције	децембар 2020.	Усвајање ПДР се очекује у току 2017. године 4.315.500.000 РСД (укупно)	Буџет Града	ЈКП Градско саобраћајно предузеће „Београд“ Секретаријат за инвестиције
Измештање аутобуског депоза „Земун“ из централног градског језгра Земуна на плански дефинисану локацију „Привредна зона Горњи Земун 1 и 2“	Уређена централна зона Земуна	Промена намене земљишта из саобраћајних површина у површине намењене за централне градске функције	децембар 2020.	0,00 РСД (у 2017) 2.835.900.000 РСД (укупно)	Буџет Града ИПА 2	ЈКП Градско саобраћајно предузеће „Београд“
Реконструкција јавних саобраћајница, саобраћајних објеката и мостова од посебног интереса за Град	Бољи услови за одвијање саобраћаја у централној градској зони	Повећана дужина реконструисаних новоизграђених саобраћајница у	децембар 2019.	556.000.000 РСД (у 2017) 5.762.318.397 РСД (укупно)	Буџет Града Кредит	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда

(Бранков мост, Савски мост, Француска улица, Улица кнеза Милоша и др)	централној градској зони									
Реконструкција улица Рузвелтове и Мије Ковачевића са окретницом, градске општине Палилула и Звездара	Повећана дужина реконструисане улице мреже (саобраћајница) и трамвајских шина	Побољшани услови за одвијање свих видова саобраћаја	Повећана дужина реконструисане улице мреже (саобраћајница) и трамвајских шина	децембар 2018.	1.710.000.000 РСД (у 2017) 1.770.000.000 РСД (укупно)	Кредит ЕБРД Буџет Града	Секретаријат за инвестиције			
Уређење саобраћајница краљице Марије, 27. марта, Цорца Вашингтона и цара Душана у постојећој регулацији са припадајућом инфраструктуром	Побољшани услови за одвијање свих видова саобраћаја		Повећана дужина реконструисане улице мреже (саобраћајница) и трамвајских шина	децембар 2018.	45.720.000 РСД (у 2017) 2.800.000.000 РСД (укупно)	Кредит ЕБРД Буџет Града	Секретаријат за инвестиције			
Развој привредних зона и логистике										
Приоритет А3.ПЗ.										
Мера А3.ПЗ.М1.										
Планирање саобраћајне инфраструктуре у функцији развоја привреде										
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности				
Израда плана детаљне регулације за зону комерцијалних и привредних садржаја дуж аутопута Београд-Ниш, јужно од наплатне рампе Бубањ поток, градске општине Вождовац и Гроцка	Створени услови за развој привредних и комерцијалних делатности на оном подручју града	Усвојен план	децембар 2017.	1.343.502 РСД	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда				
Израда плана детаљне регулације за алтернативни приступ депонији „Вилча“	Створени услови за реализацију алтернативног приступа депонији	Усвојен план	мај 2017.	2.447.354 РСД	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда				
Израда плана детаљне регулације за комплекс Аеродрома „Никола Тесла“ у	Створени услови за изградњу мултимодалног терминала	Усвојен план Промена намене земљишта (повећана	децембар 2017.	31.954.908 РСД	АД Аеродром „Никола Тесла“	АД Аеродром „Никола Тесла“				

вагрогасне базе и котларнице, терминала, хангара и платформе за Генералну авијацију									Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Агенција за управљање лукама Град Београд Луцки концесор
Припрема за изградњу нове луке Београд на Дунаву у гравитационом подручју Београда. Постојећа лука „Београд“ се задржава на контрахованом (умањеном) подручју до изградње нове луке - I фаза	Стварање услова за повећање обима робних токова и боље искоришћење свих предности које по питању робног транспорта пуди река Дунав, односно европски коридор VII	Изградња нове луке и слободне зоне (I фаза)	децембар 2020.	41.553.941.000 РСД	Средства за финансирање су предмет преговора између Републике Србије и Републике Кине				
Израда техничке документације и изградња саобраћајница на подручју привредне зоне аутопут у Новом Београду, Земуну и Сурчину	Изграђена улична мрежа у привредним зонама као генератор развоја	Повећана дужина изграђене уличне мреже	децембар 2019	353.700.000 РСД (у 2017. години) 1.126.783.000 РСД (укупно)	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда				Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Израда техничке документације и изградња алтернативног приступа депонији "Вилча"	Изграђен још један приступ депонији што ће поред наведеног омогућити бољу повезаност Велкоселског рита са примарном градском уличном мрежом	Повећана дужина изграђене уличне мреже	децембар 2020.	205.700.000 РСД (укупно)	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда				Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Мера А3.П3.М3. Развој градске логистике									
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности			
Формирање организационе јединице која ће се бавити пословима градске логистике	Укључивање градске логистике у систем одлучивања на нивоу Града. Организациона јединица за градску логистику прати промене захтева интересних група, измене у другим областима, иницира решавање проблема градске логистике и учествује у процесу доношења одлука.	Формирана јединица за градску логистику при Секретаријату за саобраћај	децембар 2021.	0,00 РСД (у 2017)	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај			

Израда студија градске логистике града Београда	Унапређење снабдевања у граду	Израђене студије	децембар 2021.	12.000.000 РСД (у 2017)	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај
Приоритет А3.П4.						
Усаглашеност саобраћајног система са потребама грађана						
Истраживање одрживих решења за развој саобраћајног система						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Израда студија и пројеката из области безбедности саобраћаја	Смањење броја саобраћајних незгода	Број саобраћајних незгода	континуирано	55.250.000 РСД (у 2017) 2.500.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај
Израда стратегије безбедности саобраћаја	Стварање услова за побољшану безбедност свих учесника саобраћаја	Израђена стратегија	децембар 2017.	11.000.000 РСД	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај
Израда студија, пројеката и изградња кружних токова	Унапређење управљања и боља проточност саобраћаја	Боља проточност саобраћајница	континуирано	12.000.000 РСД (у 2017) 1.500.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај
Мера А3.П4.М2.						
Побољшање безбедности учесника у саобраћају						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Изградња пешачких пасарела	Побољшање безбедности свих учесника у саобраћају	Број изграђених пешачких пасарела	континуирано	96.350.000 РСД	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај
Израда планско-техничке документације и изградња Улице браће Бацак (Моме Стевановића), општина Младеновац	Повећање доступности и густине улице мреже у оквиру административне територије града	Повећана дужина изграђене улице мреже на територији општине Младеновац	децембар 2017.	194.791.735 РСД	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Израда планско-техничке документације и изградња Тамнавске улице, IV део, и Ул. забрелских партизана,	Повећање доступности и густине улице мреже у оквиру административне територије града	Повећана дужина изграђене улице мреже на територији општине Обреновац	децембар 2020.	270.820.788 РСД	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда

општина Обреновац Денивелисање раскрснице Улице пролетерске солидарности, Улице шпанских бораца и Аутопута (прилагођавање објекта кретању лица са посебним потребама)	Лакше кретање лица са посебним потребама	Повећана дужина реконструисане уличне мреже за кретање лица са посебним потребама	децембар 2018.	2.400.000 РСД (у 2017) 34.151.824 РСД (укупно)	Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Унапређење функција саобраћајног система							
Мера А3.П4.М3.	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности	
Куповина 100 електро аутобуса и 15 пуњача	Увођење еколошких возила са нултом емисијом издувних гасова утицаје на повећање квалитета ваздуха	Број нових возила јавног градског превоза	децембар 2019.	0,00 РСД (у 2017) 5.793.750.000 РСД (укупно)	Буџет Града	ЈКП Градско саобраћајно предузеће „Београд“	
Израда стратешких карата буке на државним путевима 1А и 1Б реда (в. активност у оквиру мере А6.П1.М6)	Умањене негативних утицаја буке од саобраћаја на државним путевима 1А и 1Б реда	Ниво буке на државним путевима 1А и 1Б реда	континуи- рано		Буџет Републике	ЈП Путеви Србије	
Ремонт и модернизација 40 трамваја типа КТ-4	Повећање квалитета јавног превоза, побољшање услова превоза (уграђања клима уређаја, бројача путника и бежичног интернета)	Број ремонтованих и модернизованих трамваја у оквиру возног парка ГСП	децембар 2020.	0,00 РСД (у 2017) 2.706.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	ЈКП Градско саобраћајно предузеће „Београд“	
Набавка 10 нових соло аутобуса и 30 нових зглобних аутобуса	Повећање квалитета јавног превоза, побољшање услова превоза	Број нових возила јавног градског превоза	децембар 2020.	0,00 РСД (у 2017) 541.024.110 РСД (укупно)	Буџет Града - финансијски лизинг	ЈКП Градско саобраћајно предузеће „Београд“	
Развој система за управљање саобраћајем	Унапређење управљања саобраћајем	Ефикасије и модернизовано управљање саобраћајем	континуи- рано	171.700.000 РСД (у 2017) 3.720.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај	
Студија израде критеријума за категоризацију уличне мреже, израда референтног система са анализом	Израда категоризације уличне мреже на територији 10 градских општина, дефинисање начина означавања и евиденције јавних	Израђена студија	децембар 2017.	30.000.000 РСД	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај	

постојећег стања коловоза и предлогом мера за побољшање стања улице мреже у 10 градских општина за период од 2018. до 2027.	путева и израда референтног система мреже општинских путева, улица и категорисаних путева на територији града Београда							
Израда пројеката, обележавање и изградња саобраћајне сигнализације и улице мреже (изградња тротоара, паркинга, корекције раскрсница)	Боље управљање саобраћајем и паркирањем	Боља проточност саобраћајница	континуирано	177.000.000 РСД (у 2017) 1.500.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај		
Проширење тролејбуске мреже ка Јајинцима	Повећање квалитета јавног превоза, побољшање услова превоза и повећање доступности система јавног превоза путника	Повећана густина мреже линија јавног превоза	децембар 2019.	0,00 РСД (у 2017) 400.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за инвестиције		
Израда пројекта и обележавање бициклистичких стаза, трака и коридора	Обележавање нових бициклистичких стаза, трака и коридора	Обележене нове бициклистичке стазе, траке и коридори	Најмање 15 километара у 2017. години и даље континуирано	55.250.000 РСД (у 2017) 2.500.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда		
Израда студија из области бициклистичког саобраћаја	Развој бициклистичког саобраћаја	Повећање учешћа бициклистичког саобраћаја	континуирано	0,00 РСД (у 2017) 20.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај		
Израда студија и пројеката у циљу побољшања проточности саобраћаја	Унапређење проточности и боље одвијање саобраћаја	Израђене студије и пројекти	континуирано	30.000.000 РСД (у 2017) 200.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај		
Благовремено одржавање саобраћајне инфраструктуре	Одржавање нивоа квалитета саобраћајне инфраструктуре	Ефикасније управљање саобраћајем	континуирано	3.843.360.000 РСД (у 2017) 27.500.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај Дирекција за путеве		
Кампање у саобраћају	Повећање информисаности учесника у саобраћају и промовисање активности са циљем побољшања одвијања саобраћаја	Ефикасније управљање саобраћајем	континуирано	33.000.000 РСД (у 2017) 100.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај		
Изградња стајалишта јавног	Повећање квалитета јавног		континуирано	65.000.000 РСД (у	Буџет Града	Дирекција за Јајини		

превоза	превоза, побољшање услова превоза и повећање доступности система јавног превоза путника		рано	325.000.000 РСД (укупно)		превоз
Набавка стајалишних стубова и надстрешница	Повећање квалитета јавног превоза, побољшање услова превоза и повећање доступности система јавног превоза путника	Број изграђених и адаптираних стајалишта јавног превоза	континуи- рано	30.000.000 РСД (у 2017) 150.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Дирекција за јавни превоз

Стратешки циљ А4. КВАЛИТЕТНИЈЕ И ЕКОНОМИЧНИЈЕ УСЛУГЕ ЗА СВЕ ГРАЂАНЕ

Високо квалитетне, економски ефикасне, инфраструктурно одрживе и приуштиве услуге, доступне свим грађанима

90% корисника покривених водоводом до 2021. године
 80–90% корисника покривених канализацијом до 2021. године
 Процент губитака у водоводној мрежи смањен за 5% до 2021. године
 10% пречишћених отпадних вода у односу на укупно сакупљене до 2021. године
 100% корисника покривених услугом организованог сакупљања отпада до 2021. године
 Процент рециклаже од 20% до 2021. године
 Повећан коефицијент ефикасности свих ЈКП појединачно преко 1 до 2018. године

Приоритет А4.П1.

Унапређења квалитета и обухвата комуналне инфраструктуре

Мера А4.П1.М1.

Развој и одржавање инфраструктуре за водоснабдевање и санитацију

Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Изградња канализационе мреже у рубним деловима града	Изграђена канализациона мрежа у: Мала Утрица (Јајинци, Воздovac) канализација са сабирним колектором дуж Језезовачког потока L=7,5 km Ресник, Улица Љубише Јеленковића са околином L= 1,9 km Насеље Сунчани брег, Раковица L=6,5 km Насеље Плави хоризонти, Земун, L= 10 km Насеље Алтина са КЦС на Добановачком путу Земун, L= 1,3 km Насеље Сурчин, L=46 km	Дужина изграђене мреже L=73,2 km	децембар 2017.	9.800.000 EUR	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	ЈКП „Београдски водовод и канализација“ Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда Градске општине
Изградња канализационе	Изграђена канализациона мрежа у:	Дужина изграђене	децембар	13.170.500 EUR (у	Буџет Града	ЈКП „Београдски

мреже у градским насељима	Крњача, гравитациони систем L=35 km и под притиском L=51 km Борча (Мали Збег), L=10 km Батајница - I фаза, L=4,9 km Батајница - II фаза, L=20 km Шаптај, L=2,3 km Остружница I фаза, L=12 km Умка - I фаза, L=5 km	мреже L=150,9 km	2021.	2017) 47.500.000 EUR (укупно)	водовод и канализација" Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу градске општине
Изградња канализационих објеката I приоритета Централног канализационог система	Изграђени канализациони објекти: ППОВ „Велико село“ - прелазно решење Интерцентар - преостале деонице фекални тунелски колектор „Хитна помоћ – Венизелосова“ са везом на КЦС „Мостар“ КЦС „Мостар“ КЦС „Ушће“ - реконструкција Ретензија Р1 на Кумодрашком потоку КЦС „Газла“ реконструкција-започета реализација	Капацитет постројења за пречишћавање отпадних вода (број еквивалент становника)	децембар 2019.	4.965.000 EUR (у 2017) 67.900.000 EUR (укупно)	ЈКП „Београдски водовод и канализација“ Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу
Изградња канализационих објеката I приоритета банатског, батајничког канализационог система и независних система на широј територији Београда	Изграђени канализациони објекти: Активирана колектора на Панчевачком путу КЦС „Крњача 2“ Колектор од насеља Котеж до Зрењанинског пута Секундарна мрежа у насељу Крњача-прва фаза реализације КЦС „Земун Поље 2“ Кишни колектор од насеља Алтина 2 до колектора „Земун Секундарна мрежа у насељу Батајница-прва фаза Поље – Дунав“ ППОВ „Пиносана“ ППОВ „Бели поток“ ППОВ „Лазаревац“ (I фаза) ППОВ „Међулуђе“, Младеновац	Капацитет постројења за пречишћавање отпадних вода (број еквивалент становника)	децембар 2019.	8.079.000 EUR (у 2017) 31.400.000 EUR (укупно)	ЈКП „Београдски водовод и канализација“ Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу
Изградња канализационих објеката II приоритета	Изграђени канализациони објекти: ППОВ „Велико село“ - I фаза рок	Капацитет постројења за	децембар 2021.	9.322.000 EUR (у 2017)	ЈКП „Београдски водовод и

централног, банатског, батајничког и остружничког канализационог система	2022. КЦС „Чукарица нова“ са потисним цевоводом Кумодрашки кишни колектор - II фаза, од Витановачке до Ретензије КЦС „Галовица нова“ - са доводним колектором и потисом до реке Save Колектор у Зрењанинском путу до прикључка за насеље Борча Колектор од Зрењанинског пута до КЦС „Борча“ Секундарна мрежа у насељу Крњача - друга фаза реализације Секундарна мрежа у насељу Борча КЦС Батајница са потисним цевоводом до КЦС „Земун поље 2“ Секундарна мрежа у насељу Батајница - друга фаза реализације ППОВ Остружница ФК од ППОВ „Остружница“ до насеља Остружница са КЦС „Остружница“ Секундарна мрежа у насељу Остружница - прва фаза реализације	пречишћавање отпадних вода (број еквивалент становника)	167.800.000 EUR (укупно)		канализација“ Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу
Изградња канализационих објеката III приоритета централног, банатског, батајничког и остружничког канализационог система	Изграђени канализациони објекти: ППОВ „Велико село“ - коначни капацитет КЦС „Улге – Нова“ са сифонским пропустом и деоницом интерцентра Нови мокролушки кишни колектор ППОВ „Крњача“ - I фаза Колектор 01000 кроз насеље Шапгај до КЦС „Шапгај“, КЦС „Шапгај“ и колектор 01200 до КЦС	Капацитет постројења за пречишћавање отпадних вода (број еквивалент становника)	7.855.000 EUR (у 2017) 162.600.000 EUR (укупно)	Буџет Града Кредити ЈПП Други извори	ЈКП „Београдски водовод и канализација“ Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда

Санација и адаптација постојеће канализационе мреже	„Батајница“ НПОВ „Батајница“ Секундарна мрежа у насељу Шаптај ФК од ППОВ „Остружница“ до насеља Умка са КЦС „Умка“ Секундарна мрежа у насељу Умка	Повећана дужина саниране мреже	континуи- рано	50.000.000 РСД (у 2017) 100.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града Средства ЈКП „Београдски водовод и канализација“	Секретаријат за комуналне и стамбене послове ЈКП „Београдски водовод и канализација“
Изградња водоводне мреже и објеката у градским насељима	Изграђена водоводна мрежа и објекти: Барајево (Бељина и Лисовић), L=44 km Насеље Кључ у Сурчину, L= 1,9 km Рипањ (Крагујевачки пут), L=8 km Степојевац (Лазаревац), L=30 km Грмовац - I фаза, L=7 km Ритопек I и II фаза, L= 15,1 km Потисци водовод у Сопоту од водонизоришта до насеља, L=5 km Прекидна комора Резервоар „Ритопек I“ и „Дубрава“	Дужина изграђене мреже L=101 km	децембар 2018.	71.870.000 EUR (укупно)	Буџет Града	ЈКП „Београдски водовод и канализација“ Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда Градске општине
Реконструкција и одржавање постојеће водоводне мреже	Реконструисано 250 km постојеће мреже	Процент губитака у мрежи	децембар 2020.	37.500.000 EUR (укупно)	Буџет Града Средства БВК	ЈКП „Београдски водовод и канализација“ Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда Градске општине
Санација и адаптација постојеће водоводне мреже	Адаптација и санација мреже по годишњем плану	Повећана дужина саниране мреже	Континуи- рано	50.000.000 РСД (у 2017) 100.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града Средства ЈКП „Београдски водовод и канализација“	Секретаријат за комуналне и стамбене послове ЈКП „Београдски водовод и канализација“

Изградња објеката система водоснабдевања I приоритета – изворишта и постројења за припрему воде	Изграђени и реконструисани следећи објекти: Извориште и постројење за прераду сирове воде Санација булара утискивањем ноних дренова (ревитализација); Санација и адаптација ППВ „Макиш 1“ и пуштање у функцију ППВ „Макиш 2“; Чишћење таложнице; Два потисна ценовода сирове воде пречника 01500 mm за ППВ „Макиш 2“ од водозахвата (ЦС „Сава“); Стара црна станица чисте воде (реконструисана); Санитран и дограђен систем за деhidратацију муља на ППВ „Макиш“; Изграђено постројење за регенерацију гранулисаног активног угља на ППВ „Макиш 2“; Реконструисани постројећи ППВ „Макиш 1“ и ППВ „Језеро“; Пуштен у рад хидротехнички чвор Јулино брдо; ППВ „Баново брдо“ - ценовод сирове воде; Адаптиран централни магацин хлора на ППВ „Беле воде“	Количина произведене воде за пиће у m³ у секунди	децембар 2020.	13.176.000 EUR (у 2017) 44.340.000 EUR (укупно)	Буџет Града ЕБРД кредит Средства БВК	ЈКП „Београдски водовод и канализација“ Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда Градске општине
Изградња објеката система водоснабдевања I приоритета – примарни објекти водоснабдевања	Изграђени примарни објекти водоснабдевања; Реконструисан ЦС „Топчидер 1 и 2“; Изграђена нова двојна ЦС „Врачар“; Изграђен ценовод I висинске зоне 0700 од Дорћола до Зеленог венца; Активирају регионални ценовод „Макиш – Младеновац“ деоница од Ресника до Зучке Капље; Изграђен примарни ценовод 0800 и 0600 mm од регионалног водовода до резервоара „Калуђерица 1“; Изграђен систем водоснабдевања	Број изграђених објеката и система Повећана дужина изграђене мреже Регионални водовод „Макиш – Младеновац“ функционалан	децембар 2021.	4.900.000 EUR (у 2017) 15.280.000 EUR (укупно)	Буџет Града Кредит Средства БВК	ЈКП „Београдски водовод и канализација“ Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Градске општине

	Пипосава - Бели лоток; Изграђен цевовод Сурчин - Добановци			децембар 2021.	9.325.000 EUR (у 2017) 43.960.000 EUR (укупно)	Буджет Града Средства БВК	ЈКП „Београдски водовод и канализација“ Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Градске општине
Објекти система водоснабдевања I приоритета - секундарна мрежа	Изграђена секундарна мрежа у Барајеву, Ритопеку и Сопоту; Реконструкција постојеће секундарне мреже	Дужина изграђене мреже Дужина реконструисане мреже		децембар 2025.	3.350.000 EUR (у 2017) 41.420.000 EUR (укупно)	Буджет Града Средства БВК	ЈКП „Београдски водовод и канализација“ Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Градске општине
Изградња објеката система водоснабдевања II приоритета - примарни објекти водоснабдевања	Изграђени примарни објекти водоснабдевања: Цевовода од Облаковске до ЦС „Врачар“; Пултирање у рад резервоара Топчидерска звезда; Реконструкција усисног и потисног цевовода код ЦС „Лешће“; Побољшање снабдевања водом насеља Падини; Наставак изградње регионалног водовода „Макиш - Младеновац“ деоница од Зучке капије до Младеновца са везом за гравитирајућа насеља; Цевовод 01100 деоница од тунела „Врчин“ до тунела „Мали Поповић“; Цевовод 0800 деоница од тунела „Мали Поповић“ до резервоара „Младеновац“; Бустер станица „Врчин“; Тунел „Мали Поповић“; Контрола и управљање; Резервоар „Младеновац“ V=10000 m ³ ; Изградња хидротехничких објеката на подручју обухваћеним генералним решењем насеља Рипањ; Изградња цевовода од ЦС „Рипањ“ до резервоара Дражанавац са резервоаром и ЦС „Рамаћа“; Завршетак изградње цевовода 0400	Број изграђених објеката и система Повећана дужина изграђене мреже		децембар 2025.			

	пм од Ресника до ЦС „Рипањ“; Изградња потисног цевовода 0300 пм од ЦС „Рипањ“ до резервоара „Шуља стена“; Доградња резервоарског простора уз резервоар „Шуља стена“; Алтернативни правац снабдевања водом резервоара Липовица из резервоара „Петлово брдо“; Изградња два цевовода 0500 пм дуж новог моста преко Дунава и његово повезивање са цевоводом у Зрењанинском путу; Продужетак цевовода 0500 пм дуж Зрењанинског пута и повезивање у прстен са цевоводом из правца новог моста преко Дунава					
Санација изворишта Вић Баре	Санирани рени бунари, пројсаг бунари, цевасте бунари и изграђен пут на изворишту Вић Баре	Количина произведене воде за пиће у м³ у секунди	децембар 2021.	187.000 EUR (у 2017) 2.124.000 EUR (укупно)	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП Средства буџета ГО Обреновац	Општина Обреновац ЈКП „Водовод и канализација“ Обреновац
Санација и реконструкција водовдне мреже и хидротехничких објеката на територији ГО Обреновац	Санирани цевовод у насељу Рвати; Санирани цевовод у Ул. Браће Лазића, Ул. Милоша Обилића, Раје Поповића, Ул. Хајдук Вељкова, Здравковићева, Ул. Баричка колонија, Ул. краља Александра и Банког батаљона; Санирани цевовод у насељу Музичка колонија; Санација јужног крака дуж Ваљевског пута; Реконструисане водоводна и канализациона мрежа у Ул. Немањиној и Ул. Милоша Обреновића; Реконструисан	Процент губитака у мрежи	децембар 2021.	305.000 EUR (у 2017) 11.830.000 EUR (укупно)	Средства буџета ГО Обреновац	Општина Обреновац ЈКП „Водовод и канализација“ Обреновац

целоводу Ул. Баричка река, и у Мислобину по Генералном решењу водоснабдевања; Реконструисан улични цевовод у насељу Беглук, Дудови, Ливадице, Барич и Мала Моштанца.	Санација и реконструкција постројења за припрему воде	целоводу Ул. Баричка река, и у Мислобину по Генералном решењу водоснабдевања; Реконструисан улични цевовод у насељу Беглук, Дудови, Ливадице, Барич и Мала Моштанца.	Количина произведене воде за пиће у m ³ у секунди	децембар 2021.	175.000 EUR (у 2017) 2.151.000 EUR (укупно)	Буџет ГО Обреновац	Општина Обреновац ЈКП „Водовод и канализација“ Обреновац
ППВ Забређе - Припремљена документација за санацију филтерских поља, реконструкцију опреме на постројењу, испитивање квалитета воде и санација грађевинских објеката; ППВ Барич - Установљен јавни интерес на парцелама на којима се налазе објекти ППВ Барич, измештен водозахват и реконструисано постројење за производњу литке воде (каптажни бунар и постројење)	Санација и реконструкција канализационе мреже и фекалних црпних станица у ГО Обреновац	ППВ Забређе - Припремљена документација за санацију филтерских поља, реконструкцију опреме на постројењу, испитивање квалитета воде и санација грађевинских објеката; ППВ Барич - Установљен јавни интерес на парцелама на којима се налазе објекти ППВ Барич, измештен водозахват и реконструисано постројење за производњу литке воде (каптажни бунар и постројење)	Реконструкција на мрежи извршена	децембар 2021.	188.000 EUR (у 2017) 3.100.000 EUR (укупно)	Буџет ГО Обреновац	Општина Обреновац ЈКП „Водовод и канализација“ Обреновац
Реконструисана фекална канализација у Ул. краља Петра, Ул. Љубе Ненадовића, Ул. Милоша Обреновића и Ул. Арчибалда Рајса	Реконструкција и санација атмосферске канализације и црпних станица у ГО Обреновац	Реконструисана фекална канализација у Ул. краља Петра, Ул. Љубе Ненадовића, Ул. Милоша Обреновића и Ул. Арчибалда Рајса	Реконструкција на мрежи извршена	децембар 2021.	840.000 EUR (укупно)	Буџет ГО Обреновац	Општина Обреновац ЈКП „Водовод и канализација“ Обреновац
Утврђен јавни интерес	Постројење за прераду отпадних вода у ГО Обреновац	Утврђен јавни интерес	Процент пречишћених отпадних вода у односу на укупно сакупљене	децембар 2021.	13.200.000 EUR (укупно)	Буџет ГО Обреновац Кредити Други извори	Општина Обреновац ЈКП „Водовод и канализација“ Обреновац
Изградња водоводна мрежа и хидротехнички објекти у Баљевцу (завршени радова на изградњи цевовода и изградња водоторња), у оквиру снабдевања водом II висинске зоне Обреновац	Изградња водоводне мреже и хидротехничких објеката на територији ГО Обреновац	Изградња водоводна мрежа и хидротехнички објекти у Баљевцу (завршени радова на изградњи цевовода и изградња водоторња), у оквиру снабдевања водом II висинске зоне Обреновац	Дужина изграђене мреже	децембар 2021.	70.000 EUR (у 2017) 4.060.000 EUR (укупно)	Буџет ГО Обреновац	Општина Обреновац ЈКП „Водовод и канализација“ Обреновац

Изградња канализационе мреже и фекалних црпних станица у ГО Обреновац	(Стубљине, Грабовац, Дрел, Пироман, Трстеница); Изграђена друга фаза јужног крака; Изграђена секундарна водоводна мрежа у Великом Пољу и Звечкој, и у повођеним улицама	Дужина изграђене мреже	децембар 2021.	450.000 EUR (у 2017) 14.660.000 EUR (укупно)	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП Буџет ГО Обреновац	Општина Обреновац ЈКП „Водовод и канализација“ Обреновац
Изградња канализационе мреже и објеката у ГО Лазаревац	Изграђена фекална канализација у насељу Шљивице и ФЦС у ул. Браће Југовића; Изграђена фекална канализација и ФЦС у насељу Уропци и Кртинска, и у насељу Барич и Мислојин; Изграђена фекална канализација у насељу Звечка; Изграђена фекална канализација и ФЦС у насељу Забрелје, и насељу Бело Поље; Одвођене и пречишћаване отпадне воде у Скели	Изграђено постројење Дужина мреже фекалне канализације	децембар 2017.	451.700.000 РСД (у 2017) 887.700.000 РСД (укупно)	Буџет ГО Лазаревац Кредити Други извори	Општина Лазаревац ЈПКП „Лазаревац“

Изградња водоводне мреже и објеката у ГО Лазаревац	Омогућено водоснабдевање североисточног и јужног дела ГО. Изграђени: Објекат III и IV зоне водоснабдевања; Објекат и мрежа водоснабдевања у МЗ Брајковец; Акумулација на реци Опљет. Реконструисани: Затварачница резервоара „Врапче брдо“; Постојећи бунар на изворишту у Брајковцу; Стара примарна и секундарна водоводна мрежа	Процент стабилности покривен услугом водоснабдевања Дужина мреже Количина произведене воде % губитака на мрежи	децембар 2017.	902.000.000 РСД (у 2017) 1.577.150.000 РСД (укупно)	Буџет ГО Лазаревац Кредити Други извори	Општина Лазаревац ЈПКП „Лазаревац“
Успостављање система сакупљања и третирања комуналног отпада						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Стварање услова за примарну селекцију комуналног отпада	Постављени контејнери и канте за селективно сакупљање рециклабилног отпада Ревидирана траса и динамика сакупљања отпада; Изграђено и опремљено 14 центара за одвојено сакупљање рециклабилног отпада – рециклажних дворишта Изграђене и опремљене линије за разврставање рециклабилног отпада на локацији будућег Центра за управљање отпадом у Винчи и на локацијама будућих трансфер станица и рециклажних центара.	Број постављених канти и контејнера Запосето прикупљање отпада по новој траси и динамици Број изграђених центара за одвојено сакупљање рециклабилног отпада Број линија за разврставање рециклабилног отпада пуштен у рад	децембар 2019.	1.500.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града ЈКП ЈПП	Секретаријат за заштиту животне средине ЈКП „Градска чистоћа“
Проширење обухвата организованог сакупљања отпада	Прикупљају се прецизни подаци о количинама отпада који настаје на територији града Припремљен план територијалног	Усвојен план проширења обухвата	децембар 2017.		Буџет Града	Секретаријат за заштиту животне средине ЈКП „Градска чистоћа“

	проширења активности ЈКП и одређене локације за постављање контејнера за сакупљање отпада у свим насељима	Израђен план детаљне регулације Израђена студија оправданости и идејни пројекат Израђен главни пројекат трансфер станица Израђен Главни пројекат постројена за механичко-биолошки третман отпада са постројењем за сагоревање горива из отпада и комбиновану производњу топлотне и електричне енергије Израђена студија о процени утицаја на животну средину	децембар 2017.	Буџет Града ЈПП	Секретаријат за заштиту животне средине Секретаријат за енергетику
Израда инвестиционо техничке документације за Центар за управљање отпадом на локацији Винча	Нови план детаљне регулације; Студија оправданости и идејни пројекат; Главни пројекат Центра за управљање отпадом (Депонија, линија за разврставање, хала за демонтажу кабастог отпада); Главни пројекат трансфер станица; Главни пројекат постројења за механичко-биолошки третман отпада са постројењем за сагоревање горива из отпада и комбиновану производњу топлотне и електричне енергије Студије о процени утицаја на животну средину	Повећан капацитет Центра за управљање отпадом	децембар 2021.	ЈПП	Секретаријат за заштиту животне средине ЈКП „Градска чистоћа“
Израдња Центра за управљање отпадом и опремање нове санитарне депоније на локацији у Винчи	Унапређено стање животне средине и приближавање ЕУ стандардима	Повећан број и капацитет трансфер станица	децембар 2019.	Буџет Града ЈПП	Секретаријат за заштиту животне средине ЈКП „Градска чистоћа“
Израдња трансфер станица са изградњом линија за разврставање рециклабилна на локацијама трансфер станица	Трансфер станице у: ГО Лазареву и Обреновцу (до децембра 2017), ГО Земун, Сурчин, Нови Београд, Чукарица, Раковица, Вождовац, Младеновац, Солот (до децембра 2019)	3.000.000 EUR (укупно)	децембар 2021.	ЈПП	Секретаријат за заштиту животне средине ЈКП „Градска чистоћа“
Израдња трансфер станица са изградњом линија за разврставање рециклабилна на локацијама трансфер станица	Трансфер станице у: ГО Лазареву и Обреновцу (до децембра 2017), ГО Земун, Сурчин, Нови Београд, Чукарица, Раковица, Вождовац, Младеновац, Солот (до децембра 2019)	3.000.000 РСД (укупно)	децембар 2019.	Буџет Града ЈПП	Секретаријат за заштиту животне средине ЈКП „Градска чистоћа“

Затварање несанитарних одлагалишта у рубним општинама	Санирање и затворене постојеће депоније у Лазаревцу, Обреновцу, Младеновцу, Сопоту и Гроцкој	Број затворених одлагалишта Број санираних несанитарних одлагалишта	децембар 2016.	6.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за заштиту животне средине Градске општине
Набавка возила и опреме за управљање комуналним отпадом	Повећање квалитета управљања комуналним отпадом (смањење буке, смањење аеро загађења, расипања комуналног отпада, подмлађивање возног парка, прилагођавање стандардима Европске уније и приближавање стратегији унапређења управљања комуналног отпада); Смањене количине комуналног отпада повећањем обима рециклаже, продужавање века депоније Винча, и уклапање у стратегију о количини одлагања органског отпада до 30%.	Повећан број нових возила укључених у систем Повећан број новоинсталираних судова за одлагање отпада	децембар 2017.	5.768.789,200 РСД (укупно)	Буџет Града ЈКП „Градска чистоћа“	ЈКП „Градска чистоћа“
Набавка возила и опреме за прање и чишћење јавних површина	Повећан квалитет прања и чишћења јавних површина (смањење буке, смањење аеро загађења, расипања комуналног отпада, подмлађивање возног парка); Повећан обим и интензитет чишћења и прања на годишњем нивоу; Обновљен возни парк за прање улица и снабдевање водом за прање у ванредним ситуацијама; Коришћење специјалних електро возила за прање подлоге у пешачкој зони	Годишњи проценат повећања обима чишћења и прања јавних површина Повећан број нових возила укључених у систем чишћења и прања јавних површина	континуирано	20.000.000 РСД (у 2017) 1.442.830.000 РСД (укупно)	Буџет Града ЈКП „Градска чистоћа“	Секретаријат за комуналне и стамбене послове Секретаријат за заштиту животне средине ЈКП „Градска чистоћа“
Набавка возила и опреме за депонију	Проширена депонија на 130 ha, чиме се достиже циљ постављен у Плану детаљне регулације депоније	Проширење депоније Винча за 60 ha Повећан број нових	децембар 2017.	94.000.000 РСД	Буџет Града ЈКП „Градска чистоћа“	Секретаријат за заштиту животне средине

	у Винчи. Замена дотрајале опреме на депонији Винча.	возила и опреме на депонији				ЈКП „Градска чистоћа“
Мера А4.П1.МЗ.						
Развој и очување вредности остале комуналне инфраструктуре						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Изградња градских гробља	Изграђено гробље Лешће 2 (I-III фаза); изграђено гробље Нова Бежанија 2 (I-II фаза).	Повећан број гробних места на 1.000 становника	децембар 2021.		Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда	ЈКП „Погребне услуге“
Реконструкција, проширење капацитета и уређење градских гробља	Изграђене и реконструисане саобраћајнице на београдским гробљима	Број гробних места на 1000 становника	децембар 2021.	0,00 РСД (у 2017) 2.094.302.383,7 РСД (укупно)	Буџет Града ЈКП „Погребне услуге“	Секретаријат за комуналне и стамбене послове ЈКП „Погребне услуге“
Уређење Новог гробља у Обреновцу	Изграђена техничка документација уређења IV фазе Завршени радови на уређењу II, III и IV фазе	Број гробних места на 1000 становника	децембар 2018.	36.000.000 РСД (укупно)	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда Буџет ГО Обреновац	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда Општина Обреновац
Реконструкција, изградња и проширење пијачних капацитета у Београду	Реконструисана пијаце Каленић; Изграђена пијаце Палилула; Проширена пијаце Видиковач; Изведени радови наткривања и реконструкције Масариковог трга, Житног кангара и дела за паркинг на Земунској пијаце; Изведени радови наткривања и изградње паркинга на пијаци Круњача; Изведени радови проширена и наткривања пијаце Борча, Изведени радови наткривања дела пијаце Смедеревски Ђерам;	Површина пијачног простора на 1000 становника	континуирано	0,00 РСД (у 2017) 14.065.640.000 РСД (укупно)	Буџет Града ЈКП „Градске пијаце“	Секретаријат за комуналне и стамбене послове ЈКП „Градске пијаце“

	Добити вршиоца комуналне делатности						Средине Секретаријат за саобраћај Секретаријат за енергетику
Пројекат повећања ефикасности и смањења губитака у систему водоснабдевања и канализације - ЈКП „Водовод и канализација“ Обреновац	Успостављање сталних мерних места на систему са даљинским преносом података (опрема), набавка и повезивање постојећих програмских пакета са успостављањем базе података ГИС, математичког модела и SCADA система, оспособљавање за самостално спровођење контроле губитака воде	% губитака у мрежи	2021.	95.000 EUR (у 2017) 500.000 EUR (укупно)	Буџет ГО Обреновац	ЈКП „Водовод и канализација“ Обреновац	
Мера А4.П2.М2.							
Рedefинисање стандарда у пружању комуналних услуга							
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности	
Израда стратешког документа у области комуналних делатности	Припрема и усвајање и реализација стратешког документа у области комуналних делатности за период од 10 година	Усвојен документ	2019.	100.000 EUR (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за комуналне и стамбене послове	
Мера А4.П2.М3.							
Унапређење система мониторинга пружања комуналних услуга							
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности	
Континуирано прикупљање и праћење података у области комуналних делатности и енергетике на бази Smart City индикатора	Стварање базе Smart City индикатора и пљихово коришћење у дефинисању циљева развоја комуналних и енергетских делатности и праћењу резултата активности у секторима	Успостављена база Smart City индикатора	2019.	500.000 EUR (укупно)	Буџет Града Међународни фондови Други извори	Градска управа	

Унапређење нивоа информисаности и комуникације са грађанима							
Приоритет А4.ПЗ.	Подизање квалитета информисаности грађана						
Мера А4.ПЗ.М1.	Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
	Информационе, промотивне и едукативне активности у вези са примарном селекцијом отпада, рационалним поступањем са ресурсима и афирмативним односом према јавној својини	Промене у понашању и навикама у вези са изношењем отпада, увођење стимулативне политике за одвајање на извору	Број реализованих промотивно-едукативних кампања	континуирано	50.000 EUR (годишње)	Буџет Града	Секретаријат за заштиту животне средине
	Израда модула за обједињено управљање пројектима (ОУП)	Успостављање система за вођење пројеката на нивоу комуналног сервиса Града	Број предмета (пријава комуналних проблема) % реализованих предмета у предвиђеном року % позитивних одговора у анкетама о задовољству корисника пружањем комуналних услуга	2019.	/	Буџет Града	БЕКОМ сервис
Мера А4.ПЗ.М2.	Едукација младих у области комуналног реда и очувања околине						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности	
Развој иновативних програма образовања у предшколском и школском узрасту у вези са рециклажом, животном средином	Подизање нивоа свести и знања код најмлађих у вези са рециклажом, животном средином и средњим темама	Осмишљене радионице за ученике на теме у вези са рециклажом, животном средином	континуирано	5.000.000 РСД (годишње)	Буџет Града	Секретаријат за заштиту животне средине Секретаријат за образовање и децу	

средином и сродним темама		и сродним темама и спроведене у најмање 5 основних и 5 средњих школа у току једне школске године				заштиту

Стратешки циљ А5. ЕНЕРГЕТСКИ РЕСУРСИ КАО РАЗВОЈНА ШАНСА

Ефикасно, економски подстицајно и еколошки прихватљиво снабдевање енергијом и енергентима грађана и привреде

Кључни индикатори:
 Смањени губици у топловодној мрежи за 30% до 2021. године
 25% топлотне енергије из ТЕНТ-А у систему даљинског грејања до 2021. године
 Функционално повезане најмање три топлане и њихова грејна подручја до 2021. године
 Угашене све индивидуалне и блоковске котларнице у систему ЈКП „Београдске електране“ које као гориво користе угаљ и мазут до 2021. године
 Достигнута стапа од 85% (послови простор) и 90% (стамбени простор) у систему наплате према потрошеној енергији до 2021. године

Приоритет А5.П1. Унапређење енергетске инфраструктуре

Мера А5.П1.М1. Планирање, одржавање и изградња енергетске инфраструктуре

Активност	Оčekивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Оčekивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Изrada планске документације за пројекат снабдевања Београда топлотном енергијом из ТЕ „Никола Тесла“ у Обреновцу	Донета сва планска документација неопходна за израду главног пројекта и изградњу топловода ТЕНТ А - ТО Нови Београд	Усвојен плански документ у складу са Законом о планирању и изградњи	2017.	4.000.000 РСД (у 2017) 20.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града ЈКП „Београдске електране“	ЈКП „Београдске електране“ Секретаријат за енергетику
Изrada планске документације за пројекат топловода Винча-Коњарник	Донет плански документ неопходан за изградњу топловода Винча-Коњарник	Усвојен плански документ у складу са Законом о планирању и изградњи	2018.	15.600.000 РСД (у 2017) 15.600.000 РСД (укупно)	ЈКП „Београдске електране“	ЈКП „Београдске електране“
Студија оправданости изградње мини терминала за ТПГ (течни природни гас)	Оцена могућности смањења ризика снабдевања Београдских електрана природним гасом и повећања сигурности снабдевања корисника топлотном енергијом; Идејно	Успојена студија од стране ревизионе комисије ЈКП „Београдске електране“	2021.	могућност израде студије биће разматрана током 2017. године 10.000.000 EUR	Пристиупни фондови Еу Донације	ЈКП „Београдске електране“

	решење терминала на подручју ТО Дунав				(укупно)		
Системска замена топловодне мреже	Смањена потрошња воде из градског водовода и хемикалија за хемијску припрему воде за 50% у односу на базну годину до 2021. године, смањење губитака у топловодној мрежи за 30% у односу на базну годину до 2021. године	Количина потрошене воде по јединици дужине ценовода током године (608 m ³ /km у 2015, < 300 m ³ /km у 2021) % губитака у преносу Смањење енергетских губитака у мрежи на 10% до 2021. године (15% у 2015, 10% у 2021)	континуирано	1.500.000 РСД (2017) 10.000.000 EUR (годишње)	ЈКП „Београдске електране“	ЈКП „Београдске електране“	ЈКП „Београдске електране“
Ширење централизованог снабдевања топлотном енергијом са повећањем броја прикључених корисника на систем (укључујући и кориснике потрошне топле воде)	Површина грејаног простора у систему ЈКП „Београдске електране“ је минимум 23,58 милиона m ² до 2021. године	Површина грејаног простора (m ²), 21,89 милиона m ² у 2015. години, жељени раст 1,5% условне површине годишње	континуирано	5.000.000 EUR (годишње)	ЈКП „Београдске електране“	ЈКП „Београдске електране“	ЈКП „Београдске електране“
Изградња топлоталековода ТЕНТ-А - ТО Нови Београд	Диверсификација извора топлотне енергије - повећање сигурности снабдевања и смањење зависности од природног гаса; минимално 25% учешћа енергије из ТЕНТ-А до 2021.	% топлотне енергије из ТЕНТ-А у енергетском миксу Београдских електрана (0% у 2015, минимално 25% до 2021)	2020.	зависи од ревизије републичке комисије (у 2017) ~ 165.000.000 EUR (укупно)	Кредити ЈП Електропривреда Србије ЈКП „Београдске електране“	ЈКП „Београдске електране“	ЈКП „Београдске електране“
Интерконекција мреже (интеграција великих топлотних извора)	Повећана сигурност снабдевања и преносни капацитет топловодне мреже. Интеграција три грејна подручја (Нови Београд, Дунав и Кољарник)	% мреже у интерконекцији (0% у 2015, минимум 30% до 2021)	комплетна интерконекција завршена 2025.	890.000.000 РСД (у 2017) 25-30.000.000 EUR (до 2025. Године)	ЈКП „Београдске електране“	ЈКП „Београдске електране“	ЈКП „Београдске електране“
Гашење топлана и котларница у систему ЈКП Београдске електране које користе угља, лож уље и	Повећана енергетска ефикасност у производњи топлотне енергије и смањење негативног утицаја на животну средину.	% угља, лож уља и мазута у енергетском миксу Београдских електрана (угља)	2021.	500.000.000 РСД (у 2017) 30.000.000 EUR (укупно)	ЈКП „Београдске електране“	ЈКП „Београдске електране“	ЈКП „Београдске електране“

мазут	Смањење емисије чађи и SO2 из топлотних извора ЈКП „Београдске електране“	0,4%, ложање 0,13%, мазут 13% у 2015, угаљ 0%, ложање 0%, мазут 0% у 2021)					
Мера А5.П1.М2.							
Увођење комбиноване производње топлотне и електричне енергије и коришћење обновљивих извора енергије							
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности	
Изградња гасне електране на депонијски гас (након затварања депоније Винча) максималне снаге 4 MW	Производња електричне енергије у периоду од 20 година коришћењем ОИЕ и решавање еколошког проблема	Произведена количина електричне енергије [kWh/годишње]	2021.	8.000.000 EUR (укупно)	ЈПП Кредит	Секретаријат за заштиту животне средине Секретаријат за енергетику	
Изградња когенерације на ТО Воздовац	Повећана ефикасност коришћења примарне енергије (природног гаса) у ЈКП „Београдске електране“; Додатна финансијска валоризација кроз продају електричне енергије по <i>feed-in</i> тарифи	Степен корисности конверзије примарне енергије Приход по основу продаје електричне енергије (укључујући и избегнуте трошкове)	2021.	6.000.000 EUR (укупно)	Кредит	ЈКП „Београдске електране“	
Изградња когенеративног постројења (80 до 90 MW топлотне и 10 MW електричне енергије) при Центру за управљање отпадом у Винчи	Производња електричне и топлотне енергије коришћењем ОИЕ Умањени негативни утицаји на животну средину	Произведена количина електричне енергије [kWh/годишње] Произведена количина топлотне енергије [kWh/годишње]	2021.	90.000.000 EUR (укупно)	Буџет Града ЈКП ИПА Кредити	Секретаријат за заштиту животне средине Секретаријат за енергетику ЈКП „Београдске електране“	
Изградња когенеративног постројења (2,4 MW топлотне и 300 kW електричне енергије) у Падинској Схели на биомасу	Производња електричне и топлотне енергије коришћењем ОИЕ	Произведена количина електричне енергије [kWh/годишње] Произведена количина топлотне енергије [kWh/годишње]	2018.	4.800.000 EUR (укупно)	Донација Швајцарске	Секретаријат за енергетику	

Замена постројења у Борчи и Вишњичкој Бањи на драну сечку и компримовани природни гас stage 2x5 MW	Производња електричне и топлотне енергије коришћењем ОИЕ	Произведена количина електричне енергије [kWh/годишње] Произведена количина топлотне енергије [kWh/годишње]	2021.	10.000.000 EUR (укупно)	ЈКП „Београдске електране“	ЈКП „Београдске електране“
Изградња постројења са топлотним пумпама на ТО „Нови Београд“ (укупна планирана инсталисана снага од 15-20 MW)	Повећана ефикасност производње топлотне енергије и смањење зависности од увозног енергента (природног гаса)	Произведена количина електричне енергије [kWh/годишње] Специфична потрошња електричне енергије (kWh електричне /kWh топлотне)	2021.	86.500.000 EUR (укупно)	Јавно-приватно партнерство без елемената концесије по уговорном моделу	ЈКП „Београдске електране“
Приоритет А5.П2.						
Унапређење енергетске ефикасности						
Мера А5.П2.М1.	Примена финансијских инструмената за подршку ефикаснијем коришћењу енергије					
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Формирање фонда за енергетску ефикасност на нивоу Града	Минимална доказана уштеда од 2 GWh енергије годишње у финалној потрошњи од 2020. године као последица реализованих пројеката фонда	Број реализованих пројеката фонда Специфична потрошња енергије (по m ² , по хориспону) пре и након реализације сваког пројекта финансираног средствима фонда Уштеда енергије по уложеној новчаној	почетак рада фонда децембар 2017.	Буџетирање фонда ће се вршити на годишњем нивоу	Буџет Града Донације	Секретаријат за енергетику

		Јединици за сваки реализовани пројекат			Испуњење законске обавезе и ефикасније коришћење енергије од стране купаца топлотне енергије Увођење тржишног принципа у продаји топлотне енергије	Фазно увођење мерења потрошње топлотне енергије и наплате по утрошку	
Фонд за енергетску ефикасност	Средства купаца топлотне енергије ЈКП „Београдске електране“	~100.000.000 РСД (2017) 3.000.000 EUR (укупно)	2021.	% купаца из категорије пословни простор у систему наплате према потрошеној енергији (85% у 2015, 100% у 2021) % купаца из категорије стамбени простор у систему наплате према потрошеној енергији (5% у 2015, 75% у 2021)	ЈКП „Београдске електране“ Секретаријат за енергетику		
Мера А5.П2.М2. Подизање нивоа ефикасности енергетских система и услуга							
Активност	Извор финансирања	Очекивана вредност	Рок извршења	Индикатор	Очекивани резултат	Индикатор	Носилац одговорности
Енергетска санација у сектору зградарства – индивидуално и колективно становање	Фонд за енергетску ефикасност Буџет Града	5.000.000 EUR (годишње)	континуирано	Потрошња енергије за грејање по површини грејаног простора [kWh/m ²] (за сваки објекат се одређује потрошња енергије пре реконструкције - почетна вредност, након реконструкције - минимум) енергетски "Ц" разред - циљана вредност), према Правилнику о	Смањена потрошња енергије у постојећим објектима намењеним индивидуалном и колективном становању минимално до нивоа који одговара енергетском „Ц“ разреду (Правилник о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда); Реконструкција 50-100.000 m ² годишње	Потрошња енергије за грејање по површини грејаног простора [kWh/m ²] (за сваки објекат се одређује потрошња енергије пре реконструкције - почетна вредност, након реконструкције - минимум) енергетски "Ц" разред - циљана вредност), према Правилнику о	Секретаријат за енергетику

	енергетској ефикасности зграда и Правилнику о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда			енергетској ефикасности зграда и Правилнику о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда	Потрошња енергије за грејање по површини грејаног простора [kWh/m²] (за сваки објекат се одређује потрошња енергије пре реконструкције - почетна вредност, након реконструкције - минимум енергетски „Д“ разред - циљана вредност), према Правилнику о енергетској ефикасности зграда и Правилнику о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда	Број рубних градских општина са реконструисаним системом функционалног јавног осветљења (0 у 2015, све у 2021)	ЈКП „Јавно осветљење“
Енергетска санација у сектору зградарства – јавни објекти (термална рехабилитација јавних зграда у Београду, јединствена листа приоритетних инфраструктурних пројеката)	Смањена потрошња енергије у изабраним јавним објектима минимално до нивоа који одговара енергетском „Д“ разреду (Правилник о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда)	7.685.000 EUR (укупно)	2021.	енергетској ефикасности зграда и Правилнику о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда	Завршена реконструкција јавног осветљења у минимално свим рубним градским општинама до 2021. године применом ЈПП на принципу уговарања енергетских услуга.	80.400.000 EUR (укупно)	ЈПП
ЕУ ИПА Републички буџет	Будет Града Билатералне донације и гранжмани са међународним финансијским институцијама	РАРЕИ Секретаријат за комуналне и стамбене послове Служба за опште послове Секретаријат за енергетику					

	енергије за потребе јавног осветљења у рубним општинама до 2021. године. У случају да се ради замена живиних светиљки минимална уштеда 50%.	Потрошња електричне енергије по светиљки током године пре и након реконструкције (по општинама или по деловима Града у којима се врши замена) [kWh / светиљка/год]				
Увођење интегрисаног надзорно управљачког система у рад ЈКП „Јавно осветљење“ (система јављача, система за управљање, система мерења)	ЈКП „Јавно осветљење“ материјално и кадровски опремљено да врши функцију напења и гашења система јавног осветљења са интегрисаним системом јављача и мерења потрошње	% стубова у систему ЈКП „Јавно осветљење“ покривених надзорно управљачким системом (0% у 2015, 80% у 2021)	100% покривеност до 2025.	4.300.000 EUR (укупно)	Буџет Града	ЈКП „Јавно осветљење“
Пројекат унапређења енергетске ефикасности за седам београдских јавних предузећа	Уштеда у потрошњи енергената, смањење оперативних трошкова пословања предузећа, усаглашавање са европским стандардима у области енергетике, подизање ефикасности и позитиван утицај на заштиту животне средине	Индикатори су специфични за свако предузеће и дефинисаће се у првој фази Пројекта	2019.	11.000.000 EUR (укупно)	ИПА ЕБРД	РАРЕИ ЈКП
Мера А5.П2.М3.	Унапређење информисаности грађана и стицање знања у области енергетике					
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности

Информационе, промотивне и едукативне активности у вези са применом мера енергетске ефикасности и наплатом топлотне енергије према утрошку	Промене у понашању и навикама везаним за коришћење енергије и енергената, олакшано увођење система наплате према утрошеној топлотној енергији. Посебан акценат на промоцији реализованим пројектима енергетске ефикасности у објектима у власништву Града – примери добре праксе.	Израђен годишњи извештај о информационалним и промотивним и едукативним активностима Секретаријата за енергетику	континуирано	5.000.000 РСД (годишње)	Буџет Града	Секретаријат за енергетику
Развој иновативних програма образовања у предшколском и основношколском узрасту везано за енергетску ефикасност	Подизање нивоа свести и знања код најмлађих везано за ефикасније коришћење енергије	„Енергетска ефикасност“ уведена у минимум 5 основних и 5 средњих школа као изборни предмет	2021.	2.500.000 РСД (годишње)	Буџет Града	Секретаријат за енергетику
Приоритет А5.П3. Институционални амбијент за развој енергетских система и пружање квалитетних услуга						
Мера А5.П3.М1. Увођење система енергетског менаџмента						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Увођење система енергетског менаџмента на нивоу Градске управе	Ниска потрошња енергије у објектима и институцијама у надлежности Градске управе и испуњавање законске обавезе	% објеката и институција у надлежности градске управе са именованим енергетским менаџерима (0% у	континуирано	3.000.000 РСД (годишње)	Буџет Града	Секретаријат за енергетику

Увођење система енергетског менаџмента у градским општина	Ниска потрошња енергије у објектима и институцијама у надлежности градских општина и испуњавање законске обавезе	2015, 80% у 2021)	% објеката и институција у надлежности градских општина са имелованим енергетским менаџерима (0% у 2015, 80% у 2021)	континуирано	4.000.000 РСД (годишње)	Буџет градских општина	Градске општине
Операционализација Информационог система енергетике Београда – ИСЕБ	Ефикасније праћење и управљање енергетским токовима у надлежности Града и градских општина	Број објеката покривених ИСЕБ-ом Број ЈКП објеката покривених ИСЕБ-ом Годишњи извештај о раду ИСЕБ-а	2017.	/	/	/	Секретаријат за енергетику
Мера А5.П3.М2.							
Примена иновативних модела управљања развојем енергетских система и инфраструктуре							
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности	
Формирање Београдског енергетског холдинга	Трансформација ЈКП „Београдске електране“ у енергетску компанију која би директно управљала енергетским ресурсима Града и реализовала различите енергетске пројекте	Формирано предузеће	2021.	/	/	Секретаријат за енергетику ЈКП „Београдске електране“	
Мера А5.П3.М3.							
Планирање енергетског развоја							
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности	
Ревизија нацрта стратегије енергетског развоја града Београда	Урађена ревизија стратегије развоја енергетике града Београда, која обухвата период до 2030. године допуњена пројекцијама до 2040. године и визијом до 2050. године	Усвојен документ	2018.	100.000 EUR (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за енергетику	

Примена поступка <i>Participatory Backcasting</i> у процесу дугорочног планирања развоја изабране енергетске услуге/енергетског сектора	Визија развоја одређене енергетске услуге/енергетског сектора услаглашена између свих заинтересованих страна (градска управа, ЈКП, НВО, приватни сектор, групе грађана и др.)	Донет стратешки документ за изабрану енергетску услугу/енергетски сектор поступком <i>Participatory Backcasting</i>	2021.	50.000 EUR (укупно)	Буџет Града Међународни фондови Други извори	Секретаријат за енергетику

Стратешки циљ А6. ОДРЖИВ, ОТПОРАН И ОБНОВЉИВ ГРАД

Заштићена и унапређена животна средина, према европским стандардима, која Београд чини одрживим, обновљивим и отпорним градом

Смањен број дана са прекораченим граничним вредностима загађења у ваздуху за 5% до 2021. године

Повећане зелене и заштићене површине за 20% до 2021. године

Успостављен јединствен информациони систем у области животне средине до 2021. године

Реализоване мере санације и ремедијације на шест локација до 2021. године

Повећан број мерних места за реализацију мониторинга на 187 до 2021. године (169 мерних места у 2016)

Приоритет А6.П1.

Мера А6.П1.М1.

Смањење емисије гасова из енергетских и индустријских постројења и саобраћаја

Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Реализација смањења емисије загађења ваздуха из ТЕ „Никола Тесла“ А и Б	Смањена концентрација загађујућих материја у ваздуху и позитиван тренд умањења респираторних обољења код локалног становништва	Емисија директних гасова (CO ₂ , N ₂ O, CH ₄ , SF ₆ , HFC, PFC) и индиректних гасова (CO, SO ₂ , NOx и NMVOC) са ефектом стаклене баште, годишње број дана у току године са прекорачењем дневне граничне вредности	2018.	485.000.000 EUR (укупно)	Буџет Републике ИПА Јаванска агенција за међународну сарадњу	Привредно друштво ТЕНТ ЈП „Електропривреда Србије“
Замена фосилних горива у снабдевању објеката топлана и котларница	Смањена емисија загађујућих материја у ваздуху и повећање броја топлана које користе еколошки	Емисија штетних гасова (CO ₂ , CO, SO ₂ , NOx) и честица на	2021-2025.	200.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	ЈКП „Београдске електране“ Топлане градских

	прихватљивије изворе енергије	годишњем нивоу Број дана у току године са прекорачењем дневне граничне вредности				општина
Увођење и повећање удела шинског јавног саобраћаја уз модернизацију возног парка	Побољшан квалитет ваздуха обновом аутобуског возног парка, повећањем трамвајског и тролејбуског саобраћаја уз увођење прве линије метроа	Број аутобуса са дизел моторима Еуро 6 и електро-моторима, број тролејбуса и трамваја који су уведени у употребу на градским саобраћајницама	2020.	/	Буџет Града	ЈКП Градско саобраћајно предузеће „Београд“
Повећање броја корисника у систему централног даљинског грејања	Смањивање загађивања ваздуха из индивидуалних ложишта.	Број нових корисника који су прикључени на систем централног даљинског грејања	2021.	17.000.000 EUR (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за енергетику Секретаријат за заштиту животне средине ЈКП „Београдске електране“ Градске општине
Мера А6.П1.М2.						
Спровођење мера адаптације на климатске промене и отпорности града						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Спровођење Плана адаптације на климатске промене за град Београд	Реализација задатака и активности предвиђених „Планом адаптације на климатске промене“ Умањена емисија гасова са ефектом стаклене баште	Спроведен План адаптације	2021.	/	Буџет Града	Секретаријат за заштиту животне средине
Мапирање климатских параметара и идентификација повећања ризика климатских промена за град Београд	Добијање карата са мапираним топлотним острвима, појавама суша, ризика од поплава уз идентификацију делова града са повећаним ризиком на простор и	Мапирани климатски параметри града и идентификовани узроци на повећање ризика климатских	2020.	20.000.000 РСД	Буџет Републике Међународна техничка помоћ	Секретаријат за заштиту животне средине РХМЗ Србије

становништво		промена за град					
Решавање проблема загађења вода и успостављање интегралног управљања водама							
Мера А6.П1.М3.	Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
	Изградња нових и појачање надзора над постојећим постројењима за третман индустријских отпадних вода	Повећање количине пречишћених/третираних отпадних индустријских вода чиме се смањује количина загађујућих материја у води и повећава квалитет реципијената	% смањења броја узорака која не одговарају прописаним стандардима квалитета	2021.	/	Буџет Града ЈПП	Секретаријат за заштиту животне средине Привредни субјекти
	Изrada катастра септичких јама уз решавање проблема њиховог пражења	Ажуран списак септичких јама	Урађен катастар	2018.	25.000.000 РСД	Буџет Града	ЈКП „Београдски водовод и канализација“ Секретаријат за заштиту животне средине
	Изrada плана управљања водама за водно подручје Београда	Ефикасније управљање водама које подразумева смањење загађивања из постојећих извора загађења и константну контролу испуштања отпадних вода у водотоке	Израђен План	2018.	10.000.000 РСД	Буџет Града Буџет Републике	ЈВП „Београдводе“ Секретаријат за привреду Републичка дирекција за воде
	Санација најугроженијих малих водотокова на територији Града	Побољшање квалитета најугроженијих малих водотока (Чукарички рукавац, канал Дунавац и др) и предузимање мера заштите	Израђени и реализовани пројекти	2021.	/	Буџет Града Буџет Републике	ЈВП „Београдводе“ Републичка дирекција за воде
Мера А6.П1.М4.							
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности	
Изrada катастра угрожених и деградираних земљишта	Идентификовање посебно угрожених и деградираних земљишта (термоенергетика, индустрија, саобраћај, клизишта, ерозивне зоне) како би се	% ha деградираних земљишта у укупној површини (деградираних ерозијом, губитком	2018.	20.000.000 РСД	Буџет Града	Секретаријат за заштиту животне средине	

	прописале мере заштите и ревитализације загађеног земљишта	органичних материја, збијањем земљишта, заслањавањем, клизиштима, ацидификацијом и хемијским загађењем)							
Израда и реализација пројекта санације и ремедијације посебно угрожених подручја	Припрема документације, техничких услова, финансирања и санација угрожених подручја, као предуслов за квалитетно управљање у животној средини и предуслов за препамену простора (локације: Ада Хуја, Чукарнички рукавац, Топчидерска река, сливови реке Болечице и Грочице, језеро Царигуз и Ракина бара и систем канала на левој обали Дунава и др)	Број локација Удео санираних подручја изражен у % у односу на укупну површину посебно угрожених подручја	2021.	/	Буџет Града	Секретаријат за заштиту животне средине Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда			
Спровођење мера заштите од ерозије земљишта									
Мера А6.П1.М5.									
Активност	Израда и доношење плана за заштиту земљишта од ерозије	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности		
		Квалитетније управљање земљишним ресурсима и смањење последица ерозије (посебно у зонама клизишта)	t/ha/годишње еродираниог земљишта	2017.	50.000.000 РСД	Буџет Града	Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда Секретаријат за привреду - Управа за пољопривреду	Секретаријат за заштиту животне средине	
Ажурирање катастра нестабилних и слабо носивих терена	Допринос ажурирању коришћења земљишта из Плана за проглашење ерозионих подручја на територији Града	Ажуриран катастар	2018.	20.000.000 РСД	Буџет Републике Буџет Града	Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове			

Спровођење акустичког зонирања уз смањење нивоа буке							
Мера А6.П1.М6.	Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
	Израда стратешких карата буке и акционих планова за смањење буке	Идентификовање простора са прекомерним нивоима буке у околини саобраћајница, аеродрома, радних зона односно стамбених и комерцијалних зона.	Израђене карте Урађени акциони планови	2017-2020.	/	Буџет Града	Секретаријат за заштиту животне средине
	Акустичко зонирање града уз одређивање акустичних и тихих зона	Ублажавање негативног дејства буке на становништво кроз конкретне активности на терену	Завршетак акустичног зонирања	2018.	25.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за заштиту животне средине
	Планирање и изградња звучних баријера и подизање заштитних зелених појасева поред прометних саобраћајница	Смањивање прекомерног нивоа буке у дозвољене границе	Дужина (у m) или површина (у m ²) звучних баријера које су подигнуте поред прометних саобраћајница	континуирано	/	Буџет Града	Секретаријат за саобраћај Секретаријат за заштиту животне средине
Регулисање бројности штетних организама							
Мера А6.П1.М7.	Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
	Реализација Програма контроле популације комараца и крпеља, уз мере њиховог сузбијања	Контролисана популација комараца и крпеља	Реализоване мере сузбијања	континуирано		Буџет Града	Секретаријат за заштиту животне средине
	Реализација Програма контроле популације глодара, уз спровођење мера систематске дератизације	Контролисана популација глодара	Реализоване мере дератизације	континуирано		Буџет Града	Секретаријат за заштиту животне средине

Очување биодиверзитета, природних вредности и заштићених природних добара						
Заштита и ефикаснији територијални распоред зелених површина						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Реализација ПГР система зелених површина Београда	Повећање удела зелених површина у укупној површини	Реализованост плана на годишњем нивоу	2021.	50.000.000 РСД (годишње)	Буџет Града	Секретаријат за заштиту животне средине ЈКП „Зеленило-Београд“
Успостављање Програма мониторинга зелених површина	Обезбеђивање потпунијег и ажурнијег увида у стање и квалитет зелених површина	Успостављен систем мониторинга зелених површина	2021.	10.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за заштиту животне средине
Интегрална заштита и одржавање дрвореда и осталих јавних зелених површина ван надлежности ЈКП „Зеленило Београд“	Побољшање квалитета зелених површина и дрвореда у општинском и делом у приватном власништву	Завршетак израде Програма Повећање удела зелених површина у укупној површини сваке општине	2018.	/	Буџет Града	Градске општине
Повећање површина под зеленилом, шумама и заштићеним природним добрима						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Унапређење и заштита јавних зелених површина - укључујући и уређење и озелењавање урбаних делова града	Кишне баште; Модуларни зелени вртови јавних простора; Зелени „зидови“ екстеријера јавних простора и објеката; Уређење и озелењавање девастираних јавних површина града; Уређење и озелењавање разделних саобраћајних трака и кружних токова; Реконструкција Земунског	Повећана површина уређених јавних зелених површина у односу на површину укупне територије	2021.	240.000.000 РСД (у 2017) 1.655.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за комуналне и стамбене послове ЈКП „Зеленило-Београд“

	парка; Реконструкција Пионирског парка; Реконструкција парка у Влајковићевој улици; Уређење и озелењавање парка Ушће; Уређење и озелењавање Топчидерског парка; Уређење и озелењавање ЕКО- села на Великом ратном острву; Линијско озелењавање града; Уређење и озелењавање парка „Мали Тапмајдан“; Уређење и озелењавање јавне зелене површине Алтина II; Уређење и озелењавање парка код Војне гимназије; Уређење и озелењавање парка „Пролеће“; Уређење и озелењавање парка Косанчићев венац; Уређење и озелењавање урбаних целова града; Обнова и модернизација постојећих садржаја у парковима и другим јавним зеленим површинама у свим градским општинама; Уређење, озелењавање, модернизација постојећих деџих игралишта, фитнес површина и спортских терена; Уређење и озелењавање парк шуме Звездара; Уређење и озелењавање Бајфордове шуме.					
Спровођење мера утврђених Стратегијом пошумљавања града Београда	Повећање шумских површина као важног система за здравље услове рада, рекреације и становања у граду	Повећање површина (ha) под шумама	2020.	28.000.000 РСД (годишње)	Буџет Града Буџет Републике	Секретаријат за заштиту животне средине ЈКП „Зеленило-Београд“ ЈП „Србијашуме“
Идентификовање подручја која имају потенцијал за проглашење заштићеним природним добрима	Валоризација и израда плана заштите простора и објеката и додељивање управљача за нова заштићена природна добра	Увећање површине заштићених подручја (ha) % површине	2017.	3.500.000 РСД	Буџет Града Буџет Републике	Завод за заштиту природе Секретаријат за заштиту животне средине

		заштита подручја у односу на површину града			средине
Увођење концепта „зелених кровова“ кроз пилот пројекте	Повећање зелених површина на територији града	Површина (m ²) нових зелених површина на крововима, годишње Број кровова који су озлењени	2021.	/	Секретаријат за заштиту животне средине ЈКП „Зеленило-Београд“ Градске општине
Реализација пројекта „Зелени кровови јавних објеката Града Београда“	Израђени студија, идејни пројекат и пројекат за извођење	Површина под зеленим крововима	2021.	40.000.000 РСД (у 2017) 500.000.000 РСД (укупно)	Секретаријат за комуналне и стамбене послове ЈКП „Зеленило-Београд“ ЈП „Градско стамбено“ Секретаријат за енергетику
Валоризација приватних зелених површина	Сагледавање и умрежавање приватног зеленила у јединствени систем зелених површина	Површина (ha) зелених површина у приватном власништву	2018.	/	Секретаријат за заштиту животне средине Секретаријат за привреду
Приоритет А6.П3.	Развој институционалног система за управљање, мониторинг и извештавање о животној средини				
Мера А6.П3.М1.	Јачање институционалних капацитета за управљање животном средином				
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања
Побољшање административних, оперативних и техничких капацитета Секретаријата за заштиту животне средине	Ефикаснији, поузданији и оперативнији рад запослених у Секретаријату	Број новозапослених службеника Број новоинсталиране опреме и технике Број службеника који су завршили неки	2021.	/	Буджет Града
					Носилац одговорности Секретаријат за управу Служба начелника Градске управе Секретаријат за заштиту животне средине

Опредељење већих средстава за потребе инспекцијског надзора	Побољшање техничке опремљености и капацитета инспекције за заштиту животне средине	вид обуке или стручног усавршавања	2020.	/	Буджет Града	Секретаријат за инспекцијске послове
Унапређење комуникације и координације градске и општинских управа	Развој нових механизма комуникације и сарадње, одређивање особа за припрему годишњих оперативних планова и координацију реализације активности и пројеката утврђених Програмом заштите животне средине Града Београда	Формирана мрежа координатора између Градске и општинских управа	2017.	/	Буджет Града	Служба начелника Градске управе Секретаријат за управу Секретаријат за заштиту животне средине
Унапређење мониторинга квалитета ваздуха, вода, земљишта и нивоа буке						
Мера А6.ПЗ.М2.						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Оптимизација мреже мерних места на којима се врши мониторинг квалитета ваздуха, површинских вода, подземних вода, земљишта и нивоа буке	Повећањем броја и равномернијим распоредом мерних места добиће се потпунији подаци о зонама са прекомерним загађењем и допринети ригорознијој контроли загађивача	Број мерних места на којима се прати квалитет ваздуха, површинских вода, подземних вода, земљишта и нивоа буке	2021.	/	Буджет Града	Секретаријат за заштиту животне средине
Успостављање система мониторинга технолошких отпадних вода које се директно испуштају у природне водотокове или градску канализацију	Добијање података о количинама и врстама загађујућих материја (и температураним променама) које доспевају у воду из индустријских, пољопривредних и енергетских објеката	Емисија загађујућих материја из тачкастих извора загађења на нивоу сливова и водних подручја у kg/години	2021.	110.000.000 РСД (укупно)	Буджет Града	Секретаријат за заштиту животне средине ЈКП „Београдски водовод и канализација“
Идентификација посебно угрожених зона Београда за које је потребно увести	Ригорознија контрола загађивача, односно смањење загађења	Идентификоване посебно угрожене зоне Београда	2019.	/	Буджет Града	Секретаријат за заштиту животне средине

континуи-рано праћење									
Побољшање квалитета, поузданости и доступности јавности информација о животној средини									
Мера А6.П3.М3.									
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности			
Ажурирање интернет портала за информисање јавности о стању животне средине, поступцима и пројектима	Већа доступност информација о животној средини Боља обавештеност становништва о стању и активностима на заштити животне средине	Фреквенција ажурирања интернет портала	континуи-рано	/	Буџет Града	Секретаријат за заштиту животне средине Служба за информисање			
Перманентна едукација и подизање јавне свести о значају животне средине и природних ресурса	Развијенија еколошка свест, едукација, укључивање појединаца и организација у еколошке акције	Израђен програм	континуи-рано	/	/	Градска управа Јавна предузећа Привредни субјекти Удружења Научно-истраживачке организације			
Подршка НВО, образовним и научним институцијама, предузећима и удружењима кроз пројекте у циљу подизања еколошке свести	Наставак активности на давању подршке институцијама и грађанима које имају за циљ подизање јавне свести у области животне средине	Број акција и пројеката ради подизања еколошке свести	2021.	5-10.000.000 РСД (годишње)	Буџет Града	Градска управа			
Развој јединственог информационог система у области животне средине									
Мера А6.П3.М4.									
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности			
Израда базе података о квалитету воде, ваздуха и земљишта и нивоима буке, у оквиру интегралног информационог система у области животне средине (ИСЖС)	Обезбеђивање информација о уgroжености животне средине, изворима загађивања, степена уgroжености простора, као и формирање база података	Израђене базе података	2019.	/	Буџет Града	Секретаријат за заштиту животне средине			
Завршетак и ажурирање локалног регистра извора	Подаци о изворима загађивања на територији града Београда	Завршен регистар Регистра редовно	2021.	5.000.000 РСД	Буџет Града	Секретаријат за заштиту животне средине			

загађивања	ажуриран, на две године				средине
Формирање информационог система о природним непогодама на територији града Београда	Преглед и информације о степенима угрожености простора Београда од појединих врста природних непогода	Формирање информационог система	2019-2021.	/	Секретаријат за урбанизам МУП - Сектор за ванредне ситуације Секретаријат за заштиту животне средине
Мера А6.П3.М5. Промоција концепта заштите животне средине					
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања
Подршка еколошким акцијама, манифестацијама и такмичењима у школама	Промовисање проблематике заштите животне средине кроз неформални вид образовања	Број еколошких манифестација и такмичења	континуирано	/	Будет Града
					Носилац одговорности Секретаријат за заштиту животне средине Основне/средине школе Градске општине

Стратешки циљ А7. УНАПРЕЂЕНА ДРУШТВЕНА КОХЕЗИЈА

Унапређена друштвена кохезија путем обезбеђења квалитетнијих социјалних услуга, социјалне укључености и омогућавања активног учешћа у друштвеном животу и развоју

Успостављен јединствен евиденциони систем корисника социјалних права и услуга до 2019. године
Усвојена Стратегија становања града Београда до 2018. године
Реализована 80% планова инвестирања у објекте и опрему установа примарне здравствене заштите до 2021. године
Повећан број културних садржаја за 30% до 2021. године
Повећан број деце и омладине који се баве спортом за 15% до 2021. године

Приоритет А7.П1. Диверсификоване, доступне и квалитетне социјалне услуге

Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Иницијатива за измену републичких прописа о обради података корисника	Уведен обједињен евиденциони систем корисника социјалних и других услуга у граду	Донесена акта о иницијативи за измену републичких прописа у обради података корисника	2017.	/	/	Секретаријат за социјалну заштиту
Мапирање корисника социјалних права и услуга	Успостављена евиденција корисника социјалних права и услуга	Број мапираних корисника социјалних права и услуга	2018.	3.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за социјалну заштиту
Израда апликације за неопходне податке о корисницима социјалних права и услуга	Успостављена функционална апликација са подацима о корисницима социјалних услуга, која се редовно ажурира	Број података о корисницима социјалних услуга и права	2019.		Буџет Града	Секретаријат за управу Секретаријат за социјалну заштиту

Подизање ефикасности система социјалне заштите							
Мера А7.П1.М2.	Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
	Подстицање иновативних услуга	Анализа и процена потребе за увођењем нових услуга социјалне заштите у одржив систем који се финансира из буџета Града. Периодично расписивање конкурса за развој иновативних услуга социјалне заштите.	Број иновативних услуга социјалне заштите	континуирано	26.000.000 РСД (у 2017) 130.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за социјалну заштиту
	Стамбено збрињавање припадника ромске популације у адекватном алтернативном смештају	Унапређен положај Рома кроз помоћ и подршку расељеним лицима из неформалних насеља и корисника социјалног становања, као и стамбено збрињавање у адекватном алтернативном смештају	Смањен број стамбено незбринутих припадника ромске популације	континуирано	1.500.000 EUR (у 2017)	Буџет Града	Секретаријат за социјалну заштиту
	Смањење броја неформалних насеља и колективних центара на територији града Београда	Повећана социјална инклузија путем решавања стамбеног питања становника неформалних насеља и колективних центара	Смањен број неформалних насеља на територији града Београда Смањен број колективних центара на територији града Београда	континуирано	3.000.000 РСД (у 2017, из буџета Града) 15.000.000 РСД (укупно из буџета Града)	Буџет Града (за смањење броја колективних центара) ЕУ фондови (за смањење броја неформалних насеља)	Секретаријат за социјалну заштиту
	Континуиране активности на програмима доделе помоћи за избеглице и интерно расељена лица кроз набавку пакета грађевинског материјала, куповину сеоских кућа са окућницом	Повећано социјално и стамбено збрињавање избеглица и интерно расељених лица	Број корисника програма помоћи за избеглице и интерно расељена лица	континуирано	7.800.000 РСД (у 2017) 39.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за социјалну заштиту
Формирање стамбене политике Града и унапређење политике социјалног становања							
Мера А7.П1.М3.							

Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Израда студије стамбених потреба становника Београда у оквиру израде стратегије становања града Београда	Ефикасније управљање становима у јавној својини града Београда и омогућавање стамбене подршке становницима града Београда	Израђена студија стамбених потреба становника Београда	2018.	3.000.000 РСД	Буџет Града	Секретаријат за имовинске и правне послове Скупштина Града
Доношење стратегије становања града Београда	Уобличавање дугорочне стамбене политике Града у циљу унапређења стамбеног фонда и квалитета становања у складу са усвојеним Законом о становању и одржавању зграда (децембар 2016) и будућом националном стамбеном стратегијом (децембар 2017).	Усвојена стратегија становања града Београда	2018.	/	Буџет Града	Скупштина града Секретаријат за комуналне и стамбене послове Секретаријат за имовинске и правне послове
Формирање евиденције стамбеног фонда на територији града Београда	Остваривање јавног интереса у области становања који се огледа у побољшању и очувању стамбеног фонда, а остварује кроз евидентирање и формирање базе података за стамбене зграде на територији града	Успостављена база података стамбеног фонда на територији града Београда	2020.	200.000 EUR	Буџет Града	Секретаријат за комуналне и стамбене послове
Доношење адекватних аката који би регулисали рад непрофитних организација социјалног становања на нивоу града	Регулисан рад непрофитних организација социјалног становања на нивоу Града	Акта надлежних органа о регулисању рада непрофитних организација социјалног становања	2018.	/	Буџет Града	Скупштина Града
Израда и усвајање локалног акционог плана за унапређивање услова становања Рома и Ромкиња	Разрађени услови за унапређење становања Рома и Ромкиња на територији Београда, са прецизно одређеним главним носиоцем спровођења акционог плана, укљученим подацима о становницима неформалних насеља, као и са одређеним носиоцима појединачних мера постављених у акционом плану.	Усвојен локални акциони план за унапређење услова становања Рома и Ромкиња	2017.	/	/	Секретаријат за имовинске и правне послове Секретаријат за социјалну заштиту

	Успостављена ефикасна координација међу надлежним институцијама и ојачани њихови капацитети, како би могле да спроводе планиране мере и одговоре на стамбене потребе Рома и Ромкиња.								
Мера А7.П1.М4. Унапређење приступа и квалитета васпитања и образовања									
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности			
Подизање квалитета предшколског васпитања и образовања, као и ефикасности предшколских установа	Подизање квалитета средине у којој бораве деца, квалитета опреме, дидактичких средстава, квалитета програма, квалитета професионалних квалификација и унапређење знања и вештина. Диверсификација попуте, односно развијање различитих облика бриге о деци и програма предшколског васпитања и образовања, организовање програма предшколских установа и за децу која их не похађају редовно, адаптација постојећих простора, пружање повремених и привремених програма и услуга према потребама деце и породице.	Повећан број спроведених обука Повећан број дидактичких средстава Побољшани услови боравка деце у установа Повећан број спроведених обука Повећан број запослених у предшколским установама	континуирано	/	Буџет Града	Секретаријат за образовање и децу заштити			
Развијање индивидуалних образовних планова и програма за надарене ученике	Рад са надареним ученицима је систематизован и институционализован, а индивидуални планови и програми за надарене ученике се ефикасно примењују	Повећан број надарених ученика са којима се индивидуално ради	континуирано	/	Буџет Града	Секретаријат за образовање и децу заштити			
Увођење награђивања у вези са надареним ученицима	Уведено награђивање у вези са надареним ученицима	Донесен акт о увођењу награђивања у вези	2019.	/	Буџет Града	Секретаријат за образовање и децу заштити			

Обогаћивање програма за децу и родитеље, реализацијом кампање „Првих 1000 дана“, програма „Београдски беби клуб“, програма Јачања родитељских компетенција	Унапређени програми за децу и родитеље и повећана кохезија родитеља и деце	са надареним ученицима	континуирано	/	Буџет Града	Секретаријат за образовање и децу заштити
Унапређење кадровских потенцијала у установама за реализацију специјалних програма за рани развој	Унапређени специјални програми за рани развој, за запослене у предшколским и здравственим установама	Повећан број запослених у предшколским установама који реализује специјалне програме за рани развој Повећан број запослених у здравственим установама који реализује специјалне програме за рани развој	континуирано	/	Буџет Града	Секретаријат за образовање и децу заштити Секретаријат за здравство
Мера А7.П1.М5. Подизање квалитета организације и доступности здравствене заштите						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Унапређење просторних капацитета, опремљености у здравственим установама	Здравствене установе користе адекватније просторе и савременију опрему	Процент реализације планова инвестирања у објекте и опрему установа примарне здравствене заштите	континуирано	74.000.000 РСД (у 2017.) 74.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за здравство
Унапређење кадровских капацитета у здравственим установама, квалитета рада здравственог особља и	Кадровски капацитети у здравственим установама су унапређени повећањем броја запосленог стручног медицинског	Повећан број запослених здравствених радника Број	континуирано	/	Буџет Града	Секретаријат за здравство

процедура	кадра. Обезбеђене су обуке/стручно усавршавање за здравствене раднике. Повећано задовољство пацијената.	обука/семинара реализованих на годишњем нивоу Евалуација задовољства пацијената				
Јачање системских капацитета у области заштите права пацијената и обавештености корисника здравствених услуга	Унапређена заштита права пацијената и обавештеност корисника здравствених услуга	Број поднетих приговора пацијената саветнику за права пацијената Број обрађена пацијената незадовољних извештајем саветника за права пацијената Савету за права пацијената Здравственој инспекцији и другом надлежном органу	континуирано	/	Буджет Града	Секретаријат за здравство – Сектор за заштиту права пацијената
Обезбеђивање услова за брзо реаговање здравствених установа у елементарним и другим непогодама и ванредним приликама	Здравствене установе чији је оснивач Град благовремено поступају у елементарним и другим непогодама и ванредним приликама, ради смањивања штетних ефеката по здравље становништва, у сарадњи са органима државне управе и локалне самоуправе	Усвојени акциони планови (за поступање у елементарним и другим непогодама и ванредним приликама) у свим здравственим установама чији је оснивач Град Здравствене установе (чији је оснивач Град) имају уређен начин и поступак за проток информација у	континуирано	11.000.000 РСД (у 2017) 11.000.000 РСД (укупно)	Буджет Града	Секретаријат за здравство Здравствене установе чији је оснивач Град

животне средине и радне околине, епидемиолошки надзор, спречавање и сузбијање заразних и незаразних болести, повреда и фактора ризика		Смањена смртност одојчади		(укупно)		
Обезбеђивање услова за обављање делатности здравствених установа, планирање и остваривање програма у области јавног здравља	Реализација приоритетних јавно-здравствених програма и пројеката	Број расписаних и реализованих јавно-здравствених програма/пројеката	континуирано	2.500.000 РСД (у 2017)	Буџет Града	Секретаријат за здравство
Побољшање механизма за брзе и координисане реакције система на претње по здравље	Успостављање функционалних међусекторских механизма на локалном нивоу за координисану реакцију на елементарне непогоде и системске претње по здравље	Оснивање радних тела/група и дефинисање задатака	континуирано	/	Буџет Града	Секретаријат за здравство
Спровођење мера дезинфекције, дезинсекције и дератизације у спречавању и сузбијању заразних болести на територији града Београда	Формирање системског механизма за ефикасан утицај на претње по здравље становништва од стране инфективних агенаса средине	Смањен број векторских заразних болести Број спроведених акција у спречавању и сузбијању заразних болести на територији града Београда	континуирано	/	Буџет Града	Секретаријат за здравство Завод за бицидне за медицинску екологију
Приоритет А7.П2.						
Унапређење садржаја културе и спорта						
Мера А7.П2.М1.						
Унапређење културне политике засноване на афирмацији грађитељског наслеђа						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Дефинисање основних принципа будуће културне политике Града и њене специфичности	Јасни основни принципи и специфичности културне политике Града	Донесен акт Секретаријата за културу	2017.	2.208.500 РСД	Буџет Града	Секретаријат за културу

Дефинисање приоритета и критеријума за одабир пројеката за финансирање	Јасни приоритети и критеријуми за одабир пројеката за финансирање у области културе	Донесен акт Секретаријата за културу	2017.	/	Буџет Града	Секретаријат за културу
Развој креативних културних индустрија и програма институција						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Мапирање креативних културних индустрија у Београду и утврђивање степена њиховог развоја у три сектора: уметност и култура, дизајн и медији	Идентификоване креативне индустрије у Београду и утврђен степен њиховог развоја у сектору уметности и културе, дизајна и медија	Донесен акт Секретаријата за културу	2018.	/	/	Секретаријат за културу
Успостављање институције конкурса за иновативне идеје и финансирање одабраних пројеката у области креативних културних индустрија и програма институција културе	Дефинисани критеријуми и процедуре за расписивање конкурса. Периодично се расписују конкурси за иновативне идеје за програме институција културе у Београду. Иновативне идеје се финансирају као пројекти одабрани на конкурсима.	Донесен акт Секретаријата за културу	континуирано	90.600.000 РСД (укупно) 277.800.000 РСД (укупно)	/	Секретаријат за културу
Израда програма подстицаја друштвено одговорног пословања, са мерама усмереним ка реалном, финансијском и сектору услуга, као и стратегије комуникације за потребе повећања спонзорстава и донација за потребе културе	Подстицање друштвено одговорног пословања. Јасне линије комуникације и одговорности за повећање спонзорства и донација за потребе културе.	Позећан број програма подстицаја друштвено одговорног пословања У својена Стратегија комуникације	2017.	2.481.491 РСД (у 2017) 8.520.000 РСД (укупно)	/	Секретаријат за културу
Унапређење музејског фонда, заштите музејске грађе, сталних музејских поставки, као и библиотечке, позоришне, ликовне и културно-образовне делатности	Реализовани програми унапређења	Број реализованих програма и активности	континуирано	1.631.841.420 РСД (у 2017) 4.900.000.000 РСД (укупно)		Секретаријат за културу

Подстицање и развијање сарадње установа културе у реализацији сталних манифестација	Закључени споразуми установа културе о реализацији сталних манифестација	Закључени споразуми о сарадњи установа културе о реализацији сталних манифестација	континуирано	131.264.600 РСД (у 2017) 395.000.000 РСД (укупно)		Секретаријат за културу Установе културе чији је оснивач Град
Мера А7.П2.М3. Побољшање услова за развој спорта						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Посилац одговорности
Побољшање материјално-техничких и кадровских услова школа ради повећања обухвата деце за баљвање спорта кроз повећан број секција, курсне облике наставе и промотивне акције у сарадњи са спортским организацијама и локалном самоуправом	Побољшана опремљеност школа справама и реквизитима (фискултурне сале у школама и предшколским образовним установама су континуирано опремане реквизитима и спортском опремом). Већи обухват деце у систему школског спорта уз повећање броја спортских секција доношење плана за остваривање принципа „Један ученик - једна секција“). Јачање сарадње школе и спортских организација.	Израђена анализа и план опремања школа Повећан % школа које имају повећан број секција 10-15% више ученика који учествују у реализацији секција Донесен годишњи извештај школа Повећан број остварених сарадњи	континуирано	54.500.000 РСД (у 2017) 272.500.000 РСД (укупно)		Секретаријат за спорт и омладину Секретаријат за образовање и децу заштити Школе Стручно удружење професора физичког васпитања Спортске организације
Побољшање капацитета спортских организација које се баве рекреацијом грађана свих узраста, укључујући и особе са инвалидитетом и старије особе	Оснавање клубова рекреације. Оснивање секција за рекреацију при спортским клубовима. Оспособљавање стручног кадра за спровођење рекреативних програма.	Повећан број основаних клубова Повећан број клубова који су основали рекреативне секције Повећан број реализованих семинара	континуирано	11.400.000 РСД (у 2017) 60.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за спорт и омладину
Подизање капацитета стручног рада у области врхунског спорта	Унапређење образовне и струковне компетентности спортских стручњака и стручњака у спорту	Повећан ниво професионалне компетентности спортских стручњака и стручњака у спорту;	континуирано	27.000.000 РСД (у 2017) 135.000.000 РСД (укупно)	/	Секретаријат за спорт и омладину

		Повећан број струковних, академских и мастер специјализација; Повећан број организованих семинара; Редовно подношење извештаја образовних институција, националних гранских савеза и осталих надлежних институција		Повећан број категорисаних клубова у граду и градским општинама; Донесен план о рационалном коришћењу термина клубова у спортским центрима	Обезбеђивање термина за тренинг београдским спортским клубовима у спортским објектима	
Унапређивање услова за развој спортисте до врхунског резултата			14.000.000 РСД (у 2017) 70.000.000 РСД (укупно)	/	Секретаријат за спорт и омладину	
Мера А7.П2.М4. Развој вештина и знања младих						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Унапређивање комуникационе вештине младих, вештине јавног наступа, учешће на уметничким радионицама	Реализовање обука за младе за унапређивање комуникационих вештина, вештина јавног наступа, уметничких радионица и др.	Повећан број реализованих обука и радионица	континуирано	/	/	Канцеларија за младе и сарадњу са удружењима
Развијање интересовања код младих за ваншколске програме за конструктивно	Радионице за младе	Повећан број реализованих радионица	континуирано	/	/	Канцеларија за младе и сарадњу са удружењима

простора на отвореном привобитној намени	концертних простора на отвореном				Градске општине
Унапређење спортске инфраструктуре					
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања
Успостављање базе података односно евиденције постојећег стања спортске инфраструктуре	Формирање радне групе за спровођење истраживања о стању спортске инфраструктуре. Дефинисање истраживачког поступка и параметара и прикупљање података за утврђивање реалне слике постојећег стања спортске инфраструктуре у Граду Београду.	Формирана радна група Успостављање база података Креиран извештај	2017.	активност не изискује додатна средстава из буџета Града	Буџет Град Секретаријат за спорт и омладину
Инвестиционо одржавање постојећих спортских објеката	Анализа стања спортских објеката. Креирање и усвајање предлога плана за адаптацију и реконструкцију објеката на основу анализа постојећег стања и заинтересованих страна. Усвојен план потреба за адаптацијом и реконструкцијом. Реализација фазног програма адаптације, реконструкције постојећих спортских објеката.	Урађена анализа стања Усвојен план Повећан број адаптираних и реконструисаних спортских објеката	2017. континуи- рано	/	Буџет Град Секретаријат за спорт и омладину
Изградња нових тренажних и мултифункционалних спортских објеката, у складу са урбанистичким планом	Анализиране потребе за новим спортским објектима. Планирана потребна финансијска средства за изградњу нових спортских објеката. Размотрени и усвојени предлози за изградњу објеката на основу анализа постојећег стања и заинтересованих страна. Фазно спровођен план за изградњу нових спортских објеката.	Предат извештај о потреби и структури спортских објеката Донесени финансијски планови Усвојен план потреба	2018. континуи- рано	/	Буџет Град Секретаријат за спорт и омладину

Стратешки циљ А8. ПАМЕТНА УПРАВА

Квалитетно, ефикасно и делотворно пружање услуга свим корисницима

Кључни индикатори:
 Сви закони у вези са положајем и организацијом Града измењени у складу са иницијативама Града Београда до 2021. године.
 У потпуности имплементиран нови службенички систем до 2021. године
 40% грађана и 85% привредних субјеката редовно користе електронске услуге Градске управе до 2021. године
 Повећано учешће грађана у доношењу градских одлука

Приоритет А8.П1. Унапређење организације Града и координације са градским општинама

Мера А8.П1.М1.
 Анализа положаја, организације и делокруга Града и градских општина и успостављање каталога послова

Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Анализа изворних и поверених послова у делокругу Града Београда	На основу извршеног пописа послова, спроведена је анализа свих послова у надлежности Града Београда, са препорукама за предлагање измена закона којима је утврђена надлежност Града Београда	Извршена анализа послова у делокругу Града које обављају органи Града, градских општина, јавних служби и других организација	2017.	/	Буџет Града	Градско веће
Анализа територијалне организације Града Београда	Успостављена ефикаснија територијална организација Града која ће одговорати потребама градских општина и грађана/ки	Спроведена анализа поделе територије града Београда на градске општине са препорукама за унапређење територијалне организације	2017.	/	Буџет Града	Градско веће
Анализа делокруга градских	Извршена децентрализација Града	Спроведена анализа	2017.	/	Буџет Града	Градско веће

општина у саставу Града Београда	на функционалним основама, у складу са потребама за приближавањем услуга грађанима/кама и проценом ефикасности обављања посла на нивоу Града или градских општина	послова из надлежности Града Београда који се обављају на нивоу градских општина, са препорукама				
Анализа унутрашње организације градских општина у саставу Града Београда	Утврђена ефикаснија и економичнија организација градских општина у складу са њиховом величином и делокругом	Спроведена анализа устројства органа градских општина узимајући у обзир спроведене анализе територијалне организације града Београда и послова које се обављају на нивоу градских општина, са препорукама	2017.	/	Буџет Града	Градско веће
Дефинисање методологије за попис послова у делокругу Града Београда	Дефинисани критеријуми за свеобухватан попис послова у делокругу Града Београда које обављају органи Града и градских општина	Израђена методологија за попис послова са критеријумима за класификовање изворних и поверених послова и дефинисање носилаца послова	2017.	/	Буџет Града	Служба за скупштинске послове и прописе (координира рад Радне групе за дефинисање методологије)
Попис послова у делокругу Града Београда	Реално процењен положај Града Београда и градских општина у његовом саставу са становишта изворних и поверених послова које обављају њихови органи	Пописани сви послови у делокругу Града Београда	2018.	/	Буџет Града	Градско веће
Успостављање базе података о пословима у делокругу Града Београда	Створен трајни алат за праћење и анализу делокруга Града и градских општина	Израђено софтверско решење у које је интегрисан попис послова	2018.	/	Буџет Града	Градско веће
Ажурирање базе података са каталогом послова у	Каталог послова је постао одржив алат за анализу обављања послова	Попис послова ажурниран у односу	континуирано, од	/	Буџет Града	Градско веће Начелник Градске

делокругу Града Београда	из делокруга Града Београда који користе органи Града	на важеће прописе на свака три месеца	септембра 2018.	управе		
Мера А8.П1.М2.						
Измена градских прописа који уређују организацију и положај градских општина						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Организовање јавне расправе о територијалној организацији града и положају градских општина у складу са Статутом града	О питањима територијалне организације града и положаја градских општина су правремено консултовани сви заинтересовани актери и прикупљени су предлози свих релевантних актера, укључујући представнике/це градских општина и организација цивилног друштва	Резултати спроведених анализа представљени на јасан начин свим заинтересованим актерима и прикупљени предлози за измене Статута; Консултовани сви заинтересовани актери на нивоу Града	2017.	/	Буџет Града	Градско веће
Дефинисање потребних измена Статута Града	Усвојене измене Статута Града Београда одражавају потребе идентификоване претходним анализама и у току јавне расправе, у складу са важећим правним оквиром	Израђен текст предлога измена Статута; Усвојен предлог измена Статута	2017.	/	Буџет Града	Градско веће
Измене Статута Града и усклађивање других аката Града и градских општина са тим изменама	Примењена нова територијална организација града	Измењен Статут и пописани други акти Града и градских општина које је потребно ускладити са новим одредбама Статута; Усвојена одлука о изменама и допунама Статута	2017.	/	Буџет Града	Скупштина Града

		или нови Статут					
Заступање измена закона који уређују положај Града и градских општина							
Мера А8.П1.М3.	Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
	Дефинисање предлога за измену правног оквира о положају Града и градских општина	Надлежни органи Града могу да заступају измене правног оквира у вези са положајем Града Београда у односу на надлежне органе Републике	Предлог за измену правног оквира о положају Града и градских општина је дефинисан	2017.	/	Буџет Града	Градско веће
	Упућивање предлога за измену правног оквира о положају Града и градских општина надлежним органима и заступање за њихово усвајање	Усвојене измене правног оквира о положају града Београда и градских општина које су у складу са посебним положајем Града који је дефинисан претходним анализама	Предлози за измену правног оквира су упућени Влади и Народној скупштини Дефинисан акциони план за заступање измена пред републичким органима Ставови Града су објављени и о њима информисани надлежни републички органи Број измењених закона у складу са иницијативама Града	2017.	/	Буџет Града	Градско веће Градоначелник
Мера А8.П1.М4.							
Унапређење координације између органа Града и градских општина							
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности	
Организовање консултација	Делотворније укључивање	Консултовани	2017.	/	Буџет Града	Градско веће	

са представницима градских општина о могућим унапређењима координације између органа Града и градских општина	представника/ца градских општина у доношење и извршавање одлука на нивоу Града	представници/е свих градских општина				Градоначелник
формирање Београдског форума председника градских општина	Институционализован механизам за укључивање градских општина у одлучивање на нивоу Града	Успостављен форум градоначелника Београда и председника/ца градских општина као саветодавно тело градоначелника и дефинисана његова улога у доношењу одлука на нивоу Града; Одржана четири састанка Форума годишње	2017.	/	Буџет Града	Кабинет градоначелника
Приоритет А8.П2.						
Успостављање модерног службеничког система						
Мера А8.П2.М1.						
Успостављање функције управљања људским ресурсима у Градској управи						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Организовање послова управљања људским ресурсима у оквиру Градске управе	Успостављена функција управљања људским ресурсима у складу са модерним службеничким системом	Образована организациона јединица унутар Градске управе за управљање људским ресурсима; Делокуп нове службе јасно дефинисан и примењен у пракси	2017.	/	Буџет Града	Начелник Градске управе
Додатна обука за запослене	Створени услови за делотворно	Запослени обучени	2017.	/	Буџет Града	Начелник Градске

који обављају послове управљања људским ресурсима	управљање људским ресурсима у оквиру Градске управе	за нову функцију која је примењена у пракси			управе
Посебна обука руководиоца организационих јединица у Градској управи за оцењивање службеника	Објективно оцењивање запослених у Градској управи у складу са новим законским оквиром	Дефинисан програм обуке и обучени сли руководиоци у Градској управи Обучени руководиоци свих секретаријата и одељења Смањен проценат приговора службеника на оцене	2017.	/	Начелник Градске управе Буџет Града
Увођење кодекса понашања и намештеника и обука запослених	Запослени у Градској управи се понашају у складу са етичким правилима понашања	Усвојен акт кодекса понашања; Сви запослени упознати са правилима понашања; Смањен број притужби грађана/ки на понашање запослених	2017.	/	Начелник Градске управе Буџет Града
Увођење посебних механизма за спречавање корупције у Градској управи	Примењују се ефикасни механизми за спречавање корупције у Градској управи	Дефинисани ризици на корупцију у свим организационим јединица Градске управе и утврђени специфични механизми за спречавање корупције у њима; Смањен број притужби грађана/ки на корупцију	2018.	/	Начелник Градске управе Буџет Града

Успостављање система континуираног обучавања и стручног усавршавања							
Мера А8.П2.М2.	Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
	Израда и спровођење посебног програма стручног усавршавања	Градска управа има систем сталног стручног усавршавања запослених	Успојен посебни програм стручног усавршавања; Број запослених који годишње пролази посебне програме стручног усавршавања повећан за 20% на годишњем нивоу	континуирано	/	Буџет Града	Начелник Градске управе
	Дефинисање одрживог механизма за континуирано финансирање стручног усавршавања запослених	Град Београд финансира све посебне програме стручног усавршавања запослених у Градској управи	Усвојен интерни акт којим се дефинишу критеријуми за финансирање обука и начини за обезбеђивање средстава за финансирање обука Повећање % покривености планираних програма стручног усавршавања из буџета за 20% на годишњем нивоу	2017.	/	Буџет Града	Организациона јединица за управљање људским ресурсима и Секретаријат за финансије
	Израда интранет портала за размену информација између запослених у Градској управи	Унапређена размена информација између свих запослених у Градској управи	Успостављен и функционалан интранет портал; Сви запослени у Градској управи обучени за употребу портала	2017.	активност не изискује додатна средства из буџета Града (биће реализовано у оквиру <i>Microsoft Premier Support</i> подршке)	/	ЈКП „Инфостан технологије“

Унапређење нормативне делатности у Градској управи – друга фаза	Унапређена размена информација између запослених који обављају нормативне послове у Градској управи	Сви запослени који обављају нормативне послове регистровани на интерном порталу; Број посета интерном порталу повећан за 20% на годишњем нивоу; Број постављених материјала повећан за 10% на годишњем нивоу	2018.	/	Буџет Града	Секретаријат за управу
Израда и спровођење политике обуке приправника	Дефинисани минимални стандарди за обуку у свим организационим јединица Градске управе и постизање пуне оспособљености приправника за рад у Градској управи	Усвојен интерни акт о обуци приправника до 2018. године; Сви приправници обучени у складу са усвојеном политиком	2017.	/	Буџет Града	Начелник Градске управе
Мера А8.П2.М3. Унапређење капацитета Градске управе у области европских интеграција						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Израда методологије и програма обуке из области европских интеграција	Формулисање методологије и програма обуке из области европских интеграција у циљу обучени и координисани запослени у Градској управи за идентификацију и формулисање предлога пројеката финансираних из ЕУ фондова	Израђена методологија и програми обуке	2017.	/	/	РАРЕИ Београд
Континуирана имплементација програма обуке из области европских интеграција	Обучени и координисани запослени у Градској управи за идентификацију и формулисање предлога пројеката финансираних из ЕУ фондова	Број обука Број полазника	континуирано	/	/	РАРЕИ Београд
Успостављање механизма координације и комуникације запослених у Градској управи са	Ефикаснија комуникација и размена информација, планирање и формулисање предлога пројеката у складу са потребама Града Београда	Број предлога пројеката	2017.	/	/	РАРЕИ Београд Кабинет градоначелника

надлежном Регионалном агенцијом за развој и европске интеграције у циљу систематизованог привлачења средстава из фондова ЕУ										
Модернизација процеса рада органа Града										
Мера А8.ПЗ.М1.										
Успостављање јединствене методологије извештавања у Градској управи										
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности				
Полис свих редовних извештаја које сачињавају организационе јединице Градске управе	Постоји јединствен и исцрпан попис свих извештаја које организационе јединице Градске управе обавезно сачињавају	Пописани сви редовни извештаји које Градска управа подноси другим органима Града или републичким органима, са назнаком података потребних за те извештаје и периодом извештавања	2017.	активност не изискује додатна средства из буџета Града	/	Секретаријат за управу				
Израда и спровођење јединствене методологије извештавања	Извештаји о раду Градске управе могу да се користе за праћење резултата и планирање градских мера јавне политике и усвајање градских прописа	Усвојена обавезујућа методологија извештавања Сле организационе јединице користе јединствену методологију Степен до кога извештаји пружају информације о постигнутим резултатима	2017.	активност не изискује додатна средства из буџета Града	/	Секретаријат за управу Начелник Градске управе				

	Изrada апликативног решења за извештавање	Олакшана израда периодичних и потребних <i>ad hoc</i> извештаја који садрже егзактне и употребљиве податке, подобне за даље анализе	Степен до кога процес израде мера јавне политике користи редовне извештаје	Израђено апликативно решење имплементирано у свим организационим јединица Градске управе; Почевши од јуна 2019. године, сви извештаји генерисани коришћењем новог апликативног решења	2018.	100.000.000 РСД (у 2017) 100.000.000 РСД (укупно)	Буџет Града	Секретаријат за управу ЈКП „Ифостан технологије“	
Унапређење процеса буџетског планирања									
Мера А8.П3.М2.	Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности		
Унапређење буџетских принципа	Уведен принцип сврхисходности у праћењу програмских активности и пројеката	Број програма и пројеката који се финансирају из буџета Града	2017.	/	Буџет Града	Секретаријат за финансије			
Увођење софтвера за планирање средстава (ERP) за индиректне кориснике буџета Града Београда	Омогућено ефикасније праћење трошења буџетских средстава	У току 2020. године - 50% корисника буџета користи одабрано апликативно решење До краја 2021. године - сви корисници буџета користе одабрано апликативно решење	2019.	/	Буџет Града	Секретаријат за финансије			

Увођење родно одговорног буџетирања	Омогућено сагледавање ефеката алокације буџетских средстава на животе жена и мушкараца у локалној заједници	Усвојени интерни акти и уведена пракса родне анализе буџета и реструктурирање прихода и расхода са циљем унапређења родне равноправности Повећан % буџета који се издаваја за специфичне пројекте за жене	2018.	/	Буџет Града	Секретаријат за финансије Скупштина Града
Мера А8.П3.М3. Увођење система електронске управе Града Београда						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Формирање градског протокола размене података (City Protocol) и укључивање у глобалну мрежу	Олакшана комуникација и доступне базе података између градских институција и сектора, апликације и комуникација са другим градовима	Установљени стандарди за технолошко повезивање података Града Београда у систему међународно признате метрике за евалуацију промена и напретка (нпр. ISO37120 - међународни стандард за одрживи развој заједнице)	2017.	/	Буџет Града	Кабинет градоначелника БЕОКОМ сервис
Трансформација БЕОКОМ сервиса у градски координациони центар	Формирање органа управе или службе надлежне за послове управљања сервисима, комуникацију, координацију и одбрану од непогода	Формиран градски координациони центар	2017.	/	Буџет Града	БЕОКОМ сервис
Унапређење опреме и	Бржа и ефикаснија комуникација	Број међусобних	2018.	43.000.000 РСД	Буџет Града	Кабинет

софтвера за комуникацију унутар комуналног система Града	међу члановима комуналног система	интеракција Број одржаних електронских седница	(укупно)		градоначелника БЕОКОМ сервис
Унапређење софтвера БЕОКОМ сервиса - усаглашавање планова пословања свих комуналних предузећа и служби, израда гантограма годишњих активности за радове и манифестације	Мониторинг годишњих планова секретаријата, служби и јавних комуналних предузећа Града Београда	Број имплементираних планова	2.000.000 РСД (годишње)	континуирано	БЕОКОМ сервис
Смањење трошкова и консолидација телекомуникационе инфраструктуре Градске управе	Смањење укупних трошкови рада система за обраду података за службе који пружају сервисе грађанима/кама, повећана сигурност у раду са подацима и смањење броја приступних тачака спољних рачунарских мрежа интерној мрежи Градске управе града Београда	Смањење укупних трошкова рада система за обраду података Смањење броја приступних тачака	118.000 000 РСД (у 2017) 150.000.000 РСД (укупно)	2017.	ЈКП „Инфостан технологије“ Буџет Града
Даља аутоматизација писарнице	Реализовање пријема захтева за писарницу Градске управе града Београда у електронском облику и омогућено праћење кретања и обраде предмета и добијање аутоматског одговора о статусу предмета у сваком тренутку по захтеву подносиоца захтева. Пребачена постојећа архива писарнице из папирног облика скенирањем у електронски облик, тако да ју је могуће претраживати и користити у обради предмета писарнице као и за архивирање ових података на трајне електронске или оптичке медијуме.	Повећан број захтева пријемљених кроз електронску писарницу; Повећан број упућених одговора о статусу предмета; Повећан % предмета из архиве пребачених у електронски облик; Повећан % архивираних предмета на електронском медијуму	30.000.000 РСД (у 2017) 30.000.000 РСД (укупно)	2018.	Служба за опште послове ЈКП „Инфостан Технологије“ Буџет Града
Обука запослених за	Утврђени програми обуке за	Број обучених	5.000.000	континуи-	ЈКП „Инфостан

коришћење апликативних решења за потребе њихових послова	појединачна апликативна решења и обучени службеници који би требало да их користе у свом послу	Службеника, по апликативном решењу Намена 50% обучених од укупног броја службеника	рано	РСД (у 2017) 10.000.000 РСД (укупно)		Технологије*
Мера А8.ПЗ.М4.						
Стварање услова за шире учешће грађана у одлучивању						
Активност	Очекивани резултат	Индикатор	Рок извршења	Очекивана вредност	Извор финансирања	Носилац одговорности
Разрада одредаба Статута града о начинима учешћа грађана/ки у одлучивању	Разрађени и диверзификовани механизми који треба да омогуће шире учешће грађана/ки у одлучивању органа Града	Повећање броја спроведених јавних расправа Повећање броја поднетих иницијатива, предлога и предивки грађана/ки Повећање броја спроведених анкета грађана/ка Повећање број спроведених других облика учешћа грађана/ки Повећање степенa у ком се резултати јавних консултација користе у планирању градских политика и доношењу прописа	2017.	/	Буџет Града	Скупштина Града
Увођење иновативних начина учешћа грађана/ки у одлучивању	Грађани/ке могу на једноставан начин да се информису о плановима органа Града и учествују у доношењу њихових одлука	Уведени нови начини учешћа грађана у одлучивању градских органа	2018.	/	Буџет Града	Служба за комуникације и координацију односа са грађанима

	засновани на употреби ИКТ (<i>оп-џит</i> и путем мобилног телефона); % грађана и грађанки који користе апликације за учешће грађана већи за 10-20% на годишњем нивоу			Израђени водичи за различите циљне групе и објављени кроз различите канале комуникације Повећање % посета интернет порталу Града за 10% на годишњем нивоу % поднетих иницијатива, предлога и представки повећан за 10% на годишњем нивоу Повећан број различитих циљних група које користе облик учешћа	Грађани/ке Београда знају који механизми учешћа у одлучивању градских органа су им на располагању и на који начин могу да их користе	Водичи за грађане/ке о начинима учешћа у одлучивању	Служба за комуникације и координацију односа са грађанима	Будет Града
	Број предмета (пријава комуналних проблема) % реализованих предмета у предвиђеном року % позитивних одговора у анкетама о задовољству корисника	2017.	17.000.000 РСД	Будет Града	БеоКОМ сервис	Изrada комуналног портала са пратећом апликацијом	Успостављање система за двосмерну комуникацију са грађанима и грађанкама, управљање и контролу комуналним интервенцијама у реалном времену и информисање	БеоКОМ сервис

**ПРИЛОГ 3: СТРАТЕШКА ДОКУМЕНТА
ЕУ ПО ЦИЉЕВИМА СТРАТЕГИЈЕ
РАЗВОЈА ГРАДА БЕОГРАДА**

Стратегија развоја града Београда до 2021. наслања се, у целости, на Стратегију Европа 2020. Дефинисани стратешки циљеви развоја Града усклађени су са стратегијама, документима и акционим плановима усвојеним од стране ЕУ.

Следи приказ стратешких докумената ЕУ по стратешким циљевима развоја града Београда.

A1. Конкурентна привреда базирана на знању

- Digital Single Market Strategy - Digital Economy & Society;
- Strategic Plan 2016–2020 Agriculture;
- Strategic Plan 2016–2020 Competition;
- Strategic Plan 2016–2020 Economic and Financial Affairs;
- Strategic Plan 2016–2020 Health and Food Safety;
- Strategic Plan 2016–2020 Informatics;
- Strategic Plan 2016–2020 Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs;
- Strategic Plan 2016–2020 Research and Innovation;
- Strategy for rural development 2014–2020;
- EU forestry strategy;
- Common Agricultural Policy (CAP);
- The Entrepreneurship 2020 Action Plan;
- The Small Business Act for Europe;
- The Single Market Strategy;
- Trade for all - towards a more responsible trade and investment policy.

A2. Паметан урбани развој града на две европске реке

- Strategic Plan 2016–2020 Climate Action;
- Strategic Plan 2016–2020 Environment;
- Strategic Plan 2016–2020 Regional and Urban Policy;
- The European Innovation Partnership for Smart Cities and Communities (EIP-SCC);
- Covenant of Mayors - иницијатива ЕУ.

A3. Одржива мобилност за интерактивни развој града

- Strategic Plan 2016–2020 Climate Action;
- Strategic Plan 2016–2020 Mobility and Transport;
- Strategic Plan 2016–2020 Regional and Urban Policy;
- The Aviation Strategy for Europe;
- The European Innovation Partnership for Smart Cities and Communities (EIP-SCC).

A4. Квалитетније и економичније услуге за све грађане

- Strategic Plan 2016–2020 Education and Culture;
- European Agenda for Culture.

A5. Енергетски ресурси као развојна шанса

- Energy 2020: A strategy for competitive, secure, and sustainable energy;
- A policy framework for climate and energy in the period from 2020 to 2030;
- Energy Roadmap 2050;
- European Energy Security Strategy;
- EU Strategic Energy Technology Plan;
- The EU Strategy on adaptation to climate change;
- Strategic Plan 2016–2020 Energy.

A6. Одржив, отпоран и обновљив град

- Strategic Plan 2016–2020 Climate Action;
- Strategic Plan 2016–2020 Environment;
- Strategic Plan 2016–2020 Regional and Urban Policy;
- EU forestry strategy;
- The European Innovation Partnership for Smart Cities and Communities (EIP-SCC).

A7. Унапређена друштвена кохезија

- Европа 2020.

A8. Паметна управа

- Education and training 2020 framework;
- European Framework for key competences for lifelong learning;
- European employment strategy.

Ову Стратегију објавити у "Службеном листу града Београда".

СКУПШТИНА ГРАДА БЕОГРАДА
Број: 020-366/17-С – 29. јун 2017. године

ПРЕДСЕДНИК
Никола Никодијевић, с.р.

Доставити:

- Кабинету градоначелника
- Секретаријату за привреду
- "Службеном листу града Београда"
- Секретаријату за скупштинске послове и прописе
- Писарници

За тачност отправка
в.д. заменика начелника Градске управе
града Београда – секретара Секретаријата за
скупштинске послове и прописе

Бождар Узелац